KARCAGI
TANKERÜLETI
KÖZPONT

FEKETE
LÁSZLÓ
ZENEISKOLA

ikt. szám: 310/2026

Pedagógiai program

Egységes szerkezetben az annak mellékletét
képező Helyi tantervvel

Tiszafüred
2026.

Tartalom

Pedagógiai program és helyi tanterv 4

1. Az intézmény adatai 4

I. Az intézmény nevelési programja 6

1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai 6

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 8

3. A közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 8

4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai 9

5. A tanulócsoportok irányításával összefüggő feladatok 9

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 10

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 10

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei közötti kapcsolattartás formái 11

9. Az intézménybe való felvétel és átvétel, továbbá az alkalmassági vizsga szabályai ... 11

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai 12

11. Az iskolai írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatások rendje. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei 14

12. Az ismeretek számonkérésének rendje 14

13. Az értékelés 15

14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek 16

15. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli és gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai 16

16. Tanulmányi versenyek, szakmai találkozók 17

17. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei 17

18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 18

19. A pedagógiai program hatálya és felülvizsgálatának szabályai 18

20. Az intézmény környezete 18

21. Környezetfejlesztési feladatok 19

II. fejezet 21

Az intézmény helyi tanterve 21
KLASSZIKUS ZENE 21
A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI 28
FURULYA 33
FUVOLA 83
KLARINÉT 143
SZAXOFON 197
FAGOTT 255
TROMBITA 300
KÜRT 341
HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT 385
TUBA 439
HARMONIKA 480
ÜTŐ 541
ZONGORA 599
HEGEDŰ 657
GORDONKA 707
SZOLFÉZS 765
ZENETÖRTÉNET–ZENEIRODALOM 844
NÉPZENE 880
NÉPI ÉNEK 925

Pedagógiai program és helyi tanterv

A Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola (a továbbiakban: intézmény) nevelőtestülete, tekintettel a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet mellékleteként megjelenő hatályos Nemzeti alaptanterv alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának 2. mellékletét képző előírásaira, az alábbi pedagógiai programot és helyi tantervet alkotja:

1. Az intézmény adatai

1.1 Az intézmény neve: Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola

1.2 Az intézmény azonosítószámai:

1.2.1 Az intézmény OM-azonosítója: 201 100.

1.2.2 Az intézmény szervezeti azonosítója: JB1501

1.3 Az intézmény székhelye: 5350 Tiszafüred, Fő út. 63 (felvehető: 200 fő) (ek: 2, alapfok: 6, tk: 4 évf.)

1.4 Az intézmény telephelyei:

1.4.1 Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola Tiszaörsi Telephelye, 5362 Tiszaörs, Rákóczi u. 7-9. (felvehető: 40 fő) (ek: 2, alapfok: 6 évf.)

1.4.2 Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola Tiszaszentimrei Telephelye, 5322 Tiszaszentimre, Kisfaludy köz 1. (felvehető: 40 fő) (ek: 2, alapfok: 6 évf.)

1.4.3 Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola Tiszaderzsi Telephelye, Fő u. 22. (felvehető: 20 fő) (ek: 2, alapfok: 6 évf.)

1.4.4 Fekete László Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola Nagyiváni Telephelye, 5363 Nagyiván, Fő út 65. (felvehető: 40 fő) (ek: 2, alapfok 6 évf.)

1.4.5 Fekete László Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola Abádszalóki Telephely, 5241 Abádszalók, István király utca 1. (felvehető: 40 fő) (ek: 2, alapfok 6 évf.)

1.4.6 Fekete László Zeneiskola alapfokú Művészeti Iskola Tomajmonostorai

Telephely, 5324 Tomajmonostora, Széchenyi út 59., (felvehető: 40 fő) (ek: 2, alapfok 6 évf.)

1.4.7 Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola Kunhegyesi

Telephelye, 5340 Kunhegyes, Dózsa György utca 38., (felvehető: 40 fő) (ek: 2, alapfok 6 évf.)

1.5 Az intézmény alapfeladata: alapfokú művészetoktatás.

1.6 Az intézményben oktatott művészeti ágak és tanszakok, az oktatás helyei:

1.6.1 Zeneművészeti ág.

1.6.1.1 Klasszikus zene

1.6.1.2 Fafúvós tanszak (Tiszafüred, Tiszaörs, Tiszaszentimre, Tiszaderzs, Nagyiván, Abádszalók, Tomajmonostora, Kunhegyes)

1.6.1.3 Rézfúvós tanszak (Tiszafüred, Tiszaörs, Tiszaderzs, Nagyiván, Abádszalók, Tomajmonostora, Kunhegyes)

1.6.1.4 Vonós tanszak (Tiszafüred)

1.6.1.5 Billentyűs tanszak (Tiszafüred, Tiszaörs, Tiszaszentimre, Nagyiván, Abádszalók, Tomajmonostora, Kunhegyes)

1.6.1.6 Akkordikus tanszak (Tiszafüred, Tiszaörs, Tiszaszentimre, Tiszaderzs, Nagyiván, Abádszalók, Tomajmonostora, Kunhegyes)

1.6.1.7 Kamarazene tanszak (Tiszafüred)

1.6.1.8 Zeneismeret tanszak (Tiszafüred, Tiszaörs, Tiszaszentimre, Tiszaderzs, Nagyiván, Abádszalók, Tomajmonostora, Kunhegyes)

1.6.2 Népzene

1.6.2.1 Pengetős tanszak (Tiszafüred)

1.6.2.2 Vonós és tekerő tanszak (Tiszafüred)

1.6.2.3 Vokális tanszak (Tiszafüred)

1.6.2.4 Kamarazene tanszak (Tiszafüred)

1.7 Az intézmény fenntartója a Karcagi Tankerületi Központ (5300 Karcag, Táncsics Mihály körút 15.) (a továbbiakban: fenntartó), képviselője az Igazgató.

1.8 Az intézmény vezetője, az intézmény képviseletére jogosult: az igazgató.

I. Az intézmény nevelési programja

1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei:

1.1.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka a tanulók személyiségének fejlesztését szolgálja.

1.1.2 Az intézményben tanító pedagógusok kötelesek mindenben a tanulók érdekeinek megfelelően eljárni.

1.1.3 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka a magyar kulturális értékek multikulturális térbe helyezésén alapul.

1.1.4 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka során a nevelőtestület tevékenysége mindenben megfelel a jogszabályi előírások és a fenntartó utasításainak.

1.2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka értékei:

1.2.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka során a tanulók több művészeti ággal is megismerkedhetnek, így képesekké válnak a művészetek integrált szemléletére.

1.2.2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka értéke a tolerancia, a tanulók közötti különbségek elfogadása.

1.2.3 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka értéke, hogy a csoportos és egyéni órák előnyeit ötvözi a tanuló személyiségének fejlesztése érdekében.

1.3 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai:

1.3.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja a tanulók személyiségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése.

1.3.2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja a tanulók ismereteinek gazdagítása.

1.3.3 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja az alkotó és önkifejező képességek, készségek kibontakoztatása.

1.3.4 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja a tanulók kreativitásának, improvizációs készségének, képességének kialakítása, fejlesztése.

1.3.5 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja, hogy a tanulók munkáját és általános életszemléletét jellemezze a humanizmus.

1.3.6 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja, hogy felkészítse a tanulókat a tanulmányokat követő önálló alkotó-előadó tevékenységre.

1.4 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai:

1.4.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy a művészeti tevékenységre képes és alkalmas tanulók részére az egyéni készségeiknek, képességeiknek megfelelő képzést nyújtson.

1.4.2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy a kiemelkedő képességű, a művészeti pálya iránt kellő elhivatottságot érző tanulókat felkészítse a szakirányú továbbtanulásra.

1.4.3 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy segítse a településen működő civil kulturális szervezetek működését, tagjainak utánpótlását.

1.4.4 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladata a helyi kulturális értékek felkutatása és megőrzése.

1.4.5 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladata a nemzeti kulturális örökség védelme.

1.4.6 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy alakítsa ki a tanulókban a művészetek iránti szeretetet, az interpretáláshoz szükséges önfegyelmet, önkontrollt, a rendszeres munka igényét.

1.5 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközei:

1.5.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközeként a pedagógusok egyéni művészi pályájuk során szerzett tapasztalataikat is felhasználják.

1.5.2 Az intézmény az oktató-nevelő munka során igyekszik lehetőséget biztosítani tanulóinak, a kulturális élet eseményein való megjelenésre. Ennek során lehetőségeihez mérten hangverseny, színház és kiállítás látogatásokat szervez.

1.5.3 Az intézmény rendelkezik mindazokkal a tárgyi eszközökkel, épületegységgel, telephelyekkel, amelyek szükségesek a meghirdetett tanszakok sikeres és a jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetéséhez.

1.6 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eljárásai:

1.6.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka tanórákon és tanórán kívüli foglalkozások formájában valósul meg.

1.6.2 A tanórai foglalkozás lehet:

1.6.2.1 egyéni óra.

1.6.2.2 csoportos óra.

1.6.2.3 hangverseny, előadás, vizsga.

1.6.3 A tanórán kívüli foglalkozás lehet:

1.6.3.1 egyéni felkészülés segítése.

1.6.3.2 versenyen való részvétel.
1.6.3.3 az intézmény működési keretein kívüli fellépések.
1.6.3.4 hangversenyek, kulturális rendezvények szervezett látogatása

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.1 Az alapfokú művészetoktatás magában hordozza a személyiségformálás lehetőségét.
2.2 A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, kifejezési formáit.
2.3 Az alapfokú művészeti nevelés megérteti a tanulókkal, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.
2.4 A művészeti nevelés az alkotó tevékenységek által járul hozzá az akarati, az alkotó alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez, így a tanulók személyisége nyitottá válik a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt.
2.5 A művészettörténeti, színház- és zenetörténeti ismeretek fejlesztik a tanulók személyiségét, az ízlését és fogékonyságát a művészetek iránt, továbbá felhívja figyelmüket a koruknak megfelelő szakirodalomra.
2.6 A művészeti oktatás nyitottá teszi a tanulók személyiségét a folklór iránt.
2.7 A művészeti nevelés alkalmassá teszi a tanulókat a helyi kulturális és népművészeti hagyományok értékeinek felismerésére, ápolására és megőrzésére.
2.8 A művészeti oktatás felkészíti a tanulókat a tapasztalat és a képzelet ábrázolására, az élmények, gondolatok érzelmek kifejezésére, az önkifejezésre és önértékelésre.

3. A közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

3.1 A zeneművészet fejleszti a kapcsolatteremtő improvizációs készséget, ösztönzi a közösségi alkotás örömeit.
3.2 A zeneművészet területén a tanulók önálló és csoportos produkciókban vesznek részt, ami fejleszti előadói önállóságukat és művészi technikájukat. Az egyéni tanulmányok során elsajátított készségeiket képesek a csoportos előadás során társaik tevékenységével összeegyeztetni, saját legjobb tudásukat a közösség sikerének érdekében hasznosítani, ami által fejlődik a tolerancia iránti képességük és az együttműködési készségük.

4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

4.1 A pedagógusok kötelessége, hogy az intézményben folyó nevelő-oktató munkában legjobb képességük szerint részt vegyenek.

4.2 A pedagógusok feladata, hogy a tanulók előrehaladását a tanulmányi és egyéb adminisztrációs teendők határidőben történő végrehajtásával segítsék.

4.3 A pedagógusok feladata, hogy az oktató-nevelő munka jobbítása érdekében a nevelőtestület ülésén javaslatokat tegyenek.

4.4 A 18/2024. (IV.4.) BM rendeletben meghatározottak alapján a pedagógus teljesítményértékelésben résztvevők feladatait az „Intézményi eljárásrend – A pedagógusok teljesítményértékelése" elnevezésű dokumentum (1.sz. melléklet) tartalmazza.

5. A tanulócsoportok irányításával összefüggő feladatok

5.1 Az egy főtárgytanárhoz beosztott tanulók tanulócsoportot alkotnak.

5.2 A főtárgytanár ellátja, a hozzá beosztott tanulók csoportjának oktatásszervezési feladatait.

5.3 A főtárgytanár gondoskodik a tanulók beosztásáról, a hozzá beosztott tanulókból a csoport kialakításáról.

5.4 A csoportos főtárgyat tanító pedagógus több csoport oktatásszervezési teendőit is elláthatja.

5.5 A főtárgytanár, csoportvezetői feladatait a törvényes munkaidő kötelező tanítási órával le nem kötött részének terhére végzi.

5.6 A főtárgytanár feladata különösen:

5.6.1 a csoportjába beosztott tanulókkal kapcsolatos tanügyi adminisztráció elvégzése.

5.6.2 a szülőkkel való kapcsolattartás szülői értekezlet, fogadóóra, illetve egyéni konzultáció formájában.

5.6.3 rendszeres kapcsolattartás a kötelező- és választható tantárgyakat tanító pedagógusokkal.

5.6.4 a tanulók előmenetelével összefüggő dokumentáció megfelelő előkészítése az osztályozó nevelőtestületi értekezletre.

5.6.5 a házirend ismertetése a tanulók részére a tanév kezdetén, továbbá tájékoztatás a baleset- és egyéb védelmi intézkedésekről, különös tekintettel a művészeti oktatás sajátosságaira.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

6.1 Az alapfokú művészeti oktatás jellegéből kifolyólag alkalmas arra, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók számára megfelelő pedagógiai tevékenységet folytasson.

6.2 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység elsődleges formája az egyéni tanóra.

6.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység másodlagos formája a csoportos tanóra, amely alkalmas a kiemelt figyelmet igénylő tanulók integrált oktatására-nevelésére.

6.4 A zenetanítás sajátossága az egyéni képzés, ami kiválóan alkalmas a tanulási vagy viselkedési problémákkal küzdő gyermekek egyéni fejlesztésére.

6.5 A zenetanulás során tudatosan alkalmazunk olyan tanulási technikákat és fejlesztünk olyan készségeket, amellyek hatékonyabbá tehetik, a tanulók egyéb műveltségi területeken folytatott tanulmányait.

6.6 Kiemelkedő képességű tanulóink számára konzultációs lehetőséget szervezünk a közép és felsőfokon tanító szakemberekkel, művészekkel. A konzultációkon tanulóink értékelést kapnak munkájukról, és kijelölik számukra a következő tanulási ciklusban teljesítendő feladatokat.

6.7 Kiemelkedő képességű tanulóink felkészülését versenyekre és szakmai találkozókra tanórán kívüli foglalkozásokkal is segítjük.

6.8 Az iskola művészeti csoportjaiban (kórus, zenekar) a tapasztalt és kezdő diákokból tanulópárok alakulnak. A tapasztaltabb diákok segítenek társaiknak a tananyag elsajátításában és feldolgozásában, valamint a közösség szabályainak, hagyományainak megismerésében.

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

7.1 Az egy közösséghez (zenekar, kórus, tanulói csoport, feladatellátási hely) tartozó tanulók az adott közösség érdekeinek és véleményének tolmácsolására képviselőt választhatnak.

7.2 Az intézmény bármely tanulója közvetlenül is fordulhat az intézmény vezetőjéhez és szaktanáraihoz fogadóórájukon.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei közötti kapcsolattartás formái

8.1 Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás elsődleges felelőse az igazgató. Az igazgató jogosult az egyes partnerekkel fenntartott kapcsolat ápolását, vagy egy konkrét ügyben az eljárást az intézmény általa kijelölt alkalmazottjára átruházni.

8.2 A pedagógus és a szülők, tanulók közti kapcsolattartás legfontosabb formái a szaktanári fogadóóra és a szülői értekezlet.

8.3 A szülői értekezletet minden főtárgytanár a tanulócsoportnak megszervezett tanszaki hangversenyhez kapcsolódóan tartja meg. A tanszaki hangversenyek minden félévben legalább egyszer megrendezésre kerülnek.

8.4 A tanszaki hangversenyeket meg kell hirdetni az intézmény hirdetőtábláján, a honlapon és írásban a tanuló tájékoztató füzetében is fel kell hívni rá a szülők figyelmét.

8.5 A tanszaki hangversenyek nyilvánosak, azokon minden érdeklődő részt vehet. A hangversenyt követő szülői értekezleten csak az adot tanulói csoporthoz tartozó diákok szülei, valamint az intézmény vezetői és a kötelező valamint választott tárgyak pedagógusai vehetnek részt.

8.6 A szülői értekezletek zárását követően valamennyi szülőnek biztosítani kell, a négyszemközti megbeszélés lehetőségét.

8.7 A kapcsolattartás formái az egyes partner személyétől is függenek. A kapcsolattartás megvalósulhat írásbeli vagy szóbeli formában.

9. Az intézménybe való felvétel és átvétel, továbbá az alkalmassági vizsga szabályai

9.1 Az intézmény képzéseire való jelentkezés időpontját helyben szokásos módon, így különösen az intézmény bejáratánál elhelyezett, mindenki számára elérhető hirdetmény formájában, az intézmény honlapján, illetve a helyi médiumok segítségével teszi közzé az igazgató.

9.2 A szülő vagy gondviselő a jelentkezési lap kitöltésével jelzi, hogy gyermekét be kívánja íratni az intézmény megjelölt képzésére.

9.3 Az intézmény az első tanulói jogviszony létesítését megelőzően felmérheti a jelentkezőnek az adott művészeti ág iránti korának megfelelő képességeit, készségeit.

9.4 A jelentkező képességeinek felmérését 2-4 tagú bizottság végzi, ahol a bizottság egyik tagja minden esetben a zeneismeret tanszak „szolfézs" tárgyat tanító pedagógusa.

9.5 A képesség felmérésénél a jelentkező diák szülője vagy gondviselője jelen lehet.

9.6 Az intézmény a jelentkezést követő 30 napon belül értesíti a szülőt a felvételi határozatról.

9.7 Az intézmény rendelkezésre álló pedagógiai kapacitásainak ismeretében, tekintettel a jelentkezési lapon megjelölt kérésre, az igazgató jogosult a jelentkezőket az egyes tanszakokra beosztani.

9.8 A tanulói jogviszony a beiratkozással jön létre.

9.9 Kivételes esetben az intézmény vezetője engedélyezheti az intézmény tanulójának második főtanszak felvételét.

9.10 A két főtanszakos tanuló a második főárgy vonatkozásában minden esetben a térítési- és tandíj rendeletben előírt tandíjat köteles fizetni.

9.11 Más, a Nemzeti köznevelésről szóló törvény hatálya alá tartozó intézményből átjelentkező tanuló esetén az igazgató a pedagógiai kapacitás függvényében jogosult dönteni az átvételről és a megfelelő osztályba sorolásról.

9.12 Az átvételre jelentkező tanuló tudásának szintjéről az intézmény vezetője, a főtárgy és és kötelező tárgy tanára a jelentkező tanuló által választott tananyag előadása alapján tájékozódik. Amennyiben a tanuló tudása és osztályának besorolása, illetve az átadó és az átvevő intézmény pedagógiai programjában meghatározott követelmények között szignifikáns különbség mutatkozik, az intézmény vezetője dönt, hogy melyik évfolyamra osztja be a tanulót.

9.13 Amennyiben az évfolyamra történő besorolás nem egyezeik a jelentkező bizonyítványában megjelölt évfolyammal a döntésről a tanulót és gondviselőjét írásban kell tájékoztatni.

9.14 Az átvett tanuló bizonyítványába az intézményváltást és az évfolyamba sorolást be kell vezetni.

9.15 Amennyiben az átvett és alacsonyabb évfolyamba beosztott tanuló a tanév során az eredti évolyamának tananyagát elsajátította, a szaktanár javaslatára osztályozó vizsgát tehet. Ennek tényét a törzslapon és a tanuló bizonyítványában rögzíteni kell.

9.16 Amennyiben a tanuló lakóhely-változtatás vagy más elháríthatatlan ok miatt tanév közben másik művészetoktatási intézményben kívánja folytatni tanulmányait, az igazgató köteles kiadni mindazon okiratokat, amelyek a tanuló tanulmányainak folytatásához szükségesek.

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

10.1 Tanév végén az intézmény minden tanulója köteles a helyi tantervnek megfelelő beszámolón számot adni az általa elsajátított ismeretekről.

10.2 Az intézmény minden tanulója köteles tanévenként legalább egy alkalommal nyilvános előadáson szerepelni.

10.3 Az a tanuló, aki betegség, vagy egyéb hivatalos elfoglaltság miatt a számára előírt vizsga időpontjában a beszámolón nem tud részt venni, írásban kérheti, a vizsga más időpontban történő teljesítésének lehetőségét.

10.4 Az a tanuló, aki valamely tantárgy óráinak látogatása alól felmentést kapott, vagy a tanév végén két évfolyam anyagából összevont vizsgát kíván tenni, osztályozó vizsgát köteles tenni.

10.5 Az osztályozó vizsga egyéni tantárgyból az adott tanszak főtárgyi vizsgájával egyidejűleg is megszervezhető.

10.6 Az alapfokú tanulmányok lezárásaként a tanuló művészeti alapvizsgát tehet.

10.7 A továbbképző évfolyamokba való jelentkezés feltétele a művészeti alapvizsga sikeres teljesítése.

10.8 A továbbképző évfolyamok lezárásaként a tanuló művészeti záróvizsgát tehet.

10.9 Az osztályozó vizsgát, főtárgyi vizsgát, művészeti alapvizsgát és művészeti záróvizsgát három tagú bizottság előtt kell letenni. A bizottság tagja, az intézmény valamelyik vezetője, az adott tárgyat tanító tanár és a nevelőtestület igazgató által delegált tagja.

10.10 Az intézmény által szervezett vizsgákon a nevelőtestület valamennyi (nem delegált) tagja részt vehet, és a vizsgát követő értékelő megbeszélésen hozzászólhat.

10.11 Az a tanuló, aki az évfolyam tananyagát önhibáján kívü (tartós betegség, távollét) nem tudja teljesíteni, egy alkalommal lehetőséget kap, a következő tanévben évfolyama folytatására. Az osztály folytatásának lehetőségét be kell vezetni a tanuló törzslapjára és bizonyítványába.

Az iskolai beszámoltatások, számonkérések rendje. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei, az értékelés. A tanuló jutalmazása. Az otthoni feladatok meghatározása

11. Az iskolai írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatások rendje. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

11.1 Az iskolai számonkérés formája a tantárgy jellegétől függően lehet szóbeli vagy írásbeli.
11.2 Minden tanuló tanév végén gyakorlati vizsgán vehet részt, melynek időpontját a tanév rendje tartalmazza. Tanév végi vizsgára az a tanuló bocsátható, aki elsajátította a helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó előírásait.
11.3 A gyakorlati vizsga részét képezheti önállóan előadott mű nyilvános bemutatása.
11.4 A tanév során elsajátított pedagógiai célú tananyag ismeretéről szaktanárokból álló bizottság előtt ad számot minden tanuló.
11.5 Felsőbb évfolyamba az a tanuló léphet, aki sikerrel teljesíti a tanév végi vizsga követelményeit.
11.6 A tanév folyamán a tanulók folyamatos előrehaladását, órai aktivitását írásbeli és szóbeli számonkérések az adott tantárgy szempontjából optimális arányú kombinálásával ellenőrzik a szaktanárok. Az előre tervezett, a tantárgy egy adott egységét lezáró írásbeli és szóbeli számonkérések időpontját a tanulóval közölni kell.

12. Az ismeretek számonkérésének rendje

12.1 A számonkérések célja a tanulók tudásának felmérése, hiszen megfelelő tudásalap nélkül nem lehetséges a későbbi ismeretanyag sikeres elsajátítása.
12.2 Számon kérni csak olyan ismeretanyagot lehet, amelynek oktatása a számonkérést megelőzően megtörtént.
12.3 A számonkérések során a pedagógusok objektíven értékelik a tanulók teljesítményét.
12.4 Írásbeli számonkérés esetén a tanulóval legfeljebb a számonkérés időpontját követő második tanórán közölni kell az általa elért érdemjegyet.
12.5 Szóbeli számonkérés esetén a tanulóval a számonkérést követően közölni kell az általa elért érdemjegyet.

13. Az értékelés

13.1 A tanulók tanulmányi teljesítményét a pedagógusok érdemjegyek segítségével értékelik.

13.2 Az intézményben a kötelező és a kötelezően választott tantárgyak esetében az alapfok és a továbbképző évfolyamain ötfokozatú értékelés zajlik:

- 13.2.1 jeles (5)
- 13.2.2 jó (4)
- 13.2.3 közepes (3)
- 13.2.4 elégséges (2)
- 13.2.5 elégtelen (1)

13.3 Az intézményben az előképző évfolyamai és a választható tantárgyak értékelése négyfokozatú skálán történik:

- 13.3.1 kiválóan megfelelt (kmf)
- 13.3.2 jól megfelelt (jmf)
- 13.3.3 megfelelt (megf)
- 13.3.4 nem felelt meg (nemf)

13.4 A főtárgyat és kötelezően választott tárgyat tanító pedagógus minden hónap végén osztályozza a tanuló munkáját. A hóvégi jegyet be kell vezetni a tanuló tájékoztató füzetébe.

13.5 A pedagógusok az érdemjegyekhez írásbeli kiegészítést, indoklást is fűzhetnek.

13.6 Az írásbeli értékelés során a pedagógus az elvégzett tananyag mennyiségi és minőségi értékelésén túl fehívhatja a figyelmet a tanuló erősségeire és nehézségeire, valamint kijelölheti az értékelést követő tanítási ciklus feladatait, céljait is.

13.7 A jeles illetve kiválóan megfelelt minősítés mellé a félévi és év végi záráskor a kimagasló tanulmányi eredményt elérő tanulók részére az igazgató vagy a szaktanár dicséretet adhat.

13.8 A tanulók érdemjegyeit a KRÉTA tanulmányi rendszerben a tanórát követően, de legkésőbb az adott tanítási hét utolsó tanítási napjáig szükséges rögzíteni.

13.9 A félévi érdemjegyek rögzítése a KRÉTA tanulmányi rendszerben a félév utolsó tanítási napjáig, az évvégi érdemjegyek rögzítése a tanév utolsó napjáig történik.

13.10 A tanuló félévi érdemjegyeiről a szülőt, vagy gondviselőt legkésőbb a félév utolsó tanítási napját követő héten – a KRÉTA tanulmányi rendszerben digitálisan, a tanórákon használt tájékoztató füzetben írásos úton – szükséges tájékoztatni.

13.11 A tanuló tanév végi érdemjegyeiről a szülőt, vagy gondviselőt legkésőbb a tanév utolsó tanítási napját követő héten – a KRÉTA tanulmányi rendszerben digitálisan, a bizonyítvány kiadásával írásos formában – szükséges tájékoztatni.

14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

14.1 A tanulók szorgalmát az intézmény négyfokozatú skálán értékeli:
- 14.1.1 példás (5)
- 14.1.2 jó (4)
- 14.1.3 változó (3)
- 14.1.4 hanyag (2)

14.2 A tanulók szorgalmának értékelésekor a pedagógus köteles figyelembe venni mindazon szociális és egyéb körülményeket, amelyek a tanuló teljesítményét befolyásolhatják.

14.3 A tanulók jutalmazásának módját és fokozatait az intézmény házirendje tartalmazza.

15. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli és gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai

15.1 A művészeti képzés jellegénél fogva igényli, hogy a tanuló minden nap aktívan foglalkozzon az általa választott művészeti ág művelésével.

15.2 Az otthoni feladatok kijelölése során a pedagógusok arra törekszenek, hogy az otthoni gyakorlati feladatok segítségével a tanulók által korábban elsajátított ismeretek elmélyüljenek, a tanulók önálló művészi kultúrája erősödjön. Az otthoni írásbeli feladatok célja, hogy a tanulók tudása bővüljön, elméleti ismereteik alaposabbak legyenek.

15.3 Az otthoni feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy azok elvégzése ne okozzon aránytalanul nagy terhet a tanulók számára. Ebben a körben szem előtt kell tartani a tanulók mindazon kötelességeinek teljesítését, amelyre a tankötelezettségükből kifolyólag kötelesek.

15.3 Otthon elvégzendő feladatként nem adható ki a tanuló számára olyan kötelesség, amelynek alapjai még tanóra anyagát nem képezték.

16. Tanulmányi versenyek, szakmai találkozók

16.1 A tanulók szakmai fejlődésük érdekében tanulmányi versenyeken, szakmai találkozókon vehetnek részt.
16.2 A tanulók tanulmányi versenyen vagy szakmai találkozón csak a szaktanár engedélyével vehetnek részt.
16.3 Az intézmény minden esetben gondoskodik a tanulók tanulmányi versenyre vagy szakmai találkozóra történő kíséretéről.
16.4 A rendeletben (A tanév rendje), valamint az intézmény éves munkarendjében nevesített tanulmányi versenyeken és szakmai találkozókon való részvétel költségeit az intézmény minden esetben megtéríti.
16.5 Az intézmény munkarendjében nem nevesített tanulmányi verseny és szakmai találkozó költségeihez az intézmény hozzájárulhat.
16.6 Az intézmény által nem finanszírozott tanulmányi versenyen vagy szakmai találkozón való részvételt a szaktanár csak a rendezvényen résztvevő tanulók szülőjének, gondviselőjének, a részvételi költségek teljesítésének írásbeli kötelezettségvállalása mellett kezdeményezheti.
16.7 Az intézmény minden páros évben tanulmányi versenyt rendez. A versenyen az iskola valamennyi, a verseny hirdetményének feltételeit teljesítő tanulója részt vehet.
16.8 Az intézmény minden páratlan évben megrendezi a Szolnoki POK illetőségéhez tartozó iskolák számára kiírt rézfúvós versenyt.

Csoportbontási elvek. A tanulók esélyegyenlősége

17. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

17.1 A csoportok beosztása az igazgató feladata.
17.2 A csoportbeosztás során az igazgató köteles kikérni az illetékes szaktanárok véleményét.
17.3 A csoportbontás során figyelemmel kell lenni a tanulók életkorára és szakmai felkészültségére.
17.4 A tanulói csoportok szervezésekor törekedni kell arra, hogy minden tanuló az adott csoporton belül a tudásának és képzettségének megfelelő feladatot kapjon.
17.5 A tanulói csoportok összeállításának célja, hogy az fejlessze a tanulók egymás és a közösség iránt érzett felelősségérzetét.
17.6 A tanulói csoportok kialakítása során tekintettel kell lenni a tanulók egyéni órarendjére is.

18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

18.1 A pedagógusok a tanulókat kizárólag egyéni teljesítményük alapján értékelhetik.
18.2 Minden tanuló jogosult igénybe venni az intézmény valamennyi olyan szolgáltatását, képzését, amelyre egyéni készségei, képességei feljogosítják.
18.3 A tanulók esélyegyenlőségét a nevelőtestület a pedagógiai munka során oldott, toleráns légkör kialakításával segíti.
18.4 Amennyiben a szülő, gondviselő szerint a tanuló esélyegyenlősége sérül, jelezheti azt a szaktanárnak vagy az igazgatónak.
18.5 A szülőnek, gondviselőnek jogában áll a tanuló esélyegyenlőségét sértő intézményi eljárás esetén a fenntartóhoz vagy szakigazgatási szervhez, így különösen az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordulni.

19. A pedagógiai program hatálya és felülvizsgálatának szabályai

19.1 Intézményünk nevelőtestülete a Pedagógiai Programot a jogszabályi előírásoknak megfelelően módosította. A módosítások bevezetése 2024. 09. 01-től történik.
19.2 A pedagógiai program felülvizsgálatát minden esetben el kell végezni, ha az alapfokú művészetoktatás szervezeti vagy tartalmi szabályozására vonatkozó jogszabályok megváltoznak.
19.3 A Pedagógiai Program felülvizsgálatát kezdeményezheti az intézmény fenntartója vagy nevelőtestülete.
19.4 A Pedagógiai Program elektronikus formában megtekinthető az intézmény honlapján, valamint a Köznevelés Információs Rendszere elektronikus felületén. A Pedagógiai Program egy példánya nyomtatott formában megtekinthető az intézmény titkárságán.

Környezet- és egészségfejlesztés

20. Az intézmény környezete

20.1 A Fekete László Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola székhelye Tiszafüred központi helyén, a Fő út 63. szám alatt található.

20.2 A székhely könnyen elérhető a város iskoláiból és a környező településekről érkező tanulók számára.

20.3 Az intézmény telephelyein az otthont adó partnerintézmények biztosítják az oktatás infrastrukturális feltételeit.

21. Környezetfejlesztési feladatok

21.1 A székhely épületének és környezetének tisztántartása fontos feladat, tekintettel a művészeti és az esztétikai nevelés szoros kapcsolatára.

21.2 Rendszeresen végzünk felújításokat. Törekszünk az ízléses, esztétikus és egészséges környezet kialakítására.

21.3 Az iskola székhelyén lévő értékek megóvása kiemelt feladat.

21.4 A székhelyen szelektív hulladékgyűjtés folyik, a tanulók és intézményi partnereink figyelmét felhívjuk a tevékenység fontosságára és módjára.

21.5 Az iskola telephelyein, az oktatás helyszínét biztosító intézmény elvárásaihoz igazodva működünk együtt, tudatosítjuk tanulóinkban a helyi környezet megóvásához kapcsolódó feladatokat.

21.6 Tanulóinkat a környezettudatos gondolkodásmódra neveljük, ösztönözzük őket a víz és elektromos áram pazarlásának elkerülésére.

22. Egészségfejlesztési feladatok

22.1 Az egészségfejlesztési törekvések az iskolai közösség életminőségének javítását szolgálják.

22.2 Különböző mozgástréningek, a légzésfrissítő mozgásos pihenés megoldás lehet a zenei órákon és az otthoni gyakorlás során jelentkező fáradtság kiküszöbölésére.

22.3 A tanórákon erősítjük tanulóinkban az egészséges életmódra való törekvés kiemelt jelentőségét.

22.4 Partnerintézményeink felkérésére, tanulóinkat felkészítjük az egészséges életmódot népszerűsítő programokon történő fellépésekre.

Környezet- és egészségfejlesztés

20. Az intézmény környezete

20.1 A Fekete László Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola székhelye Tiszafüred központi helyén, a Fő út 63. szám alatt található.

20.2 A székhely könnyen elérhető a város iskoláiból és a környező településekről érkező tanulók számára.

20.3 Az intézmény telephelyein az otthont adó partnerintézmények biztosítják az oktatás infrastrukturális feltételeit.

21. Környezetfejlesztési feladatok

21.1 A székhely épületének és környezetének tisztántartása fontos feladat, tekintettel a művészeti és az esztétikai nevelés szoros kapcsolatára.

21.2 Rendszeresen végzünk felújításokat. Törekszünk az ízléses, esztétikus és egészséges környezet kialakítására.

21.3 Az iskola székhelyén lévő értékek megóvása kiemelt feladat.

21.4 A székhelyen szelektív hulladékgyűjtés folyik, a tanulók és intézményi partnereink figyelmét felhívjuk a tevékenység fontosságára és módjára.

21.5 Az iskola telephelyein, az oktatás helyszínét biztosító intézmény elvárásaihoz igazodva működünk együtt, tudatosítjuk tanulóinkban a helyi környezet megóvásához kapcsolódó feladatokat.

21.6 Tanulóinkat a környezettudatos gondolkodásmódra neveljük, ösztönözzük őket a víz és elektromos áram pazarlásának elkerülésére.

22. Egészségfejlesztési feladatok

22.1 Az egészségfejlesztési törekvések az iskolai közösség életminőségének javítását szolgálják.

22.2 Különböző mozgástréningek, a légzésfrissítő mozgásos pihenés megoldás lehet a zenei órákon és az otthoni gyakorlás során jelentkező fáradtság kiküszöbölésére.

22.3 A tanórákon erősítjük tanulóinkban az egészséges életmódra való törekvés kiemelt jelentőségét.

22.4 Partnerintézményeink felkérésére, tanulóinkat felkészítjük az egészséges életmódot népszerűsítő programokon történő fellépésekre.

II. fejezet

Az intézmény helyi tanterve

(1) Jelen Pedagógiai program és helyi tanterv az intézmény valamennyi beiratkozott tanulójára vonatkozik.

(2) Az intézmény pedagógiai munkája során, a képzés jellegének megfelelően, a pedagógiai programban nem nevesített, a program megvalósítását elősegítő egyéb zeneművek is a tananyag részét képezhetik.

(3) Az azonos tanszakon, azonos évfolyamra járó növendékek tananyaga, a pedagógiai program keretein belül, az egyéni képességek és készségek fejlesztésének érdekében egymástól eltérhet.

(4) Az intézmény tanulói a kötelező és a kötelezően választható tantárgyakon kívül a jogszabályban meghatározott időkereten belül vehetnek fel választható tantárgyakat.

(5) Egy adott tantárgy tananyaga és elvárásrendszere megegyezik függetlenül attól, hogy a növendék kötelezően választható vagy választható módon vette fel tanrendjébe.

(6) Amennyiben egy tárgyat több pedagógus tanít, a jelentkező megjelölheti azt a tanárt, akinél a tantárgyat tanulni szeretné. A tanulók pedagógusokhoz történő beosztásáról a beérkezett igények és a pedagógusok szabad óraszámának függvényében az igazgató dönt.

(7) Amennyiben tanév közben a szülő vagy gondviselő valamely tantárgyból másik tanárhoz szeretné átíratni gyermekét, írásos kérelemmel fordulhat az intézmény vezetőjéhez. Az intézmény vezetője az indokok és intézményi kapacitások figyelembevételével dönt a kérelemről. A döntésről a szülőt vagy gondviselőt nyolc napon belül írásban kell tájékoztatni.

KLASSZIKUS ZENE

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, fagott

Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba

Akkordikus tanszak tantárgyai: harmonika, ütő

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora,

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, gordonka

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom,

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórus

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

„A" TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, tantervi programjainak tantárgyai.

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, harmonika, tantárgyak) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A" tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a

továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
	(1)	**(2)**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, harmonika, ütő, zongora, hegedű, gordonka

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

*Kötelezően választható tantárgy***:** 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar,minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1.–2. és 1.évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

„B” TAGOZAT

*Főtárgy***:** hangszeres tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgya esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zenetörténet–zeneirodalom, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, valamint a népzene, tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, harmonika, tantárgyak) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
	(1)	**(2)**	**(1)**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**(4–6)**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, fagott szaxofon, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, ütő, harmonika, zongora, hegedű, gordonka

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

*Kötelezően választható tantárgy***:**

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3–4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Zeneismeret tanszak – csoportos képzés

„A" TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
	(1)	**(2)**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1–2)	(1–2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	**(2–4)**	**(2–4)**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A képzés évfolyamainak száma

(2) szolfézs előképző

(3) ***A tanítási órák időtartama***

Főtárgy (szolfézs előképző), szolfézs (kötelező), szolfézs (választható): 2x45 perc

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség,

önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– A kortárs zene befogadására nevelés.

– A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

– Tehetséggondozás.

– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás

– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási

intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:
Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zenetörténet–zeneirodalom
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya
Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy vagy zenetörténet–zeneirodalom
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya
Hangszeres tanszakok„ A” és „B” tagozat, : főtárgy

Záróvizsga tantárgyai
Az záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A. „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:
Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zenetörténet–zeneirodalom
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya
Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zenetörténet–zeneirodalom
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:
Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat,: főtárgy

A vizsgák ideje:
Hangszeres főtárgyak
Gyakorlati vizsga
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is

szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Fafúvós:

FURULYA

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

– a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;

– hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,

– a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,

– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,

– differenciált hangindítást és hanglezárást,

– megfelelő tempójú repetíciót,

– laza, egyenletes ujjtechnikát,

– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,

– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,

– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

– tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

– a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc–s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére

– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer részei, összeállítása.

– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok

– Különböző játékmód és hangindítások

– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.

– Játék a hangszer fejével.

– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása

— A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.

Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer részei, összeállítása.

– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.

– Különböző játékmód és hangindítások .

– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.

– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása.

– Az ismert hangterjedelmen belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.

– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanuló *kizárólag helyes beidegződésekkel* rendelkezzen.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer részei, összeállítása.

– Különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.

– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.

– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.

– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).

– Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.

– A *dü* és *tü* hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.

– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

– A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két–három népdal, kotta nélkül.

– Egy–két könnyű tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák.

– Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.

– Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.

– Régi és új stílusú magyar népdalok.

– A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.

– Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val.

– A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Ajánlott tananyag

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.

Bali J.: Furulyaiskola I.

Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Anonymus: Allemande (EMB 4303)

Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)

Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)

Anonymus: Rondo (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)

Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Követelmények

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A *tü–dü* hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.

Dúr skálák gyakorlása.

Rövidebb lélegzetű etűdök.

Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, kotta nélkül is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála-lehetőleg figurációkkal kotta nélkül.

– Egy népdal, kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű tánctétel, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.

– Az eddig tanult hangkészlet bővítése.

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A *tü, dü, rü* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

– Hanglezárás a száj kinyitásával.

– Dúr és moll skálák c^1–c^3 hangterjedelemben.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III.(EMB 12002)

Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)

Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása.

– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.

– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).

– „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

– Staccato–játék nyelvzárással.

– Dúr és moll skálák c^1–d^3 tercekkel, hármashangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

– Az „F”–alapú furulya használatának gyakorlása.

– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.

– A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő–szükségletére.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P.: 20 studies

Keuning, H. P.: 10 difficult studies

Keuning, H. P.: 25 studies

Keuning, H. P.: 40 simple studies

Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)

Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)

Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (EMB. 14071)

Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)

Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)

Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)

Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)

Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)

Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.

„F”–alapú furulya használata.

Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.

A fogástáblázat önálló használata.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A trillatáblázat használata.

– Inégal játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A játszott anyagban előforduló új tánctípusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.

– Az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)

d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)

Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7

Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)

Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták" 6/3. szopránon

Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)

Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel

Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála-figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két szonáta– vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.

– A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– Kromatikus skála.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 140719)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr (EMB 14071)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160–3)

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

– Egy etűd,

– Két szonáta– vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.

– Az eddig tanult hangkészlet bővítése

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Pontozott ritmusértékek, 8–ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata

– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.

– Enharmónia.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

– Az „f" alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

– Hanglezárás a száj kinyitásával.

– dúr és moll skálák tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.

– Az „f” alapú hangszer használatának gyakorlása.

– A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.

– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.

– Az abc–s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises

Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P. 20 studies

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, Hans P. 40 simple studies

Linde, H. M. Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)

Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta III., II. tétel

Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)

Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)

Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)

Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13160–3)

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Melodikus moll hangsorok gyakorlása.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.

– Egy etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A trillatáblázat használata.

– Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.

– Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.

– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

— A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

– Staccatók nyelvzárással.

– Az altfurulya használatának gyakorlása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

Bach, J. S.: Bourrée I., II. h–moll (Z. 14071)

Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta I., IV. tétel

Loeillet, J. B.: C–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)

Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)

Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita – tételek

Händel, G. Fr.: g–moll szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/2 d–moll szonáta

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Altfurulya használata.

A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Két etűd.

– Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjeleik, tizenhatod–triolák.

– Inégal játék fogalma.

– A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.

– A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánctípusok.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)

Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)

Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10

Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/7 B–dúr szonáta

Pepusch, J. Chr.: B–dúr „altszonáták" 6/6.

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Vivaldi, A.: d–moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Követelmények

A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Két etűd.

– Két szonáta– vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.

– A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Az inégal játék (elsősorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– Versenymű, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.

– A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t–) t–r –t–r–t* inégal játék állandó gyakorlása.

– A *t–l d–l* összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte

Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002)

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B. The Baroque solo book

Anonymus: Greensleeves to a Ground

Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta

Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Altfurulya szólamok olvasása kóruslejegyzésben.

Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat – felbontásokkal, kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Egy teljes szonáta kotta nélkül.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló

– legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,

– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,

– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a

helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,

– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 g^3–ig (in F),

– legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában

– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,

– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,

– törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,

rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,

– tudjon önállóan hangolni,

– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

Ismerje

– az f^1– g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,

– a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,

– a tanult anyagban előforduló tempo– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a furulya történetét, rokon hangszereit,

– a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő

bemutatásával:

– dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim négyeshangzat–felbontásokkal, minimum az f1–g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,

– két etűd vagy egy variációsorozat,

– legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

A művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: *minimum 15 perc*

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.

– Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és kamaraműkivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

***Továbbképző évfolyamok* „A" tagozat**

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– *T–l, d–l* artikulációk szerepe a furulyajátékban.

– Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).

– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Összetett hangindítások, valamint az inégal játék állandó gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte

Winterfeld, L.: H. v.: 40 Studien für Altblockflöte

Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels

Sellner, J.: Etüden für Oboe/ VI.– (EMB 12002)

Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum

Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)

Brüggen, F:. 5 etűd

Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U.: Methodische Übungen

Veilhan, J.–C.: La flute à bec baroque

Winterfeld, L.: Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v.: Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B.: The Baroque solo book

Anonymus: Greensleeves to a Ground

Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta

Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.

– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

— Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék állandó gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető

kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte

Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Sellner, J. Etüden für Oboe/ VI. (EMB 12002)

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B. The Baroque solo book

Anonymus: Greensleeves to a Ground

Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta

Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

A *t–d, t–r, d–r* artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.

Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján.

– A *t–r–l–r* összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.

– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék állandó gyakorlása.

– A *t–r–l–r* összetett hangindítás bevezetése és gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– Különböző vibratok állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B. The Baroque solo book

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Boeke, K. Three exercises for alto recorder

Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)

Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)

Marcello, B.: 12 szonáta

Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta

Valentine, R.: 12 szonáta op. 2

Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5

Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

A *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A barokk „duplanyelv”, a *di–dll di–dll*.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A fa hangszerek „block”–jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék, valamint a „duplanyelves” hangindítások állandó gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B. The Baroque solo book

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Boeke, K. Three exercises for alto recorder

Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)

Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)

Marcello, B.: 12 szonáta

Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta

Valentine, R.: 12 szonáta op. 2

Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5

Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

A *t–k t–k, d–g d–g* „duplanyelves” hangindítások alkalmazása.

Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A túlpontozás, mint zenei elem.

– Összetett ornamensek.

– Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.

– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.

– A *t, d, r, l* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t–) t –r–t–r–t* inégal játék állandó gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Braun, D.: Szólók

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.

Händel, G. Fr.: B–dúr szonáta

Händel, G. Fr.: g–moll szonáta

Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce

Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 16160–3)

Marcello, B.: 12 szonáta

Preludes from The Division Flute (1706)

Quantz, J. J. – Nagy Frigyes: 100 Tägliche Übungen für Flöte (szopr.)

Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta

Telemann, G. Ph.: (kis) f–moll szonáta (TWV 41: f 2)

Valentine, R.: 12 szonáta op. 2

Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5

Winterfeld, L. H. v.: Zwölf Etüden für Altblockflöte

Követelmények

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

A *t–d, t–r, d–r* artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.

Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Két etűd.

– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.

– A *t–r–l–r* összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.

– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.

– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék állandó gyakorlása.

– A *t–r–l–r* összetett hangindítás bevezetése, gyakorlása.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– A skálák tempójának fokozása.

– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Brüggen, Fr.: 5 etűd

Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat (szopránra)

Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7–11.

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.

Fesch, W.: 6 szonáta op. 6

Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra)

Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta

Mancini, Fr.: 12 szonáta

Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)

Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1

Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)

Telemann, G. Ph.: (kis) C–dúr szonáta (TWV 41: C 2)

Veracini, Fr. M.: 12 szonáta

Vivaldi, A.: RV. 427. D–dúr koncert (szoprán)

Követelmények

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

A *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

A barokk szvit tételeinek ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Két etűd.

– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján

– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.

– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t–) t–r–t–r–t* inégal játék állandó gyakorlása.

– A dúr és melodikus moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.

– Különböző vibratók állandó fejlesztése, alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Bach, J. S.: F–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1031

Bellinzani, P. B.: 12 szonáta

Corelli, A.: La Follia op. 5 no. 12

Dieupart, Ch.: 6 szvit

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.

Feltkamp, J. H.: 12 Etudes vor Sopran–Blockfluit

Fesch, W.: 6 szonáta op. 8

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta

Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 / F–dúr, d–moll

Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels

Sammartini, G.: F–dúr koncert

Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)

Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum

Staeps, H. U.: Methodische Übungen (szopránra)

Telemann, G. Ph.: a–moll fantázia

Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző díszítéseivel)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta (Il Pastor fido 6 szonáta)

Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di Mare)

Vivaldi, A.: D–dúr koncert op. 10 no. 3 (Il Gardellino), (piccolo)

Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für Altblockflöte

Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.

Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.

Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.

Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skálák tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.

– Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A barokk „duplanyelv”, a *di–dll di–dll*.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A fa hangszerek „block”–jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.

– Valamennyi eddig tanult artikuláció és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a *(t –) t–r–t–r–t* inégal játék, valamint a *t–k t–k, d–g d–g* „duplanyelves” hangindítások

állandó gyakorlása, hármas elrendezésben is.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

– A technikai elemek továbbfejlesztése a virtuozitás irányába.

– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Bach, J. S.: C–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1032

Bach, J. S.: F– (vagy G–)dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1035

Castello, D.: Sonata seconda (szopránra vagy tenorra)

Castrucci, P.: F–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/5

Castrucci, P.: C–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/6

Corelli, A.: Szonáták 1–6. op. 5 (részben korabeli díszítésekkel)

D'Hervelois, De Caix: G–dúr szvit (szoprán)

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.

Fontana, G. B.: 6 szonáta (szoprán)

Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5

Quantz, J. J.: Capricciok

Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)

Staeps, H. U.: Neue Übungen im chromatischen Raum der A

Telemann, G. Ph.: a–moll szvit

Telemann, G. Ph.: B–dúr fantázia

Telemann, G. Ph.: d–moll fantázia

Vivaldi, A.: G–dúr koncert op. 10 no. 6

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.

A *t–k t–k, d–g d–g* „duplanyelves” hangindítások használata, hármas elrendezésben is.

Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– skálák: *b*–s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.

– Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

– a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben

– a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására

– a segédfogások önálló megválasztására,

– az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására

– a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására

– az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,

– megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,

Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.

Rendelkezzék

– az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, lapról olvasási készséggel,

– egyenletes, laza ujjtechnikával,

– zenei képzelőerővel.

„B" tagozat (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– hangszere történetét és irodalmát,

– f^1–a^3 –ig (in F) a fogásokat,

– a trilla–, segéd–, piano–, forte– fogásokat,

– az irodalomra legjellemzőbb tánc– és tételtípusok tempóit és karaktereit,

Legyen képes

– a természetes, könnyed hangszerkezelésre,

– megfelelő légzéstechnika alkalmazására,

– a levegő tudatos beosztására,

– vibrato–mentes hang képzésére,

– értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

– összehangolt ujj– és nyelvtechnikával,

– fürge szimpla–nyelvtechnikával,

– saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,

– megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

– tisztán intonálni,

– pontos ritmusban játszani,

– dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim–felbontásokkal

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus) nehézségi szintjén.

– Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny)

– Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1–6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1–5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c–moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

– Egy teljes szonáta vagy concerto.

– Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g–moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek.

Egy billentyűs hangszer.

Egész alakot visszaadó tükör.

Két vagy több állítható magasságú kottaállvány.

Metronóm.

FUVOLA

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

– a helyes légzés kialakítása,

– a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,

– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,

– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,

– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,

– a belső hallás fejlesztése,

– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,

– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a fuvola történetét,

– a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),

– a hangszer irodalmát,

– a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,

– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,

– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,

– a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,

– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,

– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

– hangszeres technikáját,

– improvizációs tevékenységét (kreativitását),

– lapról játszási készségét.

– zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót

– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről.

– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.

– A törzshangok olvasása

– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.

– A 2/4, 4/4 –es ütemek.

– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok

– A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

– Gyermek– és népdalok szöveg szerinti értelmezése, szövegtudása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Különböző légzésgyakorlatok

– A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.

– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).

– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)

Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)

Követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása.

A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.

A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.

Bántai – Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül.

– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Hangszerismeret

– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.

– A törzshangok biztosabb olvasása

– A nyújtó pont ismerete, nyújtott és éles ritmus

– A 2/4, 3/4, 4/4 –es ütemek ütemsúlyok.

– A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Különböző légzésgyakorlatok a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében.

– A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.

– Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakításához

– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).

– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

– A hallás útján történő önkontroll fejlesztésének megalapozása.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)

Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE 30370)

Követelmény

A tanult ritmusértékek pontos játéka, hallás és kottakép alapján.

A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.

A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.

Biztos hangindítás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül,

– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Alapfok évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A fafúvós hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín stb.).

– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.

– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.

– A végzett anyagban szereplő törzshangok valamint a módosított hangok olvasása és fogása.

– A módosítójelek ismerete.

– Hangsorok tudatosítása, abszolút hangnévvel is.

– Ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak.

– Szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I.

– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.

– A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes test–, hangszer– és kéztartás folyamatos ellenőrzése.

– Az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés).– A helyes szájtartás és a befúvási szög beállítása és állandó ellenőrzése. A hangindítás és –befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása.

– A tanult hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével.

– A megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato.

– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.

– A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)

Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)

Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)

Lőrincz – Paragi: Furulya–ABC (EMB 14090)

Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)

Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára

Követelmény

Egész, fél (pontozott fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben.

A törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása

Legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. 60–61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor (staccato, legato), csak alapskála,

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 61–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok).

– Egy előadási darab (zongorakísérettel)

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése.

– Az enharmónia fogalma.

– Újabb ütemfajták és tempójelzések.

– A ritmikai ismeretek bővítése.

– Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.

– A hármashangzat és felbontásának fogalma.

– Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma.

– A tanult művek formai elemzése (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzéstechnika állandó fejlesztése.

– Hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett, kifejező fuvolahangra.

– A rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás).

– A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével. Hangsorok gyakorlása különböző kötésvariációkkal.

– A helyes tartás állandó ellenőrzése.

– A játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato).

– Dinamikai árnyalás: f, mf, p.

– Memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével.

– Társas zenélés.

– Lapról játék.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)

Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos, EMB 8940)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587

Händel: Menüette (Hofmeister B.144)

Követelmény

Egy adott technikai feladatot tartalmazó 8–16 ütemes gyakorlat eljátszása.

Mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló etűdök.

Könnyebb előadási darabok kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat),

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 102–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.

– Elemi tudnivalók a felhangokról (átfújások).

– Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus.

– Dúr és moll hangnemek a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.

– Kromatika.

– Újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia stb.).

– Szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi–de, Coda, G. P.

– A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleg javítása.

– Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére. A dinamika határainak szélesítése, a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett.

– Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása.

– Egységes hangszín kialakítása az alsó és felső regiszterben egyaránt.

– A skálázás tempójának mérsékelt fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle artikulációk, repetíció.

– Hármashangzat–felbontások és terclépések.

– Játékmód, artikuláció: az eddig tanult ismeretek készségszintre emelése.

– Memóriafejlesztés: előadási darabok zenei igényű, kontrollált gyakorlása.

– Társas zenélés: Lapról játszás.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)

Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)

Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)

Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)

Bartók Béla: Este a székelyeknél (Pröhle) (EMB 8317)

Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)

Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)

Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)

J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete c1–g3 –ig, kromatikusan.

Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása 2#, 2b előjegyzésig.

Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora – vagy egyéb hangszerkísérettel.

A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 22–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az egyszerűbb felhangok ismerete.

– Aszimmetrikus ütemek, a hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó rendszerezése, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.

– Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig a hangszer teljes hangterjedelmében

– A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.

– A moduláció fogalma.

– A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A felhangok szerepének tudatosítása és használata, a támasz és a helyes szájtartás összefüggésében (egyszerűbb átfújások: oktáv, kvint).

– A laza, könnyed ujj– és a nyelvtechnika fejlesztése.

– A kettős nyelvütés használata (dupla staccato), először lassú tempóban.

– A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.

– A megfelelően kialakított légzéstechnika elsajátítása lehetővé teszi a vibrato tanítását (nem évfolyamhoz kötötten!).

– A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).

– Az önálló hangolásra való törekvés.

– Memóriafejlesztés a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.

– Rendszeres társas zenélés vagy kiszenekari játék.

– A lapról játszási készség továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264)

Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)

Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)

3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)

3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)

Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)

J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)

Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORDA–1019)

Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)

Valentine: 12 szonáta (Kalmár) (EMB 12054)

Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)

Követelmény

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3#, 3b előjegyzésig a tanult variációkkal.

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.

Barokk tánctétel vagy egyszerűbb előadási darab eljátszása.

Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből 28–32. közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A”tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig tanult ismeretek összefoglalása és elmélyítése.

– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– Dúr és moll hangnemek ismerete 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.

– Tudnivalók a vibratóról a zenei kifejezés érdekében.

– A hangszeres és elméleti órákon tanult formai és harmóniai elemzés a tanár irányításával.

– A bonyolultabb ékesítések (trilla utókával vagy a nélkül)

– A különböző népek zenéje ritmikai és hangzásvilágának megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A levegő megfelelő vezetésével és irányításával az egységes hangszín kialakítása az alsó és a felső regiszterekben egyaránt.

– A hangminőség és vibrato összefüggésének tudatosítása

– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.

– A nyelv differenciált szerepének tudatosítása.

– A dupla staccato sebességének mérsékelt fokozása.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Skálázás egyenletes, gyorsabb tempóban, bonyolultabb variációkkal (pl. hangról hangra, visszafordulás oktolákkal, duplanyelv stb.).

– Önálló hangolás (javasolt a játszott mű hangnemében).

– A zenei anyagban előforduló díszítések pontos megszólaltatása.

– Szélsőséges dinamikák (pianissimo, fortissimo stb.).

– A memória fejlesztése hosszabb terjedelmű műveken keresztül.

– Társas zenélés, lehetőség szerint más hangszerekkel is (vonós, fúvós, gitár stb.).

– Lapról játszás: az előző év anyagának megfelelő nehézségi szinten.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)

Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)

3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)

3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)

Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)

Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476))

D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)

Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)

Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–1019)

Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)

Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)

Debussy: A kis néger (EMB 7933)

Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)

Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

A. Vivaldi: 4 Sonate (EMB Z. 14 130)

Követelmény

A hangok olvasásának és fogásának ismerete c1–h3 –ig, kromatikusan.

Egyenletes tempójú skálázás 4#, 4b előjegyzésig, a tanult variációkkal.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68–78., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig.

– A kromatikus hangsor.

– A tanuló tudja hangszerének intonációs hibáit és korrigálja azokat.

– Önálló gyakorlási módszerek ismerete a felmerülő problémák megoldására.

– Értelmes tagolás, kisebb előadási darabok önálló megformálása.

– A tanuló ismerje a különböző korok zenéjének díszítésrendszerét. (Barokk lassú tételek egyszerűbb díszítésekkel való előadása).

– Tájékozódjon a különböző korok stílusainak jellemző jegyeiről.

– A vibrato szerepe a zenei megvalósításban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Törekvés a kiegyenlített és kifejező hang elérésére.

– Biztonságos hangindítás minden regiszterben.

– A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).

– A laza, könnyed ujjtechnika fejlesztése.

– Trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.

– Skálák és etűdök tempójának fokozása.

– Szimpla és dupla staccato, gyorsaságfejlesztő gyakorlatokon keresztül.

– A vibrato fokozatos fejlesztése (sebesség, amplitúdó).

– A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.

– Rendszeres társas zenélés

– A lapról játék készsége fokozott mértékben fejlődjön.

Követelmény

Az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat stb.).

A három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül.

Nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. 12.).

A fuvola több regiszterét összefogó gyakorlat.

Előadási darabok tisztán intonálva, kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84–85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33 I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)

Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)

E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)

Taffanel: 17 GrandsExercices Journaliers de Mécanisme (Leduc 17204)

Platonov: 30 etűd (ASMP 36)

Towarnicki: Szkola na Flet II. (PWM 1989)

Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)

Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)

Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)

Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)

Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)

Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)

Händel: 6 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (Malina – Máriássy) (EMB 13404 13405)

Telemann: C–dur Sonata (Amadeus GM 666)

Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)

Boismortier: Sechs Suiten (Schott ED. FTR15)

Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)

Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)

Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)

Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála + variációi,

– Egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy tételpár vagy kamaramű.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.

„B” tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.

A „B” tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan c1–a3–ig.

– Elemi tudnivalók a felhangokról.

– Az enharmónia fogalma.

– Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.

– A hármashangzat–felbontások és terclépések fogalma.

– A ritmikai ismeretek bővítése (tizenhatodok és azok szünetjelei).

– Újabb tempójelzések (stringendo, allargando, sostenuto stb.).

– Szerkezet, tagolás: a tempo, dal segno, Vi–de, Coda.

– A játszott anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete (felütés, ütemsúlyok stb.).

– A tanult művek formai elemzése az (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

– Hangindítás súlytalan helyen, átkötések.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzéstechnika állandó fejlesztése (tartott hangok dinamikával: crescendo, diminuendo az intonáció és a hangminőség változása nélkül.)

– A torok és a nyelv lazaságának megőrzése.

– A hangindítás és a repetíció gyorsítása Hangsorok gyakorlása különböző kötésekkel és variációkkal.

– A kéz– (csukló–) tartás lazításával az ujjak határozott, ugyanakkor laza billentése.

– Dúr és moll hangnemek 2#, 2b előjegyzésig, hármashangzattal, felbontásokkal, terclépésekkel a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig. Memóriafejlesztés több készségfejlesztő gyakorlat segítségével.

– Társas zenélés.

– Lapról játszás az első év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)

Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)

Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für MusikBN 30040)

Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)

Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587

Händel: Menüette (Hofmeister B.144)

Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A,B)

Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)

Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)

Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)

Kamarazene kezdők számára I. (Máriássy) (EMB 6915)

Kamarazene kezdők számára II. (Máriássy – Vígh) (EMB 8741)

Követelmény

Igényes hangindításra való törekvés

A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.

Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo–descrescendo az intonáció változása nélkül.

Árnyaltabb dinamikai kifejezés

Előadási darabok kotta nélkül.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),

– Két különböző karakterű gyakorlat

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése.

– Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték, valamint ezek szünetjelei, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.

– Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig az ismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is. – Hármashangzat–felbontások és tercmenetek.

– Újabb tempójelzések a játszott zenei anyagban.

– Szerkezet, tagolás: formai ismeretek az újabb előadási daraboknál. – A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete, tudatosítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Egységes hangszín kialakítása, alsó és felső regiszterben egyaránt Tartott hangok különböző dinamikával, az intonáció és a hangminőség változtatása nélkül.

– Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére.

– Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.

– A kettős nyelvütés használata (dupla staccato) lassított tempóban.

– Hangsorok gyakorlása kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.

– A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.

– Játékmód, artikuláció: az eddigi ismeretek készségszintre emelése, további differenciálása.

– Memóriafejlesztés: gyakorlatok és előadási darabok segítségével.

– Társas zenélés.

– Lapról játszás az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)

Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)

M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques I–II. (Leduc 19480, 19481)

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)

Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)

Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)

Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)

Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)

J. Hook: Szonatina (C–dúr) (Schott 10139)

Händel: Menüette (Hofmeister B. 144)

J. Haydn: 12 menüett fuvolára és gitárra (Mosóczi – Vági) (EMB 12915)

Csupor László: Fuvoladuók kezdők számára I. (EMB 8498)

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása.

Bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása.

Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása

Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora – vagy egyéb hangszerkísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),

– Két különböző karakterű gyakorlat

– Egy előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Hangterjedelem: c1–h3–ig.

– A felhangrendszer megismertetése.

– Aszimmetrikus ütemek, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.

– Tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.

– Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig, a hangszer teljes hangterjedelmében.

– Modális hangsorok.

– A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.

– A moduláció fogalma.

– Egyszerűbb hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.

– A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

– A belső hallás fejlesztése (tempó, karakter és intonáció elképzelése a játék megkezdése előtt).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A felhangok szerepének tudatosítása a támasz és a helyes szájtartás kialakításában.

– Törekvés az ujjak és a nyelv könnyed mozgatására.

– A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval, kettős nyelvütéssel.

– A dinamikai árnyalás fejlesztése a szép hang és a tiszta intonáció mellett.

– Önálló hangolásra nevelés.

– Memóriafejlesztés: a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.

– Rendszeres társas zenélés, vagy kiszenekari játék.

– A lapról játszási készség az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

Flötenetüden I. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31050)

Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)

Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)

3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)

Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)

J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)

Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)

Bárcsak volna fuvolán! (Cseténvi) (AKKORD A–1019)

Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)

Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)

Bartók Béla: 18 duó 2 fuvolára (Csupor László) (UE 17288)

Beethoven: Sonata a due flauti (EMB 4172)

Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)

Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)

Telemann: Sechs Sonaten im Kanon (Hofmeister 124)

Blavet: 15 Duette für Flöten (Heinrichschofen 1340)

Boismortier: Leichte Duos op. 11 (Peters 9664)

Követelmény

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása;

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás a tanult variációkkal.

Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),

– Két különböző karakterű gyakorlat

– Egy előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig tanult ismeretek és megszerzett készségek elmélyítése.

– Bonyolultabb ritmusképletek, dinamikai és artikulációs előírások megvalósítása.

– Dúr és moll hangnemek 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.

– A bonyolultabb ékesítések írásmódja és ritmusa.

– A szélsőséges dinamikák fogalma.(pianissimo, fortissimo stb.).

– A formai és szerkezeti ismeretek bővítése (rondóforma, variációs forma).

– A tanuló ismerje a történelmi társastáncok tempóit és jellegzetességeit

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.

– Lehetőleg biztonságos hangindítás minden regiszterben.

– Szélsőséges dinamikák (ff, pp) megvalósítása, fokozott figyelemmel a szép hang és a tiszta intonáció megtartására.

– A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).

– A trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.

– A laza, könnyed ujjtechnika kidolgozása.

– Hangsorok rendszeres gyakorlása a korábban megismert variációk szerint, 5#, 5b előjegyzésig.

– A tanuló önállóságának fejlesztése.

– A vibrato szerepe a zenei megvalósításban. A tanuló uralja a vibrato sebességét és amplitúdóját.

– Etűdök és skálák tempójának fokozása.

– Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű műveken keresztül.

– Társas zenélés más hangszerekkel is (pl. vonós, fúvós, gitár stb.).

– Lapról játszás: az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)

Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)

Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)

3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)

3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)

Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) EMB 6958

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Bononcini: Táncok és szonáták II. (Máriássy) (EMB 13613)

Marcello: 12 szonáta fuvolára op.2 I. (Máriássy) (EMB 13476)

D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)

Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)

Bárcsak volna fuvolám! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–1019)

Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)

Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)

Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und Basso continuo (Hortus Musicus 135)

Quantz: Sonata in F–dur op. 3 no. 6 (Peters 9675)

Debussy: A kis néger (EMB 7933)

Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)

E. Köhler: Válogatott duók (Tősér) (EMB 13780)

Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)

Hotteterre: Trio Sonatas I–II. (Musica Rara 1806, 1807

Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),

– Egy különböző karakterű gyakorlat,

– Egy szonáta tételpár,

– Egy előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig megszerzett ismeretek összefoglalása (különböző ritmusok, ütemfajták, ütemjelzések, tempójelzések, díszítések stb. átfogó, rendszerezett ismerete).

– Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig, hármashangzat– és dominánsszeptim –felbontásokkal és tercmenetekkel együtt.

– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése (stílusismeret).

– Tudatosítsuk a gyakorlás helyes módszerét.

– A játszott művek formai és szerkezeti elemzése.

– Kromatikus skála.

– A tanuló ismerje az előadási darabok szerzőit, zenei korszakokba helyezve.

– A zenei ízlés, stílus– és hangszínérzék, valamint a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakozása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangindítás és hangbefejezés differenciálása, repetíció gyakoroltatása, tempójának fokozása (szimpla és dupla staccatóval is).

– Tartott hangok állandó vagy változó dinamikával, a jó hangminőség, a tiszta intonáció megtartásával.

– Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása a korábban megismert változatok szerint.

– Trilla–skála.

– A hallás és ritmusérzék továbbfejlesztése, a dinamikai, hangszínbeli és intonációs igényességre való törekedés.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer fejlesztése.

– A tanuló ismerje hangszerének intonációs hibáit és tudatosan korrigálja azokat.

– Tudatos zenei memorizálás.

– Rendszeres társas zenélés.

– Lapról játszás az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)

E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)

Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)

3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)

Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)

Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)

Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)

Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)

Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)

Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)

Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)

Mozart: G–dúr szonáta K. 285/a (EMB 13067)

Mozart: C–dúr szonáta K. 285/b (EMB 13011)

Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)

Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010))

Vivaldi: Concerto V. F–dur op. 10 (Schott FTR 83)

Vivaldi: Concerto IV. G–dur op. 10 (Schott 41413)

Rossini: Andante és Allegro (Eulenburg GM 209)

Szervánszky: Szonatina (EMB 1372)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála + variációi,

– Egy etűd

– Egy tételpár vagy kamaramű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,

– a hangszer teljes hangterjedelmét,

– a tudatos és helyes légzéstechnikát,

– a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),

– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,

– az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,

– a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,

– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,

– a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,

– az önálló hangolásra,

– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,

– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),

– egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és szimpla– és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására

– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),

– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33–as és op. 66 –os etűdsorozata),

– egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,

– hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56 –85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1–3. nehézségi szintjén).

– Egy barokk szonátatétel; Marcello: d–moll szonáta, Telemann: F–dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1–10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1–5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1–4. nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.

– Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete.

– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.

– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).

– Különböző korhű díszítésfajták megismerése.

– A zenei anyag kiválasztása az életkori sajátosságok figyelembevételével.

– Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.

– A játszott művek formai, szerkezeti elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

– Skálák különböző kötésvariációkkal.

– A hallás és ritmusérzék fejlesztése, a dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

– Az önállóság fejlesztése a gyakorlás módszerességében, az etűdökben és előadási darabokban felmerülő problémák gyorsabb megoldása érdekében.

– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.

– Memóriafejlesztés: a kotta nélküli játék gyakorlása.

– Társas zenélés: kamarazene.

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)

E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)

Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)

Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949)

Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)

Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)

Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)

Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)

Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)

Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)

Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992)

Loeillet: 12 szonáta op. 1 I–IV. (EMB 12638– 12641)

Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)

Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)

J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185)

Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)

Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)

Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)

Corelli: La Follia (Schott 43236)

Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C)

Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742)

Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)

Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)

Telemann: Largo e vivace (4 fuvolára) (Edizioni Berben E. 1954 B.)

Barokk mesterek variációi II. (Kállay) (EMB 14137)

Boccherini: Menüett és variációk 4 fuvolára (BA 6888)

Követelmény

Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban.

Előadási darab (vagy kamaramű stb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

E. Köhler: Etűdök op. 33 I. 5., 7., 9., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 12–14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy szonáta tételpár

– Egy előadási darab vagy kamaramű.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A bonyolultabb felhangok ismerete.

– Kromatikus és egészhangú skálák.

– A játszott művekben előforduló tempójelzések, karakterjelzések, dinamikai és előadási jelek, zenei műszavak.

– Differenciáltabb hangnemi kitérések (pl. tercrokonság) felismertetése a tanár segítségével.

– Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák – futamok, hármashangzatok – rögtönzése).

– Ismerkedés a kortárs zenei irányzatokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Kromatikus és egészhangú skálák mérsékelt tempóban.

– Hármas nyelvütés (tripla staccato).

– A trillázás fejlesztése.

– Fokozott figyelem a hang szépségére, a hangminőség és vibrato összefüggésére.

– A nehezebb átfújások gyakorlása.

– A halk és gyors belélegzés továbbfejlesztése.

– A skálázás tempójának fokozása; a különböző figurációk egy levegőre (tudatos gazdálkodás a levegővel).

– Kortárs zenei irányzatok, technikai megoldások.

– A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.

– Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)

E. Köhler: Etűdök fuvolára II. op. 33 (Pröhle) (EMB 8514)

Handel: Elf Sonaten (DVfM 4003)

Pergolesi: Fuvolaverseny (G-dúr) (B.&H. 17502)

Gluck: G-dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)

Corelli: La Follia (Schott 43236)

Czerny: Rondo facile et brillant (G-dúr) (Kunzelmann GM 831C)

Benda: Sonata C-dúr (Hofmeister 742)

Mozart: D-dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)

Mozart: A–dúr Szonáta K. 298 (EMB 13010)

Telemann: Largo e vivace (4 fuvolára) (Edizioni Berben E. 1954 B.)

Barokk mesterek variációi II. (Kállay) (EMB 14137)

Boccherini: Menüett és variációk 4 fuvolára (BA 6888)

Követelmény

Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban.

Előadási darab (vagy kamaramű stb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy tételpár vagy kamaramű.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az egészhangú és a kromatikus skála ismerete és ezek kombinációi.

– A művek lassú tételeinek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.

– Romantikus zenei előadásmód.

– A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.

– Tájékozódás a XX. század különböző stílusaiban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Nagyobb, nehezebb hangközök kötésének gyakorlása.

– A mély regiszter intenzitásának továbbfejlesztése.

– A hármas nyelvütés gyorsítása.

– Hangképzés nagy dinamikai különbségekkel.

– A memória szinten tartása.

– Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 II. (Pröhle) (EMB 8514)

Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)

J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)

Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)

M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)

Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)

Vivaldi: La notte (g–moll) op. 10 (EMB 1822)

Boccherini: Concerto in D major (Rampal) (IMC 10017)

Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)

Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)

Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)

Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)

G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)

Mozart: Sechs Duette op. 75 I–II. (Zimmermann 2260, 11340)

Doppler: Duettino americain (Adorján) 2 flûte+piano (Billaudot G 3104B)

Követelmények

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban;

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel.

Jártasság nehezebb ritmusképletekben

Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 III. kötetből, vagy a Fuvolaetűdök középfokra című kottából) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy tételpár vagy kamaramű.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig tanult ismeretek összegzése.

– Modern zenei effektusok.

– Pergőnyelv.

– Bevezetés és ismertetés az újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) fogalmáról, használatáról.

– A fuvola társhangszereinek és transzponálási módjainak ismerete (piccolo, altfuvola, basszusfuvola).

– Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.

– Alakuljon ki a tanulóban egy olyan értelmi és érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés életszükségletévé váljék.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek alárendelése az egyes művek zenei igényeinek.

– Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.

– Nehezebb kamaraműű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása transzponálási lehetőségek kihasználásával.

– A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el nem túl nehéz műveket.

– Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.

– Legyen alkalmas arra, hogy különböző együttesekben mindenki számára örömöt szerző játékot produkáljon.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)

E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)

E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 II. (EMB 8517)

Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)

A bécsi klasszikusok (Pröhle) (EMB 13537)

Romantikus fuvolavirtuózok I–II. (EMB 13538, 13539)

Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)

Vivaldi: Concerto in do minore (Hartay – Nagy) (EMB 3770)

F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)

Quantz: Flötenconcerto G–dur (Peters 12981)

Borne: Carmen–Fantasie (Kunzelmann GM 890)

Schubert: Bevezetés és variációk az „Elszáradt virágok” témájára (EMB 13286)

P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)

Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)

Devienne: Trio D–dur (Eulenburg 10005)

E. Bozza: Trois pièces (pour 4 flûtes) (Leduc 25584)

F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)

S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)

J. Haydn: Die Jahreszeiten für zwei Flöten (UE 18036)

Mozart: Die Hochzeit des Figaro für 2 Flöten (UE 16773)

Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő szinten, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Jean–Jean: Modern etűdök, vagy Fuvolaetűdök középfokra, vagy Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.), továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darab vagy kamaramű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd (pl. Andersen: 24 etűdből vagy Jean–Jean: Modern etűdökből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy tételpár vagy kamaramű.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A fuvolahang fizikai törvényszerűségei.

– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.

– Kromatikus skála.

– A tempójelzések, karakterjelzések ismeretének bővítése.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete. További aszimmetrikus ütemek.

– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).

– Különböző korok díszítésfajtáinak megismertetése.

– Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).

– Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A kialakult mechanizmusok továbbfejlesztése

– Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

– A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.

– A rekeszizom tudatos működtetése, alkalmazása.

– Hangsorok különböző ritmikai variációkkal, változó kötésmódokkal, repetíciókkal, többféle hangerősségben.

– Trillaskálák a tanult hangnemekben.

– A vibrato, mint a zenei kifejezés egyik eszköze.

– A fuvolajátékkal kapcsolatos állóképesség fejlesztése, idejének növelése.

– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.

– Önálló gyakorlási módszerek bővítése.

– Társas zene (kamarazene, zenekari játék).

– A lapról olvasási készség fejlesztése folyamatos tempóban.

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)

E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)

Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)

Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949)

Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)

Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte (Bärenreiter 2971)

Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)

Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)

Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)

Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)

Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)

Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)

Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und basso continuo (Hortus Musicus 135)

Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)

J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185)

Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)

Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)

Corelli: La Follia (Schott 43236)

Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742

Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)

Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)

Bartók Béla: Három csíkmegyei népdal (Szebenyi) (EMB 2142)

Farkas Ferenc: Szonatina (EMB 5870)

Követelmény

Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.

Különböző díszítések stílusos alkalmazása

A tanult daraboknak megfelelő tempók alkalmazása

Nagyobb terjedelmű mű stílusos, biztonságos előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy szonáta tételpár vagy kamaramű.

– Egy előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A tanuló ismerje a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.

– A klasszikus zeneirodalom stílusainak jellemzői.

– A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése.

– Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák rögtönzése).

– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.

– Egészhangú skálák és kombinációi.

– Szűkített és bővített hármashangzatok.

– Nehezebb hangnemi kitérések önálló felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangképzés eddig tanult elemeinek ismétlése, bővítése dinamikai követelményekkel.

– Kifejező hang, hangminőség, a vibrato gyakorlati megvalósítása.

– Nehezebb átfújások gyakorlása.

– A halk és gyors belégzés továbbfejlesztése.

– Tudatos gazdálkodás a levegővel.

– Laza, könnyed ujjtechnika.

– Az ujjak szinkronizálása.

– Hangsorok különböző tempókban, figurációkkal, hangközmenetekkel, harmóniafelbontásokkal (kromatikus és egészhangú skálákban is).

– Hármas nyelvütés.

– Trillák egyenletes és gyors tempóban.

– Tudatos zenei memorizálás.

– Társas zenélés különféle együttesekben.

– Lapról játszás: különös tekintettel a klasszikus irodalom zenei anyagára.

Ajánlott tananyag

Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)

Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)

Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)

Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)

Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)

Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)

Kuhlau: 12 Capries I–II. (G. Billaudot 1801, 1802)

Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)

Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)

Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)

Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)

Corrette: Six sonatas op. 2 for 2 flute (Nova Music NM 165)

Jeney Zoltán: Fuvoladuók I–III. (EMB 6562, 6640, 7816)

J. Haydn: Sechs Duette (UE 18037–38)

J. Haydn: Three Trios (for 3 flutes) (J. P. Rampal) (IMC 1958)

Követelmény

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.

Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képes legyen a tanuló a művek stílushű, igényes előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,

– Egy barokk szonáta tételpár vagy barokk kamaramű,

– Egy előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A tempó– és dinamikai jelek bővebb ismerete.

– A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.

– Lassú tételek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.

– Romantikus művek (hangszeres dalok, karakterdarabok stb.) zenei előadásmódja.

– Társművészetek.

– Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.

– Pergőnyelv.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Tartott hangok nagy dinamikai különbségekkel (pp, ff).

– A mély regiszter intenzitásának fokozása.

– Hangindítás, hangbefejezés és a nyelv szerepének kapcsolata.

– A hármas nyelvütés gyorsítása.

– Pergőnyelv az alsó regiszterben is.

– Nehezebb, nagyobb hangközök kötése.

– Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása élénk és egyenletes tempóban.

– A memória szinten tartása, felhasználva a nehezebb technikai feladatok gyakorlására.

– Társas zene, kamarazene, zenekari játék.

– A lapról játszás továbbfejlesztése a romantikus zenei anyagon.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)

Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)

Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)

C. Ph. E. Bach: 6 Sonaten (Zimmermann 1800)

J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)

Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)

M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)

Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)

Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)

Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)

Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)

Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)

G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)

G. Fauré: Berceuse op. 16, Berceuse op. 56, Pièce, Fantaisie op. 79 (Leduc 4229)

Dávid: Szonáta (EMB 1867)

Szervánszky: Szvit két fuvolára (EMB 2671)

W. Fr. Bach: Sechs Duette I–II. (Breitkopf 5655, 5656)

Követelmény

A laza, könnyed ujjtechnika.

Jártasság nehezebb ritmusképletekben.

Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Érzékeny és igényes intonáció

Hajlékony legato, technikailag biztonságos nyelvtechnika

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd

– Egy barokk szonáta tételpár

– Egy XX. századi mű

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A megtanultak összegzése.

– A modern zenei effektusok.

– Glissando, üveghangok, a fuvola felhangrendszerére épülő segédfogások.

– Ismerkedés újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) alapjaival.

– Korunk zenéjének intonációs és ritmikai sajátságai.

– A bartóki zene hangrendszerei.

– Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.

– A fuvola társhangszerei (piccolo, altfuvola, basszusfuvola) és transzponálási módja és ezek zenekari használata.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek a virtuozitás irányába.

– Biztos hangindítás és hangbefejezés minden regiszterben, többféle dinamikával.

– Üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok bővítése.

– Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.

– Nehezebb kamaraműű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása a transzponálási lehetőségek kihasználásával.

– Memóriafejlesztés, koncentrálás hosszabb terjedelmű műveken keresztül.

– Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.

– A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el műveket.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)

E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)

Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.) (EMB 12652))

E. Bozza: Quators Études – Arabesques (Leduc 22830)

Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás

Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)

Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)

Devienne: Konzert für Flöte und Orchestra (Szebenyi – Nagy) (EMB 4723)

Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)

F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)

Kuhlau: Introductio e Rondo op. 98 (Billaudot MB 23178)

P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)

Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)

F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)

P. Tschaikowsky: Danse des Mirlitons from Nut Cracker Suite (4 flûtes) (Symphony 691–24)

Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)

S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)

J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (UE 18030)

Láng: Duo (EMB 4532)

Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény

A kortárs zene notációjának és alapvető technikai megoldásainak ismerete (üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok)

A technikai készségek virtuózabb fejlesztése.

A tanuló a zenei anyagot kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd,

– Egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű,

– Egy előadási darab.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,

– a tiszta intonációra,

– a hangszerét könnyedén kezelni,

– a levegő tudatos beosztására,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,

– a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,

– a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,

– a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,

– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,

– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,

– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangolódugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezzék

– megfelelő hangszeres technikával

– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,

– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,

– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),

– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– a modem zenei effektusokat,

– az újabb légzéstechnikákat,

– a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,

– korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

– biztos hangindításra és –befejezésre,

– nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean–Jean: Modern etűdök),

– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a–moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.

– Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1–5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.

– Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

– Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló– hangszerek.

– Jól hangolt zongora, vagy pianínó.

– Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.

– Teljes alakot visszaadó tükör.

– Metronóm.

KLARINÉT

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

– a helyes légzés kialakítása,

– a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,

– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,

– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,

– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,

– a belső hallás fejlesztése,

– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,

– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a klarinét történetét,

– a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),

– a hangszer irodalmát,

– a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,

– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,

– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,

– a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,

– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,

– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

– hangszeres technikáját,

– improvizációs tevékenységét (kreativitását),

– lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A hangszeres előkészítő elsősorban a képesség kibontakozását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

– A hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád felhelyezése.

– A helyes légzéstechnika ismertetése.

– A törzshangok olvasása és fogásai.

– Egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek.

– Módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele.

– A játékmód és artikuláció alapfogalmai, kivéve staccato.

– A helyes gyakorlás és memorizálás módszereinek tanítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes légzéstechnika-gyakoroltatása.

– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása.

– A helyes befúvás, hangindítás és befejezés begyakorlása, a nyelv helyzete és szerepe.

– A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése.

– A helyes gyakorlás és memorizálás, fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)

A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikusok Társasága”

Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)

Követelmény
A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.

A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben. Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás.

– A nád szerepe és beállítása.

– A törzshangok ismeretének bővítése.

– A helyes légzéstechnika ismertetése.

– Egész, fél, negyed, nyolcad értékek és szünetjeleik. Nyújtópont, pontozott ritmusok.

– Módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele.

– Alapvető játékmódok ismeretének bővítése, kivéve staccato

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes légzéstechnika állandó gyakoroltatása.

– Helyes test–, hangszer– és kéztartás-rögzítése.

– A helyes befúvás, hangindítás és befejezés gyakorlása, a nyelv helyzetének állandó kontrollja, rögzítése és szerepe.

– A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése.

– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag

Klarinét ABC (Arany – Bakos – Meizl) OPI 1982

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)

A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikusok Társasága”

Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.

A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam„A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A fafúvós hangszerek ismertetése, külső megjelenés, hangszín, hangmagasság (kezdőknél).

– A klarinét részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád helyes felhelyezése.

– A törzshangok olvasása és fogásai.

– Egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek.

– Ismétlőjel, korona, levegővétel jele, módosítójelek.

– A dúr és moll érzet kialakítása, a hangsorok tudatosítása abszolút hangnévvel.

– A játékmód és artikuláció alapfogalmai, jelei, kivéve staccato.

– A szerkezet, tagolás alapfogalmai.

– A helyes gyakorlás és memorizálás különböző módjainak megismertetése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes légzéstechnika állandó megalapozása, gyakoroltatása.

– A helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása és folyamatos ellenőrzése.

– A helyes befúvás, hangindítás és elválasztás.

– A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok *mf* dinamikával.

– Dúr hangsor kotta nélkül,

– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB Z 5503)

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)

Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)

Követelmény

Jól beállított légzés, befúvás, hangindítás.

A törzshangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

A hangsor ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Rövid, előjegyzést nem tartalmazó gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok fél, negyed, nyolcad értékekkel, Kovács B.: Klarinétozni tanulok I/58; 68., Balassa – Berkes: Klarinétiskola I/21, 48 stb. nehézségi fokán.

Előadási darabok (vagy népdalok), lehetőleg kísérettel. Pl. J. S. Bach: Parasztkantáta, W. A. Mozart: Francia gyermekdal (Klarinétalbum I.–Edition Music–Soft)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,

– Négy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, lehetőleg zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése.

– Éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.

– Felütés, csonkaütem.

– A dúr és moll hangsor szerkezete, a természetes, összhangzatos és dallamos moll. A hármashangzat fogalma.

– Az enharmónia fogalma.

– A szerkezet, tagolás alapfogalmai; (pl. motívum, sor, ütemsúly).

– A tanult művek formai elemzése a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzéstechnika állandó ellenőrzése, tökéletesítése.

– Tartott hangok dinamikával.

– A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.

– A kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem határáig.

– Hangsorok gyakorlása repetícióval.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)

Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)

Perényi É: Klarinét–etűdök. (EMB 14300)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)

Pèrier: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

A tanult hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Előjegyzés nélküli vagy 1 előjegyzésű gyakorlatok, népdalok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad értékekkel, éles, nyújtott ritmussal vagy szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Perényi: Klarinét–etűdök: 17; 19. nehézségi fokán.

16–32 ütemes előadási darabok kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra, kísérettel. Pl. J. Brahms: Álommanó; M. Glinka: Air (Perényi: Repertoire 4., 5.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két gyakorlat a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.

– A tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont a nyolcad érték mellett, triola.

– A tanult művek formai elemzése: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzéstechnika állandó javítása, a megfelelő támasz kialakítása.

– A játékmód, artikuláció további differenciálása, finomítása (portato, staccato stb.).

– A dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.

– A regisztерváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével; az egységes hangszín kialakítása.

– Differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat–felbontások és tercmenetek, kotta nélkül.

– A skálázás tempójának fokozása különböző kötésekkel, repetíció. A belső hallás fejlesztése.

– Lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán.

– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)

Dudás L.: Klarinétiskola II. (Music Trade M 07)

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 2124)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.

Mérsékelt tempójú, egyszerű ritmusképletekből álló, különböző karakterű gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben, Perényi É.: Klarinét –etűdök 26; 32. nehézségi fokán.

Több regisztert érintő előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Ch. W. Gluck: Boldog lelkek tánca (Klarinétalbum II.– Edition Music Soft), P. I. Csajkovszkij: Régi francia dal (Perényi: Repertoire 24)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése

– A legegyszerűbb segédfogások.

– A klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban.

– A harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek.

– A legegyszerűbb díszítések: rövid és hosszú előke, paránytrilla.

– Dalforma (ABA), triós forma.

– Tempo I, dal Segno, Vi–de.

– A játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.

– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat felbontásokkal, tercmenetekkel.

– Skálázás különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.

– Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.

– A lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása.

– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/9;

15. Balassa: Klarinétiskola II/ 7; 13. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. F. Schubert: Menuetto, G. Marie: Dal régi stílusban (Perényi: Repertoire 27., 19.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfúvása, transzponáló jellege stb.).

– A hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.

– Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.

– További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) írásmódja.

– A négyeshangzatok fogalma, domináns– és szűkített szeptim–felbontások. A tanuló ismerje fel és játékában alkalmazza a különböző stílusjegyeket.

– Rondóforma, variációs forma, szonátaforma.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése.

– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.

– Hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.

– Skálázás a korábban megismert módokon, különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.

– További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) gyakorlása.

– A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).

– Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.

– A lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása.

– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)

Perényi É.: Klarinét etűdök (EMB 14300)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 00132700)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok kotta nélkül; hármashangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., 28., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 40., 56. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Beethoven: Sonatine; Ch.Dancla: Romance (Perényi É.: Repertoire 35., 39.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfúvása, transzponáló jellege stb.)

– A klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban.

– A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan.

– Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások önálló alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése, tökéletesítése.

– Minden regiszterben kiegyenlített telt hang kialakítása.

– Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és törekedjen javításukra.

– A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.

– Különböző hangindítások és hangbefejezések tökéletesítése a nyelv differenciált alkalmazásával.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.

– Kromatikus skálák.

– A lapról játék formailag és zeneileg további fejlesztése, igényes megvalósítása.

– Rendszeres társas zenélés és zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)

Perényi É.: Klarinét etűdök (EMB 14300)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 00132700)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Gabucci: 60 Divertimenti (Ricordi E.R. 2541)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/36., 75., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 55., 71; 81. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Donizetti: Concertino (Edition Music–Soft); Weber: Szonatina; Bärmann: Romance (Perényi: Repertoire 42.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Alapfokú évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.

A „B” tagozatos tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan. A kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.

– Éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.

– Felütés, csonkaütem.

– Az enharmónia fogalma.

– A játékmód, artikuláció további differenciálása (portato stb.).

– A legegyszerűbb díszítések; rövid és hosszú előke; a trilla fogalma.

– A tanult művek formai elemzése, azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.

– Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo–decrescendo az intonáció változása nélkül.

– A hangindítás gyorsítása, repetíció, a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.

– A kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása, az ujjmozgások lazítása trillák segítségével.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármashangzat–felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB Z 5503)

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 13291)

Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)

Dudás L.: Klarinétiskola II. (Music Trade M 07)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4594)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.

Gyakorlatok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad, tizenhatod értékekkel, éles, nyújtott ritmussal és szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Kovács: Klarinétozni tanulok I/196; 221;, illetve Balassa: Klarinétiskola I/.97. nehézségi fokán.

Előadási darabok kotta nélkül, kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra – kísérettel. Pl. Mozart: Allegretto (Perényi: Repertoire 28.); Martini: Andantino (The Joy of Clarinet 14 –1967 Yorktown Music Press, Inc.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két gyakorlat (a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével),

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A klarinét kialakulása, fejlődése.

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan. A tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont nyolcad érték mellett, triola.

– A legegyszerűbb segédfogások.

– A kromatikus skála fogalma, szekvenciák felépítése.

– Díszítések: paránytrilla, trilla és utóka.

– A játékmód, artikuláció finomítása, staccato.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzéstechnika állandó ellenőrzése, szükség esetén javítása, a támasz automatikussá tétele.

– A dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.

– Regisztерváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével, az egységes hangszín kialakítása.

– Differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása.

– Repetíció gyorsítása a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok a hangterjedelem alsó és felső határáig.

– Hármashangzat–, és tercmenetek, kotta nélkül.

–A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.

– Lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán.

– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Iskolák, gyakorlatok

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)

Dudás L.: Klarinétiskola II. (Music Trade M 07)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4594)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok és hármashangzat–felbontásaik, valamint tercmeneteik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben; bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/21. Perényi: Klarinét–etűdök: 38. nehézségi fokán.

Különböző regiszterekben mozgó előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Türk: Larghetto amoroso; Gluck: Ária (Perényi: Repertoire 29., 34.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül,

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A klarinét szerepe különböző zenei műfajokban.

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.

– Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.

– A harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek.

– A négyeshangzatok fogalma, domináns– és szűkített szeptim–felbontások

– Dalforma (ABA), triós forma, szonátaforma.

– Tempo I, dal Segno, Vi–de.

– A játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett készségek elmélyítése, tökéletesítése.

– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.

– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv differenciált alkalmazásával.

– A játékmód, artikuláció finomítása, staccato.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–

felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

– Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.

– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Iskolák, gyakorlatok

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc 17089)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hármas– és négyeshangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai problémát

feldolgozó etűdök megszólaltatása, Perényi: Klarinét–etűdök: 60; 74. nehézségi fokán.

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár, vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása kotta nélkül, kísérettel. Pl. K. Stamitz: Rondo (Klarinétmuzsika –EMB Z. 7919); W. A. Mozart: Larghetto (Perényi: Repertoire 33.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam-„B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.

– További segédfogások és tisztítófogások.

– Kvintola, szextola, kettős nyújtópont.

– A szűkített szeptimek hangjainak enharmonikus átértékelése.

– A kettős ékesítés (mordent) írásmódja.

– Rondóforma, variációs forma.

– Különböző stílusjegyek megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek

elmélyítése, tökéletesítése.

– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés.

– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv differenciált alkalmazásával.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig kotta nélkül; hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.

– A kettős ékesítés (mordent) gyakorlati megvalósítása.

– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 13291)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB Z 14300)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

Perényi: Klarinét etűdök (EMB 14300)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/ 28; 59; 67. Perényi: Klarinét–etűdök: 70; 76. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Glinka: Vocalise; Barat: Szláv dal (Music–Soft)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.

– Díszítések korhű, stílusos alkalmazása.

– A (kora)klasszikus versenyművek felépítése, jellegzetességei.

– A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés, ujj– és nyelvtechnika további tökéletesítése.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

– Kromatikus skála.

– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 13291)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB Z 14300)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

Perényi: Klarinét etűdök (EMB 14300)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Gabucci: 60 Divertimenti (Ricordi 2541)

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök Jean–Jean: Etűdök I. (Leduc 24740) Klose: Napi gyakorlatok (15 etűd:1.) (Leduc A.L.06400) nehézségi szintjén

Versenyműtételek és előadási darabok. Pl. Stamitz: B–dúr klarinétverseny (EMB 8993), Donizetti: Concertino. (Peters 8206), Debussy: Kis néger (EMB 7933); Klose: Fantázia (a Perényi: Repertoire gyűjteményben 45. EMB 14406) nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, (hármashangzat–, valamint domináns –, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.)

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– a klarinét és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,

– a hangszer teljes hangterjedelmét,

– a tudatos és helyes légzéstechnikát,

– a klarinét intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),

– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,

– egyszerűbb ékesítések írásmódját és ritmusát,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a jelentősebb klarinétos előadóművészeket.

Legyen képes

– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,

– a különböző nyelvütések gyorsaságának fejlesztésére,

– az önálló hangolásra,

– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,

– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),

– egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, a 6. osztálynak megfelelő variációkkal

– szélsőséges dinamikák megvalósítására,

– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására,

– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására,

– hosszabb terjedelmű művek memorizálására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A tantárgya és időtartama
Klarinét főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat

– Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60–tól (EMB14300), Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. (EMB13291) nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 39 EMB14406.), Weber: Sonatina Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 44 (EMB14406), Haydn: Szent Antal korál (200 év klarinétmuzsikája – Barokk– EMB 13971) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86–tól, (EMB 14300) Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75. (EMB 13291); Jean–Jean I: 2. nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Bärmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina (EMB 8291), Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II.

kötetből a 9–es, EMB 13972), Donizetti: Concertino II. tétel (Peters 8206), Kocsár Miklós: Ungaresca (EMB 5991) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék

fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem további bővítése.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.

– Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és tudatosan javítsa azokat.

– A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai és a nád alakításának legalapvetőbb módjai.

– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a klarinét szóló– és kamarazene–irodalmában.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsó fokon megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

– Az önálló játék fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor felmerülő problémák megoldására.

– Hangolás lehetőleg önállóan.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.

– A technikai készségek állandó fejlesztése.

– Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 1329)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Gabucci: 20 studi di medio difficolta (Ricordi ER 2169)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.(Leduc A. L. 17348)

Klosé: 30 etűd (Leduc A. L. 7233)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Sshmidt Musicverlag, Heilbronn 457–460)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaraműklarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem további bővítése.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.

– A megfelelő nád önálló kiválasztása és alakítása.

– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megteremtése a klarinét szóló– és kamarazene–irodalmában.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.

– Kromatikus skálák.

– A tanuló önállóságának fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszeres készségek állandó karbantartása és tökéletesítése, valamint fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor felmerülő problémák megoldására.

– Hangolás a tanár segítsége nélkül.

– Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és tudatosan javítsa azokat.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– A skálák és etűdök tempójának fokozása.

– Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 13291)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Gabucci: 20 studi di medio difficolta(Ricordi ER 2169)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.(Leduc A. L. 17348)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L. 5963)

Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Sshmidt Musicverlag, Heilbronn. 457–460)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

Wiedemann: Gyakorlatok IV. (Breitkopf EB 4234)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem további bővítése

– Különböző díszítések.

– Az eddig megszerzett ismeretek átfogó rendszerezése.

– A hangszer intonációs hibáinak ismerete.

– A klarinét irodalmának minél szélesebb körű ismerete, tájékozódás korunk zenéjében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A már megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

– A tanuló hangszeres játékának önálló kontrollálása, javítása.

– Hangolás a tanár segítsége nélkül.

– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.

– A hangképzés fejlesztése a zenei karakterek minél kifejezőbb megszólaltatásához.

– Állandó törekvés a tiszta intonációra.

– Önálló nádválasztás és alakítás.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.

– Kromatikus és egészhangú skálák.

– A skálák és etűdök tempójának fokozása.

– Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 13291)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Gabucci: 20 studi di medio difficolta (Ricordi ER 2169)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446)

Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L. 5963)

Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag Heilbronn 457–460)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok IV. (PWM 4906)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

Wiedemann: Gyakorlatok V. (Breitkopf EB 4235)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló

terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Korunk zenéjében előforduló bonyolultabb ritmusképletek ismerete.

– A helyes vibrato fogalma.

– Kromatikus és egész hangú skála.

– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.

– A különböző transzpozíciók ismertetése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Tökéletes alapfunkciók megszerzése, automatizálása.

– A vibrato gyakorlása.

– Önálló hangolás.

– A tanuló igényének felkeltése a minél árnyaltabb, kifejezőbb hang megvalósítására.

– A hangszer intonációs hibáinak tudatos javítása.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül, egyénileg kialakított figurációkkal, a technika további fejlesztése érdekében.

– Kromatikus és egészhangú skálák gyakorlása.

– Társas zenélés, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)

Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z 13291)

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Gabucci: 20 studi di medio difficolta (Ricordi ER 2169)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I. (Leduc A. L. 17348)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446)

Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L. 5963)

Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag Heilbronn 457–460)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok IV. (PWM 4906)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

Wiedemann: Gyakorlatok IV. (Breitkopf EB 4234)

Wiedemann: Gyakorlatok V. (Breitkopf EB 4235)

Wiedemann: Gyakorlatok VI.(Breitkopf EB 4236)

100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)

Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok (EMB Z 8852)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel, kromatikus skála kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.

– Díszítések korhű, stílusos alkalmazása.

– A (kora)klasszikus versenyművek felépítése, jellegzetességei.

– A megfelelő nád kiválasztása és a nád alakítás alapvető módjai.

– A hangszer intonációs problémáinak ismerete és tudatos javítása.

– A klarinét szóló–és kamarazene irodalmának minél átfogóbb ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Hangolás a tanár segítsége nélkül.

– Nád kiválasztás, nád igazítás.

– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.

– A tanuló igényének fejlesztése a tudatos hangképzésre.

– A légzés, ujj– és nyelvtechnika további tökéletesítése.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

– Kromatikus skála.

– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I. (Leduc A. L. 17348)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)

Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilbronn 457)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Périer: 331 Mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult hangterjedelem határain belül.

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Etüdök – Jean–Jean: Etűdök I/1–13–ig. Kröpsch: Etűdök I/1–105–ig – nehézségi szintjén.

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok Stamitz: B–dúr klarinétverseny, Hoffmeister: Esz–dúr szonáta, Mozart: Larghetto nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig megszerzett ismeretek átfogó rendszerezése.

– A hangszer intonációs hibáinak tudatosítása.

– Akusztikus intonáció.

– A különböző transzpozíciók fogalma.

– A leggyakrabban használt díszítések, ékesítések önálló alkalmazása.

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a klarinét szóló– és kamarazene–irodalmában.

– A nád alakításának legalapvetőbb tudnivalói.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, terc– és kvartmenetekkel, kotta nélkül.

– Kromatikus skála.

– A skálázás tempójának növelése.

– Teljes etűdsorozatok elvégzése.

– Az előadás kifejezőerejének fokozása.

– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Bach: l5 etűd (Hegedűszonáták) (Leduc A. L. 21245)

Bozza: 12 etűd (Leduc A. L. 21300)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I. (Leduc A. L. 17348)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446)

Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)

Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilbronn 457)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)

Périer: 331 Mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 3018)

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök Jean–Jean: Etűdök I. Kröpsch: Etűdök I. nehézségi szintjén

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok Krommer: Esz–dúr klarinétverseny, Donizetti: Concertino, Honegger: Szonatina Bartók: Három csíkmegyei népdal nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem bővítése.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, kiegészítve kvint hangközeikkel is.

– A nádfaragási ismeretek bővítése.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete. Különböző ékesítések.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Tökéletes alapfunkciók kialakítása.

– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, az előző évben megszokott módon, kiegészítve kvint hangközeikkel is; kotta nélkül.

– Skálázás egyénileg kialakított figurációkkal.

– A hangszer intonációs hibáinak tudatos javítása.

– Különböző ékesítések korhű és stílusos alkalmazása.

– A klarinét irodalmának minél szélesebb körű ismerete, tájékozódás korunk zenéjében.

– A zenei kifejezőkészség fejlesztése.

– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Bach: 15 etűd (Hegedűszonáták) (Leduc A. L. 21245)

Bitsch: 12 etűd (Leduc A. L. 21842)

Bozza: 12 etűd (Leduc A. L. 21300)

Cavallini: Caprices I. (Leduc A. L. 20981)

Cavallini: Caprices II. (Leduc A. L. 20533)

Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök III. (Leduc A. L. 17490)

Klosé: 30 etűd Leduc (A. L. 07233)

Kröpsch: Etűdök I–II. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilbronn. 458)

Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 3018)

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, terc– és kvartmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök – Jean–Jean: Etűdök II. 21–33 Kröpsch: Etűdök II. 272 – nehézségi szintjén.

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok – Stamitz: Esz–dúr klarinétverseny, Saint–Saëns: Szonáta, Kovács: Hommages – nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Glissando.

– A vibrato helyes kivitelezése.

– Ismerkedés a klarinétcsalád egyéb tagjaival.

– Tájékozottság a klarinét szóló– és kamarairodalmában.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.

– A vibrato és glissando gyakorlása.

– Az összes dúr és moll skála az előző évben megszokott módon, kotta nélkül.

– Skálázás egyénileg kialakított figurációkkal.

– Egészhangú skálák.

– A technikai és zenei megvalósítás összhangjának fejlesztése.

– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Bach: Csellószvitek (Leduc A. L. 23508)

Bach: l5 etűd (Hegedűszonáták) (Leduc A. L. 21245)

Bitsch: 12 etűd (Leduc A. L. 21842)

Cavallini: Caprices I. (Leduc A. L. 20981)

Cavallini: Caprices II. (Leduc A. L. 20533)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök III. (Leduc A. L. 17490)

Klosé: 30 etűd (Leduc A. L. 7233)

Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L. 5963)

Kröpsch: Etűdök IV. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilmronn 460)

Paganini: 17 Caprices (Leduc A. L. 21204)

Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok (EMB Z 8852)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018)

Követelmény

Az összes dúr és moll skála hármashangzat–, domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, terc–, kvart– és kvintmenetekkel.

Etűdök – Jean–Jean: Etűdök II. Kröpsch: Etűdök II. Klosé: Karakterisztikus etűdök – nehézségi szintjén

Versenyműtételek, szonáták, előadási darabok – Weber: Concertino, Poulenc: Szonáta – nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,

– a tiszta intonációra,

– a hangszerét könnyedén kezelni,

– a levegő tudatos beosztására,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,

– a különböző zenei korok megkomponált, stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására,

– a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,

– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,

– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,

– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele).

A tanuló rendelkezzék

– megfelelő hangszeres technikával,

– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,

– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,

– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),

– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– a modem zenei effektusokat,

– a társhangszereit, azok transzponálási módjait,

– korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

– biztos hangindításra és befejezésre,

– nehéz etűd virtuóz előadására,

– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Klarinét főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat

– Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean–Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén;

– Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I–II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók: I–II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny(EMB 6046) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean–Jean: Etűdök I.(Leduc) nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz–dúr koncert (Leduc), Weiner: Csűrdöngölő (EMB 8292), Dimler: B–dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33

(Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I–II. nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű hangszerek, fúvókák.

Havonta és fejenként egy nád.

Megfelelően hangolt zongora vagy pianínó.

Teljes alakot visszaadó tükör.

Metronóm.

SZAXOFON

A szaxofontanítás feladatai

– a helyes légzés kialakítása,

– a kifejező szaxofonhang elsajátíttatása,

– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,

– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,

– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,

– a belső hallás fejlesztése,

– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,

– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a szaxofon történetét,

– a szaxofon társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),

– a szaxofon irodalmát,

– a jelentősebb alkotó– és előadóművészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,

– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,

– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,

– a hangképzés fizikai törvényszerűségeit,

– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,

– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

– hangszeres technikáját,

– improvizációs tevékenységét (kreativitását),

– lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A szaxofontanulást az életkorra, a fizikai és termeti adottságokra való tekintettel általában 10–12 éves kortól lehet megkezdeni a hangszercsalád kisebb méretű fajtáival. 10 éves kor előtt a szaxonett (chalumeau) vagy klarinéttanulás a legmegfelelőbb előkészület a szaxofon–tanulmányokhoz.

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A szaxofon formájának és hangjának megismertetése.

– A szaxofon keletkezése, fejlődése, sajátosságai.

– A hangszer összeállítása, tisztítása, karbantartása.

– A nyakló helyes beállítása.

– A fúvóka, a nád szerepe és beállítása.

– Zenei alapfogalmak: törzshangok, módosítójelek, alapvető ritmusképletek, levegővételi jel(ek), tempójelzések.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Helyes test– és hangszer–, fej– és kéztartás, az ujjak szerepe, a hangszer egyensúlyban tartása.

– A helyes légzéstechnika (mélylégzés) megtanítása játékos úton: bemutatása lehetőleg hangszerrel, illetve érzékelhetővé, érthetővé tétele a tanuló számára (légző gyakorlatok, levegővételi játékok).

– Befúvás, hangindítás, hangképzés, a szaktanár ellenőrzésével a megfelelő nád kiválasztása.

– A nyelv szerepének tisztázása a hangindításban és a hangképzésben. Az egyenes, lebegésmentes hang kialakítása.

– A kotta nélküli játék fejlesztése könnyű darabokkal.

– Népdalok, rövid zongorakíséretes darabok megtanulása.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (Edit. Simonffy 026)

Londeix: Szaxofoniskola I. (Schultz Blasmusik–verlag A/847)

Perényi É.&P.: Szaxofon ABC1 (EMB 14289)

Béres J.: Furulyaiskola I. (EMB Z. 5406)

Ormándlaky P. Gyakorolni jó! (Edit. Simonffy)

Sipos A.: Süss fel nap (Rózsavölgyi)

Követelmény

Helyes test– és hangszertartás.

Helyes légzés, hangképzés, hangindítás.

Tiszta intonálás c^1–d^1–c^2–ig, valamint $fisz^1$.

Népdalok, gyermekdalok, könnyű darabok.

Az év végi beszámoló anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve más könnyű darab, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A szaxofon hangjának megismertetése.

– A hangszer összeállítása, tisztítása, karbantartása.

– A nyakló helyes beállítása.

– A fúvóka, a nád szerepe és beállítása.

– Zenei alapfogalmak: törzshangok, módosítójelek, alapvető ritmusképletek, levegővételi jel(ek), tempójelzések.

– Kottaolvasás

A hangszerkezelés fejlesztése

– Helyes test– és hangszer–, fej– és kéztartás, az ujjak szerepe, a hangszer egyensúlyban tartása.

– A helyes légzéstechnika (mélylégzés) megtanítása játékos úton: bemutatása lehetőleg hangszerrel, illetve érzékelhetővé, érthetővé tétele a tanuló számára (légző gyakorlatok, levegővételi játékok).

– A rekeszlégzés megalapozása és fejlesztése.

– Befúvás, hangindítás, hangképzés, a szaktanár ellenőrzésével a megfelelő nád kiválasztása.

– A nyelv szerepének tisztázása a hangindításban és a hangképzésben. Az egyenes, lebegésmentes hang kialakítása.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (Edit. Simonffy 026)

Londeix: Szaxofoniskola I. (Schultz Blasmusik–verlag A/847)

Perényi É.&P.: Szaxofon ABC1. (EMB 14289)

Béres J.: Furulyaiskola I. (EMB Z. 5406)

Ormándlaky P. Gyakorolni jó! (Edit. Simonffy)

Sipos A.: Süss fel nap (Rózsavölgyi)

Követelmény

Helyes test– és hangszertartás.

Helyes légzés, hangképzés, hangindítás.

Tiszta intonálás d^1–c^2–ig

Kottaolvasás, alapvető ritmusképletek biztos játéka

Népdalok, gyermekdalok, könnyű darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve más könnyű darab, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1 évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A szaxofon formájának, hangjának és szerkezetének megismertetése.

– A szaxofon keletkezése, fejlődése és sajátosságai.

– A hangszer összeállítása, tisztítása, karbantartása.

– A nyakló helyes beállítása.

– Zenei alapfogalmak: törzshangok c^1–c^2–ig (vagy c^3–ig, esetleg d^3–ig), módosított hangok: *fisz, b* (esetleg *cisz, esz, gisz*), egész, negyed, fél, nyolcad érték és szünetjeleik, nyújtott ritmus, dinamikai és agogikai alapfogalmak, tempójelzések, ismétlőjelek, korona, levegővételi jel(ek).

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

– A törzshangok olvasása és fogása c^1–től d^3–ig, valamint a végzett anyagban szereplő módosított hangok.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A rekeszlégzés megalapozása és fejlesztése.

– A hangképzés és hangindítás napi gyakoroltatása kitartott hangokkal, helyes nyelvhasználattal.

– Törekvés a tiszta intonációra és a tömör, lebegésmentes hang elérésére.

– A szaktanár figyeljen arra, hogy a fúvóka optimális helyen legyen, hogy a hangszer önmagán belül a lehető legtisztább intonációban szólaljon meg.

– A helyes gyakorlási módszerek kialakítása.

– Skálák: dúr és moll hangsorok (összhangzatos és természetes moll).

– A skálák és könnyebb darabok, népdalok memorizálása.

– Duók és zongorakíséretes darabok játszása.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (Edit. Simonffy 026)

Herrer P.: Szaxofoniskola (EMB)

Londeix: Szaxofoniskola I. (Schultz Blasmusik–verlag A/847)

Bumeske: Etűdök szaxofonra I. (Elite Edit. 350)

Perényi É.&P.: Szaxofon ABC 1 (EMB 14289)

Béres J.: Furulyaiskola I–II. (EMB Z. 5406)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola I. (in Es)

É.&P. Perényi: Saxophone methode (in Es, in B)

Lilo: Könnyű darabok I. (in Es) (Coppelia 266451 0523)

Magyar népdalok (harmóniajelzéssel) (in B) (Edit. Simonffy 012)

Követelmény

Helyes tartás, légzés, hangképzés.

A törzshangok ismerete, skálák: C–, G– és F–dúr (esetleg a–moll), módosított hangok: *fisz, b.*

Hangterjedelem: c^1–g^2–ig.

Népdalok, kisebb előadási darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két gyakorlat (lehetőleg különböző karakterű),

– Két előadási darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dallamos moll hangsor megismerés.

– A háromféle moll hangsor különbségeinek megértése.

– Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2*b* előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.

– A metrumismeret bővítése : 3/8, 4/8, 6/8 ütembeosztás.

– Az éles ritmus, a triola, esetleg a tizenhatodok.

– A hármashangzat és felbontásának fogalma.

– Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma, dalforma.

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A legato és tenuto játék fejlesztése.

– A hangterjedelem bővítése c^1–c^3–ig (vagy h–e^3–ig, esetleg b–f^3–ig).

– A crescendo–decrescendo alkalmazása.

– A levegőbeosztás gyakorlása az intonáció megváltozása nélkül.

– A hangindítás fejlesztése, változatos lehetőségei.

– Dúr és moll skálák.

– Hármashangzatok, tercskálák.

– Lapról játék 1#, 1*b* előjegyzésig, vagyis az első év nehézségi fokán. Előadási

darabok játszása kotta nélkül; kamarazenélés a tanár vagy magasabb szinten játszó tanuló közreműködésével; zenekari előkészítő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola II. (Edit. Simonffy 027)

É.&P. Perényi: Saxophone Methode (EBP 1996)

Herrer P.: Szaxofoniskola (EMB)

Bumcke: Etűdök szaxofonra I. (Elite Edit 350)

Mule: 24 könnyű etűd (Leduc A1 20455)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC 1. (EMB 14289)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola II. (in Es)

É.&P. Perényi: Saxophone Methode (in Es in B)

Lilo: Könnyű darabok II. (in Es) (Coppelia 266451 0523)

Magyar népdalok (harmóniajelzéssel) (in B) (Edit. Simonffy 012)

Kraszna L. Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB)

Klarinétmuzsika kezdőknek (Kuszing) (EMB Z. 6851)

Követelmény

Helyes tartás, légzés, hangindítás, befúvás.

Hangterjedelem c^1–c^3–ig, módosított hangok: *fisz, cisz, b, esz, gisz.*

A megadott dúr és moll hangsorok ismerete (a dallamos moll ismerete nem kötelező).

Skálák, lehetőleg kotta nélkül.

Az évfolyamnak megfelelő ritmusképletek és ütemmutatók.

Dinamikai jelek ismerete az évfolyamnak megfelelően.

Tiszta intonáció, muzikális hang.

Előadási darabok, lehetőleg kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor, kotta nélkül,

– Két gyakorlat (lehetőleg különböző karakterű),

– Két előadási darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az új kromatikus hangok megismertetése.

– Az alsó regiszter hangjai és fogásai.

– A kromatikus skála bevezetése.

– A segédfogások.

– A tizenhatodok, a szinkópák fajtái, a kis éles és nyújtott ritmusok beiktatása.

– Dúr és moll hangnemek 3#, 3*b* előjegyzésig a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.

– Az alla breve fogalma.

– Az alapvető formai ismertek bővítése.

– A memorizálás fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangképzés és befúvás továbbfejlesztése, a hangindítások finomítása a légzés segítségével.

– A légzéstechnika továbbfejlesztése.

– A rekeszizom és a támasztás erősítése.

– Hangterjedelem: h–e^3 (esetleg b–f^3).

– A dinamika és az agogika további bővítése.

– A nyelvtechnika gyakoroltatása.

– Dúr és moll (mindhárom fajta) skálák, hármashangzat, terc indítva és kötve.

– A gyors játék fejlesztése.

– Előkék és egyszerűbb trillák.

– Lapról játék 2#, 2*b* előjegyzésig, vagyis a második év nehézségi fokán. Kamarazenélés, zenekari előkészítő gyakorlatok alkalmazása.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola III. (Edit. Simonffy 028)

É.&P. Perényi: Saxophone Methode (EBP 1996)

Londeix: Szaxofoniskola II. (Schultz Blasmusik–verlag A/848)

Bumcke: Etűdök szaxofonra II. (Elite Edit. 350)

Mule: 24 könnyű etűd (Leduc A1 20455)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC1 (EMB 14289)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC2 (EMB 14299)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

Beekum: Studies (HU 37994)

Verroust 24 Études I (Billaudot G.2138 B)

Kraszna L. Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola III. (in Es)

Előadási darabok I szaxofonra és zongorára (Edit. Simonffy 053/A)

Előadási darabok II szaxofonra és zongorára (Edit. Simonffy 053/B)

Händel: Largo (in Es) (Edit. Simonffy 053/A)

Gluck: Boldog lelkek tánca (in Es) (Edit. Simonffy 053/A)

Mozart: Ave verum corpus (in Es) (Edit. Simonffy 053/A)

Brahms: Bölcsődal (in Es) (Edit. Simonffy 053/B)

Csajkovszkij: Szomorú dal (in Es) (Edit. Simonffy 053/B)

Schumann: Álmodozás (in Es) (Edit. Simonffy 053/B)

Lilo: Könnyű darabok III.(in Es) (Coppelia 266451 0523)

Schubert: Keringő (in Es, in B) (Edit. Simonffy 070–071)

Chopin: Mazurka (in Es, in B) (Edit. Simonffy 070–071)

Saint–Saëns: A hattyú (in Es, in B) (Edit. Simonffy 070–071)

Zsoldos B.: I love blues (in B) (Edit. Simonffy 025)

Követelmény

Tiszta intonáció az adott hangterjedelmen belül.

Skálák 2#, 2*b* előjegyzésig.

Az alapvető dinamikai és agogikai jelek ismerete.

Kisebb előadási darabok előadása kotta nélkül.

Könnyű kamaradarabok és egyszerűbb zenekari szólamok eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két gyakorlat (lehetőleg különböző karakterű),

– Két előadási darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az összes hang és fogásaik ismerete b–f^3–ig.

– A 2/2, 3/2, 4/2, 5/4, 6/4–es ütem. Bonyolultabb szinkópák.

– Dúr és moll hangnemek a hangszer teljes hangterjedelmében (f^3–ig), abszolút hangnévvel is.

– Díszítések: előkék, mordentek, bonyolultabb trillák használata.

– Domináns– és szűkített szeptimakkordok és akkordfelbontás.

– A stílusismeret elmélyítése.

– Az elméleti, hangnemi, formai ismeretek bővítése, pl. a moduláció, alteráció megismertetése és bemutatása a gyakorlatban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indíttatásból, nem mechanikusan.

– A hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése.

– Hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése.

– Kromatikus skála legalább két oktávon keresztül.

– Az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása.

– A staccato játékmód.

– A lapról olvasás állandó gyakorlása a 3. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon.

– A formai ismeretek tudatos alkalmazása.

– Kamarazene, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)

Londeix: Szaxofoniskola III. (Schultz Blasmusik–verlag A/849)

Bumcke: Etűdök szaxofonra III (Elite Edit. 350)

Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB Z 14371)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC 2 (EMB Z 14299)

É.&P. Perényi: Répertoire zeneiskolásoknak – szaxofon szóló (EMB 14449)

Beekum: Studies (HU 37994)

Verroust: 24 Études I. (Billaudot G.2138 B)

Verroust: 24 Études II. (Billaudot G.2057 B)

Kraszna L.: Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB Z 14251)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV.(in Es) (Edit. Simonffy 029)

Grieg: Solvejg dala (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Dvořák: Humoreszk (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Muszorgszkij: Ódon kastély (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Albéniz: Granada (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Joplin: The easy winners (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Vivaldi: Der Winter (Largo) (in Es) (Edit. Simonffy 004)

Szabó S.: Blues is Blue (in Es) (Edit. Simonffy 016)

Bizet: Agnus Dei (in Es) (Edit. Simonffy 006)

Massenet: Elégia (in Es in B) (Edit. Simonffy 072–073)

Mendelssohn: Velencei gondoladal (in Es) (in B)(Edit. Simonffy 072–073)

Händel: Arie (in B) (Edit. Simonffy 009)

Kis előadási darabok (Berkes) (EMB Z 2101)

Követelmény

Az első három év anyagának ismétlése, összefoglalása.

A hangterjedelmen belüli hangok és fogásaik ismerete.

Skálák3#, 3*b* előjegyzésig, hármas–hangzat felbontásokkal, terc–skálák.

Előadási darabok megszólaltatása kotta nélkül.

Nehezebb etűdök eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A vibrato.

– Az összes hang és fogásaik ismerete b–f^3–ig (esetleg fisz^3–ig).

– A 2/2, 3/2, 4/2, 5/4, 6/4–es ütem. Bonyolultabb szinkópák.

– Dúr és moll hangnemek a hangszer teljes hangterjedelmében (f^3–ig), abszolút

hangnévvel is.

– Díszítések: előkék, mordentek, bonyolultabb trillák használata.

– Domináns– és szűkített szeptimakkordok és akkordfelbontás.

– A stílusismeret elmélyítése.

– Az elméleti, hangnemi, formai ismeretek bővítése, pl. a moduláció, alteráció megismertetése és bemutatása a gyakorlatban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indíttatásból, nem mechanikusan.

– A hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése.

– Hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése.

– A helyes ajakvibrato kialakítása.

– Kromatikus skála legalább két oktávon keresztül.

– Az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása.

– A staccato játékmód fejlesztése.

– A lapról olvasás állandó gyakorlása a 4. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon.

– A formai ismeretek tudatos alkalmazása.

– Kamarazene, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)

Londinex: Szaxofoniskola III. (Schultz Blasmusik–verlag A/849)

Bumcke: Etűdök szaxofonra III (Elite Edit. 350)

Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Beekum: Studies (HU 37994)

Verroust: 24 Études I. (Billaudot G.2138 B)

Verroust: 24 Études II. (Billaudot G.2057 B)

Kraszna L.: Szaxofonmuzsika (in Es in B) (EMB)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV.(in Es)(Edit. Simonffy 029)

Előadási darabok III szaxofonra és zongorára (Edit. Simonffy 053/C)

Grieg: Solvejg dala (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Dvořák: Humoreszk (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Muszorgszkij: Ódon kastély (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Albéniz: Granada (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Joplin: The easy winners (in Es) (Edit. Simonffy 053/C)

Vivaldi: Der Winter (Largo) (in Es) (Edit. Simonffy 004)

Szabó S.: Blues is Blue (in Es) (Edit. Simonffy 025)

Bizet: Agnus Dei (in Es) (Edit. Simonffy 006)

Massenet: Elégia (in Es in B) Edit. (Simonffy 072–073)

Mendelssohn: Velencei gondoladal (Edit. Simonffy 072–073)

Követelmény

Az első három év anyagának ismétlése, összefoglalása.

A hangterjedelmen belüli hangok és fogásaik ismerete.

Skálák 4#, 4*b* előjegyzésig, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercskálák.

Előadási darabok megszólaltatása kotta nélkül.

Nehezebb etűdök eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A vibrato.

– Az összes hang és fogásaik ismerete b–f^3–ig .

– A 2/2, 3/2, 4/2, 5/4, 6/49/8–, és a 12/8 –es ütem. Bonyolultabb szinkópák.

– Dúr és moll hangnemek a hangszer teljes hangterjedelmében, abszolút hangnévvel is.

– Díszítések: előkék, mordentek, bonyolultabb trillák használata.

– Domináns– és szűkített szeptimakkordok és akkordfelbontás.

A stílusismeret elmélyítése.

Az elméleti, hangnemi, formai ismeretek bővítése, pl. a moduláció, alteráció megismertetése és bemutatása a gyakorlatban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indíttatásból, nem mechanikusan.

– A hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése.

– Hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése.

– A helyes ajakvibrato fejlesztése.

– Kromatikus skála legalább két oktávon keresztül.

– Az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása.

– A staccato játékmód fejlesztése.

– A lapról olvasás állandó gyakorlása a 5. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon.

– A formai ismeretek tudatos alkalmazása.

– Kamarazene, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

J. Harle : Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17770)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)

Londeix: Szaxofoniskola IV. (Schultz Blasmusik–verlag A/850)

Bumcke: Etűdök szaxofonra IV. (Elite Edit. 350)

Mule: 24 könnyű etűd (Leduc AL 20455)

Mule: 53 etűd (Leduc 20 441)

Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)

É.&P. Perényi: 222 Etüd (szaxofonra EMB)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC2 (EMB 14299)

Beekum: Studies (HU 37994)

Verroust 24 Études I (Billaudot G.2138 B)

Verroust: 24 Études II (Billaudot G.2057 B)

Perényi É&P: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

J. S. Bach: Gavottes (A. Leduc AL 19664)

B. Marcello: Adagio Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III/5., (Simonffy 028)

A. Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25707)

Dancla: Románc Szaxofonmuzsika kezdőknek Kraszna L. (EMB 14251)

Fr. Schubert: Sérénade (A. Leduc AL 25708)

Glinka: Vocalise (Simonffy 014)

Debussy: A lenhajú lány (Hofmeister FH 2136)

Teal Larry Solos (Schirmer 45722)

Követelmény

Az első öt év anyagának ismétlése, összefoglalása.

A hangterjedelmen belüli hangok és fogásaik ismerete.

Skálák, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercskálák.

Előadási darabok megszólaltatása kotta nélkül.

Nehezebb etűdök eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra a kiemelkedő adottságokkal rendelkező tanulók irányíthatók. A „B” tagozatos oktatás elsődleges feladata, hogy a tanulókat felkészítse a zenei pályára.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A segéd– és tisztítófogások alapvető ismerete és alkalmazásuk.

– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és az alla breve.

– Szinkópák, triolák, tizenhatod–menetek, kis és nagy nyújtott és éles ritmus játéka.

– Az alapvető formai ismeretek bővítése (pl. da capo stb.).

– Zenei műszavak ismerete a felhasznált tananyag szerint.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A rekeszlégzés és a helyes szájtartás alkalmazásának tudatossá tétele.

– A gyors játékmódhoz szükséges laza kéztartás kifejlesztése.

– A hangterjedelem bővítése b–f^3–ig.

– Dúr és moll skálák, hármashangzat– és tercmenet különböző frazeálással.

– A hangképzés fejlesztése hangindítások, és különböző tempójú repetíciós gyakorlatok segítségével.

– A regiszterkülönbségek kiegyenlítésére irányuló törekvés megalapozása.

– A dinamikai árnyalóképesség bővítése.

– Lapról olvasás és memóriagyakorlatok.

– Egyszerűbb díszítőelemek alkalmazása.

Ajánlott tananyag

Schuster Gy.: Szaxofoniskola II. (Edit. Simonffy 027)

Herrer P.: Szaxofoniskola (EMB 4194)

Londeix: Szaxofoniskola I–II (Schultz Blasmusik–verlag A/847)

Klosé: Méthode Compléte1.(Leduc AL 3186)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC1 (EMB 14289)

25 Exercices Journaliers (Leduc AL 6402)

Mule: 24 Études Faciles (Leduc AL 20 455)

Harle: Easy Classisal Studies (Universal)

Bumcke: Etűdök szaxofonra I–II. (Elite Edit. 350)

Beekum: Studies (HU 37994)

Előadási darabok altszaxofonra I. II. (Edit. Simonffy 053/A., B)

Both: Klassische Saxophon–Soli (in Es) (Schott 7331)

Debussy Album (Universal 17 777)

Mule: Pièces Classiques Célébres les Recuil (in Es) I., II. (Leduc AL 25 707/708)

Franck Pièce II. (in Es) (Leduc AL 19 996)

Haydn: Andante (in Es)(Kliment 1210)

Bach: Scherzetto (in B) (Leduc AL 25 141)

Purcell: Suite (in B) (Musicus)

Schubert: Suite de Valses (in B) (Leduc AL 25 148)

Követelmény

Helyes légzés, befúvás.

Megbízható kottaolvasás.

Skálák: dúr és moll 1#, 1*b* előjegyzésig, kotta nélkül, hármashangzattal és tercskálával együtt.

Legalább két periódusból álló darabok eljátszása kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor 2#,2*b* előjegyzésig, kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két különböző stílusú előadási darab kotta nélkül, az egyik kamaraműű is lehet.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kromatikus hangsor bevezetése és struktúrájának megismertetése.

– Az 5/4–, 6/4–es és a 9/8–os ütem.

– A tenuto és staccato játékmód.

– Tizenhatodok, bonyolultabb szinkópák és hasonló nehézségű ritmusok.

– Trillák, előkék és utókák használata.

– Négyeshangzatok.

– A tananyagban szereplő darabok stiláris elemzése és a szempontok megvalósítása az előadásban.

– A formai ismeretek elmélyítése (pl. a szonátaforma jellemzői).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangképzés fejlesztése: hangindítások megvalósítása *pp* dinamikai fokozatnál, a halk játék kifejlesztése, a mély hangok finomítása.

– Megalapozott légzéstechnikával és befúvásmóddal a regiszterkülönbségek lehetséges kiegyenlítése.

– Hosszabb tizenhatod– és rövidebb harmincketted–menetek eljátszása, a gyors és egyenletes játék kívánalmainak megfelelően.

– Dúr és moll skálák, hármas–, négyeshangzat– és tercmenet.

– Lapról olvasás, legalább 3–4 epizódból álló darabok memorizálása.

Ajánlott tananyag

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

Londeix: Szaxofoniskola II–III. (Shultz Blasmusik–verl. A/849–A/850)

Bumcke: Etűdök szaxofonra III (Elite Edit. 350)

Klosé: Méthode Compléte 1. 2. (Leduc AL 3186, AL 6023)

25 Exercices Journaliers (Leduc AL 6402)

Mule: 24 Études Faciles (Leduc AL 20 455)

Exercies Journaliers (Leduc AL 20 210)

Blémant: 20 Études Melodiques 1. (Leduc AL 15 801)

Szabó F.: Etűdök szaxofonra (Edit. Simonffy 042)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC1 (EMB 14289)

É.&P. Perényi: Szaxofon ABC2 (EMB 14299)

Beekum: Studies (HU 37994)

Verroust 24 Études I (Billaudot G.2138 B)

Verroust 24 Études II (Billaudot G.2057)

Rózsa P.: Három szólódarab szaxofonra (Edit. Simonffy 041)

Előadási darabok altszaxofonra III. IV. (Edit. Simonffy 053/C/D)

Válogatott művek szaxofonra és zongorára II. (Edit. Simonffy 072)

Mule Pièces Classiques Céléb (Leduc AL 25 708)

Albéniz: Chant d’amour (in Es) (Leduc AL 19 568)

Albéniz: Tango (in Es) (Schott 33 749)

Bizet: Agnus Dei (in Es) (Edit. Simonffy 006)

Draskóczy : Korondi srácok (in Es)

Elgar: Salut d'amuor (in Es) (Schott 33 750)

Mozart: Gavotte Sentimentale (Leduc AL 19 540)

Szabó S.: Blues in Blue (in Es)(Edit. Simonffy 025)

Vivaldi: Der Winter (Largo) (in Es) (Edit. Simonffy 004)

Joplin: Ragtimes (in Es, in B) (Noetzel 3693)

Go dow Moses (Vincze) (in Es, in B) (Edit. Simonffy 022)

Händel: Arie (in B) (Edit. Simonffy 009)

Követelmény

A hangok megfúvása *p* dinamikai fokozatnál e–e^3–ig.

Dúr és moll skálák 2#, 2*b* előjegyzésig, hármas– és négyeshangzatok, tercskálák, az összes hang fogásainak ismerete és alkalmazásuk, b–f^3–ig kromatikusan,

Valamennyi hangsor kotta nélkül.

Tizenhatod–menetek egyenletes eljátszása.

Egy– és kéttagú előkék és utókák alkalmazása, valamint a trillák egyenletes megszólaltatása (kivéve a nehezebbeket).

Triós formájú darabok kotta nélkül történő előadása.

Biztos kottaolvasás, és lapról olvasás legalább az előző tanév anyagnak megfelelő nehézségi fokon.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor 3#, 3*b* előjegyzésig, kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási darab kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kromatikus skálák ismerete.

– A nagy triola, pontozása a triolán belül, kvintolák, szextolák és hasonló ritmusképletek. Trillák, előkék és utókák használata.

– Az 5/4–, 6/4–, 9/8–, és a 12/8 –os ütem.

– Az intonációs hibák tudatos korrigálása.

– A formai ismeretek további bővítése: rondóforma, variációs forma stb.

– Transzponálás „C”–be könnyű dallamokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Skálák kotta nélkül, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, valamint kromatikus skála.

– A helyes ajakvibrato kialakítása.

– A pp játékmód továbbfejlesztése.

– Harmincketted–menetek egyenletes eljátszása.

– Lapról olvasás, az eddig tanultaknál hosszabb művek memorizálása.

– Az alkalmazkodóképesség továbbfejlesztése, kamarazenélés vagy zenekari játék által.

Ajánlott tananyag

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

Giampieri: 16 Studi (Ricordi)

Klosé: 25 Études de Mécanisme (Leduc AL 6403)

Études de Genere et de Mécanisme (Leduc AL 17 363)

Bernhards: 24 Virtuosen Etüden (Zimmermann)

Bumcke: Etűdök szaxofonra III–IV. (Elite Edit. 350)

Londeix: Szaxofoniskola III–IV. (Shultz Blasmusik–verl. A/849–A/850)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

Beekum Studies (HU 3794)

Verroust: 24 Études I. II. (Billaudot G.2138 B/2057 B)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)

Bach: Aria (in Es) (Leduc AL 19 576)

Bach: Badinerie (in Es) (Leduc AL 19 511)

Bach: Sonate (?. 4 F1.) (in Es) (Leduc AL 20 831)

Chopin: Nocturne (in Es) (Leduc AL 19 651)

Dukas: Alla Gitana (in Es) (Leduc AL 19 995)

Fauré: Piéce (in Es) (Leduc AL 16 152)

Händel: Sicilienne et Gigue (in Es)(Leduc AL 20 834)

Händel: Sonate (?.4 F1.) (in Es) (Leduc AL 20 828)

Ibert: L’age d’or (in Es) (Leduc AL 21 654)

Ravel: Pièce en Forme de Habanera

Händel: Sonate (?.1) (in B)(Leduc AL 25 143)

Händel: Sonate en Sol Mineur (LeducAL 25144)

Követelmény

A hangszer hangjainak megfúvása *p* dinamikával d–f^3–ig.

Tiszta intonáció.

Dúr és moll skálák3#, 3*b* előjegyzésig, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzat, tercmenet,

A leggyakoribb trillák és díszítőelemek magabiztos alkalmazása.

Rövidebb szonátatételek vagy hasonló terjedelmű művek kotta nélkül történő előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor 4#, 4*b* előjegyzésig, kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási darab, kotta nélkül, az egyik kamaraműis lehet.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem bővítése f^3–től fölfelé, egyéni adottságok szerint.

– A nagy triola, pontozása a triolán belül, kvintolák, szextolák és hasonló ritmusképletek.

– Bonyolultabb díszítőelemek: előkék, trillák, mordentek alkalmazása.

– Az intonációs hibák tudatos korrigálása.

– A formai ismeretek további bővítése: rondóforma, variációs forma stb.

– Transzponálás „C”–be könnyű dallamokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Skálák kotta nélkül, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, valamint kromatikus skála és egészhangú skála.

– A helyes ajakvibrato fejlesztése.

– A pp játékmód továbbfejlesztése.

– Harmincketted–menetek egyenletes eljátszása.

– Lapról olvasás, az eddig tanultaknál hosszabb művek memorizálása.

– Az alkalmazkodóképesség továbbfejlesztése, kamarazenélés vagy zenekari játék által.

Ajánlott tananyag

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

Giampieri: 16 Studi (Ricordi)

Capelle: 20 Grandes Études 1. (Leduc AL 20 085)

Klosé: 25 Études de Mécanisme (Leduc AL 6403)

Études de Genere et de Mécanisme (Leduc AL 17 363)

Blémant: 20 Études Melodiques 2. (Leduc AL 15 802)

Bernhards: 24 Virtuosen Etüden (Zimmermann)

Londeix: Szaxofoniskola III–IV. (Shultz Blasmusik A/849–A/850)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

Beekum: Studies (HU 3794)

Verroust: 24 Études I. II. (Billaudot G.2138 B/2057 B)

Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Mendelssohn: Andante Perényi: Szaxofon ABC II/53. (EMB 14299)

Muszorgszkij: Ódon kastély (Simonffy 053/C)

Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (Simonffy 053/D)

Debussy: A kis néger (Simonffy 074 v. Leduc 19555)

Bozza: Aria (Leduc 19714)

Teal Larry Solos (Schirmer 45722)

Követelmény

A hangszer hangjainak megfúvása p dinamikával d–f^3–ig.

Tiszta intonáció.

Dúr és moll skálák, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzat, tercmenet, valamint a kromatikus skála.

A leggyakoribb trillák és díszítőelemek magabiztos alkalmazása.

Rövidebb szonátatételek vagy hasonló terjedelmű művek kotta nélkül történő előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor 5#, 5*b* előjegyzésig, kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási darab, kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem bővítése f^3–től fölfelé.

– A nagy triola, pontozása a triolán belül, kvintolák, szextolák és hasonló ritmusképletek.

– Bonyolultabb díszítőelemek: előkék, trillák, mordentek alkalmazása.

– Az intonációs hibák tudatos korrigálása.

– A formai ismeretek további bővítése: rondóforma, variációs forma stb.

– Transzponálás „C”–be könnyű dallamokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Skálák kotta nélkül: 6#, 6*b* előjegyzésig, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, valamint kromatikus skála és egészhangú skála.

– A helyes ajakvibrato továbbfejlesztése.

– A *pp* játékmód továbbfejlesztése.

– Harmincketted–menetek egyenletes eljátszása.

– Lapról olvasás, az eddig tanultaknál hosszabb művek memorizálása.

– Az alkalmazkodóképesség továbbfejlesztése, kamarazenélés vagy zenekari játék által.

Ajánlott tananyag

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17770)

Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028)

M. Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455)

Klosé: 25 napi gyakorlat (A. Leduc AL 6402)

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

Giampieri: 16 Studi (Ricordi)

Études de Genere et de Mécanisme (Leduc AL 17 363)

Blémant: 20 Études Melodiques 2. (Leduc AL 15 802)

Bernhards: 24 Virtuosen Etüden (Zimmermann)

É.&P. Perényi: 222 Etüd szaxofonra (EMB)

Beekum: Studies (HU 3794)

Verroust: 24 Études I. II. (Billaudot G.2138 B/2057 B)

Demler: Zenekari részletek I–II. (Edit. Simrock Eg 5187)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Händel: Sicilienne et Gigue (Leduc 20834)

Pescetti: Presto Hresztomatyija 5–6 (Muzika 14103)

Mendelssohn: Andante Perényi: Szaxofon ABC II/53. (EMB 14299)

Muszorgszkij: Ódon kastély (Simonffy 053/C)

Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (Simonffy 053/D)

Debussy: A kis néger (Simonffy 074 v. Leduc 19555)

Bozza: Aria (Leduc 19714)

Teal Larry Solos (Schirmer 45722)

Követelmény

A hangszer hangjainak megfúvása p dinamikával d–f^3–ig.

Tiszta intonáció.

Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzat, tercmenet, valamint a kromatikus skála.

A leggyakoribb trillák és díszítőelemek magabiztos alkalmazása.

Rövidebb szonátatételek vagy hasonló terjedelmű művek kotta nélkül történő előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási darab, kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

– a szaxofon és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,

– a hangszer teljes hangterjedelmét,

– a tudatos és helyes légzéstechnikát,

– a szaxofon intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),

– a dúr és moll hangnemeket 4#, 4b előjegyzésig,

– a egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,

– a vibrátó szerepét a zenei megvalósításban,

– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a jelentősebb szaxofonos előadóművészeket.

Legyen képes

– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,

– az önálló hangolásra,

– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,

– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),

– egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– dúr és moll skálákat játszani 4#, 4b előjegyzésig tercekkel, hármashangzattal, szimpla– és duplanyelvvel

– a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására,

– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására

– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására

– hosszabb terjedelmű művek memorizálására

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Szaxofon főtárgy

„A”tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

– Egy etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 50., Perényi É.–P.: 222 etűd (EMB Z.14371) 158., 178., 182., M.Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455) 5., 13., 35 J.v.Beekum: Studies (Harmónia HU 3794) Valsette (in a), Tiroler Landler (in Esz). nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; J.S.Bach: Gavottes (A.Leduc AL 19 664), B.Marcello: Adagio (Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III/5., Simonffy 028), A.Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25 707), Dancla: Románc (Szaxofonmuzsika kezdőknek – Kraszna L. EMB 14 251), Fr.Schubert: Sérénade (A.Leduc AL 25 708), Glinka: Vocalise (Simonffy 014), Debussy: A lenhajú lány (Hofmeister FH 2136). nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű

Az előadási darabot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

– Két különböző karakterű etűd vagy egyéb gyakorlat; Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 37., Perényi É.–P.: 222 etűd (EMB Z. 14 371) 192., 194., 201., M. Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20 455) 9., 15., J.v,Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Square Dance (in B), Tarantella (in c), Invention (in f), Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 8. nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk tételpár esetében még egy más stílusú művet is választani kell); G.Fr.Händel: Sicilienne et Gigue (A.Leduc AL 20 834), G.Pescetti: Presto (Hresztomatyija 5–6 Muzika 14 103), F.Mendelssohn: Andante (Perényi: Szaxofon ABC II/53. EMB 14 299), M. Muszorgszkij: Ódon kastély (Simonffy 053/C), Rimszkij–Korszakov: Hindu dal (Simonffy 053/D), Cl.Debussy: A kis néger (Simonffy 074 v. A.Leduc AL 19 555), E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19 714). nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem fokozatos bővítése a tanuló adottságai szerint

– Az eddig megismert ritmusképletek rendszerezése.

– A vibrato.

– A többi szaxofonfajta megismerése és lehetőség szerint oktatása.

– Transzponálási alapismeretek.

– A zenei műveltség bővítése (pl. zenehallgatás, hangverseny–látogatások, szakmai beszélgetések stb.).

– Hangszerjavítási alapismeretek és nádfaragás.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Skálák,.

– A helyes ajakvibrato fejlesztése.

– Az önálló gondolkodás és kifejezésmód, valamint az igényes és tudatos gyakorlás továbbfejlesztése. – Igényesebb előadási művek megszólaltatása.

– Kamarazene, zenekari munka.

Ajánlott tananyag

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17770)

Klosé: Méthode Compléte 1. 2. (Leduc AL 3186/6023)

25 Exercices Journaliers (Leduc AL 6402)

15 Études Chantantes (Leduc AL 6404)

Mule: 24 Études Faciles (Leduc AL 20 455)

Exercices Journaliers (Leduc AL 20 211)

Mule: 53 Études 1. (Leduc AL 20 441)

Blémant: 20 Études Melodiques 1.2. (Leduc AL 15 801/802)

Bernhards: 24 Virtuosen Etüden (Zimmermann)

Szabó F.: Etűdök szaxofonra (Edit. Simonffy 042)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Rózsa P.: Három szólódarab szaxofonra (Edit. Simonffy 041)

Albéniz: Tango (in Es) (Schott 33 749)

Bach: Aria (in Es) (Leduc AL 19 576)

BachCopin: Nocturne (in Es) (Leduc AL 1965)

Dukas: Alla Gitana (in Es) (Leduc AL 19 995)

Fauré: Pièce (in Es) (Leduc AL 16 152)

Ibert: Aria (in Es) (Leduc AL 19 675)

Leclair: Adagio et Allemande (Leduc AL 20 830)

Mozart: Adagio (Klar. v. II. t.) (Leduc AL 19 595)

Soproni: Four Pieces for Saxophon (in Es) (EMB 8811)

Telemann: Sonate (in Es) (Leduc AL 25 008)

Go down Moses (Vincze P.) (in Es, in B) (Edit. Simonffy 022)

Joplin: Ragtimes (in Es, in B) (Noetzel 3693)

Ravel: Pièce en Forme de Habanera (in Es) (Leduc AL 17 680)

Händel: Sonate en Sol Mineur (in B) (Leduc AL 21 144)

Követelmény

Az összes hang és fogási ismerete b–f^3–ig.

Skálák

Tiszta intonáció, egészséges hang.

Az előadási darabok stílusos megszólaltatása.

Alapos zenei műszóismeret, megbízható kottaolvasás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két különböző tempójú darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül (valamelyik kamarazenei mű is lehet).

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem fokozatos bővítése a tanuló adottságai szerint

– Az eddig megismert ritmusképletek rendszerezése.

– A vibrato.

– A többi szaxofonfajta megismerése és lehetőség szerint oktatása.

– Transzponálási alapismeretek.

– A zenei műveltség bővítése (pl. zenehallgatás, hangverseny–látogatások, szakmai beszélgetések stb.).

– Hangszerjavítási alapismeretek és nádfaragás.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Skálák, kromatikus hangsor gyors tempóban.

– A helyes ajakvibrato fejlesztése.

– Az önálló gondolkodás és kifejezésmód, valamint az igényes és tudatos gyakorlás továbbfejlesztése.

– Igényesebb előadási művek megszólaltatása. Kamarazene, zenekari munka.

Ajánlott tananyag

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17770)

Klosé: Méthode Compléte 1. 2. (Leduc AL 3186/6023)

25 Exercices Journaliers (Leduc AL 6402)

15 Études Chantantes (Leduc AL 6404)

Mule: 24 Études Faciles (Leduc AL 20 455)

Exercices Journaliers (Leduc AL 20 211)

Mule: 53 Études 1. (Leduc AL 20 441)

Blémant: 20 Études Melodiques 1.2. (Leduc AL 15 801/802)

Bernhards: 24 Virtuosen Etüden (Zimmermann)

Szabó F.: Etűdök szaxofonra (Edit. Simonffy 042)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Rózsa P.: Három szólódarab szaxofonra (Edit. Simonffy 041)

Albéniz: Tango (in Es) (Schott 33 749)

Bach: Aria (in Es) (Leduc AL 19 576)

BachCopin: Nocturne (in Es) (Leduc AL 1965)

Dukas: Alla Gitana (in Es) (Leduc AL 19 995)

Fauré: Pièce (in Es)(Leduc AL 16 152)

Ibert: Aria (in Es) (Leduc AL 19 675)

Leclair: Adagio et Allemande (Leduc AL 20 830)

Mozart: Adagio (Klar. v. II. t.) (Leduc AL 19 595)

Soproni: Four Pieces for Saxophon(in Es) (EMB 8811)

Telemann: Sonate (in Es) (Leduc AL 25 008)

Go down Moses (Vincze P.) (in Es, in B) (Edit. Simonffy 022)

Joplin: Ragtimes (in Es, in B) (Noetzel 3693)

Ravel: Pièce en Forme de Habanera (in Es) (Leduc AL 17 680)

Händel: Sonate (?. 1) (in B) (Leduc AL 25 143)

Händel: Sonate en Sol Mineur(in B) (Leduc AL 21 144)

Követelmény

Az összes hang és fogási ismerete b–f^3–ig.

Skálák

Tiszta intonáció, egészséges hang.

Az előadási darabok stílusos megszólaltatása.

Alapos zenei műszóismeret, megbízható kottaolvasás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két különböző tempójú darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül (valamelyik kamarazenei mű is lehet).

9. évfolyam”A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem fokozatos bővítése a tanuló adottságai szerint

– Az eddig ismeretlen ritmusképletek megismertetése.

– A vibrato.

– – A többi szaxofonfajta megismerése és lehetőség szerint oktatása.

Transzponálási alapismeretek.

– A zenei műveltség bővítése (pl. zenehallgatás, hangverseny–látogatások, szakmai beszélgetések stb.).

– Hangszerjavítási alapismeretek és nádfaragás.

– A jazz elemeinek megismertetése a zeneelmélet tantárgy által szerzett ismeretekre támaszkodva.

A hangszerkezelés fejlesztése

Skálák teljes hangterjedelemben, kromatikus, hangsorok

A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazása.

Az önálló gondolkodás és kifejezésmód, valamint az igényes és tudatos gyakorlás továbbfejlesztése. Igényesebb előadási művek megszólaltatása. Kamarazene, zenekari munka.

Ajánlott tananyag

Harle: Scale and Arpeggios (Universal)

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17770)

Klosé: Méthode Compléte 1. 2. (Leduc AL 3186/6023)

25 Exercices Journaliers (Leduc AL 6402)

15 Études Chantantes (Leduc AL 6404)

Mule: 24 Études Faciles (Leduc AL 20 455)

Exercices Journaliers (Leduc AL 20 211)

Mule: 53 Études 1. (Leduc AL 20 441)

Blémant: 20 Études Melodiques 1.2. (Leduc AL 15 801/802)

Bernhards: 24 Virtuosen Etüden (Zimmermann)

Szabó F.: Etűdök szaxofonra (Edit. Simonffy 042)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

A. Corelli: Gigue (Muzika 13672)

G. Fr. Händel: Allegro, Largo et Final (Leduc AL 20835)

Bach: Badinerie(Leduc AL 19511)

Bach: Esz–dúr szonáta Hresztomatyija 5–6. (Muzika 14103)

Singelée: Solo de concert (Lemoine 26260)

Bozza: Aria (Leduc 19714)

Ravel: Darab Habanera formában (Leduc 17679)

Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade)

Követelmény

Az összes hang és fogási ismerete b–f^3–ig.

Skálák

Tiszta intonáció, egészséges hang.

Az előadási darabok stílusos megszólaltatása.

Alapos zenei műszóismeret, megbízható kottaolvasás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két különböző tempójú darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül (valamelyik kamarazenei mű is lehet).

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem fokozatos bővítése a tanuló adottságai szerint.

– Az eddig ismeretlen ritmusképletek megismertetése.

– A vibrato.

– A többi szaxofonfajta megismerése és lehetőség szerint oktatása.

– Transzponálási alapismeretek.

– A zenei műveltség bővítése (pl. zenehallgatás, hangverseny–látogatások, szakmai beszélgetések stb.).

– Hangszerjavítási alapismeretek és nádfaragás.

– A jazz elemeinek megismertetése (ahol mód és lehetőség van rá), kizárólag hozzáértő tanár vezetésével, és ha lehetséges, a zeneelmélet tantárgy által szerzett ismeretekre támaszkodva.

A hangszerkezelés fejlesztése

Skálák teljes hangterjedelemben, kromatikus hangsor gyors tempóban.

A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazása.

Az önálló gondolkodás és kifejezésmód, valamint az igényes és tudatos gyakorlás továbbfejlesztése. Igényesebb előadási művek megszólaltatása. Kamarazene, zenekari munka.

Ajánlott tananyag

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17770)

Perényi É.–P: 222 etűd (EMB Z 14371)

Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028)

Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455)

Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794)

Klosé: 25 napi gyakorlat (A. Leduc AL 6402)

Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A. Leduc AL 6403)

Klosé:15 dallamos gyakorlat (A. Leduc AL 6404)

Ferling: 48 etűd (A. Leduc AL 20402)

A. Corelli:Gigue (Muzika 13672)

Fr. Händel: Allegro, Largo et Final (A. Leduc AL 20)

Fr. Händel: 4. szonáta (A. Leduc AL 20828)

Bach:Badinerie (A. Leduc AL 19511)

J. B. Singelée: Rondo Op. 63.

Perényi: Szax. ABC II/84 (EMB 14299)

J. B. Singelée: Solo de concert (H. Lemoine 26 260 H.L.)

A. Chailleux:Andante és Allegro (A. Leduc AL 22177)

E. Bozza: Aria (A. Leduc AL 19714)

Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade)

Ravel: Darab Habanera formában (A. Leduc AL 17679)

Követelmény

Az összes hang és fogási ismerete b–f^3–ig.

Skálák 6#, 6*b* előjegyzésig.

Tiszta intonáció, egészséges hang.

Az előadási darabok stílusos megszólaltatása.

Alapos zenei műszóismeret, megbízható kottaolvasás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála kotta nélkül,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két különböző tempójú darab zongorakísérettel, legalább az egyik kotta nélkül (valamelyik kamarazenei mű is lehet).

Továbbképző évfolyam „B” tagozat

A tanulók csekély hányada, egyéb tanulmányai mellett, a „B” tagozat továbbképző évfolyamain készül későbbi felvételi vizsgára, továbbra is megőrizve a zenei pálya választásának lehetőségét.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kromatikus és egészhangú skálák bevezetése.

– A hangterjedelem bővítése:

– Az eddig nem tanult, összetettebb ritmusképletek és díszítőelemek alkalmazása.

– A stílusismeret elmélyítése a romantika és a XX. század témakörében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Dúr és moll skálák, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, kvint– és oktávskála, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

– A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazása.

– A virtuóz technika kifejlesztése.

– A hangszertechnikai és zenei feladatok önálló megoldása.

– Az egyéni hangszín megkeresése.

– A szuggesztív interpretáció megvalósítása a hangszeren.

Ajánlott tanaynag

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17 770)

Rascher: Top Tones for the Saxophone (Carl Fischer Edit.)

Capelle: 20 Grandes Études 1. 2.(Leduc AL 20085/086)

Caillieret: 15 Études (Bach) (Leduc AL 23 918)

Mule: 53 Études 2. 3. (Leduc AL 20442/443)

Mule: 48 Études (Leduc AL 20 402)

É.&P. Perényi: Répertoire szaxofon szóló (EMB 14449)

Bach: Sonate (?. 6 F1.) (in Es) (Leduc AL 20 832)

Bozza: Aria (in Es) (Leduc)

Bozza: Pulcinella (in Es)(Leduc)

Bernstein: Rhapsody (in Es) (Gerard Billaudot Edit.)

Händel: Sonate (?. 6 V1.) (Leduc AL 20 830)

Ibert: Aria (in Es) (Leduc AL 19 675)

Lajtha: Intermezzo (in Es) (Leduc AL 21 438)

Martin: Ballada (in Es) (Universal)

Poulenc: Presto (in Es) (Gerard Billaudot Edit.)

Követelmény

Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig,

Mindenfajta trilla és díszítőelem alkalmazása.

Komolyabb és nehezebb művek koncertszerű előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, 6#, 6*b* előjegyzésig,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási mű kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kromatikus és egészhangú skála bevezetése.

– A hangterjedelem bővítése: b–a^3–ig, kromatikusan.

– Az eddig nem tanult, összetettebb ritmusképletek és díszítőelemek alkalmazása.

– Modern effektusok: glissando, flatterzunge.

– A stílusismeret elmélyítése a romantika és a XX. Század témakörében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Dúr és moll skálák 7#, 7*b* előjegyzésig, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, kvint– és oktávskála, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

– A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazása.

– A virtuóz technika kifejlesztése.

– A hangszertechnikai és zenei feladatok önálló megoldása.

– Az egyéni hangszín megkeresése.

– A szuggesztív interpretáció megvalósítása a hangszeren.

Ajánlott tananyag

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17 770)

Rascher: Top Tones for the Saxophone (Carl Fischer Edit.)

Capelle: 20 Grandes Études 1. 2. (Leduc AL 20085/086)

Caillieret: 15 Études (Bach) (Leduc AL 23 918)

Mule: 53 Études 2. 3. (Leduc AL 20442/443)

Mule: 48 Études (Leduc AL 20 402)

Karg–Elert: 25 Capricen und Sonaten I–II. (Zimmermann)

Követelmény

Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

Mindenfajta trilla és díszítőelem alkalmazása.

Komolyabb és nehezebb művek koncertszerű előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, 6#, 6*b* előjegyzésig,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási mű kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

9. Évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kromatikus és egészhangú skálák mellett a fél–egész skálák bevezetése.

– A hangterjedelem bővítése

– Az eddig nem tanult, összetettebb ritmusképletek és díszítőelemek alkalmazása.

– Modern effektusok: glissando, flatterzunge, stb.

– A stílusismeret elmélyítése a romantika és a XX. század témakörében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Dúr és moll skálák, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, kvint– és oktávskála, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

– A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazása.

– A virtuóz technika kifejlesztése.

– A hangszertechnikai és zenei feladatok önálló megoldása.

– Az egyéni hangszín megkeresése.

– A szuggesztív interpretáció megvalósítása a hangszeren.

Ajánlott tananyag

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17 770)

Rascher: Top Tones for the Saxophone (Carl Fischer Edit.)

Capelle: 20 Grandes Études 1. 2. (Leduc AL 20085/086)

Caillieret: 15 Études (Bach) (Leduc AL 23 918)

Mule: 53 Études 2. 3. (Leduc AL 20 442/443)

Mule: 48 Études (Leduc AL 20 402)

Karg–Elert: 25 Capricen und Sonaten I–II. (Zimmermann)

Bach: Szonáta (Leduc 20831)

Händel 2. szonáta (Leduc 20829)

Händel 6. szonáta (Leduc 20830)

Vivaldi: Concerto Op. 3/6 RV 356 (Universal 19075)

Schumann: Fantáziadarab (Schirmer 45722)

Singelée: Fantaisie brillante (Lemoine 26260)

Singelée: Solo de concert (Lemoine 26259)

Bozza: Scaramouche(Leduc 20299(

Busser: Aragon (Leduc 21143)

Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade)

Követelmény

Dúr és moll skálák 6#, 6*b* előjegyzésig, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

Mindenfajta trilla és díszítőelem alkalmazása.

Komolyabb és nehezebb művek koncertszerű előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, 7#, 7*b* előjegyzésig,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási mű kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kromatikus és egészhangú skálák mellett a fél–egész skálák bevezetése.

– A hangterjedelem bővítése: b–b^3–ig, kromatikusan.

– Az eddig nem tanult, összetettebb ritmusképletek és díszítőelemek alkalmazása.

– Modern effektusok: glissando, flatterzunge, stb.

– A stílusismeret elmélyítése a romantika és a XX. század témakörében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Dúr és moll skálák, kotta nélkül, hármas– és négyeshangzatok, tercmenet, kvint– és oktávskála, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

– A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazása.

– A virtuóz technika kifejlesztése.

– A hangszertechnikai és zenei feladatok önálló megoldása.

– Az egyéni hangszín megkeresése.

– A szuggesztív interpretáció megvalósítása a hangszeren.

Ajánlott tananyag

J. Harle: Easy Classical Studies (Universal UE 17770)

Perényi É.–P: 222 etűd (EMB Z 14371)

Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028)

Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455)

Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794)

Klosé: 25 napi gyakorlat (A. Leduc AL 6402)

Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A. Leduc AL 6403)

Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A. Leduc AL 6404)

Ferling: 48 etűd (A. Leduc AL 20402)

A. Corelli: Gigue (Muzika 13)

Fr. Händel: Allegro, Largo et Final (A. Leduc AL 20835)

G. Fr. Händel: 4. szonáta (A.Leduc AL 20828)

J. S. Bach: Badinerie (A.Leduc AL 19511)

J. S. Bach: Esz–dúr szonáta Hresztomatyija 5–6. (Muzika 14 103)

J. B. Singelée: Rondo Op. 63.

Perényi: Szax. ABC II/84 (EMB 14299)

J. B. Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 260 H.L.)

A. Chailleux: Andante és Allegro (A.Leduc AL 22177)

E. Bozza: Aria (A. Leduc AL 19714)

M. Ravel: Darab Habanera formában (A.Leduc AL 17679)

Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade)

Követelmény

Dúr és moll skálák 6#, 6*b* előjegyzésig, valamint kromatikus és egészhangú skálák.

Mindenfajta trilla és díszítőelem alkalmazása.

Komolyabb és nehezebb művek koncertszerű előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, 7#, 7*b* előjegyzésig,

– Két ellentétes karakterű etűd,

– Két előadási mű kotta nélkül, az egyik kamaramű is lehet.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,

– a tiszta intonációra,

– a hangszerét könnyedén kezelni,

– a levegő tudatos beosztására,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,

– a vibrátó sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,

– a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására – a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,

– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,

– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,

– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele stb.).

A tanuló rendelkezzék

– megfelelő hangszeres technikával,

– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,

– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn

belül elérhetők,

– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

– hangszerének transzponáló jellegét,

– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, stb.),

– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– a modem zenei effektusokat,

– az újabb légzéstechnikákat,

– a szaxofon társhangszereit, azok transzponálási módjait,

– korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

– biztos hangindításra és befejezésre,

– nehéz etűd virtuóz előadására

– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Szaxofon főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 erc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

– Egy szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat–felbontással, tercmenettel, domináns–, ill. szűkített szeptim–felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.

– Egy etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 49., 66.; Perényi É.–P.: 222 etűd (EMB Z 14 371) 210., 211., 221.; Schuster–Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 9.; M.Mule: 24 könnyű etűd (A.Leduc AL 20 455) 9., 15.; J.v.Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Musette (in G); Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 13–tól; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9–től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A Leduc AL 6404) bármely etűd; Ferling: 48 etűd (A Leduc AL 20 402) nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; A.Corelli: Gigue (Muzika 13 672); G.Fr.Händel: Allegro, Largo et Final (A.Leduc AL 20 835); G Fr.Händel: 4. szonáta (A.Leduc AL 20 828); J.S.Bach: Badinerie (A. Leduc AL 19 511); J. S. Bach: Esz–dúr szonáta (Hresztomatyija 5–6. Muzika 14 103 v. G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 260 H.L.); A.Chailleux: Andante és Allegro (A.Leduc AL 22 177); E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19714); M.Ravel: Darab Habanera formában (A.Leduc AL 17 679); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade); nehézségi szintjén

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

– Két dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel,

hármashangzat–felbontással, tercmenettel, domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.

– Két különböző karakterű, megfelelő etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű ; Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 19–től; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9–től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A.Leduc AL 6404) bármelyik etűd; Ferling: 48 etűd (AL 20 402) nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk szonáta vagy versenyű lassú–gyors tétele, és egy romantikus, impresszionista vagy későbbi mű); J.S.Bach: Szonáta (A.Leduc AL 20 831); G.Fr.Händel: 2. szonáta (A.Leduc AL 20 829); G.Fr.Händel: 6. szonáta (A.Leduc AL 20 830); A.Vivaldi: Concerto Op. 3/6 RV 356 (Universal Edition UE 19 075); R.Schumann: Fantáziadarab (G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Fantaisie brillante (H.Lemoine 26 260 H.L.); J. B. Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 259 H.L.); E.Bozza: Scaramouche (A.Leduc AL 20 299); Busser: Aragon (A.Leduc AL 21 143); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon–Trade) nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaraműű

Az etűd és a kamaraműű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű, többfajta hangolású hangszer és tartozékok (fúvóka, nyakló).

Fejenként és havonta 1 db nád.

Zongora, vagy pianínó.

Nagyméretű falitükör.

Kottaállvány.

Metronóm.

FAGOTT

A kvintfagott, kvartfagott (fagottino) és a kisfagott, valamint a kiskezes fagottok megjelenésével mód nyílik arra, hogy a fagott tantárgyat – az eddigiekhez képest jóval korábban – ezekkel a hangszerekkel, kezdjük el oktatni.

A fagottal kezdődő oktatás esetében ajánlott megvárni, amíg a tanuló eléri azt a fizikai fejlettséget, amely a hangszer tanulásához szükséges.

A fagott–tanítás feladatai:

– a helyes légzés kialakítása,

– a kifejező fagott hang elsajátíttatása,

– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,

– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,

– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,

– a belső hallás fejlesztése,

– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,

– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a hangszer történetét,

– a fagott társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),

– a hangszer irodalmát,

– a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,

– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,

– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,

– a fagott hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,

– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,

– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

– hangszeres technikáját,

– improvizációs tevékenységét (kreativitását),

– lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A hangszer részei, össze– és szétszerelése, tisztántartása.

– A nád szerepe, helyes megszólaltatása.

– Az egyenletes tempó, illetve ritmusérzék kialakítása

– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél, és egész értékek, valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete

– A 2/4, 3/4, 4/4–es ütemek

– A basszuskulcs olvasása a megismert hangterjedelemben.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A fagott helyes tartása álló helyzetben, elhelyezése a kézen.

– A kéztartás beállítása, a két kéz ujjainak laza használata, a gyűrűs ujj függetlenítése.

– A szájtartás kialakítása:

– A helyes légzés gyakoroltatása nyugodt tempóban

– A helyes befúvás, hangindítás kialakítása.

– A nyelv helyzete és használata alapvető játékmódban.

– A tenuto és legato játék alapjainak lerakása megalapozása.

Javasolt tananyag

Hara – Szántó: Gyermekdalok fagottra (transzponálva)

Weissenborn: Fagottiskola I. kötet I–V. fejezet

Waggon Wheels a second book of 26 pieces for cellists with piano accompaniment (Katherine and Hugh Colledge Boosey and Hawkes)

Ralf Müller: Quintfagottschule I. kötet (Edition Molinari, Regensburg ISMN M–50062–012–9)

Christof Peter: Lehr–und Spielbuch für fagottino und fagott 1. kötet (Verlag musica practica, Theilingen CMP 2001/1)

Követelmény

Folyamatos légvezetés néhány ütemen keresztül.

5–8 hangból álló hangsor játszása, tenuto és legato, valamint ezek biztonságos olvasása.

Gyermekdal nehézségű zenei motívum megformálása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– 5–8 hangból álló hangsor játszása, tenuto és legato, valamint ezek biztonságos olvasása.

– Két gyermekdal nehézségű zenei motívum megformálása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A hangszer részei, össze– és szétszerelése, tisztántartása.

– A nád szerepe, helyes megszólaltatása.

– Az egyenletes tempó, illetve ritmusérzék kialakítása

– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél, és egész értékek, valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete

– A 2/4, 3/4, 4/4–es ütemek

– A basszuskulcs olvasása a megismert hangterjedelemben.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A kéztartás beállítása, a két kéz ujjainak laza használata, a gyűrűs ujj függetlenítése.

– A szájtartás kialakítása:

– A helyes légzés gyakoroltatása nyugodt tempóban

– A helyes befúvás, hangindítás begyakorlása, fejlesztése

– A nyelv helyzete és használata alapvető játékmódban.

– A tenuto és legato játék megalapozása.

Javasolt tananyag

Hara – Szántó: Gyermekdalok fagottra (transzponálva)

Weissenborn: Fagottiskola I. kötet I–V. fejezet

Waggon Wheels a second book of 26 pieces for cellists with piano accompaniment (Katherine and Hugh Colledge Boosey and Hawkes)

Ralf Müller: Quintfagottschule I. kötet (Edition Molinari, Regensburg ISMN M–50062–012–9)

Christof Peter: Lehr–und Spielbuch für fagottino und fagott 1. kötet (Verlag musica practica, Theilingen CMP 2001/1)

Követelmény

Folyamatos légvezetés néhány ütemen keresztül.

5–8 hangból álló hangsor játszása, tenuto és legato, valamint ezek biztonságos olvasása.

Gyermekdal nehézségű zenei motívum megformálása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– 5–8 hangból álló hangsor játszása, tenuto és legato, valamint ezek biztonságos olvasása.

– Két gyermekdal nehézségű zenei motívum megformálása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Olvasás basszuskulcsban, készségszintű játék a tanult ismert hangterjedelemben.

– A nád szerepe, megszólaltatása.

– Egyenletes tempó–, illetve ritmusérzék kialakítása

– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél, és egész értékek, valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete

– A 2/4, 3/4, 4/4 C – es ütemek

– A szinkópa, éles– és nyújtott ritmus ritmusképletek, és a felütés

– Az ismétlőjelek, Prima volta, seconda volta, korona, levegővétel jele, kötőjel, hangsúly jel, módosító jelek, dinamikai jelek

– A szerkezet, és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor,)

– A játékmód és artikuláció alapfogalmai (tenuto, legato, staccato)

– Hangsorok 1#, 1*b* előjegyzésig

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés gyakoroltatása, a helyes test–, hangszer– és kéztartás folyamatos ellenőrzése, fejlesztése

– A szájtartás kialakítása, ill. továbbfejlesztése:

– A szájtartásban az artikuláció (a jól intonált hang érdekében) megkezdése már T5 távolság esetén is;

– A helyes befúvás, hangindítás begyakorlása; a nyelv helyzete és használata.

– A tenuto és legato játék alapjainak lerakása.

– A staccato játékot előkészítő gyakorlatok bevezetése.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer kialakítása.

Ajánlott tananyag

Népdalok játszása (magyar, ill. más népek dalai)

Hara: Fagottiskola I. kötet

Herpay Ágnes: Szeretek fagottozni

Julius Weissenborn: Fagottiskola

Gárdonyi: 2 kis gordonkadarab

Gordonkamuzsika kezdőknek

Ralf Müller: Quintfagottschule 2. kötet (Edition Molinari, Regensburg ISMN M–50062–013–6)

Christof Peter: Lehr–und Spielbuch für fagottino und Fagott 1. kötet (Verlag musica practica, Theilingen CMP 2001/1)

Követelmény

Folyamatos légvezetés: legalább 1/4 periódus terjedelmű zenei anyag megformálása 1 lélegzetvételre.

A hangkészletből adódó egyszerűbb hétfokú hangsor játszása tenuto és legato.

A törzshangok ismerete, olvasása, fogásai.

16 ütemnyi kis előadási darabok elsajátítása zongorakísérettel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy hangsor, vagy technikai gyakorlat

– 8–16 ütemes előadási darab zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Hangterjedelem: C – c^1–ig.

– Készségszintű játék basszuskulcsban, a tenorkulcs olvasása.

– Ütemtípusok: 3/8,

– Ritmusértékek és szüneteik: az egésztől a tizenhatodig;

– Ritmusképletek: kis nyújtott, kis éles és a triola.

– Szerkezet, tagolás: Da Capo,

– Alapvető tempójelzések, és dinamikai jelzések (Allegro, Moderato, Andante, forte, piano)

– A dinamika és az intonáció összefüggésének megismertetése

– Hangindítás súlytalan helyen, átkötés.

– A dúr és moll hangsorok szerkezete és különbségének tudatosítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes test–, hangszer– és szájtartás, valamint a légzés készségszintre fejlesztése.

– A tíz ujj független használata, a bal kéz hüvelykujj helye, használatának újbóli ellenőrzése

– Zenei elválasztás, vagy szünet játszása új levegővétel, illetve új rekesztámasz nélkül.

– Ismerkedés a kitartott hangok befejezésének módjaival.

– Legalább T5 nagyságú kötések gyakorlása.

– Hangszeres állóképesség–fejlesztő gyakorlatok.

– Különböző artikulációk megjelenése.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer folyamatos fejlesztése.

– Lapról olvasási gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Komarovszky: Fagott etűdök 1.

Góreczky: Fagottiskola I.

D. Holland: Fagottino Schule I.

Andreas Schultze–Florey: 99 Vortragsstücke für Fagottino oder Fagott Bd.1

Jacob: 4 forgács

Csáth E.: Előadási darabok gordonkára I. kötet

Jörg Möhler: Lieder und Vortragsstücke für Fagottino in F (inG) und Klavier

Felix Holler: Das Wüstenschiff für Fagott(ino) und Klavier

Christoph Peter: Lehr– und Spebuch für Fagottino und Fagott 2. kötet

Követelmény

A levegővétel tudatos használata a zenei tagolásra, legalább 4 ütem folyamatos eljátszása.

Készségfejlesztő gyakorlatok, etűdök.

Több periódus terjedelmű előadási darabok vagy tételek zongorakísérettel.

Nehezebb népdalcsokor vagy népdalfeldolgozás eljátszása.

Az év végi vizsga anyaga

– Hangsor,

– Egy készségfejlesztő gyakorlat,

– Két előadási darab, zongora kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Zökkenőmentes játék basszuskulcsban,

– Ütemtípusok:6/8,12/8,

– A játszott anyagban előforduló különböző fajtájú ütemtípusok és ritmusértékek.

– A zenei anyagban szereplő stílusjegyek meg– és felismerése.

– A különböző hangközmenetek felépítése.

– Alapvető formai ismeretek.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az ujjak határozott, de laza billentése.

– A hangindítás minőségének differenciálása, kifejező eszközzé tétele.

– A folyamatban, csoportban álló staccato menetek technikájának megtanulása, a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer folyamatos ellenőrzés melletti gyakoroltatása.

– További dinamikai fokozatok megtanítása (*pp, mf, ff*), illetve ezek átmenete egymásba (crescendo–decrescendo) egy lélegzetvételre.

– A dinamika és az intonáció gyakorlati alkalmazása.

– Törekvés a regiszterek közti dinamikai különbségek kiegyenlítésére.

– A hangminőség fejlesztése, a hang szép befejezése.

– A skálázás tempójának növelése, ritmus– és kötésvariációk alkalmazása.

– A különböző testhelyzetű (álló, ülő) játékmódok ismertetése, gyakoroltatása.

Ajánlott tananyag

Wybór etiud na fagot 1 (B. Komorowski, W. Osadzin) 1 (Polskie Wydawnictwo Muzyczne)

Góreczky: Fagottiskola II. kötet

First Book of Basoon Solos (Lindon Hilling and Walter Bergmann)

Das Fagott V. kötet

Kósa: 4 könnyű fagott darab

Oromszegi Ottó: Duók

Jörg Möhler: Music aus der Barockzeit für quintfagott und Klavier

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll hangsorok 2#, 2*b* előjegyzésig, hármashangzat–felbontás.

Etűdök eljátszása – pihenő nélkül –, benne a tanult dinamikai fokozatok alkalmazása.

Biztos levegővezetés a tanult tananyag szintjén.

Lassú–gyors tételpár, vagy egy hosszabb előadási darab játszása fejből, zongorakísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála különböző artikulációkkal

– Egy etűd,

– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A tenorkulcs bevezetése.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelemben, 3#, 3*b* előjegyzésig.

– A kromatikus skála fogalma.

– Ütemtípusok: 5/8, 7/8

– A játszott anyaghoz kapcsolódó formai ismeretek.

– Könnyebb ékesítések írásmódja és ritmusa.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–támasz–artikuláció egységének fejlesztése.

– Különböző staccato játékmódok ismerete.

– Kvart– és kvintkötések gyakorlása artikulációval.

– Oktávkötések gyakoroltatása, a regiszterek kiegyenlítése.

– A hang szép befejezése.

– A skálázás tempójának növelése, ritmus– és törésvariációkkal is.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag

Hresztomatija: Dalok, duók, etűdök fagottra (közreadja Tyerehin)

Kolasinszky: 3 darab

Farkas: Népdalszonatina

Hughes: 6 könnyű darab

Hara László: Fagottiskola II. (EMB)

Karel Pivonka: Fagottiskola

Komorovszkij–Oszadzin: Válogatott etűdök 1., 2.

Barokk szonáták I.–II. (ifj. Hara – Nagy O.)

Hara: Fagottmuzsika kezdőknek

Küffner: Duók

Graham Sheen: Two by two (Faber)

Telemann: 6 kánonszonáta

Who's Zoo: Colin Cowles

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll skálák, 3#, 3*b* előjegyzésig, az ismert hangterjedelemben, hármashangzat felbontás.

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.

Egyszerűbb barokk tételek, vagy karakterdarabok eljátszása.

Társas zenélés az órán és amennyiben mód van rá, órán kívül különböző összetételű együttesekben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr és egy moll skála, hármashangzattal,

– Két különböző karakterű etűd,

– két előadási darab vagy tételpár kísérettel lehetőleg kotta nélkül,

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

Alakuljon ki a tanuló ben a tudatos törekvés az értelmes, tagolt előadásra, legyen zeneileg igényes, feleljen meg az követelményekben megfogalmazottaknak.

A hangszerkezelés fejlesztése

Dúr és összhangzatos moll skálák, az ismert hangterjedelemben

Néhány fontosabb segédfogás megismerése, és alkalmazása.

A légzés–támasz–artikuláció egységének elérésére való igény elmélyítése.

Kiegyenlített, telt hang kialakítása minden regiszterben.

A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer továbbfejlesztése.

Az állóképesség növelése, a tempó emelése a tanuló technikai felkészültségének megfelelően.

A dinamikai változások állandó és karakterisztikus alkalmazása, egyre jobb intonációra való törekvés.

Lapról olvasás fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Hresztomatija: Dalok, duók, etűdök fagottra (közreadja Tyerehin)

Krakamp: 30 karakterisztikus etűd

Oromszegi Ottó: 50 karakteretűd

Das Fagott VI.

Barokk szonáták I.–II. (ifj. Hara – Nagy O.)

Hara: Fagottmuzsika kezdőknek

Küffner: Duók

Second Book of Bassoon Solos (Faber Music)

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll hangsorok 3#, 3*b* előjegyzésig, hármashangzatok.

Rövidebb periódusnyi zenei anyag dinamikus megformálása egy lélegzetvételre.

Kamarazenei ismeretek gyakorlati alkalmazása.

A játszott művek, stílusos, hangulatos megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála,

– Két különböző karakterű etűd,

– Egy előadási darab vagy két különböző karakterű tétel zongorakísérettel lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Dúr és moll hangsorok különböző dallam– és ritmusvariációkkal, minél változatosabb improvizációs ötlet alapján is.

– Készségszintű játék tenorkulcsban.

– Trilla, előke–, utóka, mordent készségszintű alkalmazása.

– A hangnemi kitérés és moduláció fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer különböző regisztereiben egységes hangszín kialakítása.

– A segédfogások megismerése a tiszta intonáció érdekében.

– A légzés– és hangképzésbeli ismeretek automatizálása.

– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv és légvezetés kombinációjával.

– A skálázás egyenletes tempó melletti gyorsítása. Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű etűdök játszása.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer továbbfejlesztése.

– Dinamikai színskála fejlesztése.

– Az önálló hangolás megtanulása.

– Memóriafejlesztés hosszabb terjedelmű művekkel is.

– A lapról játék az előző tanév anyagának megfelelő nehézségű darabokkal, egyenletes, az eredeti tempóhoz közeli tempóban.

– Rendszeres társas zenélés.

– A vibrato alkalmazása.

Ajánlott tananyag

Andreas Schultze–Florey: 99 Vortragsstücke für Fagottino oder Fagott Bd.2
Krakamp: Etűdök II. (válogatva)

Barokk szonáták I.–II. (ifj. Hara L.– Nagy O.)

Marcello: e–moll szonáta

A.Vivaldi: d–moll fagottverseny KV. 472 I.–II. tétel

Követelmény

Dúr és moll hangsorok 4#, 4*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok.

A kromatikus hangsor a hangszer teljes, megismert hangterjedelmében.

Nagyobb lélegzetű, összetettebb feladatokat tartalmazó etűdök játszása, a hangszer teljes terjedelmében.

Különböző stílusú előadási darabok tisztán intonált játéka.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy skála,

– Két különböző karakterű etűd,

– Egy előadási darab vagy két különböző karakterű tétel zongorakísérettel lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

A „B"tagozat feladata a tehetséggondozás. A tanuló játéka elsősorban az előadás kifejezőerejében, szuggesztivitásában kell, hogy meghaladja kortársaiét, de fontos szempont az előbbieken kívül a hangminőség igényessége és a hangszerkezelés biztonsága is.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Az egyenletes tempó, illetve ritmusérzék kialakítása

– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél, és egész értékek, valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete

– A játszott anyagban előforduló különböző fajtájú ütemtípusok

– Felütés, átkötés.

– A dúr és moll hangsorok különbségén kívül a dallamos moll és a természetes moll közti különbség; a tanult művek formáinak érzékeltetése a tanuló tudásszintjének megfelelően.

– Az enharmónia fogalma

A hangszerkezelés fejlesztése

– A szájtartás kialakítása:

– A helyes légzés gyakoroltatása nyugodt tempóban

– A helyes befúvás, hangindítás begyakorlása, fejlesztése

– A nyelv helyzete és használata alapvető játékmódban.
A hangszerkezelésben mindent a zenei kifejezés, illetve az erre való határozott törekvés és árnyaltabb előadás határoz meg.

Ajánlott tananyag

Komarovszky: Fagott etűdök 1.

Góreczky: Fagottiskola I.

D. Holland: Fagottino Schule I.

Andreas Schultze–Florey: 99 Vortragsstücke für Fagottino oder Fagott Bd.1

Jacob: 4 forgács

Csáth E.: Előadási darabok gordonkára I. kötet

Jörg Möhler: Lieder und Vortragsstücke für Fagottino in F (inG) und Klavier

Felix Holler: Das Wüstenschiff für Fagott(ino) und Klavier

Christoph Peter: Lehr– und Spebuch für Fagottino und Fagott 2. kötet

Követelmény

Hangsor 2#, 2*b* előjegyzésig – dúr és összhangzatos moll skálák.

Két készségfejlesztő gyakorlat pontos és folyamatos eljátszása pihenő nélkül; gyakorlatok negyed, nyolcad értékekkel, éles és nyújtott ritmussal, szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel, a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Hangsor,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab, zongora kísérettel kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Hangsorok különböző dallam– és ritmusvariációkkal, minél változatosabb improvizációs ötlet alapján is.

– Ütemtípusok: váltakozó ütemek.

– Ritmusértékek–ritmusképletek; bonyolultabbak, apróbbak is.

– Ismerkedés a darabban előforduló díszítésekkel

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az ujjak határozott, de laza billentése.

– A hangindítás minőségének differenciálása, kifejező eszközzé tétele.

– A folyamatban, csoportban álló staccato menetek technikájának megtanulása, a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer folyamatos ellenőrzés melletti gyakoroltatása.

– További dinamikai fokozatok megtanítása (*pp, mf, ff*), illetve ezek átmenete egymásba (crescendo–decrescendo) egy lélegzetvételre.

– A dinamika és az intonáció gyakorlati alkalmazása.

– Törekvés a regiszterek közti dinamikai különbségek kiegyenlítésére.

– A hangminőség fejlesztése, a hang szép befejezése.

– A skálázás tempójának növelése, ritmus– és kötésvariációk alkalmazása.

– A különböző testhelyzetű (álló, ülő) játékmódok ismertetése, gyakoroltatása (kamarazenében, fúvószenekarban ülni, gyakorolni állva kell).

– Az ajánlott tananyagban szereplő előadási darabok sajátos stílusjegyeinek felismerése, és az ehhez szükséges technikai megoldások részben önálló megtalálása.

– Lapról játék kb. a 2. évfolyam nehézségi szintjén.

– Helyes trillázási technika kialakítása, a trillázás gyakorlásának módjai.

– A dinamikai határok kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.

– Az oktávváltások finomítása, a levegővezetés differenciálása, játék a hangszínnel is.

Ajánlott tananyag

Wybór etiud na fagot 1 (B. Komorowski, W. Osadzin) 1 (Polskie Wydawnictwo Muzyczne)

Góreczky: Fagottiskola II. kötet

First Book of Basoon Solos (Lindon Hilling and Walter Bergmann)

Das Fagott V. kötet

Kósa: 4 könnyű fagott darab

Oromszegi Ottó: Duók

Jörg Möhler: Music aus der Barockzeit für quintfagott und Klavier

Követelmény

Hangterjedelem: B–d^1–ig.

Hangsorok 3#, *3b* előjegyzésig, kromatikus skála az ismert hangterjedelemben, vagy töredékében, hármashangzat és felbontása.

Az átlagosnál színvonalasabb megszólaltatással két készségfejlesztő gyakorlat pontos és folyamatos, igényes zenei előadása hosszabb pihenő nélkül.

Kamarazenei darab eljátszása tanórán kívül, vagy fúvós, illetve szimfonikus zenekari szereplés, ha az adott körülmények engedik.

Nagyobb technikai képzettséget igénylő etűdök biztonságos eljátszása a teljes ismert hangterjedelemben, bonyolultabb ütemfajták, ritmusok alkalmazásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr és egy moll skála,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab vagy tételpár zongorakísérettel, kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Hangsorok különböző dallam– és ritmusvariációkkal.

– A hangnemi kitérés, moduláció fogalma.

– A tanuló ismerje fel és játékában alkalmazza a különböző stílusjegyeket.

– A díszítés fejlesztése: hosszú– és rövid előke és utóka, mordent, stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–támasz–artikuláció tudatos alkalmazása.

– A fontosabb segédfogások megismerése.

– Önálló hangolásra nevelés.

– A hangszer intonációs hibáinak korrigálására való törekvés.

Ajánlott tananyag

Hresztomatija: Dalok, duók, etűdök fagottra (közreadja Tyerehin)

Kolasinszky: 3 darab

Farkas: Népdalszonatina

Hughes: 6 könnyű darab

Hara László: Fagottiskola II. (EMB)

Karel Pivonka: Fagottiskola

Komorovszkij–Osadzin: Válogatott etűdök 1., 2. (PWM)

Barokk szonáták I.–II. (ifj. Hara – Nagy O.)

Hara: Fagottmuzsika kezdőknek

Küffner: Duók

Graham Sheen: Two by two (Faber)

Telemann: 6 kánonszonáta

Who’s Zoo: Colin Cowles

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll skálák, 3#, 3*b* előjegyzésig, az ismert hangterjedelemben, hármashangzat felbontás.

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.

Barokk tételek, karakterdarabok eljátszása.

Társas zenélés az órán és amennyiben mód van rá, órán kívül különböző összetételű együttesekben.

A tanuló törekedjék az önállóságra a darabok gyakorlása során felmerülő problémáknál.
Alkalmazza az eddig szerzett formai és szerkezeti ismereteket az előadás során.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr és egy moll skála,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab vagy tételpár kísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Hangsorok különböző dallam– és ritmusvariációkkal, minél változatosabban

– Bevezetés a vibrato használatába.

– Bonyolultabb ékesítések (pl. trilla, kettős ékesítés) írásmódja, ritmusa, előadási módja

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–támasz–artikuláció egységének tudatos alkalmazása.

– Biztonságos hangindítás minden regiszterben.

– A laza, könnyed ujjtechnika továbbfejlesztése.

– Etűdök, skálák tempójának gyorsítása.

Ajánlott tananyag

Hresztomatija: Dalok, duók, etűdök fagottra (közreadja Tyerehin)

Krakamp: 30 karakterisztikus etűd

Oromszegi Ottó: 50 karakteretűd

Das Fagott VI.

Barokk szonáták I.–II. (ifj. Hara – Nagy O.)

Hara: Fagottmuzsika kezdőknek

Küffner: Duók

Second Book of Bassoon Solos (Faber Music)

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll hangsorok 3#, 3*b* előjegyzésig, hármashangzatok.

Rövidebb periódusnyi zenei anyag dinamikus megformálása egy lélegzetvételre.

Kamarazenei ismeretek gyakorlati alkalmazása.

A játszott művek, stílusos, hangulatos megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr és egy moll skála, tercekkel, hármashangzat–felbontással,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab vagy tételpár kísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A tanuló a különböző stílusjegyeknek megfelelő módon játssza előadási darabjait.

– Tudatosítsa a játszott műben felmerülő valamennyi ismeretet. Ismerje meg a belső összefüggéseket is.

– Kapcsolódjon tanulmánya más művészeti ág megismeréséhez is.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Ismernie kell a főbb segédfogásokat.

– Ismerje meg a hangszer intonációs hibáit és tudja korrigálni azokat.

– Ismerje meg a nád legalapvetőbb tulajdonságait.

– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag

Andreas Schultze–Florey: 99 Vortragsstücke für Fagottino oder Fagott Bd.2
Krakamp: Etűdök II. (válogatva)

Barokk szonáták I.–II. (ifj. Hara L.– Nagy O.)

Marcello: e–moll szonáta

A.Vivaldi: d–moll fagottverseny KV. 472 I.–II. tétel

Követelmény

Dúr és moll hangsorok 4#, 4*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok.

A kromatikus hangsor a hangszer teljes, megismert hangterjedelmében.

Nagyobb lélegzetű, összetettebb feladatokat tartalmazó etűdök játszása, a hangszer teljes terjedelmében.

Különböző stílusú előadási darabok tisztán intonált játéka.

Az év végi vizsga ajánlotta anyaga

– Egy dúr– és egy moll skála, tercekkel, hármashangzat–felbontással,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két előadási darab, vagy tételpár, zongorakísérettel, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– a fagott és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,

– a tudatos és helyes légzéstechnikát,

– a fagott intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),

– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,

– egyszerűbb ékesítések írásmódját és ritmusát,

– a vibráto szerepét a zenei megvalósításban,

– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a jelentősebb fagottos előadóművészeket.

Legyen képes

– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,

– az önálló hangolásra,

– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,

– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),

– egyenletes technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, a 6. osztálynak megfelelő variációkkal,

– szélsőséges dinamikák megvalósítására,

– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Weissenborn),

– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Weissenborn 2. kötet, Pivonka: Ritmikus etűdök, stb.),

– egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,

– hosszabb terjedelmű művek memorizálására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Fagott főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Weissenborn: Fagottetűdök kezdőknek op. 8/1. kötet III. fejezet 23. G–dúr, IV. fejezet 1. C–dúr, 2. F–dúr (EMB13685) nehézségi szintjén.

– Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaraműegyik tétele; Beethoven: Kontratánc/G–dúr, L. Fischer: Pincemester dala, Grecsanyinov: Tréfacsináló nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Weissenborn: Fagottetűdök kezdőknek op. 8/1. kötet IV. fejezet 2. F–dúr, op. 8/2. kötet 14. F–dúr, 15. d–moll(EMB13685), Neukirchner: 23 középfokú gyakorlat I., 4. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű darab vagy tétel–pár, az egyik lehet kamaraműtétel; Farkas F.: Népdalszonatina I–II. tétel (EMB 2458), Telemann: F–dúr szonáta (EMB12196), Weissenborn: Téma és variációk (EMB 12196) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamokon a tanulók esetében a tanuló szeretné megőrizni a zeneiskolai évfolyamokban elért hangszeres játékának színvonalát, a zenei tevékenység iránti nyitottságát.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Dúr és moll hangsorok 4, legato, staccato, tenuto játékmóddal, a hangszer tanult terjedelmében.

– A ritmusértékek, ritmusképletek ismeretének elmélyítése.

– Korhű díszítések alkalmazása.

– Biztos játék basszuskulcsban, és a tenorkulcs készségszintű alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–támasz–artikuláció tudatos alkalmazása.

– A hangszer különböző regisztereiben egységes hangszín megvalósítására való törekvés.

– A segédfogások alkalmazása.

– A skálázás egyenletes tempó melletti további gyorsítása.

– Memóriafejlesztés további, hosszabb terjedelmű művekkel.

– A lapról játék készségszintű alkalmazására való törekvés.

– Rendszeres társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Andreas Schultze–Florey: 99 Vortragsstücke für Fagottino oder Fagott Bd.3

Wenzel Neukirchner: 23 középfokú fagottgyakorlat (EMB)

Emanuele Krakamp: Fagottiskola I. kötet (Hofmeister)

Antonio Vivaldi: d–moll fagottverseny (EMB)

Georg PhilippTelemann: F–dúr szonáta (EMB)

Követelmény

Dúr és moll hangsorok 4 #, 4*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok.

A kromatikus hangsor a hangszer teljes, megismert hangterjedelmében.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, a tempójelzéseknek megfelelő tempóban, és karakterrel.

Különböző stílusú előadási darabok tagolt, tisztán intonált játéka.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd,

– Egy előadási darab vagy két különböző karakterű tétel zongorakísérettel lehetőleg

kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Dúr–és moll hangsorok, skálák, tercek, hármashangzatok a hangszer tanult terjedelmében.

– Kromatikus skála a hangszer teljes terjedelmében, minden regiszterben kiegyenlített hangon.

– A főbb zenei karakterek ismerete (dolce, grazioso, espressivo, risoluto)

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangképzés további ismétlése, bővítése, dinamikai követelményekkel való kibővítése.

– A trillázás fejlesztése, a nehezebb fogások gyakoroltatása.

– A hangminőség további fejlesztése.

– Ismerkedés a kortárs művekkel, előadásmódjával.

Ajánlott tananyag

Carl Jacobi: 6 középfokú fagottgyakorlat (válogatva) (EMB)

Étienne Ozi: 42 etűd (válogatva) (EMB)

Antonio Vivaldi: fagottversenyek

Benedetto Marcello: F–dúr és G–dúr szonáta (EMB)

Mirosnyikov: Scherzo (Suprafon)

Carl Stamitz: F–dúr fagottverseny (Peters)

Eugene Bozza: Burlesque (Leduc)

Követelmény

A befúvási módszer kialakítása a koncertek, ill. a kamarazenélés felkészülésére.

A felkészültségnek megfelelő etűdök hibátlan eljátszása, mind technikai, mind dinamikai és egyéb szempontból.

A képességekhez mért előadási darabok igényes előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy etűd,

– Egy előadási darab vagy két különböző karakterű tétel zongorakísérettel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Dúr–és moll hangsorok skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, a hangszer tanult terjedelmében.

– A tempó– és dinamikai jelek ismeretének kibővítése.

– A különböző stílusú művek korhű előadásmódjának továbbfejlesztése.

– A kortárs zeneszerzők, és fagottosok megismerése.

– Kitekintés más műfajokra (jazz, igényes könnyűzene).

A hangszerkezelés fejlesztése

– Hangképzés nagy dinamikai különbséggel.

– A hangszer teljes terjedelmének könnyed kezelése.

Ajánlott tananyag

Julius Satzenhoffer: Etűdök

Étien Ozi: 42 etűd (EMB)

Eugene Jancourt: Etűdök (Universal,IMC,Accolade)

Conrad Jacobi: Hat középfokú fagottgyakorlat (EMB)

Karel Pivonka: Ritmické etudy pro fagot (Suprafon)

Antonio Vivaldi: fagottversenyek

Georg Philipp Telemann: e–moll, f–moll, a–moll szonáta (EMB)

J. Chr. Bach: B–dúr, Esz–dúr fagottverseny (EMB)

Franz Danzi: F–dúr fagottverseny – Sikorski, (EMB)

Petrovics Emil: Passacaglia in blues (EMB)

Dubrovay László: Cinque pezzi (EMB)

Bozay Attila: Episodi (EMB)

Kocsár Miklós: Dialoghi (EMB)

Követelmény

Dúr–és moll hangsorok 5#, 5*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, a hangszer teljes terjedelmében.

A nehezebb ritmusképletekben való jártasság.

Laza, könnyed ujjtechnika.

Rendszeres társas zenélés, lehetőség szerint zenekari játék.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– egy skála, tercekkel, hármashangzat–falbontással

– Egy etűd

– Két előadási darab vagy tételpár, zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

Az eddig tanult ismeretek összegzése, a technikai színvonal megszilárdítása.

Az esetlegesen még meglévő hiányosságok kiküszöbölése.

A technikai készségek továbbfejlesztése.

A duplanyelv–technika megismerése.

A társművészetek iránti figyelem elmélyítése.

A zenei ízlés további formálása, a zenei élet iránti érdeklődés felkeltése.

A hangszerkezelés fejlesztése

A hangszertechnikai ismeretek alkalmazása a zenei művek előadása során.

Az improvizációs készség alapjainak alkalmazása a megfelelő művek során.

A lapról olvasási készség olyan szintre fejlesztése, hogy a tanuló a játék során érje el, hogy első látásra el tudjon játszani megfelelő nehézségű műveket kottahűen, közel azonos tempóban, mint a tempójelzés.

A társas zenélésben az együttjáték precizitása és az intonáció is legyen biztos.

Ajánlott tananyag

Ludwig Milde: Koncertetűdök (EIMC New York)

Emanuele Krakamp: Fagottiskola II. kötet (Hofmeister)

Oromszegi Ottó: 10 modern fagottetűd (EMB)

Franz Suchanek: Concertino (Suprafon)

Franz Danzi: F–dúr fagottverseny (Musica Rara)

Wolfgang Amadeus Mozart: B–dúr fagottverseny

Hidas Frigyes: Fagottverseny (EMB)

Maros Rudolf: Fagottverseny (EMB)

Gabriel Pierné: Concertino (Leduc)

Követelmény

Dúr–és moll hangsorok 5#, 5*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, a hangszer tanult terjedelmében.

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő szinten tudja előadni, kotta– és stílushűen.

Értelmes, tagolt előadásmód kialakítása, a zene folyamatának és összefüggéseinek érzékeltetése, kifejező játékmód elérése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála, tercekkel, hármashangzat–falbontással,

– Egy etűd,

– Két előadási darab vagy tételpár, zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű tanulmányaik mellett tanulják hangszerüket, egy magasabb szintű zenei képzéssel. meg kívánva őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét,

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A ritmusértékek, ritmusképletek ismeretének elmélyítése.

– Korhű díszítések alkalmazása.

– A különböző stílusjegyű darabok értelmes, tagolt, élményszerű előadására való törekvés.

– Dinamikai ismeretek, stílusjegyek alkalmazásának bővítése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A kialakított technikai ismeretek, mechanizmusok továbbfejlesztése.

– A nádigazítás alapvető ismeretei.

Ajánlott tananyag

Andreas Schultze–Florey: 99 Vortragsstücke für Fagottino oder Fagott Bd.3

Wenzel Neukirchner: 23 középfokú fagottgyakorlat (EMB)

Emanuele Krakamp: Fagottiskola I. kötet válogatva (Hofmeister)

Antonio Vivaldi: d–moll fagottverseny (EMB)

Georg PhilippTelemann: F–dúr szonáta (EMB)

Követelmény

Dúr és moll hangsorok 5#, 5*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok, különböző formációk variálása a skálázás során.

A kromatikus hangsor a hangszer teljes, megismert hangterjedelmében.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, a tempójelzéseknek megfelelő tempóban, és karakterrel.

Különböző stílusú előadási darabok értelmes, tagolt, tisztán intonált játéka.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr– és egy moll skála, tercekkel, hármashangzat–falbontással,

– két különböző etűd,

– Két előadási darab, vagy tételpár, zongorakísérettel, kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Dúr–és moll hangsorok skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, a hangszer teljes terjedelmében, különböző ritmusvariációkkal

– A főbb zenei karakterek ismerete

A hangszerkezelés fejlesztése

– A vibrato gyakorlati megvalósítása.

– A laza, könnyed hangszerkezelés továbbfejlesztése (ujjtechnika, ujjak

szinkronizálása)

– A gyors, ugyanakkor halk belégzés fejlesztése.

– A hangminőség további fejlesztése.

– Ismerkedés a kortárs művekkel, előadásmódjával.

Ajánlott tananyag

Carl Jacobi: 6 középfokú fagottgyakorlat (EMB)

Étienne Ozi: 42 etűd (EMB)

Antonio Vivaldi: fagottversenyek

Benedetto Marcello: F–dúr és G–dúr szonáta (EMB)

Mirosnyikov: Scherzo (Suprafon)

Carl Stamitz: F–dúr fagottverseny (Peters)

Eugene Bozza: Burlesque (Leduc)

Követelmény

Dúr–és moll hangsorok 6#, 6*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, a hangszer teljes terjedelmében, különböző ritmusvariációkkal**.**

A helyes tartások, és technikák alkalmazása a szép, telt, kifejező hangszerhangért.

Rendszeres, igényes hangképzés.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr– és egy moll skála, tercekkel, hármashangzat–falbontással,

– két különböző etűd,

– Két előadási darab, vagy tételpár, zongorakísérettel, kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– A zenei stílusérzék és fantázia fogalma.

– Zenekari művek fagott szólamainak megismerése.

– A vibrato játékmód továbbfejlesztése.

– Egészhangú skála bevezetése.

– A nádigazítás, és a nádkészítés alapjainak megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A technikai készségek továbbfejlesztése, és az előadási darabokban biztos alkalmazása.

– Skálázás a hangszer teljes terjedelmében, egyre gyorsabb tempóban.

– Az egészhangú skála.

Ajánlott tananyag

Julius Satzenhoffer: Etűdök

Étien Ozi: 42 etűd (EMB)

Eugene Jancourt: Etűdök (Universal, IMC,Accolade)

Conrad Jacobi: Hat középfokú fagottgyakorlat (EMB)

Karel Pivonka: Ritmické etudy pro fagot (Suprafon)

Antonio Vivaldi: fagottversenyek

Georg Philipp Telemann: e–moll, f–moll, a–moll szonáta (EMB)

J. Chr. Bach: B–dúr, Esz–dúr fagottverseny (EMB)

Franz Danzi: F–dúr fagottverseny – Sikorski, (EMB)

Petrovics Emil: Passacaglia in blues (EMB)

Dubrovay László: Cinque pezzi (EMB)

Bozay Attila: Episodi (EMB)

Kocsár Miklós: Dialoghi (EMB)

Követelmény

Dúr–és moll hangsorok 7#, 7*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, a hangszer teljes terjedelmében.

A nehezebb ritmusképletekben való jártasság.

Laza, könnyed ujjtechnika.

Rendszeres társas zenélés, lehetőség szerint zenekari játék.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr– és egy moll skála, tercekkel, hármashangzat–falbontással,

– két különböző etűd,

– Két előadási darab, vagy tételpár, zongorakísérettel, kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

– Az eddigi tanulás során elsajátított technikai és zenei ismeretek komplex alkalmazása.

– A technikai készségek továbbfejlesztése.

– A duplanyelv–technika alkalmazása

– A társművészetek iránti figyelem elmélyítése.

– A zenei ízlés további formálása, a zenei élet iránti érdeklődés felkeltése.

– Nádkészítési ismeretek.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszertechnikai ismeretek alkalmazása a zenei művek előadása során.

– Társaszenélés során a lapról olvasás, valamint a kottahű játék precíz megszólalására való törekvés.

– Az improvizáció alapelemeinek, önálló díszítések alkalmazásának fejlesztése

Ajánlott tananyag

Ludwig Milde: Koncertetűdök (EIMC New York)

Emanuele Krakamp: Fagottiskola II. kötet (Hofmeister)

Oromszegi Ottó: 10 modern fagottetűd (EMB)

Franz Suchanek: Concertino (Suprafon)

Franz Danzi: F–dúr fagottverseny (Musica Rara)

Wolfgang Amadeus Mozart: B–dúr fagottverseny (Peters)

Hidas Frigyes: Fagottverseny (EMB)

Maros Rudolf: Fagottverseny (EMB)

Gabriel Pierné: Concertino (Leduc)

Követelmény

Dúr–és moll hangsorok 7#, 7*b* előjegyzésig, skálák, tercek, hármashangzatok, dominánsszeptimek, szűkített szeptimek, a hangszer teljes terjedelmében.

Az állólépesség fejlesztése,

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr– és egy moll skála, tercekkel, hármashangzat–falbontással,

– Két különböző etűd,

– Két előadási darab, vagy tételpár, zongorakísérettel, kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló legyen képes

– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,

– a tiszta intonációra,

– a hangszerét könnyedén kezelni,

– a levegő tudatos beosztására,

– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,

– a különböző zenei korok megkomponált, stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására,

– a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,

– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,

– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,

– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a nád igazítása stb.).

A tanuló rendelkezzék

– megfelelő hangszeres technikával,

– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,

– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,

– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, stb.),

– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– az újabb légzéstechnikákat,

– a fagott társhangszereit, azok transzponálási módjait,

– korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

– biztos hangindításra és befejezésre,

– nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Neukirchner etűdök),

– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Fagott főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Neukirchner: 23 középfokú gyakorlat (EMB 2218), Weissenborn: 2. kötet etűdjei (EMB 13686) nehézségi szintjén.

– Két előadási darab vagy szonáta tétel–pár, amelyből lehet egy kamaramű; Pécsi J.: Dörmögő Dömötör, Vivaldi: d–moll fagottverseny II–III. tétel (EMB 3771), Milde: Andante, Tarantella nehézségi szintjén; kamaradarabok: Mozart: Könnyű triók KV. 240, 252–oboa, fagott, zongora, Telemann: Kánonszonáták (EMB 5353), Debussy: A kis néger – fúvósötös nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Neukirchner: 23 középfokú etűd (EMB 2218), Weissenborn: Fagottiskola II. kötet (EMB 13686), Jacobi: Hat középfokú gyakorlat (EMB 2217) nehézségi szintjén.

– Egy szonáta, vagy versenymű tétel–pár; Vivaldi: d–moll fagottverseny (EMB 3771), Marcello: e–moll szonáta EMB 4725), Telemann: f–moll szonáta nehézségi szintjén.

– Egy kamaradarab vagy kamaramű; Mirosnyikov: Scherzo, M. Read: 3 fantasztikus darab, Telemann: Kánonszonáták (EMB 5353), Vivaldi: G–dúr kettősverseny – oboa–fagott, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú és minőségű hangszer (fagott / fagottino / kisfagott).

Havonta és fejenként egy nád.

Legalább két darab szabályozható magasságú kottaállvány.

Egészalakos tükör.

Zongora vagy pianínó.

Metronóm.

Rézfúvós

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,

– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,

– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,

– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,

– a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,

– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a trombita történetét,

– a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,

– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,

– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét

– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,

– a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,

– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,

– a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,

– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

– hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,

– hangszeres adottságait,

– hangszertechnikai tudását,

– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

– rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,

– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,

– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,

– a tiszta intonációra,

– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,

– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer felépítése, részeinek megismerése.

– A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.

– A helyes be– és kilégzés alapjainak elsajátítása.

– A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.

– Hangterjedelem az egyvonalas C–től az egyvonalas G ig.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

A helyes be– és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C’ – G’–ig.

Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.

Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyakorlat

– Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A helyes testtartás rögzítése.

– A helyes légzés további tudatosítása.

– Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola I.

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Gyermekdalok, népdalok

Brodszky: Májusköszöntő

Régi francia dal

Követelmények

Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.

Hangterjedelem a kis h–tól az egyvonalas a–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer felépítése, részei.

– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

– Nyújtópont a fél érték mellett.

– Módosítójelek.

– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.

– Az előforduló hangok fogásai.

– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.

– Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.

– A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.

– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.

– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.

– A hangindítás megalapozása.

– A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.

Hangterjedelem a kis a–tól a kétvonalas c–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.

– A tizenhatod érték és szünetjele.

– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.

– A tanult művek formai elemzése.

– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.

– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.

– A rekeszlégzés gyakorlása.

– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).

– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.

– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f–p*).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Barnes: A kis géniusz

Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *d*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2*b* előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dúr és a moll hangsor szerkezete.

– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.

– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.

– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.

– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop

megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.

– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.

– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).

– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.

Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára

Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz

Barnes: A kis mester

Charpentier: Prelűd

Kamprath: Három epizód

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *e*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.

– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.

– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.

– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.

– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.

– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok

Bach: Ária

Telemann: Szvit (1. és 2.)

Albinoni: F–dúr concerto (FAM)

Tornyos: Scherzo

Tornyos: Változatok

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis *fisz*–től a kétvonalas *f*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Egyoktávos skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim–akkord ismerete.

– Az 5/8, 7/8, 9/8–os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.

– A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.

– Az előforduló tempójelzések ismerete.

– A kamarazenélés előtérbe helyezése.

– A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.

– Az ujj– és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei

megoldására.

– Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint–, kvart– és nagy terc–kötések összekapcsolásával.

– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*) különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Colin: 100 Warm Ups

Arban: Skálatanulmányok

Clodomir: Petits exercises

Clodomir: Etűdök I.

Arban: Trombitaiskola

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientálé

Diabelli: Szonatina

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.

A hangterjedelem kialakítása a kis *fisz*–től a kétvonalas *g*–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2*b* előjegyzésig, terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.

A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.

A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.

A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.

Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Stamp: Warm Ups+Studies

Collin: Warm Ups, Lip flexibilites

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.

Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)

Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel

Händel: c–moll concerto I. tétel

Telemann: F–dúr szonáta

Telemann: d–moll szonáta

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *a*–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.

– A tizenhatod érték és szünetjele.

– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.

– A tanult művek formai elemzése.

– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.

– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.

– A rekeszlégzés gyakorlása.

– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).

– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.

– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f*–*p*).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Skálatanulmányok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Barnes: A kis géniusz

Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *e*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2*b* előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első három képlete

– Egy gyakorlat,

– Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és a moll hangsor szerkezete.

– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.

– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.

– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.

– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.

– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.

– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).

– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.

Davidson: Befújási gyakorlatok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz

Barnes: kis mester

Charpentier: Prelűd

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis *g*–től a kétvonalas *f*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, *4b* előjegyzésig.

Kvint– és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc–kötések.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.

– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.

– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.

– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.

– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.

– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Davidson: Befújási gyakorlatok

Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok

Albinoni: F–dúr concerto (FAM)

Tornyos: Scherzo

Tornyos: Változatok

Követelmény

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása.

Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.

A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.

A hangterjedelem kibővítése a kis *fisz*–től a kétvonalas *g*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első három képlete,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.

– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.

– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.

– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.

– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.

A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Davidson: Befújási gyakorlatok

Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok

Albinoni: F–dúr concerto (FAM)

Tornyos: Scherzo

Scselekov: Ballada

Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis *fisz*–től a kétvonalas *f*–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.

Egyszerű díszítések és trillák.

Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.

A hangterjedelem kialakítása a kis *fisz*–től a kétvonalas *a*–ig.

Ismerkedés a pedálhangokkal.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

Terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála négy képlete,

– Egy gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,

– Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.

– A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.

– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.

– A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.

– Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Stamp: Warm Ups+Studies

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.

Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel

Händel: c–moll concerto I. tétel

Telemann: F–dúr szonáta

Bogár: Concertino I.

Bogár: Concertino II.

Desportes: Introductions

Hidas: Concerto no. 2, I. tétel

Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *a*–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc–kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *b*–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

A másféloktávos, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála négy képlete

– Egy gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,

– Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

– a helyes test– és hangszertartást,

– a helyes légzéstechnikát,

– a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján

– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

– a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,

– az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,

– az előírt hangterjedelmen belül g^2–ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,

– a tanult darabok stílushű megszólaltatására,

– folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,

– a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,

– skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b –ig.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

Ismerje a tanuló

– a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig.

Legyen képes

– az előírt hangterjedelemben belül (b^2–ig)-kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– az állóképesség növelésére,

– árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos skála első képlete.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos skála öt képlettel.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F–dúr concerto I. tétel, Händel: B–dúr szonáta, Telemann: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.

– A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.

– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.

– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm–ups+studies

Colin: Lip Flexibilities

Clarke: Technical Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Fekvéstágító skálák

Arban: Trombitaiskola

Előkészítő gyakorlatok a trillához

Tripla nyelv előtanulmányok.

Kromatikus skálák

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.

Keller: Szonáta

Albinoni: F–dúr Concerto

Esz–dúr Concerto

Barat: Fantázia

Haendel: c–moll Concerto

Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel

Richter: Concerto I. tétel

Cimarosa: Concerto

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására.

Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála három képletben

– Egy gyakorlat

– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.

– A játszott darabok alapos ismerete.

– A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.

– A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.

– Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm–ups + studies

Colin: Lip Flexibilities

Clarke: Technical Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító skálák

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.

Purcell: B–dúr szonáta

Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.

Albinoni: g–moll trombitaverseny

Sahov: Scherzo

Bach: Passacaglia

Tartini: Largo és Allegro

Veracini: Concerto

Követelmény

Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel.

Kamaramű szólamának előadása.

ÉV VÉGI VIZSGA AJÁNLOTT ANYAGA

– Egy skála 3 képletben

– Egy etűd

– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

hangszeres és zenei ismeretek átadása

– a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
– a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
– a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– skálák öt képletben.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm–ups + studies

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Davidson: Napi gyakorlatok

Arban: Trombitaiskola

Varasdy-Nagyiván-Sztán Trombitaiskola IV.

Corelli: e-moll Szonáta

Albinoni : C-dúr Concerto

Hidas: Concerto no.2

Bozza: Capriccio

Gedike: Koncertetűd

Manfredini: B – dúr concerto két trombitára

Követelmények

Skálák öt képlettel.

Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.

Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.

A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála öt képlettel

– Egy etűd

– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.

– A zenei kifejezés fejlesztése.

– A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

– Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.

– A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm–ups + Studies

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Davidson: Napi gyakorlatok

Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete alapján.

Arban: Trombitaiskola

Hummel: Trombitaverseny I. tétel

Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel

Arutjunjan: Trombitaverseny

Hindemith: Szonáta I.

Valentino: Szonáta

Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára

Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes egy versenyműű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.

Egy kamaraműű szólamának eljátszására.

Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála öt képlettel

– Egy etűd

– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

***Továbbképző évfolyamok* „B" tagozat**

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávos rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Colin: Lip Flexibilities

Clarke: Techical Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Skálagyakorlatok

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.

Keller: Szonáta

Albinoni: F–dúr Concerto

Esz–dúr Concerto

Barat: Fantázia

Haendel: c–moll Concerto

Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel

Richter: Concerto I. tétel

Cimarosa: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.

Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására.

A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel

– Egy etűd

– Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele

– Egy más stílusú előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.

– Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.

– Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.

– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.

– A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.

– A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Skálagyakorlatok

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.

Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.

Albinoni: g–moll trombitaverseny

Sahov: Scherzo

Bach: Passacaglia

Tartini: Largo és Allegro

Veracini: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.

Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála öt képlettel

– Egy etűd

– Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele

– Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B” Tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.

– Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.

– Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.

– A zenei formálás tudatos alakítása.

– A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm–Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilties

Advanced Daily Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Hármashangzat és négyeshangzat tanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.

Corelli: e–moll Szonáta

Albinoni: C–dúr Concerto

Hidas: Concerto no.2

Bozza: Capriccio

Gedike: Koncertetűd

Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Charlier: Solo de Concours

Haydn: Trombitaverseny I.–II.–III.

Hummel: Trombitaverseny I.–II.

Telemann: Asz–dúr Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására.

Skálák öt képletben.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

A tripla és a dupla nyelv alkalmazása.

A játszott előadási darabok alapos ismerete.

Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála öt képlettel

– Egy etűd

– Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele

– Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.

– Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.

– Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.

– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.

– A trombita szóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Clarke: Techical Studies

Colin: Lip Flexibilties

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Etüdök

Tartini: B–dúr Concerto

Enescu: Legenda

Torelli: D–dúr Concerto

Purcell. D–dúr szonáta

Hummel: Trombitaverseny I. tétel

Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel

Arutjunjan: Trombitaverseny

Hindemith: Szonáta I.

Valentino: Szonáta

Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára

Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat.

Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.

Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.

Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.

Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála öt képlettel

– Egy etűd

– Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele

– Egy más stílusú előadási darab

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

– a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát,

– a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

– az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,

– a-játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,

– a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,

– a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,

– önálló hangolásra,

– a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

– skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,

– az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló rendelkezzék megfelelő állóképességgel.

Ismerje a hangképzés folyamatát.

Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

Ismerje a tanuló

– az ajak–, a nyelv– és a manuális technika alapjait,

– az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos skála öt képlettel.

– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaraműű is; Albinoni: Esz– dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.

– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.

– Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok, fúvóka).

Jól felhangolt zongora (pianínó).

Legalább 2 db, állítható magasságú kottaállvány

Metronóm

Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

KÜRT

A kürttanítás célja feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

– a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,

– a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,

– a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,

– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kürthangot,

– differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,

– megfelelő tempójú repetíciót,

– laza, egyenletes ujjtechnikát,

– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást,

– könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

– tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf, ff, pp*), az intonáció megtartásával,

– hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,

– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A gyakorlatban felmérni a tanuló hangszeres készségét, zenei érzékét.

– Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.

Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyermekdal,

– Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Helyesen működő funkciók kialakítása:

– helyes légzés, szájtartás,

– a fúvóka helye az ajkakon,

– testtartás,

– hangszertartás.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.

Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyermekdal,

– Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Az előképzőben megalapozott funkciók továbbfejlesztése:

– helyes test– és hangszertartás,

– szájtartás, a fúvóka helyének kialakítása,

– a helyes légvezetés megalapozása,

– a nyelvtechnika megalapozása,

– a manuális technika megalapozása.

Az intonációs készség fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) (Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Portato hangindítás.

Az ujj–, nyelv– és légzésvezetés–technika összehangolása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy hangsor – a meglévő hangterjedelem eljátszása negyed és nyolcad értékekben, nyelvvel és legato,

– Egy kantiléna,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Helyes test– és hangszertartás.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző

ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

– Skálák játszása a meglévő hangterjedelmen belül Dúr és összhangzatos moll

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Felhasználható irodalom

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (válogatva) (IMC New York),

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, (Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kürthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála

– Egy kantiléna kotta nélkül

– Egy gyakorlat

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll

– Skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kürthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála, különböző skálaképletekkel,

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két gyakorlat (különböző karakterű szemelvények,

– Egy előadási darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr, és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürthangon

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála, különböző skálaképletekkel

– Egy kantiléna

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

5. évfolyam „A” tagozat

A hangszerkezelés fejlesztése

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása

– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Transzponálás esz és d kürtben

– Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal –,darab– ,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)

Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök (A.Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála skálaképletekkel

– Egy kantiléna

– Két különböző karakterű gyakorlat

– Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene(zongorakísérettel

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása

– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Transzponálás esz, d, és c kürtben

– Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi:Hangpalota

Poleh: Dal–,darab–, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, ((Muzika Moszkva)

Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz–és d kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála skálaképletekkel,

– Egy kantiléna,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

B tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Helyes test– és hangszertartás.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

– Dúr-, és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Sollár – Uszov: Kürtiskola Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York),

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Portato, tenuto hangindítás.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és egy gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kürthangon Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és 1 gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Kifejező, szép kürthang kialakítása

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel (az egyik kortárszene legyen), melyeket kotta nélkül (kivéve kortárszene), zongorakísérettel kell előadni.

5 évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása

– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Kifejező szép kürthang kialakítása

– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Transzponálás esz és d kürtben

– Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal –,darab– ,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, (Muzika Moszkva)

Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

6 évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása

– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Transzponálás esz, d, és c kürtben

– Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal–,darab–,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)

Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O.Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz–és d kürtben.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló

– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,

– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,

– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,

– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,

– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kürthangot képezni,

– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,

– törekedjék játékában a tiszta intonációra,

– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,

– tudjon önállóan hangolni,

– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,

– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),

– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja

helyesen kiejteni és leírni azokat,

– ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,

– ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.

Legyen képes

– Egy kantiléna,

– Egy gyakorlat,

– Egy darab, vagy tétel előadására.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:

– egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),

– egy kantiléna,

– két etűd,

– egy előadási darab – ajánlott: J.Skroup: B–dúr koncert (rövid kadenciával), L.v.Beethoven: Románc, J.Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab – előadására kotta nélkül

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F Händel: Sándor–ünnep nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.

– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.

– Két etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.

– Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loeillet: Szonáta, J.S.kroup: B–dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II–III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

***Továbbképző évfolyamok* „A” tagozat**

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján, ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A zeneiskolai osztályokban elért színvonal eredményes megőrzése.

– A zenei műveltség megőrzése, bővítése, a zenélési kedv ébrentartása.

– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)

– Társas zenélés.

– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.

Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Ónozó: Kürtiskola I–II.

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Macello: a–moll szonáta

Grieg: Tavasz

Mozart: Larghetto

Schubert: Ave Maria

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

Bach: Air

Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (esz, d, c).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,

– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Nyilvános szereplés félévente egy alkalommal.

– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)

– Társas zenélés.

– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Loeillet: Szonáta

Wagner: Walter dala

Vlaszov: Melódia

Händel: Larghetto

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

C. Saint–Saens: A hattyú

Saint– Saens : Koncert

Matis: Koncert

Maxim Alfonz: Eüdök II.

Franz Strauss: Notturno

Dvoral: X. szláv tánc

Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)

Társas zenélés.

Zenekari szólamismeret.

Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etüdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Bozza: En Irlande

Mendelssohn: Tavaszi dal

Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

C. Saint–Saens: A hattyú

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Saint– Saens : Koncert

Matis: Koncert

Hidas: Concerto per corno

Bordogni–Gabler: Canilenák

Franz Strauss: Koncert

B.Kroll: Laudatio

Lorenz: Elegia

J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)

– Társas zenélés.

– Zenekari szólamismeret.

– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etüdök

Glazunov: Álom

Pergolesi: Siciliana

Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.

S. R. Mercadante: Concerto

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Koetsier. Ramance

Saint– Saens : Koncert

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 2

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 4

Mozart: Kürtkvintett

Hidas: Concerto per corno

Bordogni–Gabler: Cantilenák

R. Strauss: Kürtverseny op. 11.

R. Strauss: Andante

F. Strauss: Téma és variációk

Ravel: Pavane

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (minden transzpozíció).

Az év végi vizsgaajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása

– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)

– Társas zenélés.

– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése

– A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.

Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Ónozó: Kürtiskola I–II.

Bujanovszkij: Válogatott etüdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Macello: a–moll szonáta

Grieg: Tavasz

Mozart: Larghetto

Schubert: Ave Maria

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

Bach: Air

Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és 1 gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Kifejező szép kürthang

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)

– Társas zenélés.

– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Zenei ismeretek

– a különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása

– a művek harmóniai és formai elemzése
– a zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.

– a tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Loeillet: Szonáta

Wagner: Walter dala

Vlaszov: Melódia

Händel: Larghetto

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

C. Saint–Saens: A hattyú

Saint– Saens : Koncert

Matis: Koncert

Maxim Alfonz: Etűdök II.

Franz Strauss: Notturno

Dvoral: X. szláv tánc

Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel előadása kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)

– Társas zenélés.

– Zenekari szólamismeret.

– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt

fogások)

Zenei ismeretek

– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.

– A tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Bozza: En Irlande

Mendelssohn: Tavaszi dal

Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

C. Saint–Saens: A hattyú

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Saint– Saens : Koncert

Matis: Koncert

Hidas: Concerto per corno

Bordogni–Gabler: Canilenák

Franz Strauss: Koncert

B.Kroll: Laudatio

Lorenz: Elegia

J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenyműtétel előadása kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.

– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Kifejező szép kürthang

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.

– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)

– Társas zenélés.

– Zenekari szólamismeret.

– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.

– A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Glazunov: Álom

Pergolesi: Siciliana

Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.

S. R. Mercadante: Concerto

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Koetsier. Ramance

Saint– Saens : Koncert

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 2

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 4

Mozart: Kürtkvintett

Hidas: Concerto per corno

Bordogni–Gabler: Cantilenák

R. Strauss: Kürtverseny op. 11.

R. Strauss: Andante

F.,Strauss: Téma és variációk

Ravel: Pavane

Követelmény

Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Egy kantiléna,

Egy gyakorlat,
Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje hangszere múltját, irodalmát, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Legyen képes

– természetes, oldott hangszerkezelésre, helyes testtartásra, hangszertartásra, a tudatos légzéstechnika alkalmazására,

– C–g^2 hangterjedelemben kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalattal, tiszta intonációval játszani, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával,

– életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag kottahű, stílusos, a zenei összefüggéseket visszaadó, értelmesen tagolt, árnyalt előadására, szép kifejező kürthangon,

– az előadási darabokat fejből játszani,

– technikai szempontból tudatos, elemző gyakorlásra,

– igényesebb kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Rendelkezzék

– a zenei kifejezést lehetővé tevő képzelőerővel, technikával, formálókészséggel,

– koncentrálóképességgel,

– lapról olvasási készséggel, amely a mindenkori darab megszólaltatásához, illetve a kamarazenéléshez szükséges.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– F–c^3 között kiegyenlítetten, tiszta intonációval, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával játszani,

– az ajaktrilla megvalósítására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat

– Egy kantiléna transzponálása Esz–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B–dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Transzponálás Esz–, vagy D–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/136., II/187. nehézségi szintjén.

– Egy etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210.

nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Mozart–kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú, jó minőségű hangszer és tartozék.

Jól felhangolt zongora (pianínó).

Legalább 2 db kottatartó.

Metronóm.

HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

– ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,

– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,

– differenciált hangindítást és hanglezárást,

– megfelelő tempójú repetíciót,

– laza, egyenletes kartechnikát,

– pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,

– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,

– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

– a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,

– a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:

– fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,

– csak fúvókával,

– hangszerrel,

– mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.

– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.

– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.

– Az előforduló hangok fogásai.

– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.

– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.

– A hangindítás megalapozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Gyerekdalok, népdalok

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum B–g–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.

– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.

– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.

– Az előforduló hangok fogásai.

– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.

– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.

– A hangindítás megalapozása.

– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.

– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.

– Nyújtópont a félkotta mellett.

– A módosítójelek.

– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.

– Az előforduló hangok fogásai.

– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.

– Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.

– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.

– A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.

– A hangindítás megalapozása.

– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Bariton ABC

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner: Bariton ABC–ből válogatva

Perényi Péter: 347 etűd–ből válogatva

Krumpfer: Trompeten schule für anfanger–ből válogatva

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Colin: Modern Method for Trombon

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)

Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.

Hangterjedelem: G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.

– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.

– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.

– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).

– Dinamika: a pianótól a fortéig.

– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3–4) kotta nélkül.

– Hangterjedelem: G– d’–ig.

– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.

– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.

– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.

Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.

Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála kotta nélkül,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és moll hangsor szerkezete.

– A 9/8–os, 12/8–os ütem.

– Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.

– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.

– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.

– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.

– A manuális készség továbbfejlesztése.

– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–118)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.

Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (1–51)

Clodomier: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Arban: Skálagyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–116)

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC

Arban: Vollstandige schule für trompete – válogatott gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Borst: Skálagyakorlatok trombitára

Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I–II

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Makovecz: Válogatott etűdök I.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Diabelli: Szonatina

Händel: B–dúr sonata

Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva

Purcell: Szvit

Telemann: F–dúr sonata

Fitzgerald: Angol szvit

Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

– Egy skála

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.

– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.

– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.

– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).

– Dinamika: a pianótól a fortéig.

– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.

– Hangterjedelem: G– d’–ig.

– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.

– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.

– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.

Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.

Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Hangsorok hármashangzat–felbontással a megadott hangterjedelmen belül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála kotta nélkül,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és moll hangsor szerkezete.

– A 9/8–os, 12/8–os ütem.

– Ritmusképletek: Az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.

– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.

– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.

– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.

– A manuális készség továbbfejlesztése.

– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.

Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Kvint– és kvartkötések és összekapcsolásuk nagy és kis terckötésekkel;

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2#, 2*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.

– Hangképzés: a használt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.

A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Arban: Skálagyakorlatok

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.

A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az

előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Borst: Skálagyakorlatok trombitára

Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I–II

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Makovecz: Válogatott etűdök I.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Diabelli: Szonatina

Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva

Telemann: F–dúr sonata

Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.

A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa

meg,

– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,

– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,

– sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; harsonánál a helyes tolókakezelést,

– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,

– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,

– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,

– törekedjék játékában a tiszta intonációra,

– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,

– tudjon önállóan hangolni,

– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,

– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),

– a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,

– ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

– egy szabadon választott skála és hármashangzat–felbontás két oktávon keresztül,

– két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat

– egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).

Legyen képes

– a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– az állóképesség növelésére

– árnyaltabb zenei megformálásra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–tenorkürt–baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

„A” tagozat

– Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.

– Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat–felbontás, tercmenet).

– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A" tagozat

– Egy másfél oktávos skála első képlete.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos skála három képlettel.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I–II. nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos skála első képlete.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c, gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos skála három képlettel.

– Egy etűd; Steiner: Bariton–ABC (EMB14284) 70–86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130–137. nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab;Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.

– Díszítések és trillák.

– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.

– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.

– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.

– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.

– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.

– Az előforduló tempójelzések ismerete.

– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.

– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Kötésgyakorlatok

Arban: Gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Arban: Skálatanulmányok

Clodomir: Etűdök I–II.

Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök I

Müller: Technikai gyakorlatok II–III.

Couillaud: 20 etűd

Marcello: Szonáták

Paudert: Berühmte Arien

Kurpiński: Kavatina

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientale

Händel: Hallei szonáta

Teleman: B–dúr szonáta

Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.

Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.

Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Két oktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.

– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.

– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.

– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Lip flexibilites (válogatva)

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Clodomir: Etűdök II.

Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök

Bordogni: Vocalises

Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.

A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.

A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmányok

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I–II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I–II.

Clodomier: Etűdök II–III.

Makovecz: Válogatott etűdök I–II.

Corelli: Szonáták

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

A trombita– és harsonairodalom szólóművei

Követelmény

Díszítések.

Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam„A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.

– A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

– A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.

– A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

– A záróvizsga sikeres letétele érdekében a lehető legtöbb egyéni szereplési lehetőség kihasználása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmányok

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I–II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I–II.

Clodomier: Etűdök II–III.

Makovecz: Válogatott etűdök I–II.

Corelli: Szonáták

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Ttripla és duplanyelv gyakorlatok.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.

– Díszítések és trillák.

– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.

– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.

– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.

– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.

– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.

– Az előforduló tempójelzések ismerete.

– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.

– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp*–*ff*–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Kötésgyakorlatok

Arban: Gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Etűdök I–II.

Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök I

Müller: Technikai gyakorlatok II–III.

Couillaud: 20 etűd

Marcello: Szonáták

Paudert: Berühmte Arien

Kurpiński: Kavatina

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientale

Händel: Hallei szonáta

Teleman: B–dúr szonáta

Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.

Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.

Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Egyszerű díszítések és trillák.

Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, terclépések, hármashangzat–felbontások (I–IV–V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétel kotta nélkül,

– Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kétoktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.

– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.

– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.

– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Lip flexibilites (válogatva)

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Clodomir: Etűdök II.

Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatottt Etűdök

Bordogni: Vocalises

Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.

A kétoktávos ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála

– Egy gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,

– Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.

– Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül.

– Skálák két oktávos hangterjedelemben.

– Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.

– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.

– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.

– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

– Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése

– A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmányok

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I–II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I–II.

Clodomir: Etűdök II–III.

Makovecz: Válogatott etűdök I–II.

Clodomir: Etűdök II–III–IV.

Bhöme: Etűdök

Brandt: Etűdök

Corelli: Szonáták

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.

Rövid előke, dupla előke.

Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Technikai virtuozitás

– A tenor– és altkulcsban való tájékozódás

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmány*ok*

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I–II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I–II.

Clodomir: Etűdök II–III.

Makovecz: Válogatott etűdök I–II.

Clodomir: Etűdök II–III–IV.

Bhöme: Etűdök

Brandt: Etűdök

Corelli: Szonáták

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Tripla és duplanyelv gyakorlatok.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókával.

Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén

A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.

A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.

A tanuló ismerjen különböző

– díszítéseket,

– trillákat,

– előkéket, tripla– és duplanyelves megoldásokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– hangszere múltját, irodalmát,

– a kiművelt hangszeres technika alapjait.

Legyen képes

– minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,

– biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,

– jó legato–technikára,

– dupla– és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

– Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53. nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

– Egy más stílusú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

– Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet

kamaraműis: barokk szonáta, vagy egy versenyműkét tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.

– Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaraműis választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7–22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.

Jó minőségű zongora, vagy pianínó.

Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.

Metronóm.

Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

TUBA

A tubatanítás célja feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,

– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,

– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,

– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,

– a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,

– a zenei hallás átfogó fejlesztése,

– zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,

– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket

– a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,

– a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari–, kamarazenei– és szóló–irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,

– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,

– a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,

– a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,

– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,

– a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,

– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

– hallását, belső hallását, intonációs képességét,

– hangszertechnikai tudását,

– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,

– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására

– a tiszta intonációra,

– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,

– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.

– társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását

– a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);

– a szájizomzatot

Előképző évfolyamok

A tuba oktatásának megkezdésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók fizikai, alkati fejlettségére, alkalmasságára. Általában 9–10 éves korban éri el testi fejlődésük a hangszeroktatás elkezdéséhez kívánatos szintet.

A hangszeres előképző évfolyamok az általános zenei érzék és a hangszeres készségek felmérését, a képességek kibontakoztatását szolgálják.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A törzshangok olvasása basszuskulcsban.

– Az egész, fél, negyed hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.

– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.

– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása.

Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.

A kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A törzshangok olvasása violin– és basszuskulcsban.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.

– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.

– A rézfúvós hangszerek – ezen belül a tuba – felépítésének, megszólaltatási módjának ismerete.

– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása.

Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.

A biztos, folyamatos kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4es ütem

– Az előjegyzések ismerete.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.

– A tananyagban előforduló tempójelek, zenei műszavak ismerete.

– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.

– Memóriafejlesztés: népdalok és előadási darabok kotta nélkül játszása.

– A hangszer felépítése, részei, a megszólaltatás módja.

– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A helyes légzés beállítása, a rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a légvezetés megalapozása.

– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása, fúvóka–gyakorlatokkal.

– A hangindítás megalapozása.

– A nyelvtechnika megalapozása.

– A legato játékmód alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

– A nyújtópont alkalmazásának ismerete.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény

A megadott hangterjedelmen belül tanult hangszeres gyakorlatok, előadási darabok egyenletes, folyamatos előadása, helyesen kialakított légzés és szájtartás mellett.

A tananyagban előforduló tempójelzések, zenei műszavak ismerete.

A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.

Hangterjedelem: D–a–ig.

Skála: 2#, 2*b* előjegyzésig, két variációval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.

– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.

– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.

– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.

– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.

– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.

– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.

– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola (10)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig dúrban és mollban, legalább 2 variációval.

Hangterjedelem C–b–ig.

A tanuló legyen képes a tanult etűdöket és előadási darabokat jó szájtartással, jó légzéstechnikával, egyenletes és folyamatos játékkal előadni, elvárható alapvető dinamikai árnyalással.

A végzett tananyagban előforduló tempó,– dinamikai jelzések, zenei műszavak ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése.

– Újabb ütemfajták és tempójelzések

– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).

– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).

– A játékmód további differenciálása.

– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.

– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.

– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.

– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).

– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.

– A manuális technika továbbfejlesztése.

– Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára J.:Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)

Előadási darabok gordonkára .1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 3#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.

Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.

Hangterjedelem: kontra B–b–ig.

Előadási darabok.

Különböző játékmódok megvalósítása.

A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála kotta nélkül,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).

– A dúr és moll hangsorok 5variációval.

– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.

– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)

– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).

– A zeneművek szerkezeti tagolása (Da capo, triós forma).

– A hangterjedelem bővítése kontra B–től 1vonalas d –ig.

– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)

– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.

– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.

– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.

– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.

– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.:Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.

Dúr és moll skálák 3#, 3*b* előjegyzésig 5 variációval.

Előadási darabok kotta nélküli játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.

A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála legalább öt képlettel,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).

– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.

– Az előadási darabok formai elemzése.

– A lapról olvasási készség fejlesztése.

– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).

– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.

– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.

– A hangterjedelem továbbfejlesztése.

– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.

– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.

– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,

– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.

– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.

– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Dúr és moll skálák 4#, 4*b* előjegyzésig.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).

– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.

– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.

– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.

– A zenei memória továbbfejlesztése.

– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.

– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.

– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.

– Hangterjedelem bővítése.

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.

– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.

– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)

Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban 4#, 4b–ig dúrban, mollban, hat variációval.

Magabiztos színpadi fellépés.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy skála,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.

– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.

– A 3/8, 6/8,–os ütemek.

– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.

– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.

– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.

– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.

– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.

– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban.

Magabiztos színpadi fellépés Az „A” tagozat anyagán túl a skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése.

– Újabb ütemfajták és tempójelzések

– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).

– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).

– A játékmód további differenciálása.

– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.

– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.

– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.

– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).

– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.

– A manuális technika továbbfejlesztése.

– Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára J.:Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)

Lebegyev: Tubaiskola (Muzika Moszkva)

Előadási darabok gordonkára 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.

Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.

Hangterjedelem: kontra B–b–ig.

Előadási darabok.

Különböző játékmódok megvalósítása.

A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).

– A dúr és moll hangsorok 5 variációval.

– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.

– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)

– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).

A hangterjedelem bővítése.

– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)

– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.

– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.

– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.

– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.

– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.:Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.

Dúr és moll skálák 3#, 3*b* előjegyzésig 5 variációval,

Előadási darabok kotta nélküli játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.

A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

A legato, staccato, játékmód telt, folyamatos, szép tónusú előadása, kottahű tolmácsolása, valamint tercmenetes variáció.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy skála három képlettel,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).

– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.

– Az előadási darabok formai elemzése.

– A lapról olvasási készség fejlesztése.

– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).

– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.

– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.

– A hangterjedelem továbbfejlesztése.

– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.

– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.

– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,

– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.

– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.

– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

A díszítés és a trilla megalapozása, a skálák tempójának fokozása.

A tanuló tudja korrigálni hangszerének intonációs hibáit, valamint hangszerét önállóan behangolni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála három képlettel,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).

– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.

– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.

– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.

– A zenei memória továbbfejlesztése.

– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.

– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.

– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.

– Hangterjedelem bővítése kontra.

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.

– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.

– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)

Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Magabiztos színpadi fellépés.

A díszítés és a trilla játékának ismerete.

Fokozott tempójú skálázás.

A tanuló ismerje saját hangszerének technikai és intonációs hiányosságait, és azt legyen képes korrigálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy skála három képlettel,

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

– a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,

– a rokon rézfúvós hangszereket,

– a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

– ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,

– különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,

– a zenei mondanivaló megformálására

– az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,

– a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,

– a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,

– az előadási darabok kotta nélküli játszására,

– a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,

– a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,

– a hangszer önálló behangolására,

– a hangszer szakszerű karbantartására.

– skálázni 4# – 4b előjegyzésig

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

Legyen képes

– az tanult anyagban előforduló hangterjedelemen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,

– az állóképesség növelésére,

– árnyaltabb zenei megformálásokra.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Tuba főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– Egy skála legalább három variációval.

– Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.

– Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dinamikai szélsőségek (*pp–ff*), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.

– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.

– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.

– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.

– A zenei memória továbbfejlesztése.

– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.

– A lapról olvasás fejlesztése.

– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.

– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.

Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig.

Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.

– A hangterjedelem fokozása egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.

– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.

– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.

– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.

– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.

– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.

– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).

Skálatanulmányok 6#, 6*b* előjegyzésig.

Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.

– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.

– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.

– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.

– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.

– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.

– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: 10 etűd (Hofmeister)

Gordon Jacob: Szvit tubára (Boosey & Hawke

Marcello: Szonáták

Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7*b* előjegyzésig.

A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.

Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.

– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.

– A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.

Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy))

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: Etüdök (Hofmeister)

J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)

Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)

Don Haddad: Szvit tubára (Shawnee Press Inc.)

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A dinamikai szélsőségek (*pp–ff*), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.

– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.

– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.

– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.

– A zenei memória továbbfejlesztése.

– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.

– A lapról olvasás fejlesztése.

– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.

– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.

Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig.

Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

A tanuló egyéni képességéhez igazodva kiválasztott különböző zenei stílusú, technikailag és zeneileg igényesebb, nehezebb előadási darabok stílusos, karakterisztikus előadása.

A skálagyakorlatok variációkkal bővített előadása.

Művészileg igényesebb kamarazenei, vagy zenekari feladat ellátása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,

– Egy előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.

– Az ismert hangterjedelem egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.

– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.

– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.

– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.

– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.

– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.

– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).

Skálatanulmányok 6#, 6*b* előjegyzésig.

Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Szólisztikus feladatok ellátása kamara–, szimfonikus–, illetve fúvós zenekarban.

Skálatanulmányok játszása fokozottabb tempóban.

A hang megszólaltatásában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének fokozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,

– Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.

– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.

– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.

– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.

– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.

– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.

– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: 10 etűd (Hofmeister)

Gordon Jacob: Szvit tubára

Marcello: Szonáták

Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7*b* előjegyzésig.

A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.

Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

A zenei díszítések eszköztárának bővítése;

A dupla– és triplanyelv megalapozása;

A nehezebb, bonyolultabb ritmusképletek ismerete, elsajátítása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy skála variációkkal,

– Két gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,

– Egy előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.

– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.

– A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.

– Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.

– A zenei előadásmódok, tempójelzések, zenei műszavak bővebb ismerete;

– A zeneirodalom néhány híres tubaszólójának megismertetése

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)

Lachman: 10 etűd (Hofmeister)

J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)

Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)

Don Haddad: Szvit tubára Shawnee Press Inc.)

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Skálatanulmányok 7#, 7*b* előjegyzésig.

Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

A zenei díszítések eszköztárának bővítése.

A dupla– és triplanyelv használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dúr vagy moll skála minimum 4 képlettel (kotta nélkül),

– Két különböző karakterű etűd,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,

– Egy előadási darab kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje meg a tanuló

– a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait

– a tuba irodalmát,

– a zeneirodalom híres tubaszólóit.

Legyen képes a tanuló

– a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,

– a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,

– az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,

– a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,

– tiszta intonációra, tiszta hangszeres játékra,

– az önálló munkára.

Tudja alkalmazni a tanuló

– a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,

– a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– természetes, oldott hangszerkezelésre,

– helyes test– és hangszertartásra,

– a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

– a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)

– játékában a hangindítás, hangelválasztás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,

– árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),

– a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozitásra.

Tudjon kontra F és f^1 között

– kiegyenlítetten,

– különböző dinamikai árnyalatokkal,

– tiszta intonációval,

– megfelelő nyelvtechnikával játszani.

– ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),

– alapszinten a dupla– és tripla nyelv–technikát,

– ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála, legalább 3 képlettel,

– Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.

– Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz

– Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F–dúr szonáta, C–dúr szonáta nehézségi szintjén.

– Egy, az előbbitől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű hangszer.

Jól hangolt zongora.

Egész alakot visszaadó tükör

Minimum 2 darab kottaállvány.

Metronóm

Akkordikus

HARMONIKA

A harmonikatanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

– a harmonika alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét, akusztikai sajátosságait, regisztereit, azok elnevezéseit,

– a hangszer történetét, fajtáit, a rokon billentyűs hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést

– helyes hangszer–, test–, kar– és kéztartást,

– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező harmonikahangot,

– sokszínű billentéskultúrát,

– kidolgozott légszekrényvezetést,

– a művek karakterének megfelelő regisztrálási képességet,

– gyors és megbízható regisztерváltási készséget,

– differenciált hangindítást és hanglezárást,

– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,

– a két kéz függetlenségét,

– a különböző testrészek összehangolt munkáját.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

– dúr és moll skálákat különböző tempókban és billentésmódokkal, párhuzamosan és ellenmozgásban, oktáv, terc, szext és decima távolságban,

– hármas– és négyeshangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban,

futamokban, a skálákhoz hasonló módokon,

– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,

– technikai gyakorlatokat, etűdöket.

Fordítson figyelmet

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– a rendszeres társas muzsikálásra.

Fejlessze a tanuló

– zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,

– metrum– és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartást,

– hangszerkezelését, technikáját, a kezek függetlenségét az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával,

– légszekrénykezelését,

– muzikalitását a hajlékony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával.

Tanítsa meg az alapvető karbantartási feladatokat.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A törzshangok olvasása g–kulcsban c^1–c^2 hangterjedelemben.

– A törzshangok olvasása f–kulcsban c–c^1 hangterjedelemben.

– Egész, fél, negyed, nyolcad érték és szünetjel.

– Az egykórusos regiszterek használata (kezdő tanulóknál előnyös).

– A légszekrény–váltás jelei.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A szíjak helyes beállítása.

– A lehetőség szerinti helyes hangszertartás és ülés beállítása.

– A jobb és a bal kéz helyes tartásának beállítása.

– Kitartott hangok játéka azonos hangon, változó hangon.

– Egy levegőre kettő, három, négy legato hang, billentyűn, illetve a balkéz–gombokon, kényelmes hangtartományban.

– Törzshangok a billentyűkön, illetve a balkéz–gombokon.

– Non legato egész és fél ritmusértékű hangok pontos hanghosszúsága.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Onyegin: Harmonikaiskola

Mirek: Harmonikaiskola

Vas Gábor: Muzsikáló gyermekvilág

Követelmény

Pentachord hangterjedelmű gyakorlatok kitartott hangokkal, külön kézzel vagy váltott kézzel.

I. félév: Nem kötelező a beszámolón való részvétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két külön kezes vagy kétkezes gyakorlat, gyermek– vagy népdal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A törzshangok olvasása g–kulcsban c^1–g^2 hangterjedelemben.

– A törzshangok olvasása f–kulcsban F–c^1 hangterjedelemben.

– Egész, fél, negyed, nyolcad érték játéka az előző évinél erőteljesebb hangerővel.

– Az alkalmazott regiszterek kiválasztásának szempontjai.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tanuló növekedésének következményeként a szíjak beállításának ellenőrzése.

– A tanuló növekedésének következményeként a helyes hangszertartás és ülés beállítása.

– A jobb és a bal kéz helyes tartásának ismételt beállítása.

– Egy levegőre kettő, három, négy legato hang, billentyűn, illetve a balkéz–gombokon, kényelmes hangtartományban.

– Törzshangok a billentyűkön, illetve a balkéz–gombokon.

– Non legato egész és fél ritmusértékű hangok pontos hanghosszúsága.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Követelmény

Pentachord hangterjedelmű gyakorlatok kitartott hangokkal, külön kézzel vagy váltott kézzel.

Az év végi vizsga anyaga

– Két külön kezes vagy kétkezes gyakorlat, gyermek– vagy népdal.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A harmonika a hangszerek családjában.

– A harmonika részei és sajátosságai.

– A harmonika kezelésének, gondozásának és karbantartásának legalapvetőbb ismeretei.

– A törzshangok olvasása c^1–g^2, valamint F–d^1 hangterjedelemben.

– A végzett anyagban szereplő módosított hangok ismerete.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad érték és szünetjel.

– A 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.

– A bal kéz dúr és moll akkordjainak mechanikus jelzése.

– A tagolás alapfogalmai: ütem, ütemvonal, ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegőváltás jelei.

– A gyakorlatokhoz kapcsolódó tempójelzések.

– Különböző kitartottságú hangok ismerete, legato, tenuto, staccato.

– Egyes–kettes ujjak ujjalátevése.

– Szükség esetén prima volta, seconda volta.

– Az alkalmazott regiszterek kiválasztásának szempontjai.

– Az egykórusos regiszterek használata (kezdő tanulóknál előnyös).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A szíjak helyes beállítása.

– A helyes hangszertartás és ülés beállítása.

– A jobb és a bal kéz helyes tartásának beállítása.

– Gyakorlatok külön kézzel, unisono és kétszólamú játék dó– és la–pentachord hangkészletben.

– Telt *mf* alaphang kialakítása.

– A légszekrény helyes kezelésének beállítása, egyenes hangindítás, hangzárás.

– Az utolsó hang légszekrényes zárása.

– Előre megtervezett légvezetés.

– A jobb kéz dallamkísérete dúr és moll akkordokkal.

– A tenuto hangok pontos, egyenletes és megtervezett hanghosszúsága különféle ritmusértékek esetén.

– Különböző dinamika: hangos és halk játék.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Bartók Karola: Kis előadási darabok, harmonikára

Követelmény

Jól beállított hangszertartás, kéztartás.

Előre megtervezett légvezetés.

A jobb kéz dallamának kísérete dúr akkordokkal.

Gyakorlatok kitartott hangokkal, váltott kézzel.

Számonkérés formája: I. félév: tanszaki hangverseny

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három - négy kétkezes mű, gyermek– vagy népdal.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–c^3–ig.

– A tizenhatod érték és szünetjel, a nyújtópont, triola, szinkópa.

– A bal kéz dominánsszeptim–akkordjainak mechanikus jelzése.

– Prima volta, seconda volta, da capo al fine utasítások.

– Dúr skálák 2#, 2*b* előjegyzésig, hármashangzatok.

– A jobb kéz dallamának kísérete a bal kéz dúr szext– és dúr kvartszext akkordjaival, vagyis tercváltó és kvintváltó basszuskísérettel.

– A gyakorlatokhoz kapcsolódó újabb tempójelzések; ritenuto.

– Ujjalátevés, hétfokú dallam.

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság, különbség felismerése.

– A crescendo, decrescendo jelek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer– és kéztartás további alakítása.

– Az alaptempók gyorsítása a tanuló készségeivel összhangban.

– A jobb kéz dallamának kísérete dúr, moll, dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal.

– Differenciált dinamika: *f*, *mf*, *p*.

– Előre megtervezett légvezetés megnövelt légszekrényutakon.

– A szünet előtti utolsó hang zárása légszekrénnyel.

– A bal kéz egyszerű dallamjátéka kísérő funkciós környezetben.

– A tanult darabok mintegy harmada fejből megtanulandó.

– A különböző artikulációjú szólamok esetén a hangok hosszúságának pontos beállítása.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók Karola: Kis előadási darabok harmonikára

Vas Gábor: Muzsikáló gyermekvilág

Onyegin: Harmonikaiskola

Mirek: Harmonikaiskola

Követelmény

A jobb kéz ujjalátevés nélküli dallamának kísérete dúr és moll akkordokkal.

Előre megtervezett légvezetés rövidebb légszekrényutakkal.

Telt *mf* alaphang.

Az utolsó hang légszekrényes zárása.

Számonkérés formája:

I. félév: tanszaki hangverseny

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három gyermekdal vagy népdal.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–e^3–ig.

– Kettősfogások jobb kézben.

– Dúr skálák 3#, 3*b* előjegyzésig; dúr hármashangzatok.

– Összhangzatos moll skálák 2#, 2*b* előjegyzésig; moll hármashangzatok.

– Crescendo – decrescendo.

– A bal kéz hármashangzatainak felismerése kottaképről, a hagyományos lejegyzés megismerése.

– A tanult anyagban szereplő művek formai elemzése, a barokk táncok főbb jellegzetességeinek megismerése.

– A bal kéz módosított hangjainak biztos ismerete.

– A helyes ujjrendkészítés főbb szabályai.

– A 3/8–os, 4/8–os, 6/8–os ütem.

– A harmonika regiszterkapcsolói, a regisztrálás mint formaalkotó elem.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A bal kéz dallamjátékának fokozott fejlesztése.

– A jobb kéz kétszólamú játékának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal.

– Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.

– Az árnyalt és fokozatos, lépcsők nélküli dinamikai formálás fejlesztése.

– A hosszabb hangok légszekrényes formálása.

– A regisztrálás technikájának fejlesztése.

– Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

– Repetíciós technika megvalósítása váltott ujjakkal.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök.

Onyegin: Harmonikaiskola

Mirek: Harmonikaiskola

Bogár I.: Harmonikaiskola 2.

Vas Gábor: Muzsikáló gyermekvilág

Követelmény

A jobb kéz ujjalátevéses dallamának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, valamint dúr szext és kvartszext fordításokkal.

Előre megtervezett légvezetés hosszabb légszekrényutakkal.

Differenciált dinamika.

Számonkérés formája:

I. félév: tanszaki hangverseny

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk tánctétel,

– Egy - Kettő előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési ismeretek

Ismeretek

– Akkordfogások a jobb kézben.

– Dúr és összhangzatos moll skálák 4#, 4*b* előjegyzésig, két oktávon keresztül; dúr és moll hármashangzatok.

– Dalforma (ABA), rondóforma.

– A játszott anyag formai elemzése, a tánctípusok jellegzetességeinek megismerése.

– Az alteráció fogalma.

– A hangszer külső karbantartása: a billentyűk, gombok és a légszekrény tisztítása.

– Páratlan nyolcadszámú ütemfajták.

– Bal kézben kíséret moll akkordok kvartszext fordításaival.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légvezetés állandó fejlesztése.

– A dinamika határainak kiterjesztése *f, mf, p, pp*.

– A regisztrálás technikájának továbbfejlesztése.

– A rövidebb hangok légszekrényes formálása.

– Basszuskulcsban lejegyzett anyag játéka jobb kézben, a hangmagasságnak megfelelően regisztrálva.

– A skálázás tempójának fokozása, különféle ritmusvariációk.

– Zenei gondolatok légszekrénnyel történő indítása, zárása.

– A sforzato technikai megvalósítása, zenei indokoltsága.

– Kisebb terjedelmű klasszikus szonatinák illetve előadási darabok.

– Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I–II.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Vas G.: Az ifjú harmonikás I.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Onyegin: Harmonikaiskola

Mirek: Harmonikaiskola

Követelmény

Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.

Barokk tánctétel stílusos előadása.

Basszuskulcsban lejegyzett anyag olvasása jobb kézben.

Számonkérés formája:

I. félév: tanszaki hangverseny

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina–tétel,

– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–a^3–ig.

– A dúr és összhangzatos moll skálák, két oktávon keresztül, hármashangzatokkal is.

– Díszítések (trilla, mordent).

– A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.

– Négyeshangzatok és fordításaik.

– A hangszer belső tisztítása, a jobb és bal kéz mechanika karbantartása.

– Bal kézben kíséret moll akkordok szext fordításaival.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légszekrénytechnikai elemek automatikussá tétele.

– A dinamika határainak kiterjesztése: *ff, f, mf, mp, p, pp* a tiszta intonáció megtartása mellett.

– A kéztechnikai elemek gyorsítása, elmélyítése, tökéletesítése.

– Hosszabb zenei gondolatok egy légszekrényúttal történő összefogása, tekintettel az ötödik évfolyamban elvárható nagyobb hangszer adta lehetőségekre.

– A hangszínváltók használata.

– Nagyobb terjedelmű klasszikus szonatinák és előadási darabok.

– A futamtechnika és a tempótartási készség fejlesztése.

– Az önálló munka alapjainak lerakása.

– A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, graziozo, parlando stb.) kifejezése.

– Kamarazene lehetőség szerint más hangszerekkel is.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I–II.

Czerny – Bartók K.: Harmoniketűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Vas G.: Dallamos basszusetűdök

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Bogár I.: Szonatina–album

Követelmény

Differenciált dinamika és artikuláció.

A regiszterkapcsolók stílusos használata.

A légszekrénytechnikai elemek stílusos használata.

Előre megtervezett légvezetés hosszabb légszekrényutak esetén is.

A művek zenei igényének megfelelő tempók, tempótartás.

Számonkérés formája:

I. félév: tanszaki hangverseny

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina–tétel,

– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák két oktávon keresztül, hármashangzatokkal.

– A tananyagban előforduló összetettebb zenei formák elemzése, felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Ez a tanév az elmúlt tanévek zenei és hangszertechnikai ismereteinek összefoglalására, megérlelésére szolgál.

– Virtuózabb jellegű művek, etűdök tempójának gyorsítása, a futamtechnika fejlesztése, tempótartás készségének fejlesztése.

– Törekvés az önálló munkára.

– Kamarazene, lehetőség szerint más hangszerekkel is, minél változatosabb összeállításban.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Vas G.: Dallamos basszusetűdök

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Bogár I.: Szonatina–album

Kardos–Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I.

Onyegin: Harmonikaiskola

Mirek: Harmonikaiskola

Követelmény

Helyes hangszertartás, kéztartás.

Telt, erőteljes *mf* alaphang.

Előre megtervezett légvezetés.

A légszekrénytechnikai elemek automatikus használata.

A záróhangok légszekrényes zárása.

Differenciált dinamika, valamennyi dinamikai tartomány használata.

A zenei formát visszatükröző légvezetés.

A bal kéz valamennyi funkciójának használata.

Kifejező játékmód, szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

A zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmód.

Számonkérés formája:

I. félév: tanszaki hangverseny

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina–tétel,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozat minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

A „B” tagozat elsődleges célja, hogy a hatodik évfolyamos tanuló megfelelő felkészültséggel rendelkezzék ahhoz, hogy sikeres felvételi vizsgát tegyen a zeneművészeti szakközépiskolák harmonika tanszakára.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–d^3–ig.

– A dúr skálák felépítése, játéka 2#, 2b előjegyzésig, terc– és szextmozgásban, hármashangzat–felbontással, lehetőség szerint két oktávon keresztül.

– Tizenhatod érték és szünetjel, nyújtópont, triola, szinkópa.

– Prima volta, seconda volta, da capo al fine utasítások.

– A bal kéz dominánsszeptim–akkordjainak mechanikus jelzése.

– Kíséret bal kézzel, dúr szext– és kvartszextakkordokkal, vagyis tercváltó és kvintváltó basszuskísérettel.

– A gyakorlatokhoz kapcsolódó újabb tempó– és karakterjelzések, ritenuto.

– Ujjalátevés, hatfokú dallam.

– A tanult művek formai és harmóniai elemzése a tanuló életkorának és zenei adottságainak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság, különbség felismerése.

– A crescendo, decrescendo jelek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer és kéztartás hozzáigazítása a tanuló változó fizikai adottságaihoz.

– Az alaptempók gyorsítása a tanuló készségeivel és a játszott művek karakterével összhangban.

– A jobb kéz dallamának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext – és kvartszextfordítással.

– A bal kézben a dallamjáték alapjainak a lerakása.

– Differenciált dinamika: *f, mf, mp, p* dinamikák.

– Előre megtervezett légvezetés megnövelt légszekrényutakon.

– A szünet előtti és a legutolsó hang légszekrényes zárása.

– A kezdőhangok légszekrényes indítása.

– A bal kéz egyszerű dallamjátéka kísérő funkciós környezetben.

– A tanult darabok mintegy harmada fejből megtanulandó.

– Különböző artikulációjú hangok esetén a hangok pontos hosszúsága.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Követelmény

A jobb kéz ujjalátevéses dallamának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal.

Előre megtervezett légvezetés.

Telt *mf* alaphang.

A kezdő– és záróhangok légszekrényes indítása, zárása.

A bal kéz egyszerű dallamjátéka kísérő funkciós környezetben.

Számonkérés formája:

I. félév: Beszámoló, egy skála, egy etűd,

Tanszaki hangverseny, két különböző stílusú, és karakterű mű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Három gyermekdal vagy népdal.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–f^3–ig.

– Dúr és összhangzatos moll skálák, 3#, 3*b* előjegyzésig, terc– és szextmozgásban, hármashangzat–felbontással, lehetőség szerint két oktávon keresztül.

– A bal kéz hármas– és négyeshangzatainak felismerése kottaképről, a hagyományos lejegyzés megismerése.

– A tanult anyagban szereplő művek formai és harmóniai elemzése, a barokk táncok főbb jellegzetességeinek megismerése.

– A helyes ujjrend készítésének főbb szabályai.

– 3/8–os, 4/8–os, 5/8–os, 6/8–os ütem.

– A harmonika regiszterkapcsolói, a regisztrálás, mint formaalkotó elem.

– A regisztrálás technikájának alapjai.

– Crescendo és decrescendo ívek.

– Kettősfogások jobb kézben.

– Repetíciós technika.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A bal kéz dallamjátékának fokozott fejlesztése.

– A jobb kéz kétszólamú játékának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext– és kvartszext fordításokkal, valamint moll kvartszext fordításokkal.

– Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.

– Az árnyalt és fokozatos, lépcsők nélküli dinamikai formálás fejlesztése.

– Hosszabb, majd rövidebb hangok légszekrényes formálása.

– A regisztrálás technikájának fejlesztése.

– Repetíciós technika megvalósítása váltott ujjakkal.

– Basszuskulcsban lejegyzett anyag játéka jobb kézben, a hangmagasságnak megfelelően regisztrálva.

– Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Követelmény

Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.

A jobb kéz ujjalátevéses, kétszólamú dallamának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext– és kvartszext fordításokkal, valamint moll kvartszext fordításokkal.

Előre megtervezett, a művek szerkezetét visszatükröző légvezetés hosszabb légszekrényutakkal.

Differenciált dinamika.

Számonkérés formája:

I. félév: Beszámoló, egy skála, egy etűd,

Tanszaki hangverseny, két különböző stílusú, és karakterű mű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy barokk tánctétel,

– Egy – kettő előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–a^3–ig.

– Dúr és összhangzatos moll skálák 4#, 4*b* előjegyzésig, terc és szextmozgásban, hármashangzat felbontással, lehetőség szerint két oktávon keresztül.

– Dalforma (ABA), rondóforma.

– Az alteráció és a moduláció fogalma.

– Díszítések (trilla, mordent).

– Akkordfogások a jobb kézben.

– A többszólamú játék alapjainak lerakása.

– A hangszer külső karbantartása, a billentyűk, gombok és a légszekrény tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A skálázás tempójának fokozása, különféle ritmusvariációk.

– A légvezetés állandó tökéletesítése.

– Rövid hangok légszekrényes formálása.

– A dinamika határainak kiterjesztése *f, mf, mp, p, pp*.

– A regisztrálás technikájának továbbfejlesztése.

– Basszuskulcsban lejegyzett anyag játéka jobb kézben, a hangmagasságnak megfelelően regisztrálva.

– Kisebb terjedelmű klasszikus szonatinák, előadási darabok, kétszólamú barokk táncok játéka.

– Zenei gondolatok légszekrénnyel történő indítása, zárása, kisebb és nagyobb zenei formák esetén is.

– A pergőjáték fejlesztése.

– A sforzato technikai megvalósítása, zenei indokoltsága.

– Egyszerűbb háromszólamú polifon darabok.

– Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I–II.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Mai magyar szerzők művei harmonikára

Vas G.: Dallamos basszusetűdök

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Bogár I.: Szonatina–album

Követelmény

Kétszólamú, élénkebb tempójú polifon játék két kézzel.

Lassabb tempójú, egyszerűbb háromszólamú mű.

Barokk tánctétel stílusos előadása.

A jobb kéz élénkebb tempójú, regisztrált, többszólamú játékának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, valamint dúr, moll szext– és kvartszext fordításokkal.

Basszuskulcsban lejegyzett anyag olvasása jobb kézben, a megfelelő hangfekvésű

regiszterek alkalmazásával.

Számonkérés formája:

I. félév: Beszámoló, egy skála, egy etűd,

Tanszaki hangverseny, két különböző stílusú, és karakterű mű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina–tétel,

– Egy előadási darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig, terc–, szext– és ellenmozgásban, hármashangzat–felbontással, két oktáv hangterjedelemben.

– Négyeshangzatok és fordításaik.

– A hangszer belső tisztítása, a jobb és bal kéz mechanika karbantartása.

– Többszólamú játék.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légszekrénytechnikai elemek automatikussá tétele.

– A dinamika határainak kiterjesztése *ff, f, mf, mp, p, pp,* a tiszta intonáció megtartása mellett.

– A kéztechnikai elemek gyorsítása, pontosítása.

– Hosszabb zenei gondolatok egy légszekrényúttal történő összefogása, tekintettel az ötödik évfolyamban elvárható nagyobb hangszer adta lehetőségekre.

– A regiszterkapcsolók használata a zenei karakter és a hangfekvés függvényében.

– Nagyobb terjedelmű klasszikus szonatinák és előadási darabok.

– Három– és többszólamú polifon művek.

– A futamtechnika fejlesztése, tempótartás.

– Az önálló munka alapjainak lerakása.

– A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso, parlando stb.) megalapozása és fejlesztése.

– Kamarazene lehetőség szerint más hangszerekkel is.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II. kötet

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Vas Gábor: Dallamos basszusetűdök

Vas Gábor: Az ifjú harmonikás I–II

Szonatina–album

Régi angol orgonazene I–VI. (válogatva)

Egyszerűbb kortárs irodalom

Követelmény

Differenciált dinamika és artikuláció.

A regiszterkapcsolók és a légszekrénytechnikai elemek stílusos használata.

Előre megtervezett légvezetés hosszabb légszekrényutak esetén is.

A művek zenei igényének megfelelő tempók, karakterek megvalósítása.

Legalább háromszólamú polifon mű előadása.

Virtuóz, pergőtechnikát igénylő művek előadása. Tempótartás.

Számonkérés formája:

I. félév: Beszámoló, egy skála, egy etűd,

Tanszaki hangverseny, két különböző stílusú, és karakterű mű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina–tétel,

– Egy előadási darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák, két oktávon keresztül, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban.

– A harmonika basszus oldali elrendezésének fokozott kihasználása a „B” tagozatos tanulók valamennyi évfolyamában, a tanulók zeneelméleti tudásának fejlesztésére, elmélyítésére, a tonika, domináns és szubdomináns funkciók játékának és meghallásának tudatosítására, valamint transzpozíciós feladatokban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tanuló önállóságának fejlesztése.

– A zenei–technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrényvezetés, valamint az egyenletesen vezetett crescendo–decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Igényesebb, gyorsabb tempójú két– és háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

Ajánlott tananyag

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Bogár I.: Szonatina–album

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok

Régi angol orgonazene I–VI. (válogatva)

A függelékben található művekből válogatva

Egyszerűbb kortárs irodalom

Bartók Karola: Kis előadási darabok harmonikára

Vas Gábor: Az ifjú harmonikás II.

Követelmény

Helyes hangszertartás, kéztartás.

Telt, erőteljes *mf* alaphang.

Törésmentes légszekrényváltás, előre megtervezett légvezetés.

A légszekrénytechnikai elemek automatikus használata.

A záróhangok, szünet előtti hangok légszekrényes zárása.

Differenciált dinamika, valamennyi dinamikai tartomány ízléses használata.

A zenei formát visszatükröző légvezetés.

A bal kéz valamennyi funkciójának használata.

Kifejező játékmód, szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg és technikailag önállóan is megoldani.

Számonkérés formája:

I. félév: Beszámoló, egy skála, egy etűd,

Tanszaki hangverseny, két különböző stílusú, és karakterű mű.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina tétel,

– Egy szabadon választott mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

– a zeneművek stílusához jól illeszkedő regiszterek, hangszínek kiválasztásának alapvető szempontjait, a regiszterkapcsolók jeleit, a regiszterek oktávfekvéseit,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudja

– hangszerét helyesen tartani,

– a légszekrény–technikai elemeket automatikusan használni.

Legyen képes

– előre megtervezett légvezetéssel játszani,

– a záróhangokat légszekrénnyel zárni,

– differenciált dinamika alkalmazására,

– valamennyi dinamikai tartomány alkalmazására,

– a zenei formát visszatükröző légvezetésre,

– a bal kéz valamennyi funkciójának használatára,

– szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek megvalósítására,

– a hangszere regisztrálási lehetőségeit kihasználni,

– zeneműveket fejből is előadni.

Rendelkezzék

– évfolyamának megfelelően kiművelt hangszeres technikával,

– helyes kéztartással,

– telt, erőteljes *mf* alaphanggal,

– kifejező játékmóddal,

– a zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmóddal,

– a hangszere karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

– Egy élénk tempójú etűd,

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina,

– Egy harmonikadarab kortárs szerzőtől,

– Egy szabadon választott mű.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

Művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Harmonika főtárgy

„A" tagozat minimum 10 perc

„B" tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– Egy etűd; Bartók Karola: Harmonikaetűdök (EMB 4673), 54., 59., 67. számú Czerny–etűd nehézségi szintjén.

– Egy barokk mű, egy barokk tánc vagy egy prelúdium; Bartók Karola: Harmonika átiratok (Bach és Händel kisebb zongoraművei) 15., 23., 27. nehézségi szintjén.

– Egy szonatina tétel; Bartók Karola–Bogár István Szonatina–album harmonikára (EMB 5267); Beethoven (EMB 5267 kötetben), Steibelt (EMB 5267 kötetben), Haslinger szonatinája (EMB 5267 kötetben) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Bartók Karola: Kis előadási darabok harmonikára (EMB 5320), Csajkovszkij: Olasz dal, Bogár István: Bolgár tánc, Bartók Karola: Harmonika–album, Schumann: Tüzes lovas nehézségi szintjén.

– Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Dúr és összhangzatos moll skálák 6#, 6b előjegyzésig, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban; hármashangzat–felbontások.

– Egy élénk tempójú etűd; Bartók Karola: Harmonikaetűdök (EMB 4673)/65., 71. számú Czerny–etűd nehézségi szintjén.

– Egy többszólamú barokk mű; Bartók Karola: Harmonika átiratok – Bach és Händel kisebb zongoraművei /28., 30., 31. nehézségi szintjén.

– Egy szonatina vagy egy nehezebb szonatina tétel, Bartók Karola–Bogár István: Szonatina–album harmonikára (EMB 5267); Sugár Rezső (EMB 5267 kötetben), Hajdú Mihály (EMB 5267 kötetben), vagy Bogár István szonatinája (EMB 5267 kötetben), Diabelli (EMB 5267 kötetben), Kuhlau szonatinatételei (EMB 5267) nehézségi szintjén.

– Egy harmonikadarab kortárs szerzőtől; Bogár István: Hat kis darab, Kis szvit, Csajkin: Kis rondó (EMB 5320) nehézségi szintjén.

– Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában.

– Hármashangzat bontások.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a hangszer külső és belső tisztítása.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsó fokon megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény vezetés, a pontos légszekrény váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.

– Igényesebb, gyorsabb tempójú két–, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II.

Bogár I.: Szonatina–album

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II.

Kardos – Veszprémi: Zeitgenössische Spielmusik für Akkordeon I–III. (Hofmeister)

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Telemann: D–dúr fúga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)

Weiner L.: Rókatánc

Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)

H. Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

D. Scarlatti: Szonáták

J. S. Bach: 8 kis prelúdium és fúga orgonára

Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)

H. Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.

Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)

Köhler: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)

Stracina: Svet a Deti

Harris: Ostinatók

Grothe: Norvég népdalok

Ketelbey: Perzsavásár

Joplin: Ragtime–ok

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal eredményes megőrzése, lehetőség szerinti továbbfejlesztése.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrényváltás, megtervezett légszekrényvezetés.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művekben közreműködni.

I. félév: *Egy szabadon választott mű előadása*

II. félév: Két különböző stílusú, karakterű valamint tempójú, klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési ismeretek

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák, a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban is.

– Hármashangzatok, domináns szeptimakkordok és felbontásaik élénkebb tempóban.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a meglazult síp visszaolvasztása.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsó fokon megszerzett készségek tökéletesítése.

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrényvezetés, a pontos légszekrényváltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Igényesebb, gyorsabb tempójú két–, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J.S.Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Brehme: Szvit 4 tételben (Trossingen Musik, Hohner)

Telemann: D–dúr fúga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)

Weiner L.: Rókatánc

Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)

H.Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: 8 kis prelúdium és fúga orgonára

Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)

L.von Knorr: Szvit (Hohner, Trossingen)

H.Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.

Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)

Brehme: Herbstelegie und Capriccio (Trossingen, Hohner)

Hübschmann: Musik für Akkordeon

Hübschmann: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)

Stracina: Svet a Deti

Trojan: Tarantella

Harris: Ostinatók

Helmesberger: Ball–Szene

Joplin: Ragtime–ok

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrényváltás, megtervezett légszekrényvezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrényutak esetén.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrénytechnikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művekben való közreműködésre.

I. félév: *Egy szabadon választott mű előadása*

II. félév: Két különböző stílusú, karakterű valamint tempójú, klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban, és tercmozgásban.

– Hármashangzat, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik.

– Shake technika.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése, időosztásának kiszámolása.

– A nyelvsípok tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, szelepcsere.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a szokatlan felépítésű hangszerek koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrényvezetés, a pontos légszekrényváltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Igényesebb, gyorsabb tempójú két–, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Vas G.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Vas G.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II.

Kardos – Veszprémi: Zeitgenössische Spielmusik für Akkordeon I–III. (Hofmeister)

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Brehme: Szvit 4 tételben (Trossingen Musik, Hohner)

Telemann: D–dúr fúga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)

Weiner L.: Rókatánc

Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)

H. Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: 8 kis prelúdium és fúga orgonára

Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)

L. von Knorr: Szvit (Hohner, Trossingen)

H. Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.

Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)

Brehme: Herbstelegie und Capriccio (Trossingen, Hohner)

Hübschmann: Musik für Akkordeon

Reinbothe: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)

Stracina: Svet a Deti

Trojan: Tarantella

Helmesberger: Ball–Szene

Mitscha: Szvit

Joplin: Ragtime–ok

Követelmény

Az előző évfolyamokban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló

zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény váltás, megtervezett légszekrény vezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művek előadására.

I. félév: *Egy szabadon választott mű előadása*

II. félév: Két különböző stílusú, karakterű valamint tempójú, klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák 6#, 6*b* előjegyzésig, a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban.

– Hármashangzat, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik élénkebb

tempóban.

– Shake technika élénkebb tempóban és erőteljesebb hangerővel.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, élénk tempójú biztos játéka.

– A nyelvsípok tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a hangszer hangolásának alapjai.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a különféle gombos és konverteres harmonikák koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény vezetés, a pontos légszekrény váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Igényesebb, gyorsabb tempójú többszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II.

Bogár I.: Szonatina–album

Bogár – Bartók K.: Társas zene 2–3–4 harmonikára

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II.

Kardos – Veszprémi: Zeitgenössische Spielmusik für Akkordeon I–III. (Hofmeister)

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Brehme: Szvit 4 tételben (Trossingen Musik, Hohner)

Telemann: D–dúr fúga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)

Weiner L.: Rókatánc

Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)

H. Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: 8 kis prelúdium és fúga orgonára

Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)

L. von Knorr: Szvit (Hohner, Trossingen)

H. Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.

Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)

Brehme: Herbstelegie und Capriccio (Trossingen, Hohner)

Hübschmann: Musik für Akkordeon

Reinbothe: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)

Stracina: Svet a Deti

Trojan: Tarantella

Helmesberger: Ball–Szene

Mitscha: Szvit

Ketelbey: Perzsavásár

Joplin: Ragtime–ok

Követelmény

Az előző évfolyamokban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése egy harmonikus zenei összkép kialakítása.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény váltás, megtervezett légszekrény vezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művek előadásában közreműködni.

I. félév: *Egy szabadon választott mű előadása*

II. félév: Két különböző stílusú, karakterű valamint tempójú, klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A harmonika fejlődése az utóbbi évtizedekben különféle hangszertípusok irányába is differenciálódott. A követendő irányokat a nagy nemzetközi harmonikaversenyek eredményei jelölik ki, hiszen a hangszerjátékosok érdeklődése a versenyeken tendenciózus sikereket elért hangszerfajták irányába fordul. A hagyományos „Standard–basszusos” billentyűs harmonikák klasszikus zenei alkalmazása megteremtette a kromatikus balkezű harmonikák kifejlesztése iránti igényt, és ezek a harmonikafélék az 1970–80–as évektől a középfokú harmonikaoktatás alapvető hangszerfajtáivá váltak. Fontos, hogy ezek a hangszerfajtáknak az elsajátítása nem igényel a szokásostól eltérő pedagógiai irodalmat, a hangszer megszólaltatásának technikai, zenei törvényszerűségei (de belső felépítése, sípjai és hangzása is) megegyeznek a hagyományos harmonikák kezelésének szabályaival, viszont e hangszerek a billentyűs harmonikától mintegy másfél oktávval nagyobb hangterjedelme, az akkordban lefogható

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában a S.B. (Standard Basszus) manuálon.

– Kromatikus skála terc– és szextmozgásban a B.B. (Bariton Basszus) manuálon.

– Hármashangzatok és felbontásaik a teljes klaviatúra hangtartományában.

– Ismerje meg a tanuló a bariton balkezes koncertharmonika zenei és technikai sajátosságait.

– Ismerje meg a tanuló a B.B. manuál használatát.

– Ismerje meg a tanuló a szép hangon való játék alapjait.

– Ismerje a tanuló a játszott művek formai struktúráját.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a hangszer külső és belső tisztítása.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsó fokon megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény vezetés, a pontos légszekrény váltás.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott irodalom

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

Szabolcsi Bence: A XVI. és XVII. század magyar tánczenéje

Bach–Bartók: Tizenhárom könnyű kis zongoradarab

Trevor: Régi angol orgonazene

Lukács Dénes: Darabgyüjtemény

T.Lundquist: Allerlei

A.Gröthe: Norvég népdalok

Harris: Accordion Miniatures

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: Duók

Stracina: Svet a Deti

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal eredményes megőrzése, lehetőség szerinti továbbfejlesztése.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény–váltás, megtervezett légszekrény–vezetés.

Tudja a légszekrény–kezelés technikai alapjait, tudjon egy zenei gondolatot légszekrénnyel indítani, zárni.

Ismerje és legyen képes a legfontosabb zenei karakterek alkalmazására.

Legyen képes dinamikai és karakterváltásokra.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

Legyen képes a zenei tartalom kifejezésének igényével, a tempo, a karakter és a stílus követelményeinek megfelelően előadni a műveket.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művekben közreműködni.

Félévi: Egy szabadon választott mű előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: Három különböző stílusú mű.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési ismeretek

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák, a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban is a S.B. manuálon

– Dúr skálák B.B. manuálon.

– Hangszerfajta váltása esetén a már elért színvonal mielőbbi elérése, ill. meghaladása.

– Hármashangzatok, domináns szeptimakkordok és felbontásaik élénkebb tempóban.

– Ismerje a tanuló a gyors kéztechnika alapjait, a kéz tizenhatod mozgású egyenletes vezetését, az ujjak alacsony, aktiv, pontos munkáját.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a meglazult síp visszaolvasztása.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsóbb évfolyamokban megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– Legyen képes a gyors, törésmentes légszekrény–váltásra és megtervezett légszekrény–vezetésre,

– Legyen képes a már tanult légszekrény–technikai elemek gyorsabb alkalmazására.

– A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény–vezetés, a pontos légszekrény–váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, tökéletesítése.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Igényesebb, gyorsabb tempójú két–, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit. Az adott zenei tartalom színes, érzelemgazdag megszólaltatásának igénye irányítsa hangszeres mozgásait.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

D.Scarlatti: 150 szonáta

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: Francia szvit tételek

J.S.Bach: Angol szvit tételek

Bartók Béla: Duók

Szabolcsi Bence: A XVI. és XVII. század magyar tánczenéje

Bach–Bartók: Tizenhárom könnyű kis zongoradarab

Trevor: Régi angol orgonazene

Szolotarjov: Gyermekszvitek

H.Brehme: Szvit

T.Lundquist: Allerlei

T.Lundquist: Kétszólamú invenciók

T.Lundquist: Botany Play

J.D.Berlin: Szonatina

A.Gröthe: Norvég népdalok

Követelmény

Az alsóbb évfolyamokban elért színvonal eredményes megőrzése, lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény–váltás, megtervezett légszekrény–vezetés. Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény–utak esetén.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művek előadására.

Félévi: Egy szabadon választott mű előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: Három különböző stílusú mű.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban, és tercmozgásban a S.B. manuálon

– Összhangzatos moll skálák a B.B. manuálon.

– Hármashangzatok, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik.

– Ismerje meg a tanuló az önálló munka alapjait.

– Shake technika.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése, időosztásának kiszámolása.

– A nyelvsípok tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, szelepcsere.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a szokatlan felépítésű hangszerek koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsóbb évfolyamokban megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése.

– A jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény–vezetés, a pontos légszekrény –váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.

– Legyen képes a már tanult légszekrény–technikai elemek gyorsabb alkalmazására.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Legyen képes a három– illetve négyszólamú művek előadására, a többszólamú művekben a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos érthető megformálásra.

– Legyen a tanulónak igénye a zeneművek ideális megformálása.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag:

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

D.Scarlatti: 150 szonáta

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: Francia szvit tételek

J.S.Bach: Angol szvit tételek

Trevor: Régi angol orgonazene

Frescobaldi: Liber organi

J.D.Berlin: Szonatina

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: Duók

J.Matys: Prelúdium és variációk

Szolotarjov: Gyermekszvitek

H.Brehme: Szvit

H.Brehme: Paganiniana

T.Lundquist: Kétszólamú invenciók

T.Lundquist: Botany Play

Haydn: Darabok zenélő órára

Beethoven: Darabok zenélő órára

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Legyen képes törésmentes, pontos légszekrényváltásra, megtervezett légszekrényvezetésre.

Legyen képes pontos levegőgazdálkodásra hosszabb légszekrényutak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

Tudjon a tanuló ritmikailag pontos, stílusos díszítéseket játszani.

Tudjon nagyobb terjedelmű műveket előadni.

Legyen képes a szubjektív zenei élményét átélten, esztétikailag igényesen kifejezni.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrénytechnikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan

megoldani.

Legyen képes kamarazenei művek előadására.

Félévi: Egy szabadon választott mű előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: Három különböző stílusú mű.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák, két oktávon keresztül, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban a S.B. manuálon.

– Skálák a B.B. manuálon

– Hármashangzat, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik.

– Shake technika.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete.

– A nyelvsípok tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a meglazult síp visszaolvasztása, szelepcsere, a hangszer külső és belső tisztítása.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a hangszer és a különféle hangszertípusok koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsóbb évfolyamokon megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.

– A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.

– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.

– Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.

– A lapról játék fejlesztése.

– A jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény–vezetés, a pontos légszekrény –váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása hosszú légszekrény–utak esetén is.

– A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.

– Legyen képes a három– illetve négyszólamú művek előadására, a többszólamú művekben a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos érthető megformálásra több tételes változatos karakterű művek esetén is.

– Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.

– Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

D.Scarlatti: 150 szonáta

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: Francia szvit tételek

J.S.Bach: Angol szvit tételek

J.S.Bach: Tokkáták

J.S.Bach: Triószonáták

J.S.Bach: Wohltemperiertes Klavier

J.S.Bach: Prelúdiumok és fúgák

Trevor: Régi angol orgonazene

Frescobaldi: Liber organi

J.D.Berlin: Szonatina

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: Duók

J.Matys: Prelúdium és variációk

V.Trojan: A lerombolt katedrális

Szolotarjov: Gyermekszvitek

H.Brehme: Szvit

H.Brehme: Paganiniana

T.Lundquist: Kétszólamú invenciók

T.Lundquist: Botany Play

W.Jacobi: Koncertrondó

Haydn: Darabok zenélő órára

Beethoven: Darabok zenélő órára

Bogár István: Toccata és fúga

Követelmény

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény–váltás, megtervezett levezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény–utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

Legyen képes a tanuló saját kézalkatának megfelelő, célszerű ujjrendet készíteni.

Legyen képes a tanuló a zeneművek szerkezetét tükröző megtervezett légszekrény–vezetést készíteni.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művekben való közreműködésre.

Félévi: Egy szabadon választott mű előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: Három különböző stílusú mű.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és legyen képes megfelelően előadni a kortárs külföldi és magyar szerzők harmonikaműveit.

Legyen képes

– a tanult kéz– és légszekrény–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani,

– az alapfok évfolyamaiban elért színvonalának eredményes megőrzésére, annak lehetőség szerinti továbbfejlesztésére,

– pontos levegőgazdálkodásra hosszabb légszekrény–utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játékmód mellett is,

– különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadására,

– egyszerűbb műveket zeneileg és technikailag önállóan megoldani,

– kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Rendelkezzék

– kiművelt hangszeres technikával,

– helyes kéztartással,

– telt, erőteljes *mf* alaphanggal,

– kifejező játékmóddal,

– a zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmóddal,

– a hangszere karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– lehetőség szerint a bariton balkezes koncertharmonika zenei és technikai sajátosságait,

– a gyors kéztechnika alapjait, a kéz tizenhatod mozgású egyenletes vezetését, az ujjak alacsony, aktív, pontos munkáját,

– a „shake” technikát,

– a művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjait,

– a hangszer koncertirodalmát,

– a művek harmóniai, formai szerkezetét, valamint a játszott művek stílusjegyeit.

Legyen képes

– a pontos levegőgazdálkodásra, egyenletes légszekrény–vezetésre, pontos, gyors, törésmentes légszekrény–váltásra, valamint egyenletesen vezetett crescendo, decrescendo ívek megvalósítására,

– két–, három–, illetve négyszólamú művek előadására,

– saját kézalkatának megfelelő, célszerű ujjrendeket készíteni,

– a többszólamú művekben tiszta szólamvezetésre, pontos tagolásra, világos, érthető megformálásra,

– művészi kifejezésmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani,

– kifejező és dinamikailag árnyalt hangon játszani,

– a zeneművek érzelmi tartalmát átélni,

– szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni,

– olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.

Tudja a tanult kéz– és légszekrény–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Tudjon

– nagyobb terjedelmű műveket előadni,

– kamarazenében – lehetőleg más zenekari hangszerekkel – közreműködni,

– műveket önállóan is elsajátítani,

– ritmikailag pontos, stílusos díszítéseket játszani,

– pontosan kottát olvasni a zenei karakter, a hangok, a ritmus, az ujjrend, a légvezetés, a regisztrálás pontos figyelembevételével.

Legyen igénye a zeneművek ideális megformálására.

Rendelkezzék megfelelő alaptónussal.

Művészeti záróvizsga követelményei

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei: művészeti alapvizsgára, az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Az alapvizsga követelményei:
„A” tagozat

– 3 Különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag.

(1) Egy Barokk mű: Händel: Sarabande vagy Bach: c – moll Preludium vagy bármely más, az ismeretekhez, és fejlettségi szinthez igazodó mű.

(2) Egy szonatina tétel: Türk: G – dúr szonatina I. tétel (Vas Gábor: Az idjú harmonikás, vagy Kuhlau: C – dúr szonatina I. tétel, vagy Beethoven: G – Dúr románc - vagy bármely más, az ismeretekhez, és fejlettségi szinthez igazodó mű.

(3) **Egy előadási darab:** R. Schumann: Siciliana, vagy Majkapar: Polka vagy Majkapar: Keringő, vagy Mendellssohn: Tavaszi Dal, vagy bármely más, az ismeretekhez, és fejlettségi szinthez igazodó mű.

„B" tagozat

Négy különböző karakterű és stílusú valamint tempójú klasszikus zenei anyag
Egy élénk tempójú etűd: Bartók Karola: Harmonika etűdök, 71. vagy 35, számú Czerny – etűd

Barokk mű: Bartók Karola: Harmonika átiratok
Bach: c – moll Preludium, vagy Händel: Sarabande, vagy bármely más, az ismeretekhez, és fejlettségi szinthez igazodó mű. **Klasszikus szonatina vagy szonáta tétel, könnyebb variációi:** Hässlinger – szonatina I.-II., vagy Kuhlau: G – dúr szonáta I. vagy II. tétel, vagy L.W. Beethoven: G – dúr szonatina II. tétel. vagy bármely más, az ismeretekhez, és fejlettségi szinthez igazodó mű **Egy harmonikadarab kortárs szerzőtől:** Vas Gábor: Az ifjú harmonikás II. Kabalevszkij: Scerzo, vagy Csajkin: Kis rondó, vagy Sosztakovics: tánc. vagy bármely más, az ismeretekhez, és fejlettségi szinthez igazodó mű.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Legalább egy–egy darab 120, 80 és 40 basszusos harmonika a tanteremben, kölcsönhangszerek lehetőség szerinti számban, nagyságban, minőségben.

Metronóm.

Kottaállvány.

Forgatható zongoraszék, vagy különböző magasságú székek a tanulók testalkatának megfelelően.

ÜTŐ

Az ütőhangszer tanítás feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

– az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,

– a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,

– a helyes ütéstechnikákat,

Fordítson figyelmet

– a helyes test–, és kéztartás kialakítására,
– pontos tempótartásra,
– a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,

– a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,

– az eltérő kézrendi megoldásokra,

– a biztonságos hangszerkezelés kialakítására,

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret–formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola 1–2. évfolyamába járó gyermekek számára. Az egyéni foglalkozás mellett célszerű az együttes játékot is elkezdeni.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika.

– Dallamhangszeren 2–3 hang hangkészletű gyermekdalok.

– Ritmushangszereken a negyed érték, a nyolcad pár és a negyed szünet.

– Bevezetés a 4/4–es számolásba.

– A kottaolvasás gyakorlása a fenti ritmusokkal.

– Kamarazene–jellegű együttes játék a szaktanár ötletei alapján.

Ajánlott tananyag

Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Wolfgang Basler: Elementar

Követelmény

Ritmusgyakorlat

Ritmus–duó.

Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,

– Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A leggyakrabban használt hangszerek ismerete.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad, pontozott fél és negyed érték és a megfelelő szünetek.

– Metrum: páros és páratlan lüktetésű metrumok (4/4 és 12/8 stb.), egyszerű váltakozó ütem.

– Záróvonal, ismétlőjel, *f, mf, mp, p* dinamika, és crescendo, decrescendo, marcato.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Helyes testtartás.

– „Szimmetrikus” verőfogás.

– Váltott kézzel való játék.

– Három dobon való játék (Technikai gyakorlatok).

– Különböző menzúrájú dallamhangszereken való játék.

– Különböző verők használata.

Ajánlott tananyag

Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Wolfgang Basler: Elementar

Követelmény

Ritmusgyakorlat (a tanult anyagból).

Ritmus–duó.

Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,

– Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.

– A tizenhatod, a pontozott nyolcad érték és szünet.

– Aszimmetrikus metrumok (5/8, 7/8).

– Dinamika: *ff, pp, sf*.

– Prima és seconda volta, da capo, dal segno, fermata.

– A játszott művekben előforduló tempójelzések ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A kisdob megfelelő magasságának beállítása.

– Helyes verőfogás.

– Kar és csukló használat.

– Ejtegetés.

– Nyolcados technikai gyakorlatok.

– Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.

– Hangszerek és verők váltása az együttes játékban.

– Egyszerűbb kézrendi problémák ismerete és megoldása.

– Különböző hangszínek előállítása és felismerése a hangszerek különböző verőkkel való megszólaltatása révén.

Ajánlott tananyag

Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Wolfgang Basler: Elementar

Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütős ABC

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Vigdorovits: Kisdobiskola

Követelmény

Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.

Dallamhangszeren népdal vagy egyszerű előadási darab eljátszása zongorakísérettel vagy együttesben.

Egyszerű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben (hangszerváltás, verőváltás).

Mozgáskoordináció: kéz–lábmozgások összehangolása (lábmérőhöz felezés, harmadolás, negyedelés)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kisdob gyakorlat,

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.

– A triola (nyolcad– és tizenhatod–triola).

– Hangsorok (dallamhangszeren), 2#, 2*b* előjegyzésig.

– Azonosságok és hasonlóságok felismerése a tanult darabokban.

– A periódus értelmezése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.

– Szélsőséges dinamikák alkalmazása.

– A kisdob–tremolo előkészítése.

– Pattintott dupla ütések kisdobon.

– Paradiddle kézrendek.

– Tizenhatodos technikai gyakorlatok.

– Hangsúlyozás.

– Open Stroke Rolls.

Ajánlott tananyag

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Wolfgang Basler: Elementar

Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütős ABC

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Követelmény

Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.

Dallamhangszeren megszólaltatott előadási darabok zongorakísérettel vagy együttesben.

Nehezebb szólamok megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kisdob gyakorlat vagy duó,

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaraműis.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.

– Harmincketted, „nagy–triola”, alla breve.

– Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4*b* előjegyzésig.

– Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Nyitott és zárt ütés.

– Closed Stroke Rolls.

– Előkék (egyes–, kettes–, hármas–, négyes előke kötve).

– Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.

– Skála–gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.

– Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék.

– A vibrafon–pedál kezelése (lehetőség szerint).

Ajánlott tananyag

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Wolfgang Basler: Elementar

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.

Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren.

Nehezebb szólamok eljátszása kamaraegyüttesben.

Rövid rudimental szóló kisdobon.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó,

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A basszuskulcs ismerete.

– Az „egy ütésben” való gondolkodás elsajátítása.

– Változó tempók alkalmazása.

– Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.

– A játszott anyag formai elemzése.

– Zenehallgatás, hangverseny–látogatás.

– Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tremolo gyakorlati tökéletesítése.

– Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.

– Hármashangzat–felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása.

– Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.

– Az üstdob kezelése, hangolása.

– Kézrendek az üstdobokon.

– Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.

– Üstdobtremolo (kiütött tremolo).

Ajánlott tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Tremolós gyakorlatok megszólaltatása.

Hangszerváltások együttesben.

Üstdob–gyakorlatok megszólaltatása.

Az üstdob pontos hangolása, együttesben való alkalmazása.

Tremolós üstdob–gyakorlatok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Előkéket, tremolokat tartalmazó üstdob gyakorlat,

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

5. évfolyam „A” tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények – és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.

– A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.

– A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.

– Dobszerelés ismerete.

– A „kétszólamú” hangsúly–játék.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Drum Set játék:

– Helyes test– és verőtartás.

– Ütésterületek meghatározása.

– Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.

– Egyszerűbb függetlenítések.

Ajánlott tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel

Martonosi György: Drum-art

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I–IV.

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Játék dobszerelésen:

– hangsúlyok kiosztva,

– kisdob–nagydobjáték: parallel –, ill. komplementer szólamok

A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása dallamhangszeren.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kisdob–nagydobjáték, vagy hangsúly–játék dobszerelésen kiosztva.

– Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel.

vagy

– Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel, vagy lehet kamaramű is. (Pl. 2 tétel vagy egy kamaramű és egy zongorakíséretes előadási darab.)

– Egy kisdob, vagy egy üstdob gyakorlat.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.

– Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5*b* előjegyzésig.

– Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.

– Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.

– A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Egyszerűbb 3–4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.

– Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.

– Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin–szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)

– Kiütött előkék.

Ajánlott tananyag

Balázs: Három burleszk

Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre

Martonosi György: Drum-art

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Sigfrid Fink: Percussion Studio

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,

Vibraphone

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Kósa: Ötös játék

Kósa: Régi zene hangolt ütőhangszerekre

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: A triótól az oktettig

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon).

Dobszerelésen tánczenei– vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. (periodikus tagolás)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Dobszerelésen tánczenei–, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.

– Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.

– Egy dallamhangszeres mű, vagy kisdob szólódarab.

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon)

– Egy kamaramű, vagy egy zongorakíséretes előadási darab.

– Egy kisdob, vagy egy üstdob gyakorlat.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

A „B" tagozaton tanuló tanulók átlagosnál jobb képességei, és a rendelkezésre álló magasabb óraszám lehetővé teszi számukra a zenei ismeretek megszerzése és hangszerkezelés fejlesztése terén, hogy az „A" tagozatos tanulókhoz képest nagyobb mennyiségű anyagot sajátítsanak el, magasabb szinten.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.

– Harmincketted, „nagy–triola”, alla breve.

– Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4*b* előjegyzésig.

– Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Nyitott és zárt ütés

– Closed Stroke Roll

– Előkék (egyes–, kettes–, hármas–, négyes előke kötve).

– Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.

– Nehezebb skála–gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.

– Különböző hangszer–kombinációk kezelése, gyors hangszerváltások és gyors verőváltások alkalmazása.

– Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék.

– A vibrafon–pedál kezelése (lehetőség szerint).

Ajánlott tananyag

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Martonosi György: Drum-art

Wolfgang Basler: Elementar

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Vivaldi: Four Seasons

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni

L)

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.

Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren.

Nehezebb szólamok eljátszása kamaraegyüttesben.

Rövid rudimental szóló kisdobon.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó.

– Egy rövid rudimental szóló kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel.

– Egy kamaramű.

– Dúr és moll skálák 4#, 4*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A basszuskulcs ismerete, olvasása.

– Az „egy ütésben” való gondolkodás elsajátítása.

– Változó tempók alkalmazása.

– Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.

– A játszott anyag formai elemzése.

– Zenehallgatás, hangverseny–látogatás.

– Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tremolo gyakorlati tökéletesítése.

– Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.

– Hármashangzat–felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása, hangok lefogása.

– Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.

– Árnyalt dinamika alkalmazása.

– Az üstdob kezelése, hangolása.

– Kézrendek az üstdobokon.

– Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.

– Üstdobtremoló (kiütött tremoló).

Ajánlott tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Martonosi György: Drum-art

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Tremolós gyakorlatok megszólaltatása.

Bonyolultabb hangszerváltások együttesben.

Üstdob–gyakorlatok megszólaltatása (lehetőség szerint 3–4 hangszeren is).

Az üstdob pontos hangolása, együttesben való alkalmazása.

Tremolós üstdob–gyakorlatok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy tremolós üstdob–gyakorlat (lehetőség szerint 3–4 hangszeren).

– Számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150–ből az 1.–20.)

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel.

– Egy kamaramű.

5. évfolyam „B” tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények – és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.

– A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.

– A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.

– Dobszerelés ismerete.

– A „kétszólamú” hangsúly–játék.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Drum Set játék:

– Helyes test– és verőtartás.

– Ütésterületek meghatározása.

– Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.

– Egyszerűbb függetlenítések.

Ajánlott tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Martonosi György: Drum-art

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Játék dobszerelésen:

– hangsúlyok kiosztva

– kisdob–nagydobjáték: paralel –, ill. komplementer szólamok

Kétszólamú játék dallamhangszeren.

A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása dallamhangszeren.

Rudimental szóló dobszerelésen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kisdob–nagydobjáték, vagy hangsúly–játék dobszerelésen kiosztva.

– Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.

– Rudimental szóló dobszerelésen.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora–vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongora kísérettel.

– Egy kamaramű.

– Egy tremolós üstdob–gyakorlat (lehetőség szerint 3–4 hangszeren), vagy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150–ből a 20.–40.)

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.

– Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5*b* előjegyzésig.

– Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.

– Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.

– A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.

A hangszerkezelés fejlesztése

– 3–4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.

– Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.

– Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin–szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)

– Kiütött előkék.

Ajánlott tananyag

Balázs: Három burleszk

Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Sigfrid Fink: Percussion Studio

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Kósa: Ötös játék

Kósa: Régi zene hangolt ütőhangszerekre

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Vivaldi: Four Seasons

Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren, kotta nélkül (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon).

Dobszerelésen tánczenei–, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (periodikus tagolás).

Szólójáték dobszerelésen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Dobszerelésen tánczenei–, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (lehet élő– vagy rögzített zenéhez is).

– Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.

– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora–vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.

– Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is (célszerű az előadott darabok hangnemében).

vagy

– Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel. (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon.)

– Egy kamaramű.

– Egy Dúr és moll skálák 5#, 5*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is (célszerű az előadott darabok hangnemében).

– Egy tremolós üstdob–gyakorlat (lehetőség szerint 3–4 hangszeren).

– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon (pl. Wilcoxon 150–ből a 30.–50.).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

– az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,

– a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

– kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,

– árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,

– különböző végtagjainak összehangolt mozgására, illetve függetlenítésére
– a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),

– hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,

– az üstdob önálló hangolására,

– a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,

– rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,

– céltudatos, módszeres gyakorlásra

– pontos tempótartásra.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

– legyen képes a tanuló hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására

– legyen képes a tudásáról pódiumon is számot adni.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütő főtárgy

„A" tagozat minimum 10 perc

„B" tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– Két dobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 10., 16., 18., 29., 36., II. rész 11., 17., 27.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 48., 69., 127., 145., 173. nehézségi szintjén.

– Egy dallamhangszeres mű; Vivaldi: Largo; Bononcini: Allegro; Haydn: Szerenád nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Krell–Holzmann: Cake Walk Parádé; Camidge: Sonatina; Gebauer: Duó; Pleyel: Menuetto; Larson: Mexikói szvit; Zempléni L.: Párok; Váray L.: Gukhe/low drums szólam; Jack McKenzie: Három tánc, Bartók Béla: Gyermekeknek 1.,2.,3., Mikrokozmosz nehézségi szintjén.

– Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Két kisdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II. rész 2., 5., 14.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 67., 75., 108., 150., 153., 146. nehézségi szintjén.

– Egy skála hármashangzat–felbontással.

– Egy dallamhangszeres mű; Bach: h–moll szvit/1 tétel; Hacsaturján: Rózsalányok tánca; Rameau: Gavotte; Händel: a–moll menüett (EMB 13379) HWV 602, 603 nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Zempléni L.: Üzenetek (EMB 14569) – Hét SMS–tanulmány dobokra/1 tétel; Váray L.: Gukhe/high drum szólam; Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063) 5., 6. nehézségi szintjén.

– Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról–balról),
– hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
– több verővel való játék dallamhangszeren,
– különböző hangszer–kombinációk kezelése, hangszer– és verőváltások alkalmazása,
– előadásmód,
– árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján. Ezt a különbséget a továbbképző osztályokban növelheti a közismereti iskolákban jelentkező eltérő mértékű terheléstől és az iskolán kívüli más elfoglaltság mértékétől függő gyakorlási idő, valamint a zenetanulás eltérő iránya és célja. Vagy az egyéni hangszertudás fejlesztése, vagy a kamarazenei illetve a zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe. Ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.

– Az ütőhangszerek népes családjának minél szélesebb körű ismerete.

– A Drum Set szerepe a zenekarokban.

– A leggyakoribb Drum Set notációk.

– Dúr és moll hangnemek 7#, 7*b* előjegyzésig.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes ülésmód és verőtartás megtalálása.

– A laza ütéstechnika kialakítása. (A kar, csukló és az ujjak szerepe)

– Nyomott és pattintott előkék alkalmazása (2–3–4–es).

– Double Paradiddle.

– Egykezes hangsúlyvezetés (jobb, – ill. bal kézzel) mint építkezési forma a Drum Set szólójátékban.

– Pedálok használata dobszerelésen.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Siegfried Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Alice Gomez: Raindance

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Korsakov: A dongó

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

David Mancini: Suite for Timpani

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Követelmény

Az alapfokú zeneiskolai tanulmányok során szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása. Kisdob darabok előadása rudimental technikával.

Egykezes hangsúlyozás dobszerelésen kiosztva, kétlábas ostinato szólamokkal.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.

– Dúr és moll skálák 7#, 7*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is.

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.)

– Egy kamaramű.

– Dúr és moll skálák 7#, 7*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is.

– Egy set–up szólódarab, vagy üstdob darab 3–4 timpanin.

– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.

– Újabb és újabb ütőhangszerek megismerése a több ezres kínálatból, megszólaltatásuk módjának megismerése (intonáció).

– Eligazodás az ütőhangszerek irodalmában gyakrabban előforduló különböző notációkban.

– A Double Stroke Roll és a Press Roll fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az úgynevezett összetett darabok esetén a különböző hangszerek összeállításának megtervezése, bonyolultabb kézrendek alkalmazása.

– 3 – 4 verővel való játék dallamhangszereken.

– A dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

– Ritmusjáték három különböző hangszeren (pl. Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum) páros – és páratlan osztásban. (Nesztor: Skálagyakorlatok)

– A Double Stroke Roll és a Press Roll alkalmazása.

– Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Ajánlott tananyag

J.S.Bach: 18 kis prelúdium

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Sigfrid Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Alice Gomez: Raindance

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

David Mancini: Suite for Timpani

Markovich: Team Work

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Követelmény

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darabok előadása kisdobon.

Megfelelő hangtónus kialakítása dobszerelésen.

Komplementer játék három eltérő dinamikájú hangszeren, páros vagy páratlan osztásban, periodikus tagolással. (Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora–vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű,

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser–etűdök, versenyművek.)

– Egy kamaramű.

– Egy set–up szólódarab, vagy üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős – elsősorban üstdob– – szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.

– Latin ütőhangszerek ismerete.

– Polimetria ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– 3–4 timpanis játék technika fejlesztése.

– Stabil tempótartás metronómmal.

– Speciális ütésfajták intonálása latin hangszereken. (Conga, Bongó)

– Poliritmikus függetlenítések dobszerelésen. (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3–hoz, stb.)

– A seprűjáték alapjai: speciális ütéstechnika.

– Módszeres gyakorlási stratégiák önálló alkalmazása.

– A dobszerelés hangolása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Siegfried Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Alice Gomez: Raindance

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Korsakov: A dongó

David Mancini: Suite for Timpani

Markovich: Team Work

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Magabiztos kottaolvasás basszuskulcsban.

Bonyolultabb etűd vagy szólam előadása 3 vagy 4 timpanin.

Autentikus latin ritmusok 2 congán, alapszinten.

Seprűvel való játék dobszerelésen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Autentikus latin ritmusok 2 congán, ill. szólójáték rögtönzése.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora–vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű,

vagy

– Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.

– Egy kamaramű.

– Egy set–up szólódarab, vagy üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása

kisdobon.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.

– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.

– A bartóki zene hangrendszere, ütőhangszerekre írt műveinek ismerete.

– Ismerkedés a jazz–szel és az értékes könnyűzenével.

– Improvizáció.

– Az előadott zeneművek formai és harmóniai szerkezetének ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Szóló és akkordjáték dallamhangszeren 4 verővel.

– Stabil tempótartás „belső metronóm”–mal.

– Esztétikus cintányér „sound” kidolgozása megfelelő ütéstechnikával.

– A seprűjáték különböző mozgásformáinak (körzés – ütés, húzás – ütés) összehangolása egymással, illetve a nagydob – lábcin szólamokkal.

– Improvizációs készségfejlesztés különböző ütőhangszereken.

– Társas zenélés különböző formációkban: kamarazene, szimfonikus zenekar, fúvószenekar, stb.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Sigfrid Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Alice Gomez: Raindance

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.

Korsakov: A dongó

David Mancini: Suite for Timpani

Markovich: Team Work

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Négyverős előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása dallamhangszeren.

Különböző zenekarokban önálló kíséret – ill. szólójáték dobszerelésen.

„Ad Libitum” – dobszóló szerelésen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret – ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel.

– „Ad Libitum” – dobszóló szerelésen.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.

vagy:

– Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.

– Egy kamaramű.

– Egy set–up szólódarab, vagy üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük magasabb szinten. Itt nyílik igazán lehetőség arra is, hogy megismertessük a legkorszerűbb játékmódokat, mint pl. a Moeller–féle ütéstechnikát, az ujjmozgások kidolgozását, a kar –, a csukló –, és az ujjak mozdulatainak összehangolását, hogy elsajátítsunk modern gyakorlási metodikákat; pl. playback „minus one”–os felvételekhez, számítógépes zenei programok alkalmazása, hogy megfelelően kiválasztott zenei anyagok hallgatásával elmélyedjünk az improvizációk gyakorlásában, stílusok elemzésében.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig tanult zenei ismeretek rendszerezése, összegzése.

– Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

– Korszerű gyakorlási módok megismerése.

– Az ütőhangszerek népes családjának minél szélesebb körű ismerete.

– Dúr és moll hangnemek 7#, 7*b* előjegyzésig.

– A leggyakoribb Drum Set notációk.

– A Drum Set szerepe a zenekarokban.

– Sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása az előadásban.

– Különböző, korhű díszítésfajták megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes ülésmód és verőtartás megtalálása.

– A laza ütéstechnika kialakítása.

– Ujjmozgások kidolgozása, a kar, a csukló és az ujjak mozdulatainak összehangolása.

– Stabil tempótartás metronómmal.

– Az előkék és a főhang megfelelő arányának megtalálása.

– Nyomott és pattintott előkék alkalmazása (2–3–4–es).

– Egykezes hangsúlyvezetés (jobb–, ill. bal kézzel) mint építkezési forma a Drum Set szólójátékban.

– Pedálhasználat dobszerelésen felemelt és fektetett sarokkal.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo

Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Sigfrid Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Alice Gomez: Raindance

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba Vibraphone

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Korsakov: A dongó

David Mancini: Suite for Timpani

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Követelmény

Az alapfokú zeneiskolai tanulmányok során szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A kiválasztott zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása minden hangszercsoportban.

Többféle – nyomott és pattintott – előkéket tartalmazó kisdob darab előadása.

Egykezes hangsúlyozás dobszerelésen kiosztva, kétlábas ostinato szólamokkal – improvizálva is.

Kidolgozott pedáljáték lábcintányéron, felemelt sarokkal.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.

– Dúr és moll skálák 7#, 7*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is,

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.)

– Egy kamaramű.

– Dúr és moll skálák 7#, 7*b* előjegyzésig, tercmenetekkel is.

– Egy set–up szólódarab.

– Üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

8. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Kitekintés a kortárs zenei irányzatok irányába.

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.

– Újabb és újabb ütőhangszerek megismerése a több ezres kínálatból, megszólaltatásuk módjának megismerése (intonáció)

– Eligazodás az ütőhangszerek irodalmában gyakrabban előforduló különböző notációkban.

– A kortárs zene notációs sajátosságai.

– A Double Stroke Roll és a Press Roll fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése

– 3–4 verővel való játék dallamhangszereken.

– A vibrafon–pedál, és a hangok verővel történő lefogásának alkalmazása a magas szintű zenei kifejezés szolgálatában.

– A Double Stroke Roll és a Press Roll alkalmazása.

– Korszerű gyakorlási metodikák elsajátítása: pl. playback „minus one”–os felvételekhez.

– Az úgynevezett összetett darabok esetén a különböző hangszerek összeállításának megtervezése, bonyolultabb kézrendek alkalmazása.

– Aszimmetrikus ütésmagasságok megtalálása a különböző hangszerek hangerejéhez alkalmazkodva.

– Ritmusjáték szerkesztése és improvizálása három különböző hangszeren (pl. Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum) páros – és páratlan osztásban. (Nesztor: Skálagyakorlatok)

– Dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Siegfried Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Korsakov: A dongó

David Mancini: Suite for Timpani

Markovich: Team Work

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

Magabiztos lapról olvasási készség.

Előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darabok előadása kisdobon.

Megfelelő hangtónus kialakítása dobszerelésen.

Komplementer játék három eltérő dinamikájú hangszeren, páros és páratlan osztásban, periodikus tagolással, improvizálva is. (Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser–etűdök, versenyművek.)

– Egy kamaramű.

– Egy set–up szólódarab.

– Üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Zenei stílusok és improvizációk elemzése megfelelően kiválasztott zenei anyagok meghallgatásával.

– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős – elsősorban üstdob– – szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.

– Latin ütőhangszerek elmélyültebb ismerete, különféle lejegyzések.

– Polimetria ismerete.

– A „relax” és „drive” érzet fogalma és megvalósítása a ritmusjátékban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Moeller–féle ütéstechnika.

– 3–4 timpanis játéktechnika.

– Speciális ütésfajták intonálása latin hangszereken. (Conga, Bongó)

– A dobszerelés hangolása.

– Poliritmikus és polimetrikus függetlenítések dobszerelésen. (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3–hoz, 3/8 – 4/4 egy időben, stb.)

– A seprűjáték alapjai: speciális ütéstechnika.

– Módszeres gyakorlási stratégiák önálló alkalmazása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Sigfrid Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Glentworth: Blues for Gilbert

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Korsakov: A dongó

David Mancini: Suite for Timpani

Markovich: Team Work

Morleo: Escher Prelude per Vibrafono

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

Magabiztos kottaolvasás basszuskulcsban.

Bonyolultabb etűd vagy szólam előadása 3 vagy 4 timpanin.

Autentikus latin ritmusok 2 congán, alapszinten (esetleg szólójáték).

Seprűvel való játék dobszerelésen.

Poliritmikus – és polimetrikus függetlenítési gyakorlatok dobszerelésen. (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3–hoz, 3/8 – 4/4 egy időben, stb.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Autentikus latin ritmusok 2 congán.

– Szólójáték rögtönzése latin ütőhangszereken.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű,

vagy

– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.

– Egy kamaramű.

– Egy set–up szólódarab.

– Egy üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló,– kamarazene– és zenekari irodalmában.

– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.

– A bartóki zene hangrendszere, ütőhangszerekre írt műveinek ismerete.

– Ismerkedés a jazz–szel és az értékes könnyűzenével.

– Improvizáció.

– Az előadott zeneművek formai és harmóniai szerkezetének ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Szóló– és akkordjáték dallamhangszeren 4 verővel.

– Stabil tempótartás „belső metronóm”–mal.

– Többszörös piano játék megvalósítása.

– Az összes ismert kisdob–tremoló alkalmazása; nyomott, pattintott, számozott.

– Különböző modern technikák ismerete és alkalmazása dobfelszerelésen.

– Esztétikus cintányér „sound” kidolgozása megfelelő ütéstechnikával.

– Swinges, ill. latinos frazeálás.

– A seprűjáték különböző mozgásformáinak (körzés – ütés, húzás – ütés) összehangolása egymással, illetve a nagydob – lábcin szólamokkal.

– Improvizációs készségfejlesztés különböző ütőhangszereken.

– Társas zenélés különböző formációkban: kamarazene, szimfonikus zenekar, fúvószenekar, stb.

Ajánlott tananyag

J.S.Bach: Sonate e Partite per violino solo

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles & Analysis

Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite

Sigfrid Fink: Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone

Glentworth: Blues for Gilbert

Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Korsakov: A dongó

David Mancini: Suite for Timpani

Markovich: Team Work

Morleo: Escher Prelude per Vibrafono

Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára

Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták

Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny Marimba

Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

Színvonalas pódiumi szereplés, zenekari – és szólójáték. A választott zenei anyag stílushű, értelmesen tagolt előadása.

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

Igényes intonáció, magas szintű pedálkezeléssel.

Négyverős előadási darabok értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása dallamhangszeren.

Virtuóz szólódarab kisdobon.

Különböző zenekarokban önálló kíséret – ill. szólójáték dobszerelésen.

Seprűvel való játék, különböző stílusokban.

„Ad Libitum” – dobszóló szerelésen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret, ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel, „Ad Libitum” – dobszóló szerelésen.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű,

vagy

– Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.

– Egy kamaramű.

– Egy set–up szólódarab.

– Egy üstdob darab 3–4 timpanin.

– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó, virtuóz szóló darab előadása kisdobon. (pl. Markovich: Tornado, Stamina, Novotny: Minutes of News)

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

– a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,

– az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

– szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,

– nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,

– sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,

– zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,

– értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

– stílushű előadásmódok alkalmazására kíséret, illetve szóló funkcióban
– poliritmikus, illetve polimetrikus játékra

Rendelkezzék a tanuló

– megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formáló készséggel,

– egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,

– biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,

– kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,

– megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,

– tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes a tanuló

– stílushű előadásmódok alkalmazására zenekarban kíséret–, ill. szóló funkcióban

– poliritmikus, ill. polimetrikus játékra

– a tanuló legyen képes tudását pódiumon is bemutatni közreműködőként, vagy önálló koncertet adni.

Rendelkezzék

– olyan biztos hangszertudással, előadói készséggel, zenei ismeretekkel, amelyek birtokában zenei pályára is irányítható

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütőhangszerek

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– Két kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 16., 18., 35.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 84., 135., 148., 161., 176.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister) 6., 11., 15., 20. gyakorlat nehézségi szintjén.

– Egy dallamhangszeres mű; Dvořak: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyar rondo nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Bartók Béla: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragtime (Hofmeister) – Percherine, Entertrainer, John O'Reilly: Három epizód, G. d. Monica: Movi–rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063)/1 tétel, Siegfried Fink: Trommeltanz/Junior's beat nehézségi szintjén.

– Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus– és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

– Dobszerelésen tánczenei,– latin,– swing,– vagy rock kíséret, zárlat improvizációkkal, élő vagy rögzített zenei alapra. (A zenemű formájának megfelelő periodikus tagolással.)

„B" tagozat

– Két kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 20., 21., 26., 29., 30.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 83., 97., 138., 147., 158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister): 14., 19., 24., 27., 33., 46.; S. Fink: Kisdobszvit (Zimmermann– Marcia nehézségi szintjén.

– Egy skála hármashangzat–felbontással (4#, 4b–től).

– Egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele); J. S. Bach: a–moll partita, Rimszkij–Korszakov: Dongó (Hofmeister), Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a–moll hegedűverseny, Musser: Etűdök/1 tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish

Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnyin: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén.

– Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaraműkivételével kotta nélkül kell játszani.

– Dobszerelésen bármilyen stílusú leírt, vagy rögtönzött szóló (minimum 32 ütem terjedelemben),

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról–balról),
– hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
– több verővel való játék dallamhangszeren,
– különböző hangszer–kombinációk kezelése, hangszer– és verőváltások alkalmazása,
– előadásmód,
– árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem, jól hangolt zongorával (pianínóval).

Hangszerállomány:

– egy pár üstdob,

– 2 xilofon (kétsoros, háromoktávos),

– harangjáték,

– vibrafon,

– marimba vagy basszus metallofon

– 1 nagydob (zenekari), 2 kisdob (húros),

– 5–6 tom–tom, 3–4 bongo,

– 3–4 függesztett réztányér, 1 pár összeüthető réztányér,

– tam–tam vagy/és gong,

– dobfelszerelés,

– „apró” hangszerek: triangulumok, kasztanyett, csörgődobok, claves (több), temple–block–sor, kolompok, fadobok, csörgők, ostor, kereplő stb.,

– lehetőség szerint Orff–hangszergarnitúra (kromatikus dallamhangszerek).

Verők: valamennyi hangszerhez, többféle keménységű, különböző anyagból készült verők.

Megfelelő hangszerállványok, kottatartó (legalább 6 db a kamarázáshoz).

Szerszámok, eszközök a hangszerek javításához, karbantartásához.

Metronóm

Minimális hangszerállomány ütőtanszak indításához:

– 2 dallamhangszer (zenekari méret),

– dobfelszerelés,

– külön húros kisdob,

– „apró” hangszerek (lehetőség szerint).

Billentyűs

ZONGORA

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

– a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,

– a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,

– a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

– a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,

– megfelelő kéztartást,

– független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,

– rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),

– az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá– és fölétevését),

– differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

– tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,

– tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

– tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,

– a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben,

hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

– muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,

– zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,

– metrum– és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,

– kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,

– hangszerkezelését, technikáját az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– a hangszer vázlatos megismerése,

– tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),

– gyermekdalok tanulása,

– elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),

– azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,

– az elemi szintű kottaolvasás előkészítése.

Hangszerkezelés és technika:

– készségfejlesztő játékok,

– a non legato, legato játék alapjai,

– a kézfüggetlenítés előkészítése,

– különböző kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,

– kortárs zene játékelemeinek előkészítése,

– egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Követelmény:

Helyes ülésmód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),

– gyermekdalok tanulása,

– elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),

– azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,

– elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:

– készségfejlesztő játékok,

– a non legato, legato, staccato játék alapjai,

– a kézfüggetlenítés előkészítése,

– különböző kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,

– kortárs zene játékelemeinek előkészítése,

– egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Lakos Á.: Zongoraiskola

Követelmény:

Helyes ülésmód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Kottaolvasás kezdő szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, működése stb.),

– dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözőségeinek felismerése (kérdés–felelet),

– kulcsok, előjegyzések, módosítójelek,

– ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,

– pentachord, pentaton,

– dúr és moll hangsor, vezetőhang,

– hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,

– hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,

– nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,

– kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,

– a kottában előforduló zenei műszavak, jelzések értelmezése,

– tájékozottság a magyar gyermek– és népdalokban (sorszerkezet),

– a klasszikus zenei stílus alapjai,

– a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,

– formálás: indítás–lezárás.

Hangszerkezelés, technika:

– helyes ülésmód,

– a kar és az ujjak együttműködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,

– a staccato és a legato játékmód különböző formái,

– a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,

– az ujjalátevés előkészítése,

– pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettősfogások, a kisakkord,

– unisono, tükörjáték, dudabasszus.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Zongora ABC

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teőke M.: Válogatott etűdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Első lépések

Teőke M.: Egy–mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.

A megismert stílusokat képviselő művek kottahű megszólaltatása.

Kottaolvasás violin– és basszuskulcsban.

A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben

leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– az előzőekben tanultak ismétlése,

– a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,

– tonika, domináns, szext, szeptim hangközök

– nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,

– a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két– és háromtagú forma),

– barokk és klasszikus táncok, azok főbb jellemvonásai,

– lapról játék egy szólamban,

– jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:

– a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),

– dúr és moll skála, külön kézzel,

– kisakkord és fordításai (kézalkattól függően a későbbiekben nagy akkord), kettősfogás, hármashangzat–felbontás,

– etűdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Zongora ABC

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teöke M.: Válogatott etűdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Első lépések

Sári J.: Lépésről lépésre

Sugár R.: Magyar gyermekdalok (EMB)

Teőke M.: Egy–mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

*Ismeretek**:***

– az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése,

– a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,

– hangnemi változások megfigyelése,

– új metrumok (3/8, 6/8),

– a szonatinaforma vázlatos ismerete,

– az előforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,

– a romantika előkészítése karakterdarabokkal,

– a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:

– kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,

– éneklő (cantabile) billentés, a pergő (leggiero) játék megalapozása a repetíció előkészítése

– skálajáték: a korábbi elemek bővítése,

– az Alberti– és a keringőbasszus előkészítése,

– pedálhasználat (utánnyomásos, előrenyomott),

– etűdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,

– négykezes játék, zongorakíséret,

– lapról játék,

– a hangerő megfelelő alkalmazása,

– kortárs zene előadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

J. S. Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I., III.

Bartók: Mikrokozmosz II.

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)

Könnyű szonatinák zongorára

Majkapar: Kis zongoradarabok

W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)

W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)

Schumann: Jugend Album

Teőke M.: Válogatott etűdök III.

Weiner: 20 könnyű zongoradarab

Haydn: Deutsche Tänze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Teöke M.: Találkozások a zongoránál

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.

Felszabadult játszóapparátus.

Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– az előzőek ismétlése, bővítése,

– a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fő stílusokban,

– a polifon hallás finomítása,

– új metrumok (5/8, 2/2, változó ütem), parlando játék,

– vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:

– skálajáték több oktávon keresztül, különböző dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,

– a pergő technika fejlesztése, ékesítések,

– Alberti– és keringő–basszus,

– pedálhasználat (együttnyomott),

– etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,

– négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,

– lapról játék.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M, EMB)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bartók: Gyermekeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

Grecsanyinov: Gyermekalbum.

Haydn – Varró: 4 igen könnyű menüett

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok

Könnyű szonatinák zongorára (Munkaközösség)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Majkapar: Kis zongoradarabok

W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai I–II. (EMB)

Muzsikáljunk együtt I–II. (Szávai – Veszprémi)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Követelmény

Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.

Önállóan megtanult művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.

Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– az előző évek anyagának ismétlése, rendszerezése, bővítése,

– a tanult művek alapvető formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával,

– kromatikus hangsor, dominánsszeptim, szűkített és bővített akkord,

– rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:

– az előző években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,

– skálajáték 2–4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,

– etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,

– négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,

– lapról játék.

Ajánlott irodalom

A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek III.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Csajkovszkij: Jugend Album

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok

Könnyű szonatina album

Mozart: 10 könnyű tánc (Hernádi)

Scarlatti: Klavierbüchlein

Schubert: Táncok (EMB)

Repertoire 3.

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)

Bizet: Gyermekjátékok

Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)

Weiner: Lakodalmas

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina tétel,

– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– variáció, invenció,

– új stílus előkészítése: impresszionizmus,

– a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,

– kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:

– az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,

– skálajáték, hármas– és négyeshangzat–futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)

– különböző billentésfajták ismerete,

– zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók

Bartók: Gyermekeknek II–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V.

Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.)

Czerny–Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Variációk

W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Scarlatti: Klavierbüchlein

Scarlatti: Szonáták

Schumann: Jugend Album

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Könnyű négykezesek Couperin–től Mozart–ig (Peters)

Meister für die Jugend (Peters)

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott),

– Egy klasszikus szonatina tétel,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetőhang, hármashangzat,

– tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,

– új ritmusok (pontozott ritmus, triola, szinkópa), 3/8–os, 6/8–os ütemek, felütés,

– a kortárs zenei notáció ismereteinek bővítése,

– az előforduló jelek, idegen szavak ismerete,

– a tanult művek formai elemzése (két– és háromtagú forma, periódus, visszatérés),

– a formálási készség fejlesztése,

– alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,

– lapról játék egyszerű ellenszólammal,

– karakterdarabok, a romantika előkészítése,

– parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:

– a pódiumképesség megalapozása,

– a kezek függetlenítése magasabb igénnyel ritmikában, artikulációban és

dinamikában,

– skálajáték (dúr, moll), kettősfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és –megfordítás,

– éneklő billentés (cantabile), a pergő játék előkészítése,

– pedálozás (a testi felépítéstől függően): utánnyomásos, előre nyomott, tompító pedál,

– etűdök (klasszikus és modern).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek II.

Bartók: Mikrokozmosz I–II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Borsody L.: Címkék

Bozay A.: Medáliák

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka M.)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II.

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Első játékok a zongorán

Papp L.: Meseképek

Papp L.: Zongora ABC II.

Régi táncok gyermekeknek

Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt K.)

Tarka–barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

TeőkeM: Barátom a zongora

Teőke M.: Válogatott etűdök II.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai)

Weiner: Magyar népi muzsika

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zeneműkiadó 1965.)

Sári J.: Lépésről lépésre

Szőnyi E.: Kis kamarazene

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: Három kis négykezes darab

Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.

A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.

A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája:

I. félév: Beszámoló, egy skála, egy etűd,

Tanszaki hangverseny, két különböző stílusú, és karakterű mű.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy karakterdarab,

– Egy könnyű bécsi klasszikus mű,

– Egy népdal– vagy gyermekdal–feldolgozás.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése, bővítése,

– a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,

– dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, zárlatok felismerése,

– új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,

– a szonátaforma vázlatos ismerete,

– új stílus: romantika,

– a memória és az állóképesség fejlesztése,

– parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:

– a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,

– éneklő legato fokozott igénnyel,

– a pergő játék fejlesztése,

– skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,

– a repetíció előkészítése, ékesítések,

– Alberti– és keringő–basszus,

– pedálhasználat (utánnyomásos, együttnyomásos, előre nyomott),

– etűd (klasszikus, modern),

– négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,

– lapról játék ellenszólammal.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Csajkovszkij: Gyermekalbum

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Grecsanyinov: Gyöngyszemek

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kadosa P.: Népdalszvit

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)

Könnyű szonatinák zongorára

Kis zongoradarabok

Majkapar: Prelűdök (pedálgyakorlatok) (orosz kiadás)

Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)

Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M., EMB)

Schumann: Jugend Album

Teőke M.: Válogatott etűdök

Weiner: 20 könnyű zongoradarab

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.

Beethoven: Deutsche Tänze

Diabelli: 6 szonatina

Diabelli: Könnyű négykezesek

Haydn: Deutsche Tänze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Martin: École de Piano

Mozart: Kontratáncok

Mozart: 6 ländlerische Tänze

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek

Türk D. G.: 30 Tonstücke

Követelmény:

Zongorázás könnyed folyamatossággal.

A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.

Önállóan megtanult darabok.

Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű)

– Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina–tétel,

– Egy karakterdarab vagy romantikus mű,

– Egy XX. századi mű.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

Az előzőek ismétlése, bővítése, az ismeretek rendszerezése.

A tanult művek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával.

Dominánsszeptim, szűkített, bővített akkord, kromatikus hangsor.

Rondóforma, polifon művek.

Hangszerkezelés, technika:

– skálajáték 2–4 oktávon, kromatikus skála, hármas– és négyeshangzat–felbontás és fordításai, akkord, futam,

– biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,

– a pedál differenciált alkalmazása.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M. EMB)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek I–II.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Bartók: 10 könnyű zongoradarab

Beethoven: Leichte Klavierstücke

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Hacsaturján: Gyermekalbum I–II.

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok

Kodály: Gyermektáncok (pl. 3, 7)

Könnyű szonatinák zongorára

Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Kis zongoradarabok

Mozart: Salzburger Tanzbüchlein

Prokofjev: Kindermusik

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Soproni J.: Jegyzetlapok I–IV. (EMB)

Tarka–barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Válogatott etűdök

Balassa S.: Bagatellek op. 17/a, b, c

Durkó Zs.: Gyermekzene

Kocsár–művek (15 kis zongoradarab)

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Bizet: Négykezesek (Gyermekjátékok)

Diabelli: Négykezes szonatinák

Dvořák: Második szláv tánc

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Romantikus zongorazene négy kézre.

Követelmény

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.

Bach– vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga ajánlott anyaga:

– Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach–mű),

– Egy szonatina–tétel,

– Egy könnyű romantikus darab,

– Egy XX. századi mű.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

– az előző évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,

– a zenei stílusokhoz megfelelő billentés és hangszínek alkalmazása,

– a formai tagolódás és a belső tartalom értése és éreztetése,

– a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,

– új stílus: az impresszionizmus előkészítése,

– a polifon hallás állandó jellegű művelése.

Hangszerkezelés, technika:

– az előző években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,

– skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),

– dominánsszeptim, szűkített szeptimakkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függően), tremolo,

– pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB)

A klasszika mesterei (Csurka M. EMB)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Kis fúgák

Bartók: Gyermekeknek III–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V

Chopin Mazurkák

Couperin: 12 zongoradarab

Czerny: Etűdök op. 821

Czerny – Bertini: Etűdök

Debussy: A kis néger

Haydn: Szonáta 1/a, 1/b (Urtex)

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Mozart: 6 bécsi szonáta

Scarlatti: Szonáták

Schubert: Táncok (EMB)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese zenével)

Ravel: Lúdanyó meséi

Ravel: A Szép és a Szörny

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Weiner: Lakodalmas

Követelmény

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.

Bach– vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mű.

A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.

Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach–mű),

– Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel,

– Egy romantikus mű,

– Egy XX. századi mű.

6. évfolyam A tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

-variációk, invenció,

-új stílus előkészítése: impresszionizmus,

-a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,

-kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hanszerkezelés, és technika:

-az eddigi tanultak tudatos, önálló alkalmazása,

-skálajáték, hármas- és négyeshangzat-futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)

-különböző billentésfajták ismerete,

-zongorapedálok használata.

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Beszámoló

*Félévi:*Tanszaki hangverseny.

*Év végi:*Három különböző stílusú és karakterű darab előadása. (Egy barokk egy klasszikus és szabadon választott mű)

Ajánlott tananyag:

J.S.Bach : 18 kis prelúdium (Hernádi)

J.S.Bach : Kétszólamú Invenciók

Bartók: Gyermekeknek II-IV.

Bartók : Mikorkozmosz IV-V.

Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.)

Czerny-Bertini : Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy

Adalárné, EMB 1957)

Grieg : Lyrische Stücke (T.Zászkaliczky)

Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar : Variációk

W.A. Mozart : 6 bécsi szonatina

Mendelssohn : Lieder ohne Worte

Mendelssohn : Gyermekdarabok

Scarlatti : Klavierbüchlein

Scarlatti : Szonáták

Schumann : Jugende Album

Brahms : Magyar táncok zongorára I-II. (EMB)

Könnyű négykezesek Couperin-től Mozart-ig (Peters)

Meister für die Jugend (Peters)

Schubert : Original kompositionen für Klavier 4 Handen I-II. (Peters)

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddigi ismeretek összefoglalása,

– Új stílus: az impresszionizmus,

– A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika

– Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása

– Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,

– Az agogika önálló alkalmazása,

– Zenei stílusjegyek alkalmazása.

Legyen képes:

– Hajlékony dallamformálásra,

– Technikájának kiegyenlítettségét ellenőrizni,

– Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,

– A zongoramű struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,

– Önálló tanulására.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–VI.

Chopin: Mazurkák

Chopin: Keringők

Czerny – Bertini: Etűdök zongorára

Czerny: A kézügyesség iskolája I.

Hacsaturján: Gyermek album

Haydn: Sämtliche Klaviersonaten (Landon, WUE, EMB)

Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Mozart: 6 bécsi szonatina

Majkapar: Variációk

Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)

Korai német zongoramuzsika (Könemann Music Budapest)

Debussy: Children’s Corner (6056)

Introduction to Polyphonic Playing (Á. Lakos)

First Concert Pieces I. G. Frescobaldi – C. Ph. E. Bach (Á. Lakos)

Sonatinen I–II. (A. Kemenes)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Chr. Bach: Duetti

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Csajkovszkij–, Wagner–átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)

Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal 1988)

Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Bach: Két – és három szólamú invenció

Mozart: Szonáták

Haydn: Szonáták

Czerny- Bertini: Etüdök

Cramer: Etűdök

Liszt: 12 etűd. Op. 1.

Clementi: Gradus ad parnassum

Chopin: Noktürnök

Schubert: Impromptus

Moments Musicaux

Követelmény

Kottahű zongorázásra való törekvés,

Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,

– Egy szonatina vagy szonáta tétel,

– Egy romantikus darab,

– Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),

– a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,

– a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),

– a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

– természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,

– egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,

– tudatos, önálló gyakorlásra,

– a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,

– a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,

– a zenei karakterek megvalósítására,

– a zongorapedálok használatára (elő–, után– és együttnyomás),

– életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,

– az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

– biztonságos kotta– és lapról olvasási készséggel,

– adottságainak megfelelő zenei memóriával,

– képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

– a tanulandó zeneműformáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

– a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára

– a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára

– tudatos, önálló gyakorlásra

– a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

– biztos zenei memóriával és technikai tudással

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A"tagozat minimum 10 perc

„B" tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.

– Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina–gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91–92, Kromatikus invenció IV/97 Notturno, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5–10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab:

– Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit–tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.

– Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G–dúr Szonáta nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a,

h, nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes test– és kéztartás,

– hangminőség, billentés,

– pedálhasználat,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, hangszerkezelés fejlesztése

– A kifejezésmódok sokszínűségére való törekvés,

– A barokk (német és francia) díszítések játéka,

– A csembaló hangzás megjelenítése és billentésbeli sajátosságai,

– A teraszos dinamika megoldása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Kis prelúdiumok és fúgák

Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)

Cimarosa: Szonáták

Mozart: Rondo D–dúr K. 485

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Beethoven: Écossaises

Schubert: Ländle

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen

Chopin: Mazurkák

Smetana: Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Grieg: Norwegische Tänze

Debussy: Children’s Corner

Dohnányi: Induló

Bartók: Gyermekeknek I–IV.

Bartók: Mikrokozmosz V–VI

Bartók: Szonatina

Bartók: Három rondó népi dallamokkal

Kodály: Hét zongoradarab

Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)

Bizet: Gyermekjátékok

Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)

Debussy: Kis szvit

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

Ismerje a főbb harmóniai elemeket.

A zongoraművek különböző karakterjegyeit, a hozzákapcsolódó hangszeres megoldásokkal.

A tananyag körülbelül egyharmadát kotta nélkül játszandó.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab)

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A barokk szvit ismerete,

– A díszítések stílushű alkalmazása,

– A klasszika zenei stílusjegyeinek ismerete

– A polifon hallás fejlesztése,

Hangszerkezelés, technika fejlesztése

– Különböző legato billentésmódok alkalmazása,

– A gyorsaság fejlesztése,

– Egyenletes aprótechnika megvalósítása,

– A szabad trilla játék kialakítása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Händel: Suiten (Peters)

Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)

Cimarosa: Szonáták

Mozart: Rondo D–dúr K. 485

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)

Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák

Smetana: Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Grieg: Norwegische Tänze

Debussy: 2 Arabesque (E–dúr, G–dúr)

Dohnányi: Induló

Bartók: Gyermekeknek I–IV.

Bartók: Mikrokozmosz V–VI

Kodály: Hét zongoradarab

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)

Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)

Debussy: Kis szvit

Grieg: Peer Gynt szvit

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

A skála különböző billentésmódokban történő eljátszása.

Alkalmazása a zenei stílusokban.

Zenei karakterek megvalósítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (lehetőleg az egyik romantikus mű)

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A romantika zenei stílusjegyeinek ismerete,

– A XX. századi notáció ismerete.

Hangszerkezelés, technika

– Stílusnak megfelelő zongorabillentés kialakítása, igényes pedál használata,

– Dallam és kíséret érzékeny megvalósítása,

– Legyen képes virtuózabb technikai megoldásokra.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: D–dúr és G–dúr zongoraverseny

Haydn: Szonáták

Beethoven: Szonáták

Schubert: Moments musicaux

Schumann: Kinderszenen op. 15

Chopin: Keringők

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Brahms: Keringők op. 39

Grieg–művek: Lírikus darabok

Debussy: PreludesI–II.

Rachmaninov: Két fantasztikus tánc

Mikrokozmosz V–VI.

Bartók: Négy sirató ének

Kodály: 7 zongoradarab

Lutosławski: Bukoliki

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)

Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Lutosławsky: Album for the Young (Chester Music)

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

Helyes pedálozás.

A művek értelmes előadása.

A zeneműveknek megfelelő billentésmód kialakítsa.

A helyes tempók alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű

– Egy szonáta tétel

– Egy előadási darab

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek és hangszerkezelés fejlesztése

– A trilla játék barokk zenében beosztott, a romantikus művekben ú. n. szabad trilla,

– A romantikus szólamvezetés,

– Parlando, rubato deklamációja,

– Modális hangsorok ismerete.

– A barokk szvit tételeket,

– Modális hangsorokat.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáták

Schubert: Moments musicaux

Schumann: Novelletten op. 21

Chopin: Mazurkák

Chopin: Prelűdök

Liszt: Consolations

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Brahms: Keringők op. 39

Debussy: Preludes I–II.

Bartók: Mikrokozmosz V–VI.

Bartók: Kolindák I.

Kodály: 7 zongoradarab

Lutosławski: Bukoliki

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)

Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

Zenei karakterek hangszín és tempóbeli megvalósítása.

Érzékeny zenei kíséret kialakítása.

A különböző billentésmódok megfelelő alkalmazása.

Stílushű előadása a műnek.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű

– Egy szonáta tétel

– Egy előadási darab

Továbbképző évfolyam „B” tagozat

Ezek a tanulók nem zenei jellegű tanulmányaik mellett meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A barokk zene főbb stílusjegyeinek ismerete,

– Tudja a művet tanári segédlettel, elemezni,

– Ismerje fel a harmóniai összefüggéseket,

– Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika

– Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés,

– Skálajáték különféle módozatai,

– A virtuóz technika alapozása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)

Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Smetana Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Debussy: Children’s Corner

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz V–VI

Bartók: Három rondó népi dallamokkal

Kodály: Hét zongoradarab

Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12

Debussy: Kis szvit

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

Fokozott önállóság a darabok tanulása során.

Stílushű előadás a tempónak megfelelően.

Differenciált pedál használat.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd

– Egy barokk mű

– Egy szonáta tétel

– Egy szabadon választott mű

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A különböző tanult zenei stílusok alapvető jegyeinek ismerete,

– A XX. századi zene jellegzetes notációjának ismerete,

– Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés fejlesztése

– A „szép” halk játék technikai megoldása,

– A dallam és kíséret érzékeny megoldása,

– Technika fejlesztése skálák és etűdök alapján.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)

Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Smetana Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Debussy: Children's Corner

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz V–VI

Bartók: Három rondó népi dallamokkal

Kodály: Hét zongoradarab

Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12

Debussy: Kis szvit

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

Különböző díszítések stílushű alkalmazása.

Az Alberti basszus könnyed és biztonságos játéka.

A polifon hallás érzékenysége.

A zongora hang igényes megszólalására való törekvés.

A kontrollált gyakorlás igénye.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy barokk mű,

– Egy szonáta tétel,

– Egy szabadon választott mű.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek és hangszerkezelés, technika

– Skálajáték, futamok, akkordtechnika fejlesztése,

– Játszott művek elemzése,

– Koncentrált gyakorlás megvalósítása,

– Alkatnak megfelelően önálló ujjrendek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáta

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)

Schubert: Impromtus

Schumann: Kinderszenen

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák1

Dohnányi: Induló

Bartók:Mikrokozmosz –V–VI

Bartók: Tizennégy bagatell

Bartók: Három csíkmegyei népdal

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Követelmény

Árnyaltabb hangszínek megoldása, differenciált kíséret alkalmazása.

Tudatos, és érzékeny pedál használata.

Biztonságos technikai tudás.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy barokk mű,

– Egy szonáta tétel,

– Egy szabadon választott mű.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika

– A modális hangsorok, zenei műformák ismerete,

– A különböző zenei stílushoz illő hangzásbeli, billentésbeli megoldások,

– Virtuóz technikai fejlesztés.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáta

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)

Schubert: Impromtus

Schumann: Kinderszenen

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák1

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz –V–VI

Bartók: Tizennégy bagatell

Bartók: Három csíkmegyei népdal

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Zámoroko: Zongora a jazz-ben

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Képes legyen a tanuló tehetségéhez mérten a mű tudatos interpretációjára.

Legyen állóképessége és biztonságos technikai tudása a tanulónak a nagyobb zenei művek előadásához.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy barokk mű,

– Egy szonáta tétel,

– Egy szabadon választott mű.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),

– a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

– technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,

– a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

– saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,

– a zongorapedálok tudatos használatára,

– a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

– olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,

– az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,

– skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,

– a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,

– a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,

– dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,

– a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

– megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,

– biztos memóriával, koncentrálóképességgel,

– megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 erc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit–tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánctételek nehézségi szintjén.

– Klasszikus szonáta–tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok

szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit–tétel; J. S. Bach: h–moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A–dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.

– Egy klasszikus szonáta–tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C–dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Liszt–Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes test– és kéztartás,

– hangminőség, billentés,

– pedálhasználat,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű zongora vagy pianínó.

2 darab változtatható magasságú zongoraszék.

2 darab különböző magasságú zsámoly.

Metronóm.

Vonós

HEGEDŰ

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

– hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,

– a hegedű akusztikai sajátosságait,

– a hangszer hangolását,

– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,

– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,

– a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,

– a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,

– a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,

– a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,

– a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

– megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,

– helyes, test–, hangszer– és kéztartást és tudatosítsa ezeket,

– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,

– differenciált hangindítást és hanglezárást,

– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,

– a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

– hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,

– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj– és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a különböző vonásnemek elsajátítására,

– a pizzicato–technikára, a pergő–technikára,

– az üveghangok megszólaltatására,

– a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,

– a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, versek, mondókák; a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.

Készségfejlesztés

A hangszerjátékra való felkészítés fázisai, valamint a hangszerre irányuló mozgások gyakorlása

– a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és végtagok térbeli helyzetéről;

– a helyes légzés felismerése, illetve alkalmazása

– a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;

– a hangszertartással kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.

Hangszer nélkül

– emelés – ejtés (fej, kar, kéz, ujjak);

– közelítés – távolítás;

– súlyérzet;

– rotálás, tengelyfogás érzete;

– a hegedű „fészek” megismerése.

A hegedűtartás, vonótartás kialakítása:

– a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;

– a vonóval való megszólaltatás elemi formái;

– a billentés, húrváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Ajánlott tananyag:

Gyermekdalok eljátszása, egyszerűbb népdalok és a Hegedűiskola I. kötetében található egyszerűbb etűdök tanulása.

Kodály: 333 olvasógyakorlat

Forrai: Óvódás énekeskönyv

Dénes – Kállai – Lányi – Mező: Hegedűiskola I.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Szilvay: Színes húrok I.

Követelmény

A hangszerre irányuló mozgások természetes és jó irányú mozgása

A tanulók figyelme irányuljon a hangszer szép hangon való megszólaltatására, és a tiszta intonációra való törekvésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek

– Kottaolvasási ismeretek fejlesztése

– Egész, fél, negyed, nyolcad,és szünetei ismerete

– Módosítójelek

– Dallamsorok felismerése

Hangszerkezelés fejlesztése, készségfejlesztés

– Helyes testhelyzet, hegedűtartás kialakítása
– Billentő mozgás fejlesztése

– A két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése

– Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására

– Vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása

Ajánlott tananyag:

Gyermekdalok, egyszerűbb népdalok eljátszása

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Dénes–Lányi: Hegedűiskola I. füzet

Követelmény

Tudja a tanuló önállóan elhelyezni a hangszerét és vonóját
Törekedjen a tiszta intonációra

Tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása.

– A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó és fekvésváltó mozgások, alkar–rotáció).

– A billentő mozgások kialakítása. Tenyérérzet.

– Intonáció a tanult hangkészletben

A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík–érzet, – vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.

– Vonókezelési feladatok: játék egész vonóval. A legato és détaché játékmód kialakítása. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.

– A szép hang iránti igény felkeltése – már a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során.

– Hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek

– Kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül.

– Metrum, mérőütés, tempó.

– Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.

– Hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik.

– Nyújtópont a fél és a negyed érték mellett.

– Módosítójelek, előjegyzés.

– Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete.

– A hármashangzat fogalma.

– Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.

– Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola I.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek)

Zaharina: Előadási darabok

Balsay: Nyuszifüzetek

Dénes-Mező: Kis előadási darabok

Lenkei: Hegedőmuzsika kezdőknek

Sándor: Hegedűmuzsika

Minimális követelmény:

Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korrigáljon.

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban.

Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkel, törekedjen a tiszta intonációra.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Haydn: Dalocska, Lully: Dal.

A tanszaki meghallgatás anyaga:

-1 tanulmány a Hegedűiskolából kotta nélkül

-1 zongorakíséretes darab kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga :

– Két különböző jellegű tanulmány,

– Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

– ejtő – emelő billentés;

– a húrváltó–készség fejlesztése;

– az ujjak nyújtása, csúsztatása;

– a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);

– a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;

– vonókezelési feladatok:

– a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken,

– legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato, a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”.

A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato.

Zenei ismeretek

– A kottaolvasás továbbfejlesztése.

– A tempó– és dinamikai jelzések ismerete.

– Egyszerű és változó ütemek.

– Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod

– Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola I., II.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási művek)

Moffat: Alte Meister I.

Szovjet pedagógiai gyűjtemény

Szervánszky. 10 könnyű hegedű-zongora darab

Hajdu: Kanásztánc, Kolomejka

Szelényi: Előadási darabok I.

Kamarazene:

Kodály: Biciniumok

Egyszerűbb duók

Minimális követelmény:

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4*b* előjegyzésű skálák hangkészletén belül.

Ismerje az új ritmusokat.

Legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni.

Ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau: Rigaudon, Schubert: Német tánc.

A tanszaki meghallgatás anyaga:

- 1 etűd

- 1 zongorakíséretes mű kotta nélkül vagy duók a tanár vagy egy magasabb évfolyamos növendék kíséretével

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő–készség fejlesztésére az I. fekvésben

– Játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe).

– Kettősfogás–játék: tercek, szextek.

– Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon.

– Nagy és kis détaché.

– Martelé a vonó különböző részein.

– A legato fejlesztése, vonáskombinációk.

– Akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése.

– A vibrato fejlesztése.

– A hangszer önálló felhangolása.

Zenei ismeretek

– A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.

– Szűkített és bővített hangközök.

– A hármashangzat és fordításai.

– A dominánsszeptim hangzat.

– Tonika, szubdomináns, domináns – hangzatfűzésben.

– Kvintkör, klasszikus periódus.

– Két– és háromtagú kis formák elemzése.

– Ékesítések: előke, utóka, trilla, parántrilla és mordent.

– Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedőiskola III–IV.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola III.

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben

Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási művek.

Moffat: Alte Geigenstücke

Nagy-Sándor: Barokk táncok

Bartók-Zathureczky: Gyermekeknek

Baklanova: Szonatina, Allegro, Mazuka

Kamarazene:

Kodály: Biciniumok

Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók, Triók

Szervánszky: Duók Z. 3083

Mozart: 12 duó K. 487 (válogatva)

Bartók: Duók

Követelmény

A tanuló legyen képes az eddig tanult mozgásformák, vonástípusok folyamatos alkalmazására.

Ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módozatait: előke, utóka, mordent, trilla.

Törekedjen a tiszta intonációra az első fekvésben (szűkített és bővített hangközök).

A tanuló ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások).

A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Händel: Gavotte.

A tanszaki meghallgatás anyaga:

-1 etűd

-2 zongorakíséretes mű kotta nélkül, az egyik mű lehet kamarazene

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két etűd (különböző technikai feladatokkal)

– Két zongorakíséretes mű (lehet koncerttétel, vagy barokk, illetve klasszikus tánctétel), lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– Az előző években jobb és bal kézzel elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.

– 1/2 fekvés, II–III. fekvés, fekvésérzet.

– A vibrato fejlesztése

– Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is.

– A kromatikus játéktechnika fejlesztése.

– Az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban.

– A staccato játékmód, az emelt vonás fejlesztése.

– A dobott vonás (spiccato) előkészítése.

– Az akkordjáték és a kettősfogás–játék fejlesztése első fekvésben.

– A hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Zenei ismeretek

– A tempó– és a dinamikai jelzések bővebb ismerete.

– Ütem: 5/4, 5/8, változó ütemek.

– A teljes kvintkör.

– A játszott anyag zenei – formai és harmóniai – elemzése a tanár segítségével.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola III–IV.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűsiskola IV/A, B.

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási művek)

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I.

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, vagy

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben

Hegedőmuzsika II.

Szelényi: Előadási darabok II.

Farkas: Régi magyar táncok

Szőnyi: Szerenád, hajnali tánc

Sugár: Előadási darabok

Telemann: a – moll concertino

Kamarazene:

Pleyel: Duók

Szervánszky: Duók Z. 3083

Mozart: Duók K. 487

Bartók: Duók

Hegedűduók kezdőknek (Vígh)

Kamarazene kezdők számára (Máriássy)

Régi kamarazene (sorozat): Duók, Triók

Követelmény

Ismerje a tanuló a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat.

Legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang).

Tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb tempóban is.

Legyen képes az emelt vonós és staccato játékmód alkalmazására.

Ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Zathureczky: Gyermekeknek, Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo, Mozart: Andantino.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két etűd,

– Két zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– Az eddig tanult fekvésekben való jártasság elmélyítése.

– A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.

– Kettősfogás–játék a fekvések alkalmazásával.

– A vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság).

– Az akkordjáték fejlesztése – játéka könnyebb fekvésváltásokkal is.

– Folyamatos játék dobott vonóval, könnyebb etűdanyagon.

– Az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazása, zeneileg árnyaltabbá tétele, a vonós artikuláció fejlesztése.

– Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon az V. fekvésig.

Zenei ismeretek

– A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.

– Szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptimakkord.

– A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.

– A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése, a barokk szvit felépítése.

– Klasszikus táncok.

– Romantikus karakterdarabok.

– Variációs forma.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola V.

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található, előadási művek.)

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.

Dancla: Etűdök op. 68

Bloch: Hangsoriskola II–III.

Lányi - Lenkei – Mező: Előadási darabok I. – II.

Nagy - Sándor: Barokk táncok II.

Moffat: Alte Meister II.

Corelli: e – moll szonáta op.5

Telemann: Szonatinák (A – dúr, F – dúr)

Baklanova: d – moll koncert

Kamarazene:

Bartók: Duók

Mozart: Duók K. 487

XX. századi kamarazene–művek

A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.

Négy évszázad könnyű triói Z. 13548

A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat (5#, 5*b* előjegyzésig) két oktávon keresztül az V. fekvésig.

Ismerje a IV. és V. fekvést.

Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára.

Gyorsabb mozgású darabokat is szép hangon, értelmes frazeálással játsszon (bal kéz pergőtechnika).

Alkalmazzon folyamatos vibratót az éneklő jellegű műveknél.

Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.

A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy zongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül

– Egy kamaramű (tanárral vagy tanulótársaival).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– Tájékozódás és játékkészség a VI., VII. fekvésben és félfekvésben.

– Háromoktávos hangsorok akkordfelbontásokkal.

A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:

– trilla, pergőtechnika, fekvésváltás (kettősfogásokkal is);

– természetes üveghangok.

A vibrato fejlesztése minden fekvésben.

Zenei ismeretek

– Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).

– Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.

– Kifejező és stílusos artikuláció.

– A portamento fogalma.

– A XX. századi zene hangzásvilágának ismerete: melodikai, harmóniai sajátosságok, szerkesztési elvek ismerete a játszott művek alapján.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36 I. füzetből válogatva,

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola V.

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található, előadási művek.)

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.

Dancla: Etűdök op. 68

Bloch: Hangsoriskola II–III.

Corelli: Szonáták op.5

Handel: Szonáták

Vivaldi: D – dúr, g – moll koncertek

Haydn: G – dúr koncert no.2

Viotti: G – dúr koncert no.23

Mozart: F – dúr kis koncert

Accolay: a – moll koncert I.

Rieding: D – dúr koncert op.5

Komarovszkij: e – moll koncert

Weiner: Rókatánc

Járdányi: Magyar tánc

Továbbá: előadási darabok, a „Remekművek” gyűjteményéből

Kamarazene:

Bartók: Duók

Mozart: Duók K. 487

XX. századi kamarazene–művek

A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.

Négy évszázad könnyű triói Z. 13548

A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Rendelkezzék stílustapasztalattal a barokk művek játékában és szerezzen jártasságot a bécsi klasszikus és romantikus művek terén.

Legyen kedve az önálló társas muzsikáláshoz, ambíciója új művek felkutatásához, terjessze ki érdeklődését korunk zenéje iránt.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül – az egyik kamarazene is lehet.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, zenei ismeretek

A vibrato kialakítása, árnyaltabb dinamika,

A martelé játékmód fejlettebb, differenciáltabb formái.

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

– ejtő – emelő billentés;

–a húrváltó–készség fejlesztése;

– az ujjak nyújtása, csúsztatása;

– a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);

– a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;

Vonókezelési feladatok:

– a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken,

legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato,

– a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”.

A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák. Nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato is, valamint a szinkópa.

Zenei ismeretek

– A kottaolvasás továbbfejlesztése.

– A tempó– és dinamikai jelzések ismerete.

– Egyszerű és változó ütemek.

– Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod

– Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola II.; III–IV. II. fejezet: Fekvéstanulmányok

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található, előadási művek.)

Schradieck: Ujjgyakorlatok

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva), vagy

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45 (válogatva)

Moffat: Alte Meister I.

Szovjet pedagógiai gyüjtemény

Szervánszky 10 könnyű hegedű – zongoradarab

Hajdu: Kanásztánc, Kolomejka

Szelényi: Előadási darabok I.

Küchler: G – dúr concertino

Rieding: h – moll koncert

Komarovszkij: G – dúr concertino

Követelmény

A II. és III. fekvés használata könnyebb hangnemekben. Egyszerűbb fekvésváltások, tanult zenei anyag játéka ujjrendváltozattal.

Önálló hangolás.

Hangsorok, népdalok, klasszikus etűdök és összetettebb zenei anyagok kotta nélküli előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két etűd

– Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A fekvésérzet differenciálása, a fekvésváltás készségének fejlesztése, a II. és III. fekvés elsajátítása.

– A vibrato kialakítása, fejlesztése.

– Trilla, a kromatika intonálása, ujjfüggetlenítés.

– A kettősfogás fejlesztése a II. és III. fekvésben (fekvésváltás nélkül).

– Ismerkedés a IV. fekvéssel és a félfekvéssel.

– Hangsorok, akkordfelbontások két oktávon, a tanult fekvésekben, fekvésváltással is.

– Az eddig tanult vonások fejlesztése a vonó különböző részein, vonáskombinációk.

– Lassú, tartott hangok.

– A staccato játékmód fokozatos fejlesztése.

– Az akkordjáték és az emelt vonás előkészítése, majd alkalmazása.

– Természetes üveghangok.

– Tempótartás, a tempó fokozása.

Zenei ismeretek

– A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.

– Szűkített és bővített hangközök.

– A hármashangzat és fordításai.

– A dominánsszeptim hangzat.

– Tonika, szubdomináns, domináns – hangzatfűzésben.

– Kvintkör, klasszikus periódus.

– Két– és háromtagú kis formák elemzése.

– Ékesítések: előke, utóka, trilla, parántytrilla és mordent.

Memóriafejlesztés.

– alteráció, hangnemi kitérés, moduláció;

– a főtéma, melléktéma fogalma (koncert vagy szonáta játéka kapcsán);

– a klasszikus periódus;

XX. századi stílusjelenségek.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola III–IV.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B (válogatva)

Sándor: Hegedűiskola III.

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található, előadási művek.)

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, illetve 40 etűd op. 54 (válogatva)

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)

Kayser: 36 gyakorlat op. 20 I. (a technikailag könnyebb etűdök: 1, 3, 5, 8)

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben

Moffat: Alte Geigenstücke

Nagy – Sándor: Barokk táncok

Bartók: Zathkureczky: Gyermekeknek

Baklanova: Szonatina, allegro, mazurka

Vivaldi: G – dúr koncert (Felinski) op.7 no.2

Rieding: G – dúr koncert op.54

Seitz: G – dúr koncert op.13

Küchler: D – dúr koncert (Vivaldi stílusban) op.15

Huber: G –dúr concertino

Kamarazene:

Bartók: Duók

Régi kamarazene (Pejtsik – Szász): Duók, Triók

Pleyel: Duók

Szervánszky: Duók (Z. 3083)

Követelmény

Játsszon a tanuló szép és kifejező hangon.

Billentése legyen mozgékony, rendelkezzen tapintási érzékenységgel.

Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben.

Törekedjen a fekvésváltás vonóvezetéssel való ritmikai összehangoltságára.

Alkalmazza helyesen a közvetítőhangokat a gyakorlásban, a vibratot a zene kifejező megformálása során.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két különböző jellegű technikai tanulmány – közülük az egyik klasszikus etűd

– Két zongorakíséretes mű kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A tanult fekvésekben való játék elmélyítése, a IV–V. fekvés elsajátítása.

– Ismerkedés a VI–VII. fekvéssel (hangsorok, szekvenciális fekvésváltás–gyakorlatok).

– A páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.

– A fekvések összekötése I–V. fekvésig.

– Az akkordjáték fejlesztése: egyszerre megszólaltatott háromszólamú akkordok és egyszerű négyszólamú tört akkordok tanulása.

– Hangsorok 5#–5*b* előjegyzésig, akkordfelbontásokkal, két oktávon.

– A pergőtechnika, trilla, zenei díszítések alkalmazása.

– A vibrato fejlesztése, kifejezésbeli gazdagítása éneklő művek előadásánál.

– Az eddig tanult vonások gyorsítása, karakterbeli gazdagítása.

– A kettősfogás–játék fejlesztése (fekvésváltással kombinálva is).

Zenei ismeretek

– A tempójelzések bővebb ismerete.

– Ütem: 5/4, 5/8, változó ütem.

– A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.

– Szűkített és bővített hármashangzatok, szűkített szeptimakkord.

– A rondó– és a szonátaforma főbb jellemzői.

– Alapvető zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto, grazioso, marcato.

– Az egészhangú skála.

– A portamento fogalma.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola III–IV.

Dénes– Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola V–VI.

Sándor –Járdányi–Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B

Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.

Bloch: Hangsoriskola II. Z. 1767

Kayser: 36 etűd op. 20 I–II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I.

Dancla: Etűdök op. 68 (válogatva, pl. 2, 4, 6, 1, 9.)

Hegedűmuzsika II.

Szelényi: Előadási darabok II.

Farkas: Régi magyar táncok

Szőnyi: Szerenád, hajnali tánc

Sugár: Előadási darabok

Telemann: a- moll concertino

Vivaldi: G – dúr koncert (Országh)

Huber: F – dúr Concertino

Rieding: D –dúr koncert op.25

Beriot: Air varie

Baklanova: d – moll koncert

Kamarazene:

Hegedűduók kezdőknek (Vígh)

Mozart: 12 könnyű duó K. 487

Szervánszky: Duók

Pleyel: Duók op.24

Követelmény

Játsszon a tanuló felszabadult hangszerkezeléssel, rendelkezzen karakterérzékeny vonótechnikával.

Zenei igénnyel váltson fekvést, igazodjon a játszott mű tempójához és karakteréhez.

Vibratója legyen folyamatos, alkalmazza mozgalmasabb zenei anyagon is.

Tudjon könnyebb műveket önállóan megtanulni.

Könnyebb darabokat, valamint zenekari és kamaraművek egyszerűbb szólamait tudja lapról játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két különböző jellegű technikai tanulmány – közülük az egyik klasszikus etűd

– Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A játékkészség fejlesztése I–VII. fekvésig.

– Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon.

– A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.

– Pergőtechnika.

– A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.

– A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.

– Spiccato játék középtempóban.

– Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek

– A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése. – Szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.

– A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.

– Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.

– Ismerkedés korunk zenéjével.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola V–VI.

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.)

Kayser: 36 etűd op. 20 II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II.

Dancla: Etűdök op. 68

Ševeík: Fekvésváltások op. 8

Bloch: Hangsoriskola II–III. Z. 1767–68

Feigerl: 24 gyakorlat I. (a könnyebbek közül válogatva)

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Lányi – Lenkei – Mező: Előadási darabok I-II.

Nagy – Sándor: Barokk Táncok II.

Moffat: Alte Meister II.

Corelli: e – moll szonáta op.5

Telemann: Szonáták (A – dúr, F – dúr)

Vivaldi: D – dúr koncert op.3

a – moll koncert op.3 no 6.

Komarovszkij: A – dúr koncert

Seitz: D – dúr koncert op.15

Rieding: a – moll koncert op.21

Járdányi: Concertino

Sugár: Concertino

Kamarazene:

Régi kamarazene (Pejtsik–Szász): Duók, Triók

Bartók: Duók

Lendvay: Duók (Z. 13224)

Szokolay: Magyar gyermekdalok (két és három hegedűre) (Z. 7254)

Kiss Zs.: Duók Z. 12565

Reményi: Duók Z. 13247, (Z. 12567)

Követelmény

Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből (etűdök is).

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására

Az év folyamán több alkalommal szerepeljen hangversenyen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két etűd (közülük az egyik klasszikus etűd),

– Két zongorakíséretes mű – az egyik vagy koncert, vagy szonáta.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A játékkészség fejlesztése I–VII. fekvésig.

– Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon, terc–, szext és oktávskálák két oktávon; az ujjrendi formák bővítése a zenei kifejezés szolgálatában („kúszó ujjrend”,

ujjazatos kromatika).

– A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.

– Pergőtechnika.

– A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.

– A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.

– Spiccato játék középtempóban.

– Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek

– A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése, szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.

– A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.

– Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.

– Ismerkedés korunk zenéjével.

– Az elérendő készségszintet az évfolyam technikai és zenei anyaga jelöli meg.

– Az értőbb, önálló előadáshoz szükséges zenei összefüggések, stílusjegyek, szakkifejezések ismeretének kibővítése.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI., II. rész

(Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.)

Bloch: Hangsoriskola II–III. Z. 1767–68

Mazas: Études speciales op. 36, I. Études brillantes op. 36 II. (a lehetőségek szerint)

Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (a könnyebbek közül)

Dancla: Etűdök op. 68

Kayser: 36 etűd op. 20, III.

Ševčík: Fekvésváltás op. 8

Ševčík: Trillagyakorlatok op. 7

Corelli: Szonáták op.5

Handel: Szonáták

Vivaldi: D- dúr, g-moll koncertek

Haydn: G-dúr koncert no.2

Viotti: G-dúr koncert no.23

Mozart: F-dúr kis csoport

Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3

Accolay: a-moll koncert I.

Rieding: D-dúr koncert op. 5

Komarovszkij: e-moll koncert

Weiner: Rókatánc

Járdányi: Magyar tánc

Továbbá: előadási darabok a „Remekművek” gyűjteményéből.

Követelmény

A tanuló hangszerkezelése legyen perspektivikusan megalapozott.

Legyen képes tudatos helyezkedő–műveletekre a tiszta intonáció érdekében.

A fekvésváltásokat és a vibratót a zenei folyamatokba illesztve, zavartalanul tudja megoldani.

Az alapvonásokat tudja hajlékony, szép hangon játszani.

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.

Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két etűd,

– Egy koncerttétel vagy egy zongorakíséretes darab (a koncerttétel helyett lehet szonáta I–II. tételt játszani) kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,

– a fontosabb tempó– és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,

– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,

– a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,

– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének

nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),

– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,

– a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

– a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,

– ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,

– szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,

– technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,

– tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,

– az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,

– szép hangon való, karakteres előadásra,

– a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

– Háromoktávos skála, akkordfelbontásokkal,

– Két szabadon választott etűd,

– Egy versenyműű saroktétele,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy egy lassú és egy élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A”tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma

A” tagozat

– Egy etűd; Dénes: V–VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op. 36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab, koncert–tétel, vagy szonáta–tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk–sorozat, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D–dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e–moll, A–dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.

– Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén,Dancla:Etűdök op. 68.

– Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú–gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak

(EMB 8001) nehézségi szintjén.

– Egy koncert– vagy szonáta–tétel; Komarovszkij: A–dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a–moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a–moll koncert (PWM), Seitz: g–moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert –solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A–dúr szonáta, Händel: E–dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– a vibrato helyes alkalmazása,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A hajlékony hang kialakítása,

– Alapvonások (legato, martele, detache) kidolgozása,

– A fekvésváltás könnye alkalmazása,

– A húrváltó mozgások fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Feigerl: 24 Etüd

Kayser: Etüdök III.

Block: Hangsoriskola

Vivaldi: G–dúr Koncert

Haydn: D–dúr Koncert no.2.

Komarovszkij: A–dúr Koncert

Händel: E–dúr Szonáta

Corelli: e–moll Szonáta

Haydn: Menüett D–dúr, F–dúr

Vivaldi: Siciliano

Rubinstein: Polka

Weiner: Rókatánc

Bartók-Fülep: Este a székelyeknél Z. 2524

Követelmény

Legyen képes a tanuló a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd

– Egy előadási darab (választható koncerttétel, szonáta vagy kamaraműű) lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Jobbkéz mozgásainak fejlesztése (különösen a vonóbeosztással kombinált vonásoknál)

– A tanuló legyen jártas a barokk zene hangzásvilágában

Követelmény

Legyen képes oldott és rugalmas billentésre a magasabb fekvésben is.

A fekvésváltás legyen könnyed és folyamatos

A tanuló tudjon tisztán intonálni a magasabb fekvésben is

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37

Kayser: 36 etűd op. 20, III.

Vivaldi: e–moll, E–dúr Koncert

Vivaldi: d–moll Kettősverseny

Stamitz: B–dúr Koncert

Händel: g–moll Szonáta

Corelli: A–dúr Szonáta

Mozart: Albumok (Dobszay)

Veracini: Largo (Remekművek sorozat)

Járdányi: Magyar tánc

Bartók: Duók

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladat

– A korábbiakban elsajátított zenei és technikai eszközök alkalmazási készségének további finomítása

– A bécsi klasszika jellegzetes formáinak megismerése

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, II.

Feigerl: II. Füzet

Block: Skálák

Schradieck: Ujjgyakorlatok

Bach: a–moll Koncert

Mozart: D–dúr (Adelaide) Koncert

Beriot: a–moll Koncert

Tartini: F–dúr Szonáta

Händel: A–dúr,D-dúr, g-moll Szonáta

Schubert: A méh

Gluck: Melódia (Remekművek sorozat)

Wieniawsky: Legenda

Beethoven: Romanc (F dúr)

Bartók: Szonatina

Vivaldi: d–moll , a-moll Kettősverseny

Händel: g–moll Szonáta

Corelli: A–dúr Szonáta

Mozart: Albumok (Dobszay)

Veracini: Largo (Remekművek sorozat)

Járdányi: Magyar tánc

Fiocco:Allegro

Bartók: Román táncok

Követelmény

Legyen a tanuló intonációs biztonsága fejlett a magasabb fekvésekben is.

Tudjon hangszerén folyamatosan pergő trillát játszani.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Zenei karakterek és a hozzá tartozó virtuózabb vonásfajták játéka,

– Gyorsabb tempójú futamok fejlesztése,

– Hangképzése a zenei kifejezést szolgálja.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études brillante II.

Feigerl: Etüdök

Block: Skálák

Schradieck: Ujjgyakorlatok

Bach: E–dúr Koncert

Mozart: G–dúr Koncert

Spohr: d–moll Koncert

Kabalevszkij: C–dúr Koncert

Tartini: 12 fantázia szólóhegedűre

Locatelli: g–moll Szonáta

Bach: E–dúr Partita

Bruck: Air

Rachmanyivov: Vocalise

Bartók: Szonatina

Bartók: Román népi táncok

Kodály: Kállai kettős

Követelmény

Legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.

Tudjon önállóan ujjazatot és vonásnemet változtatni a zenei kifejezés szolgálatában.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B”tagozat

7. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

– Billentés alapformáinak tudatos alkalmazása

– Húr és vonóváltás műveleteinek előkészítése, fejlesztése

Ajánlott tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Feigerl: 24 Etüd

Kayser:Etüdök III.

Dont: Etüdök op. 37

Block: Skálaiskola

Vivaldi: a–moll, d–moll Koncert

Haydn: G–dúr Koncert

Viotti: G–dúr Koncert

Händel: g–moll, F–dúr Szonáta

Corelli: e–moll Szonáta

Dancla: Solo I., II

Vivaldi: Siciliano

Farkas: Szonatina

Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.

Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.

Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két előadási darab – koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Oldott és rugalmas billentés kialakítása,

– Könnyed és folyamatos fekvésváltás,

– Ritmikus pergőjáték.

Ajánlott tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I. II.

Feigerl: 24 Etüd

Kayser: Etüdök III.

Dont: Etüdök op. 37

Sevčik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat

Flesch: Hangsoriskola

Bach: a–moll E–dúr Koncert

Haydn: G–dúr Koncert

Stamic: B–dúr Koncert

Händel: Szonáták

Tartini: Szonáták

Veracini: Szonáták

Brahms: A–dúr Keringő

Smetana: Hazámról

Gluck: Melódia (Remekművek)

Franceour: Sicilien és Rigaudon

Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes hangszerén az alsó 5 fekvésben oldott és rugalmas billentésre.

Könnyed és folyamatos fekvésváltás.

Ritmikus pergőjáték.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Kombinált vonások gyorsabb alkalmazása

– Különböző fajta dobott és emelt vonások játéka

Ajánlott tananyag

Kreutzer: 42 Etüd

Roda: 24 Caprices

Dancla: Etüdök op. 73

Sevčik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat

Sevčik: Vonótechnika 40 variáció

Flesch: Hangsoriskola

Bach: E–dúr Koncert

Mozart: G–dúr Koncert

Spohr: d–moll Koncert

Bruch: g–moll Koncert

Tartini: g–moll Szonáta

Veracini: e–moll Szonáta

Smetana: Hazámról

Beethoven: Romanc

Kreisler: Schön Rosmaria

Bartók: Duók

Követelmény

A tanuló intonációs biztonsága terjedjen ki a fogólap egész területére.

Tudjon folyamatos pergő trillát játszani.

Legyen képes hangszerén átélni a játszott művek érzelmi tartalmát.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Gyors tempójú futamok,

– Kettősfogás–játékok fejlesztése (terc, szext, oktáv),

– Kromatikus skálák.

Ajánlott tananyag

Kreutzer: 42 Etüd

Roda: 24 Caprices

Hubay: Etudes de Violin

Sevčik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat

Schradieck: Fekvésváltásgyakorlat op.8

Vivaldi: Négy évszak–ból

Mozart: D–dúr, A–dúr koncert

Telemann: 12 Szólófantázia

Bach: E–dúr Hegedűverseny

Mozart: G–dúr Hegedűverseny

Spohr: d–moll Hegedűverseny

Bruch: g–moll Hegedűverseny

Tartini: g–moll Szonáta

Veracini: e–moll Szonáta

Bach: Partita

Smetana: Hazámról

Beethoven: Romanc (F–dúr)

Kreisler: Preludium és Allegro

De Falla: Spanyol Tánc

Követelmény

Legyen képes egyéni adottságainak megfelelően művészi szándékú kifejezésre, a gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására.

Hangképzése legyen kifejező és árnyalt a zenei megformálás és hangvétel szuggesztivitásának természetes kialakítására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd,

– Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.

Legyen képes:

– a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,

– kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,

– egyenletes futamokat megszólaltatni,

– mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,

– egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– természetes, oldott hangszerkezelésre,

– a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,

– különböző módon vibrálni,

– a jobb és bal kéz játékának összehangolására,

– a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,

– dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

– képzett hallással,

– biztos memóriával,

– koncentrálóképességgel,

– megfelelő lapról olvasási készséggel.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A" tagozat minimum 10 perc

„B" tagozat minimum 10 perc

„A" tagozat

- Etűd: Duncla: Tanulmányok hegerdűre op 68. 1. sz. etűd

– Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenyű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaraműű is (pl. Bartók: Hegedűduók).

(4) Két különböző karakterű, előadási darab – koncert tétel: Rameau: Gavotte vagy La Villageoise

Vivaldi: G – dúr koncert I. tétel

A kamaraműű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Két etűd; Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /2., 7., 10. nehézségi szintjén.

– Barokk szonáta két tétele; Händel: g–moll (EMB 12309 kötetben), D–dúr (EMB 12309 kötetben), A–dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén.

– Egy koncert–tétel, vagy előadási darab; Bach: a–moll (EMB 1600), E–dúr (EMB 1601), Haydn: C–dúr (Peters), Mozart: D–dúr – Adelaide, Beriot: a–moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F–dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– a vibrato helyes alkalmazása,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú, méretű és minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, gyanta)

Hangszerenként évente legalább két garnitúra húr.

Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó

Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör

Legalább 2 darab kottatartó

Metronóm

GORDONKA

A gordonkatanítás célja, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

– a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,

– a gordonka akusztikai sajátosságait,

– a hangszer hangolását,

– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,

– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,

– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,

– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,

– a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,

– a gordonkairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,

– a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

– megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,

– helyes, test–, hangszer– és kéztartást és tudatosítsa ezeket,

– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gordonkahangot,

– differenciált hangindítást és hanglezárást,

– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,

– a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

– hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,

– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj– és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a különböző vonásnemek elsajátítására,

– a pizzicato–technikára,

– az üveghangok megszólaltatására,

– a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,

– a hangköz– és akkordjáték sajátosságaira,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,

– a basszus–, tenor– és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,

– a tudatos zenei memorizálásra,

– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra.

Általános követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

A képességek kibontakoztatása és a készségek fejlesztése

A hallás és a ritmusérzék fejlesztése, érzékenység a dinamikai és a hangszínbeli különbségekre.

A kottaolvasás és a lapról játszás fejlesztése.

A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.

A zenei ízlés, a stílusérzék és a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakoztatása.

A céltudatos és gazdaságos gyakorlási módszer kialakítása.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.

– Az A–, D–, G– és C–húr hangkészlete az első fekvés szűk fogásmódjában.

– A módosítójelek.

– A 2/4–es, 3/4–es és 4/4–es ütem.

– A fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.

– A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron.

– Pizzicato, Détaché vonás. Egyenletes sebességű vonás.

– Vonóbeosztás kétféle ritmusértéken (fél és negyed vagy negyed és nyolcad érték). Két hang kötése.

Ajánlott tananyag

Pejtsik: Gordonka ABC

Gárdián: Gordonkaiskola

Friss: Gordonkaiskola I.

Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – Brodszky EMB 2417)

Gordonkamuzsika kezdőknek I.(EMB 6312)

Követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

– Nyújtópont a fél– és a negyedérték mellett.

– Húrváltás két szomszédos húron, két hang kötése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Egy oktáv terjedelemben két húron való játék kvintváltó népdalokon.

– Később hangsorok és hármashangzatok segítségével egyéb dallamokon.

– Bal kéz legato fejlesztése terclépésekkel.

– Egész– és részvonó használata, a vonóbeosztás alapjainak elsajátítása.

Ajánlott tananyag

Pejtsik: Gordonka ABC

Gárdián: Gordonkaiskola

Friss: Gordonkaiskola I.

Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – Brodszky EMB 2417)

Gordonkamuzsika kezdőknek I.(EMB 6312)

Követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása két húron.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.

– Az első fekvés szűk fogásmódjának hangkészlete.

– A módosítójelek.

– A dúr hangsor szerkezete, hangközei.

– A 2/4–es, 3/4–es és 4/4–es ütem.

– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek. Nyújtópont a fél és negyed érték mellett.

– Dallamsorok, motívumok azonosságának felismerése. A hasonló részletek különbségeinek felismerése. Indítás, befejezés.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.

– A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron. A bal kéz húrváltása.

– Pizzicato. A détaché vonásmód.

– Egész– és részvonások és ezek egyenletes sebességű összekapcsolása. 2–3–4 hang kötése.

– Egyszerű húrváltás szomszéd húrok között.

– Nyújtópontos ritmus kötve.

– C–dúr hangsor két oktávon, G–dúr, D–dúr és F–dúr hangsor egy oktávon keresztül. A hangsorok – hármashangzat–felbontásai.

Ajánlott tananyag

Pejtsik: Gordonka ABC

Gárdián: Gordonkaiskola

Friss: Gordonkaiskola I.

Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)

Wojciechowska – Wilkomirski: Gamy i pasaze na wiolonczele (PWM)

Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – BrodszkyEMB 2417)

Régi zene gordonkára (Brodszky) (EMB 2452)

Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)

Régi zene 2 és 3 gordonkára (EMB 7222)

Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7014)

Követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, népdalfeldolgozás, vagy előadási darab eljátszása szomszédos húrokon, egy oktáv hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, vagy népdalfeldolgozás

– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangkészlet bővítése a tágfogásban tanult hangokkal.

– A dúr és a moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.

– A 2/2–es, 3/8–os és a 6/8–os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A bal kéz játéka tágfogásban, az előző év anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. (A kétfajta tágfogás tanításának sorrendjét a tanár dönti el.)

– A vonókezelés fejlesztése szűkfogásos anyagon. 6–8 hang kötése. A portato vonásmód. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő, elválasztott hangok játéka.

– A változó sebességű vonás megalapozása (nyújtópontos fél érték és negyed érték, illetve nyújtópontos negyed érték és nyolcad érték külön vonóval). Nyújtópontos nyolcad és tizenhatod kötve.

– A dinamikai árnyalás alapjai (visszhanghatás, záróhangok diminuendója).

– Hangsorok tágfogásban az első fekvésben. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola I–II.

Gárdián: Gordonkaiskola

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)

Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)

Sevcík – Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)

Sevcík – Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)

Előadási darabok gordonkára II. (Csáth – Brodszky) (EMB 4480)

Repertoire Album (a Friss–iskola II. darabjai) (EMB 5958)

Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)

Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)

Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)

Klassische Stücke für den Aufang I–II. (Schott 4918–9)

Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)

Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)

Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)

Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)

Bartók: 18 duo (Universal 12850)

Bréval: Leichte Stücke I–II. (Schott 6158–9)

Leichte Cello–Duette I–II. (Schott 5276–7)

Követelmény

Egy adott technikai feladatot feldolgozó 8–24 ütemes, szűkfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 kötetből) eljátszása.

Tágfogás (és összekapcsolása szűkfogással) népdal vagy gyermekdal keretében. 16 –32 ütemes előadási darab eljátszása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy etűd,

– Egy gyermekdal vagy népdal,

– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az első fekvés teljes hangkészlete, kibővítve a fekvésjátékban megismert hangokkal.

– A változó ütem.

– A könnyebb ékesítések (előke, parántrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.

– A triós forma és a rondóforma.

– A tanult anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az előző évben jobb és bal kézzel külön–külön elsajátított technikai elemek összekapcsolása és fejlesztése.

– A tágfogás fejlesztése. A fekvésjáték alapjai. (Az egyes fekvések tanítási sorrendjét a tanár dönti el.) – Gyakorlatok az egyes fekvésekben. A tanult fekvések összekapcsolása az első fekvéssel, az előző évek anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. Ujjgyakorlatok a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.

– Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése. Az akkordjáték alapjai. Martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás.

– Dinamikai árnyalás, crescendo és diminuendo.

– Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor, kibővítve a tanult fekvésekben játszható hangsorokkal. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola II–III

Gárdián: Gordonkaiskola

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Somló: Tanulmányok (EMB 2138)

Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.

Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)

Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)

Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)

Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)

Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)

Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)

Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)

Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)

Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)

Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)

Gárdonyi: Két kis rapszódia EMB 2205

Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)

Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)

Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény

Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70, vagy Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. kötetből) eljátszása.

Az első fekvés összekapcsolása valamely másik fekvéssel mérsékelt tempójú, könnyű ritmusú gyakorlatokban.

Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk, vagy klasszikus tánctétel első fekvésben, szűk– és tágfogásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.

– A tenorkulcs.

– A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.

– A játszott anyag zenei formáinak elemzése.

– Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az előző évben jobb és bal kézzel külön–külön elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.

– Nagyobb terjedelmű művek az előző év technikai szintjén.

– Játék az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. A kettősfogás–játék fejlesztése.

– Az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. Akkordjáték az első fekvésben. A martelé vonásmód fejlesztése. Összetett vonásnemek.

– A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.

– A dinamikai árnyalás fejlesztése.

– Hangsorok egy, illetve két oktávon az első négy fekvésben 3#, 3 b előjegyzésig (a fisz–moll kivételével). Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola II–III

Gárdián: Gordonkaiskola

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Somló: Tanulmányok (EMB 2138)

Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.

Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)

Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)

Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)

Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)

Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)

Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)

Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)

Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)

Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)

Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)

Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)

Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)

Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)

Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I., Dotzauer – Klingenberg: 113 gyakorlat I.).

Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee–iskola, vagy a Kummer–iskola kantilénás etűdjei).

Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) hangkészlete az A– és a D–húron.

– A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.

– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– Az ujjrendkészítés alapelvei. A jellegzetes figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése, az alterált hangok.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.

– A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. A vibrato mozgás az átmeneti fekvésekben. A kettősfogás–játék fejlesztése.

– Az akkordjáték és az arpeggio fejlesztése. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása. A hangszín árnyalása vibratóval és vonókezeléssel.

– Dúr és moll hangsorok két oktávon keresztül 3#,3b előjegyzésig. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)

Lee: Melodische und progressive

Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)

Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)

Schulz: Lagenwechsel–Studien (Hofmeister)

Sevcík–Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter–Vorstudien op. 8 (Bosworth)

Becker: Finger– und Bogen–Übungen (Schott)

7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)

Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)

Cello & Piano I. (EMB 14636)

Cello & Piano II. (EMB 14637)

Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)

9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)

Breval: C–dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)

Lanzetti: G–dúr szonáta (Schott CB 103)

Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)

9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)

Fiorè Három cselló szonáta (EMB 1466)2

Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)

Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)

Offenbach: Sechs Duos op. 50 I–II. (Schott 6105–6)

Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)

Hook: Hat szonáta (EMB 14405)

Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Követelmény

Közepes terjedelmű és mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31 és op. 131, Dotzauer – Klingenberg I.).

A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.

Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonáta–tétel eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, vagy klasszikus tételpár zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) teljes hangkészlete.

– Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.

– Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.

– A kromatikus hangsor ujjrendje.

– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.

– A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tájékozódás és a biztonság fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.

– A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.

– A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.

– A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.

– Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.

– Egy–két hangsor a több előjegyzést tartalmazó hangsorok általános ujjrendjével. A kromatikus hangsor.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola IV – V

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)

Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)

Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)

Battanchon: 50 Studien II–III. (Hofmeister)

Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)

Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)

Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)

De Fesch: 6 sonate Peters 12078 (egyenként a Schott CB–ban is megjelent)

Boismortier: g–moll szonáta (Schott CB 98)

Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)

Hajdu: 4 duó (EMB 13380)

Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)

Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)

Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)

Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie basso continuo I–II. (EMB 13490–1)

Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer I–II., Kummer op. 57) eljátszása.

Barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, illetve klasszikus tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az első fekvés teljes hangkészlete.

– A dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.

– A 2/2–es, 3/8–os, 6/8–os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont a nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.

– A könnyebb ékesítések (előke, paránytrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.

– A triós forma és a rondóforma.

– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Mozgékony, folyamatos játék az első fekvésben, a szűk– és a kétféle tágfogásban. Gördülékeny hangsorjáték. Ujjgyakorlatok, a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.

– A vonókezelés fejlesztése. 6–8 hang kötése. A portato vonás. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő elválasztott hangok játéka. Változó sebességű vonások (nyújtott ritmus külön vonóval) kiegyenlített hangon, igényes vonóbeosztással.

– Az előadási darabok igényes, dinamikailag is árnyalt megszólaltatása.

– Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola I–II.

Gárdián: Gordonkaiskola

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)

Sevcík – Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)

Sevcík – Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)

Előadási darabok gordonkára II. (Csáth – Brodszky) EMB 4480

Repertoire Album (a Friss–iskola II. darabjai) (EMB 5958)

Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)

Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)

Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)

Klassische Stücke für den Aufang I–II. (Schott 4918–9)

Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)

Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)

Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)

Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)

Bartók: 18 duo (Universal 12850)

Bréval: Leichte Stücke I–II. (Schott 6158–9)

Leichte Cello–Duette I–II. (Schott 5276–7)

Követelmény

Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee op. 70, vagy Popper op. 76/I. kötetéből) eljátszása.

Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk vagy klasszikus tánc szűk– és tágfogásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.

– A változó ütem.

– A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.

– A játszott anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Fokozódó terjedelmi követelmények az előző év technikai szintjén.

– A tájékozódás és folyamatos játék fejlesztése az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. Kettősfogások első fekvésben, tágfogásban is.

– Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. A martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás. Összetett vonásnemek.

– A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.

– A dinamikai árnyalás fejlesztése.

– Hangsorok egy illetve két oktáv hangterjedelemben, az első négy fekvésben 3#, 3b előjegyzésig (a fisz–moll kivételével). Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola II–III

Gárdián: Gordonkaiskola

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Somló: Tanulmányok (EMB 2138)

Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)

Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)

Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)

Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)

Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)

Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)

Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)

Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)

Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)

Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)

Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)

Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)

Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)

Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper op. 76/I., Dotzauer – Klingenberg I.).

Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee–iskola, vagy a Kummer–iskola kantilénás etűdjei).

Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, illetve klasszikus tánctétel vagy egy romantikus darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) hangkészlete az A– és a D–húron. A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.

– A tenorkulcs.

– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– Az ujjrendkészítés alapelvei.

– A kromatikus hangsor ujjrendje.

– Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.

– A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. Az átmeneti fekvések vibrato mozgása. – A kettősfogás–játék fejlesztése.

– Akkordjáték és egyszerű arpeggiók fekvésváltást is tartalmazó tanulmányokban és darabokban. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása.

– A hangszín árnyalása vibratóval és vonókezeléssel.

– Dúr és moll hangsorok két oktávon, 3#, 3b előjegyzésig.

– Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Pejtsik: Gordonkaiskola II.

Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)

Lee: Melodische und progressive

Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)

Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)

Schulz: Lagenwechsel–Studien (Hofmeister)

Sevcík–Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter–Vorstudien op. 8 (Bosworth)

Becker: Finger– und Bogen–Übungen (Schott)

7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)

Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)

Cello & Piano I. (EMB 14636)

Cello & Piano II. (EMB 14637)

Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)

9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)

Breval: C–dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)

Lanzetti: G–dúr szonáta (Schott CB 103)

Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)

9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)

Fiorè Három cselló szonáta (EMB 14662)

Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)

Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)

Offenbach: Sechs Duos op. 50 I–II. (Schott 6105–6)

Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)

Hook: Hat szonáta (EMB 14405)

Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Követelmény

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I.).

A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.

Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonátatétel eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, vagy klasszikus szonátatétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) teljes hangkészlete. Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.

– A hegedűkulcs.

– Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.

– Az üres húrt is tartalmazó kromatikus hangsor ujjrendje.

– A jellegzetes hangszeres figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése az alterált hangokról, a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.

– A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.

– A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.

– A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.

– Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.

– Dúr és moll hangsorok 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon, a mélyebb fekvésű hangsorok három oktávon keresztül. Hármashangzat–felbontások és terclépések. A terc– és a szextskála alapjai (megfelelő fejlettségű kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húrral.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola IV – V

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)

Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)

Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)

Battanchon: 50 Studien II–III. (Hofmeister)

Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)

Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)

Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)

De Fesch: 6 sonate (Peters 12078)

Boismortier: g–moll szonáta (Schott CB 98)

Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)

Hajdu: 4 duó (EMB 13380)

Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)

Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)

Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)

Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie basso continuo I–II. (EMB 13490–1)

Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I–II., Kummer: 10 melodikus etűd) eljátszása.

Barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása. Vagy: egy koncert illetve concertino–tétel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

A legfontosabb hüvelykujjas fekvések hangkészlete.

Az üres húr nélkül játszható hangsorok általános ujjrendje.

A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.

A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése

A játék biztonságának és mozgékonyságának fejlesztése az első hét fekvésben. A hüvelykujjas játék fejlesztése. A hüvelykujjas fekvés összekapcsolása a mélyebb fekvésekkel. Igényes kettősfogás játék.

Az előző évben elsajátított vonásmódok továbbfejlesztése. A spiccato vonás alapjai.

Barokk és klasszikus művek stílusos előadása.

A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.

Az önállóság fejlesztése az ujjrend megválasztásában és a gyakorlás módszerességében. Nagyobb terjedelmű művek gyors, megbízható elsajátítása.

Dúr és moll hangsorok 4#, 4b előjegyzésig három oktávon keresztül. A terc– és a szextskála fejlesztése (megfelelő kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húr nélkül.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola IV – V

Lee: 40 melodische Etüden op. 31 II. (Schott 967)

Franchomme: 12 Etudes op. 35 (EMB 13871)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Klengel: Tägliche Übungen III. (Breitkopf)

Kodály: Epigrammák (EMB 1814)

Járdányi: Szonatina (EMB 6528)

Farkas: Népdalszonatina (EMB 2458)

Papp: Négy kis darab (EMB 6111)

Hajdu: Szonatina (EMB 5489)

Vivaldi: 9 sonate (EMB Urtext 13439)

Porpora: F–dúr szonáta (EMB 12052)

Caldara: D–dúr szonáta (EMB 12043)

Kodály – Jákó: 15 duó (és 10 trió) (EMB 7426 és 7710)

Kummer: Sechs Duos op. 156 II. (Hofmeister 30232)

Lee: Sechs Duos op. 60 II. (Hofmeister 30117)

Giordani: Six Duos op. 4 (Schott CB 119)

Vivaldi: Concerto in la minore (EMB 6253)

Porpora: Concerto in la minore (EMB 12802)

Követelmény

Nagyobb technikai felkészültséget kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I–II., Kummer op. 57, valamint Franchomme op. 35–ből és Merk op. 11–ből a könnyebbek) eljátszása.

Komolyabb követelményeket támasztó barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) eljátszása (pl. Marcello, Vivaldi).

Egy koncert– illetve concertino–tétel, vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két etűd,

– Egy barokk, vagy preklasszikus tételpár zongorakísérettel, kotta nélkül,

– Egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,

– a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,

– az egyes húrok és az egyes fekvések hangkészletét,

– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),

– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,

– a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést.

Legyen képes

– a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,

– ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,

– szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni.

Tudjon kottát olvasni basszus–, tenor– és violinkulcsban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

– dúr és moll skálák, hármashangzatok 3 oktávon keresztül, 3 #, 3 b előjegyzésig, tercek és szextek, az alsó fekvésekben kettes kötéssel is,

– két etűd (pl. Dotzauer: Etűdök II.),

– egy preklasszikus szonáta lassú és gyors tétele,

– egy előadási darab.

cím: 5350 Tiszafüred, Fő út 63., OM azon.: 201100
tel.: 59/511-274, 30/2202-053
honlap: flz.hu, e-mail: iskola.zene.tiszafüred@karcagitk.hu

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gordonka főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd, Somló: Tanulmányok gordonkára (EMB 2138), Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters)/I. – /1., 2., 3., 4., 11.; Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters), op. 131 – /1., 5., 13. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab; Mező: 4 magyar népdal, Beethoven: Menüett (EMB 14636 kötetben), Mattheson: Ária, G. Marie: La Cinquantain (EMB 13598), Beethoven: Szonatina (EMB 13310 kötetben), Dvořak: Melódia nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző technikai követelményt támasztó etűd; a játék mozgékonyságának, és egy kantilenás etűd a zenei kifejezés felmérésére; Dotzauer: Etűdök I (EMB 13486)–II (EMB 13487). – Klingenberg, Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters) I–II. –, Lee: 40 etűd op. 31 (Peters) és op. 131–ből – , Kummer Melodikus etűdök op. 57 (Peters) nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab; Popper: Gavotte (EMB 12943 kötetben és EMB 12944 kötetben), Mazurka (EMB 13634, vagy EMB 12944 kötetben), Saint–Saëns: A hattyú (EMB 13585), vagy barokk szonáta–tételpár (lassú, gyors): Marcello: e–moll szonáta (EMB 13547 kötetben)I–II. tétel, Marcello: G–dúr szonáta (EMB 13547 kötetben) III–IV. tétel, de Fesch: C–dúr szonáta, d–moll szonáta, Vivaldi: e–moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II. tétel, Vivaldi: a–moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II. tétel vagy egy koncerttétel Klengel: C–dúr Concertino nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– a vibrato helyes alkalmazása,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok célja az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a hangszer szóló– és kamarazene–irodalmában. Olyan művek, kiadványok és kiadványsorozatok ismerete, amelyek megfelelnek a tanuló képességeinek és hangszertudásának.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított készségek fejlesztése.

– A fogásmódok, a bal kéz legato játékmód és a fekvésváltás fejlesztése.

– Nagyobb intervallumú fekvésváltások.

– A legato, détaché és martelé vonás fejlesztése.

– A vonós artikuláció, a helyes hangindítás és a hangképzés fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 642)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval Concertino

Romberg Divertimento

Romberg Variációk

Klengel d–moll concertino

Goltermatt G–dúr koncert

J. Chr. Bach c–moll koncert

Követelmény

A zeneiskolai évfolyamokban elért színvonal fejlesztése.

Memóriafejlesztés, hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaraműis), vagy barokk szonáta tételpár.

A vizsgaanyagot a kamaraműkivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az átmeneti fekvések (V., VI., VII.) fejlesztése.

– A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) igényes, kifejező megszólaltatása.

– A barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonásmódok fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta 8Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval Concertino

Romberg Divertimento

Romberg Variációk

Klengel d–moll concertino

Goltermatt G–dúr koncert

J. Chr. Bach c–moll koncert

Követelmény

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.

A tanult művek stílusos és kifejező eljátszása, amely tükrözi, hogy a tanuló ismeri a játszott mű formai felépítését és harmóniai szerkezetét.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.

A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hüvelykujjas játék fejlesztése.

– A játék mozgékonyságának fejlesztése ujjgyakorlatokkal.

– Összetett vonások.

– A bécsi klasszikus kamarazene basszus szólamainak megszólaltatásához szükséges vonásmódok fejlesztése, könnyű anyagon.

– A hangsorjáték gördülékenységének fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11.

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 669

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval Concertino

Romberg Divertimento

Romberg Variációk

Klengel d–moll concertino

Goltermatt G–dúr koncert

J. Chr. Bach c–moll koncert

Követelmény

A hangszeren való biztos tájékozódás, topográfia ismerete mind az átmeneti, mind a hüvelykfekvésben. Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.

A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hüvelykujjas fekvések összekapcsolása mélyebb fekvésekkel.

– A vibrato fejlesztése dolce és espressivo karakterű darabokon.

– A kettősfogásjáték tisztaságának és szép hangzásának fejlesztése.

– A tónus árnyalása, a zenei kifejezés fokozása romantikus műveken.

– Nagyobb önállóság az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás megtervezésében, módszereinek kiválasztásában.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11 (többféle kiadás)

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval Concertino

Romberg Divertimento

Romberg Variációk

Klengel: d–moll concertino

Goltermatt G–dúr koncert

J. Chr. Bach c–moll koncert

Követelmény

Legyen képes a tanuló, a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.

A hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása, a kortárs zene befogadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.

A vizsgaanyagot a kamaraműű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző évfolyamok „B”tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulóinak egy része nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarja őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított technikai ismeretek átismétlése és továbbfejlesztése.

– A szűk– és a tágfekvés, valamint az átmeneti fekvések kivitelezésének ellenőrzése, a helyes kéztartás és intonációs szempontok figyelembe vételével.

– A legato játékmód továbbfejlesztése, húrváltás 2, 3, 4 húron is.

– Az egyes vonásnemek tökéletesítése, és könnyebb kombinált vonásnemek.

– Vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságának változtatása és helyes alkalmazása.

Zenei készségfejlesztés:

– Legyen képes a tanuló egészséges, salaktalan alaphangon, tudatos hangképzéssel a vonó teljes hosszán játszani.

– Tudja a vonóváltásait zökkenőmentesen megoldani.

– Legyen képes világosan megkülönböztethető forte és piano játékmódra.

– Tudjon kantilénában minden ujjal vibrálni.

– Ismerje és tudja játszani a legato, détaché és martelé vonásokat, és azok kombinációit.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II.(MB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval: Concertino

Romberg. Divertimento

Romberg: Variációk

Klengel: d–moll concertino

Goltermatt: G–dúr koncert

J. Chr. Bach: c–moll koncert

Követelmény

Memóriafejlesztés, hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy etűd

– Egy szonáta tételpár

– Egy előadási darab

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Technikai készségfejlesztés:

– A fekvésváltások topográfiai biztonságának fejlesztése, segédhangok felhasználásával és tudatosításával.

– Akkordjáték 3 és 4 húron, a vonóbeosztás, vonónyomás tanítása a helyes arányok betartásával, a húrsíkok figyelembe vételével, és a jobb kar ívmozgására való törekvéssel.

– Ujjgyakorlatok: az egyenletes pergőtechnikához vezető gyakorlatok, fokozatos gyorsítással.

Zenei készségfejlesztés:

– Tudjon mindkét irányban mérsékelt hosszúságú kitartott hangon egyenletes cresendot és decresendot játszani.

– Ismerje fel, és tudja alkalmazni a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.

– Tudja alkalmazni egy zenei frázison belül a súlyos és súlytalan hangok arányait, ami később a helyes zenei deklamációhoz vezet.

Ajánlott tananyaga

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval Concertino

Romberg Divertimento

Romberg Variációk

Klengel d–moll concertino

Goltermatt G–dúr koncert

J. Chr. Bach c–moll koncert

Követelmény

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.

Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy etűd,

– Egy szonáta tételpár vagy 1 előadási darab,

– Egy koncert–tétel, vagy egy előadási darab.

A vizsgaanyagot etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Technikai készségfejlesztés:

– A hüvelykujjas játék fejlesztése két szomszédos húrátmenettel.

– A bal kéz játékterületének kiterjesztése az összes fekvésbe.

– Skálák és hármashangzatok 3 oktáv terjedelemben a G húron kezdődő, 4 oktáv terjedelemben a C húron kezdődő hangsorokkal, különböző vonásokkal (detaché, 2, 3, 4, 8 hang legato kötéssel, martelé).

– Trilla gyakorlatok, az ujjak billentési, és különösen felemelési sebességének fokozása, szükség szerinti fekve tartásának tudatosítása.

– A vibrato továbbfejlesztése.

– Arpeggio (akkordfelbontás) 3 és 4 húron legato és detaché vonásokkal.

Zenei készségfejlesztés:

– Tudjon 3 ill. 4 oktáv terjedelemben mérsékelten gyors tempóban tisztán, egyenletesen skálákat és hármashangzatokat játszani.

– Tudjon kifejezően minden ujjal vibrálni tartalmas hangon, piano és forte dinamikában kantiléna íveket játszani.

– Legyen képes gördülékeny fekvésváltások végrehajtására.

– Ismerje a barokk zene díszítéseinek kivitelezését.

– Tudja alkalmazni a barokk zenében előforduló különböző vonásnemeket.

Ajánlott tananyaga

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore(EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval: Concertino

Romberg: Divertimento

Romberg: Variációk

Klengel: d–moll concertino

Goltermann: G–dúr koncert

J. Chr. Bach: c–moll koncert

Követelmény

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.

Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.

Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy etűd,

– Egy tétel Bach szólószvitjeiből,

– Egy koncert–tétel, vagy egy szonáta tételpár.

A vizsgaanyagot etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Technikai készségfejlesztés:

A staccato vonás alapjainak ismertetése és gyakoroltatása.

A legato és staccato vonás kombinációi egy vonóhosszon belül.

Fekvésváltás gyakorlatok nagy intervallumokban.

A hüvelykujj használatának kiterjesztése alsóbb fekvésekbe és alsóbb húrokra is.

Zenei készségfejlesztés:

Tudjon a tanuló magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni. A tanult vonásnemeket a zenei kívánalmaknak megfelelően alkalmazni.

Legyen képes a jobb és bal kar játszómechanizmusának egybehangolására, a ritmikus zenei problémák megoldása érdekében.

Tudja a dinamikai árnyalatokat kiterjeszteni az intenzív pianissimo felé, valamint szükség esetén a risoluto fortissimo hangzásig.

Legyen képes mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő játékra, és a zenei agogikák helyes kivitelezésére.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)

Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11

Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)

Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)

Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)

Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)

Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)

Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)

Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)

Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)

Járdányi: Melódia (EMB 2840)

J.S.Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)

Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)

Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)

Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)

Corelli: d–moll szonáta

Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)

Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)

Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)

Breval: Concertino

Romberg: Divertimento

Romberg: Variációk

Klengel: d–moll concertino

Goltermann: G–dúr koncert

J.Chr.Bach: c–moll koncert

Követelmény

Legyen képes a tanuló, a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.

Könnyed és folyamatos fekvésváltásra.

Ritmikus pergőjátékra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy tétel Bach szólószvitjeiből,

– Egy koncert–tétel vagy szonáta tételpár,

– Egy előadási darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Tudjon a tanuló szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani.

Legyen képes gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, virtuózabb darabok eljátszására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tisztán

– 4 oktáv terjedelemben gyors tempóban egyenletesen skálázni,

– hármashangzatokat, terceket és szexteket játszani,

– p és f dinamikában kantilénaíveket megszólaltatni.

Tudjon

– a magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni,

– kifejezően, minden ujjal vibrálni.

Legyen képes

– gördülékeny fekvésváltások végrehajtására,

– mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő–játékra,

– zenei agogikák helyes kivitelezésére,

– a jobb és bal kéz könnyed mozgásainak összehangolására,

– a dinamikai árnyalatok megvalósítására,

– a zenei alapkarakterek (dolce, espressivo, risoluto, grazioso) megjelenítésére.

Ismerje

– az abszolút intonáció fogalmát szemben a temperálttal,

– a különböző vonásnemeket és azok kombinációit.

cím: 5350 Tiszafüred, Fő út 63., OM azon.: 201100
tel.: 59/511-274, 30/2202-053
honlap: flz.hu, e-mail: iskola.zene.tiszafüred@karcagitk.hu

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gordonka főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár (lassú, gyors), vagy egy versenymű–tétel; Vivaldi: a–moll–szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II., Csajkovszkij: Szentimentális keringő, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB 6425) I. tétel) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy tétel Bach szólószvitjeiből; (EMB 13965), a G–dúr szólószvit nehézségi szintjén.

– Preklasszikus szonáta 2 tétele, vagy 1 előadási darab; Eccles: g–moll szonáta (Schott), Sammartini: G–dúr szonáta (Schott), Lisznyai: Ősz (EMB 2525), Járdányi: Melódia (EMB 2840) nehézségi szintjén.

– Egy koncert–tétel; Goltermann: G–dúr koncert (Schott), J. Chr. Bach: c–moll koncert (Peters) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– a vibrato helyes alkalmazása,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű, minőségű és méretű gordonka, tartozékokkal (finomhangoló, vonó, tok, gyanta).

Évente hangszerenként egy garnitúra húr és egy vonószőrözés.

Jól hangolt zongora (pianínó)

Legalább két darab kottatartó

Különböző magasságú székek, a tanulók testalkatának megfelelően.

Metronóm.

Zeneismeret

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.
A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség– és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!”
A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.
Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás célja, feladata:
A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:
– belső hallás
– ritmus–metrum
– tiszta intonáció
– tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
– dallamhallás
– többszólamúság
– harmónia azonosítás
– zenei olvasás – írás
– zenei szerkezet (forma)
– zenei memória
– zenehallgatás (zeneértés)
– a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
– a megszerzett tudás alkalmazása
– a hangszertanulás segítése
– a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
– a zenei műveltség igényének kialakítása
– a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.

– A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
– A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelemviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló
– olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
– a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
– olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
– biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
– a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam
Az előképző 1. évfolyama tananyagának elsajátítására zeneovodai foglalkozás szervezhető, melynek során – az életkori sajátosságok alapján – lehetőség van, az évfolyam tananyagának elsajátítását két tanévre felosztani. Az így szervezett csoportokban a tanulóknak lehetőségük van a zenei írás-olvasás, valamint az éneklés alapjainak elsajátítására.

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.

– A zene megszerettetése, örömteli művelése.
– A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése

– Helyes testtartás, levegővétel.

– Kezdőhang átvétele.

– Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.

– Éneklés játékkal.

– Éneklés szöveggel emlékezetből.

– Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.

– Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.

– A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.

– 2/4–es ütem.

– Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.

– A „belső mérés” kialakítása.

– Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.

– Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.

– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– Daltanulás játékkal együtt.

– A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.

– Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.

– A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).

– A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.

– Hanglépcső, vonalrendszer.

– Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.

– Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése

– Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

– Ritmussorok kiegészítése.

– Kérdés, felelet.

– Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.

– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

– A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
– Aktív (előkészített) zenehallgatás.

– Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).

– Zajok– zörejek, zenei hang.
– Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.

– Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.

– A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag

Magyar gyermekdalok és népdalok,más népek gyermekdalai. Könnyű kórusfeldolgozások. Hangszeres szemelvények.

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai.

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Jár a baba

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang–játék

Járdányi Pál: Terefere Tercsi

Kerényi György: Gyermekjátékdalok

Forrai Katalin: Ének a bölcsödében

Brusznyai Margit: Kopogó I.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.

Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső” lüktetés fejlesztése.
Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.

– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.

– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.

– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése

– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.

– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).

– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkel, jelekkel.

– 2/4–es ütem.

– a 3/4–es lüktetés megéreztetése.

– Szövegek ritmusának megfejtése.

– Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.

– Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.

– Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.

– Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.

– Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.

– A magas és mély képzet kialakítása.

– A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).

– A dallami jelrendszerek ismerete.

– A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.

– Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.

– Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.

– Dallamfordulatok visszaéneklése.

– Memorizálás hallás után.

– A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése

– Dal és mérő.

– Felelgetős játékok.

– Ritmusosztinátók, ritmuskíséretek.

– Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).

– Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.

– Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
– Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.

– Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:
– Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:

– Motívum

– Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás

– Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).

– Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).

– A dó helyének változtatása.

– Tájékozódás a vonalrendszeren.

– Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
– Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.

– Memorizálás.

– Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés

– Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
– Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
– Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
– Ütempárhoz ütempár rögtönzése.

– Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.

– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

– Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.

– Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).

– Zenei együttesek: énekkar, zenekar.

– Dinamika, előadási módok.

– Különböző karakterek megfigyelése.

– Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafúvósok).

– A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:

– Ritmus, dallam.

– Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.

– A megismert ritmusértékek nevei.

– Tempó, mérőütés.

– Osztinátó.

– Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.

– Pentaton, pentachord.

– A G–kulcs, F–kulcs.

– A törzshangsor.

– A megismert hangközök nevei, jelentésük.

– Motívum, dallamsor.

– Kánon.

– Piano–forte.

Ajánlott tananyag

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Ötfokú zene I.

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve I kötet

Bárdos Lajos: 70 kánon

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok

Forrai Katalin: Bújj-bújj zöldág

Járdányi Pál: Terefere Tercsi

Kerényi György: Gyermekjátékdalok

Forrai Katalin: Ének a bölcsödében

Brusznyai Margit: Kopogó I.

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.

A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.

Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.

– A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.

– Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.

– Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismétlése.

– A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.

– Az abszolút rendszer további gyakorlása.

– A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.

– A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése

– Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.

– Artikuláció, szövegmondás.

– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismétlése.

– A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.

– A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, ¾.

– Ütemsúlyok. (ütemezés).

– A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismétlése, elmélyítése.

– A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.

– Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.

– A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.

– A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.

– A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.

– Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.

– A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai

– Dallamhoz ritmusosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.

– Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:

– Tszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.

– Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.

– Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:

– Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.

– Éneklés szolmizálva mindkét irányban.

– Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.

– Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek

– Alaphang fogalma.

– Tiszta– és pien hangos pentatónia.

– Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.

– Módosító jelek, előjegyzések.

– A módosított hangok nevei

– A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.

– Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1*b* előjegyzésig.

– A párhuzamos hangsorok fogalma.

– A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:

– Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.

– A kvintváltás megfigyeltetése.

– $A^{5}A^{5v}AAv$, illetve $A^{5}B^{5}A$ B sorszerkezetek.

– A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás

– A helyes kottaírás.

– Ritmusgyakorlatok olvasása.

– Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.

– Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkel 2#, 1*b* előjegyzéssel.

– Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).

– Igen könnyű diktálási feladatok.
– Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).

– Transzponálás írásban.

Rögtönzés

– Ritmussorok rögtönzése.

– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).

– Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.

– Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.

– Párbeszéd, kérdés–felelet.

– Adott dallamhoz ritmuskíséret.

– Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás

– Különféle kórushangzások.

– Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.

– A hangszerek hangszínének felismerése.

– Dinamikai különbségek megismerése.

– A népzene és műzene.

– A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

– A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
– Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.

– Alkalmazkodó ritmus.

– Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.

– Pentatónia. díszítőhang, vendéghang (pienhang).

– Hangkészlet, hangsor, hangnem.

– Pentachord, Dur és moll (eol).

– A párhuzamos hangsor fogalma.

– Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.

– Ereszkedő dallamvonal.

– Azonosság, variáns, sorszerkezet.

– Szekvencia.

– Periódus.

– Transzponálás.

– Prima volta, seconda volta.

– Solo, tutti.

– Parlando, rubato, tempo giusto.
– Staccato, legato.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I.

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Laczó Zoltán: Könyv és lemezsorozat (Tankönyvkiadó)

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Kodály Zoltán: Ötfokú zene

Lázár Nagy Andrea: Margaréta I.

Az 1. évfolyamok Hangszeres iskolái

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.
Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).
Mese– és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1*b* előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1*b* előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei ismeret– és élményanyag bővítése.

– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.

– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk tánctételek megszólaltatásával.

– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.

– Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.

– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

– A népdalok kifejező megszólaltatása.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– A kétszólamú éneklés kimunkálása.
– Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.

– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.

– Negyed felütés.

– 3/8–os ütem.

– Váltakozó ütem.

– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.

– Alla breve.

– Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus,

erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.

– A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.

– A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.

– A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.

– Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.

– Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.

– A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.

– A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése

– Hangközök megszólaltatása két szólamban.

– Intonációs gyakorlatok.

– Kánonok, biciniumok éneklése.

– A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:
– Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
– Éneklés szolmizálva, ábécés–s nevekkel mindkét irányban.
– Felismerés hallás után és kottaképről.
– A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
– A bővített szekund megfigyelése.
– Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:

– Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

– A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:

– A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
– Dúrok és mollok 3#, 3*b* előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése

– AA^{5}A^{5v}A, AA^{5}BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.

– A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).

– Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás

– Ritmusgyakorlatok olvasása.

– Ritmusírás énekelt népdalok alapján.

– Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
– Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.

– Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.

– Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.

– Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.

– Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.

– Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel

.

Rögtönzés

– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.

– Hiányos dallam kiegészítése.

– Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.

– Adott dallamhoz ritmuskíséret.

– A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.

– AA^{5}A^{5v}A, A^{5}BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.

– Rögtönzés szövegre is.

– Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.

– Előtagra utótag rögtönzése (a–a$_{v)}$.

Zenehallgatás

– A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
– Mozgás, gesztus a zenében.

– Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.

– Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.

– A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.

– A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.

– A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete

– Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.

– Felütés.

– Váltakozó ütem.

– Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.

– Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.

– Parlando, rubato, tempo giusto.

– A régi és új stílusú népdalok.

– Motívum, periódus, szekvencia.

– Kvintoszlop.

– Párhuzamos és ellenmozgás.

– A metronómjelzés.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.

Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumoű

Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.

Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)

Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai

Komjáthyné: Zongoraiskola II.

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Agócsi-Irsai: Zenei olvasókönyv

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta I-II.

Bencze Lászlóné Mező Judit: Hajdúsági népdalok

Ajánlott zenehallgatási anyag

Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).

Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.

Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.

Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).

Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.
Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3*b* előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.

– Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.

– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.

– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.

– A magyar népdalok élményszerű előadása.

– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.

– A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.

– Nyolcad és páros tizenhatod felütés.

– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.

– A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.

– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– Daltanulás elsősorban kottaképről.

– Módosított hangok: *fi, szi, di, ri* és *ta* gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése

– Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.

– Hangszerkíséretes dalok.

– Kánonok.

– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.

– T–D–T kapcsolatok megfigyelése.

– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.

– A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:

– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.

– A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.

– Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.

– A hármashangzatok megfordításainak elve.

– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:
– Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.

– Azonos alapú dúr és moll.

– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése

– A periódus felépítése. Nyitás –zárás.

– Kis kéttagú–, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.

– Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.

– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.

– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.

– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.

– Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.

– Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.

– Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).

– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás

– Magyar és más népek táncai a műzenében.

– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.

– Dinamika a barokk korban.

– A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.

– A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

– Siciliano és mazurka ritmus.

– Azonos alapú dúr és moll hangsor.

– Kvintoszlop.

– Kürtmenet.

– Funkciók.

– Hangnemi kitérés, moduláció.

– Periódus.

– Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.

– Duett, duó, tercett, trió.

– Partitúra.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Bárdos Lajos: 70 kánon

Sulyok Gizella: Pilletánc II.–III.
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest

Agócsi-Irsai: Zenei olvasókönyv

Irsai: Szolfézs példatár II.

Bencze Lászlóné Mező Judit: Hajdúsági népdalok.

Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból

Dalkíséretek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera– és szimfónia részletek.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4*b* előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.

– A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.

– Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.

– A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.

– Az eddig tanultak rendszerező ismétlése.

– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek

– Átkötés, pontozás gyakorlása.

– Harminckettedek.

– Alla breve további gyakorlása.

– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.

– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.

– A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.

– A bővített kvart oldással.

– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.

– A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.

– Késleltetés.

– A hangközök rendszerezése.

– A hangközfordítás elve.

– A tiszta, kis– és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel is.

– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.

– A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.

– Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.

– A dominánsszeptim dúrban és mollban.

– Éneklése oldással szolmizálva.

– A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus– és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.

– Dallami variánsok, figuráció .

– A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.

– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.

– Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.

– Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).

– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.

– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.

– Kánonok éneklése.

– Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat, álzárlat.

– A klasszikus (és romantikus) dal.
– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás

– Könnyű periódusok lapról éneklése.

– Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.

– Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.

– A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.

– Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás

– A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).

– Hangszín – hangszerelés.

– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).

– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.

– A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
– A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.

– A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés

– Ritmuskíséretek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.

– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.

– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).

– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség

– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.

– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opusz.

– Kvintkör.

– Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.

– A hangközfordítás elve.

– Tritonusz.

– Alteráció, kromatika.

– Funkciók, funkciós vonzás.

– Késleltetés.

– Kadencia, álzárlat, fél– és egész–zárlat.

– Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.

– Imitáció.

– Orgonapont.

– Hangszeres és vokális zene.

– Dal, ária, opera.

– Szimfónia.

– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.

– Kisformák.

– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

– Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismétlése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Kodály Zoltán: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Iusceanu: Dicteuri melodice

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.

Romantikus dalok, karakterdarabok.

A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.

Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6*b* előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3*b.).*

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,

– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,

– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmény

Tudja a tanuló emlékezetből a bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6*b* előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3*b.).*

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,

– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,

– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.

– A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.

– Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.

– A tanult magyar népdalkincs bővítése.

– A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

– Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.

– Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.

– Augmentálás– diminuálás.

– Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.

– Az alterált fordulatok megfigyelése.

– Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.

– Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.

– A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.

– A tonalitás felbomlásának megfigyelése.

Hangközök:

– Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.

– A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.

– A szűkített szeptim hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.

– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.

– A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
– A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
– A szűkített szeptimhangzat felépítése, éneklése oldással.

– A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.

– A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:

– Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6*b* előjegyzésig.

– A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak ismerete.

A formaérzék fejlesztése:

– Rendhagyó periódusok.

– Álzárlat.

– Egyszerű, két– és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.

– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).

– A szonáta–, a variációs és a rondóforma ismétlése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.

– A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás

– Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.

– Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.

– Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).

– Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).

– Két– vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.

– Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy–egy alterált hanggal.

– Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.

– Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.

– Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés

– Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.

– Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
– Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás

– A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.

– Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
– A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.

– Új hangszerek, hangszínek megjelenése.

– A programzene és a társművészetek kapcsolata.

– A tonalitás felbomlása.

– A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).

– A zenei formák változásainak megfigyelése.

– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

A zenei elemzési képesség fejlesztése

– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.

– Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció, forma).

– A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.

– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete

– Komplementer, osztinátó ritmus.

– Modális hangsorok.

– A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.

– Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.

– Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.

– A bővült periódusok: külső és belső bővülés.

– Zárlatok (gyenge, erős, stb), álzárlat.

– A szonáta– és a variációs forma.

– A klasszikus szimfónia tételrendje.

– Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.

– A szimfonikus költemény.

– Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató

Agócsy László: Zenei olvasókönyv

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Szabolcsi Bence: Zenetörténet

Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet

Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.

A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)

Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei)

Romantikus opera részletek.

A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokozmosz–ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Követelmény

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).

Tudja a hangnemeket 6#, 6*b* előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Tudja a hármashangzatokat és fordításaikat (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim– akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.
Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.
Ismerje a szűkített szeptim– hangzat felépítését.

Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.

Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.

Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.

Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.

Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.

Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és

egyéni munkával.

– Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.

– Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.

– A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.

– További ismerkedés a XX. századi zene hangzás– és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).

– A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismétlése, rendszerezése.

– Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

– Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.

– A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola – imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.

– A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.

– Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene–szerű

megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).

– Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.

– A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás, tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Hangközök:

– A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése. a hangközök rendszerezése.

– A szűkített kvart fogalma.

– Az enharmónia.

Hangzatok:
– Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás

– Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.

– Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.

– A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.

– Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.

– Memorizálás kottakép valamint hallás után.

Rögtönzés

– Dallam– és ritmus kiegészítés.

– Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.

– Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.

– XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás

– A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.

– A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.

– A barokk zenekar hangszerei. Continuo.

– A zenekar concertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.

– A zenei dramaturgia az oratórikus művekben.

– A barokk táncok a szvitekben.

– A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.

– A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.

– A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.

– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete

– Hemiola, komplementer ritmus.

– Számozott basszus, continuo.

– Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.

– Motetta, madrigál, mise.

– Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.

– Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.

– Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.

– A barokk versenymű. concerto grosso, concertálás.

– A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).

– Barokk variáció (passacaglia, chaconne, folia).

– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Zenei elemzési képesség

– Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.

– Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottakép alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag.

Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene

Dobszay László: A magyar dal könyve

Bartók Béla: Mikrokozmosz

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: 27 egyneműkar

Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és formavilága

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I–II.

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Barokk zene régi hangszereken.

XX. századi nagyobb lélegzetű mű illetve műrészlet feldolgozása.

(pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska).

Követelmény

Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7*b* előjegyzésig.

Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5*b* előjegyzésig.

Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.

Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.

Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.

Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.

Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.

– Bevezetés a klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok, majd műzenei szemelvények megismerése.

– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – főképpen a dúr és moll tonalitáson belül.

– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.

– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

– A zenei pályára készülő tanulók intenzív felkészítése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Kis éles, kis nyújtott ritmusok és a nyolcad triola további gyakorlása.

– Nyolcad és tizenhatod felütés.

– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban is.

– Ritmusmotívumok írása emlékezetből, hallás után 6/8–ban is.

– A mazurka és siciliano ritmus jellemzőinek megfigyelése.

– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– A módosított hangok: *fi, szi, di, ri* és *ta* gyakorlása népzenei és műzenei olvasási (vagy memoriter) anyagon.

– Az alterált hangokkal dallamfordulatok visszaéneklése hallás után.

– Más népek népzenéjének többszólamú megszólaltatása.

– Hangszerkíséretes dalok (tanári kísérettel).

– Kánonok éneklése.

– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.

– T–D–T, T–S–D–T kapcsolatok.

– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.

Hangközök:

– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása, felismerés hallás után és kottaképről. Építés.

– Új ismeretek: a kis és nagy szeptim, oldással.

– Bővített kvart, szűkített, bővített kvint, oldással.

– A hangközök megfordításai.

– Könnyű hangközmenetek feldolgozása énekléssel.

Hangzatok:

– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban.

– Építésük, felismerésük kottaképről.

– A hármashangzatok megfordításának elve, a dúr és moll hangzat fordításai.

– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

– A dominánsszeptim hangzat megfigyelése .

Hangsorok:

– Dúrok, mollok, vezetőhangok 4#, 4*b* előjegyzésig.

– Azonos alapú dúr és moll.

– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése:

– A periódus részeinek, zenei anyagának értelmezése, nyitás – zárás.

– Kis kéttagú–, háromtagú forma, triós forma.

– A kisformák hallás utáni felismerése.

Zenei olvasás, írás

– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.

– Könnyű régi stílusú és új stílusú magyar népdalok lejegyzése.

– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.

– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése hallás után.

– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről, – írás emlékezetből vagy hallás után.

– A helyes kétszólamú kottaírás.

Rögtönzés

– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.

– Periódusok kiegészítése: zárások, adott előtaghoz utótag (A–Av, A–B).

– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás

– Magyar és más népek táncai a műzenében.

– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.

– A kamarazenekar, a szimfonikus zenekar a bécsi klasszikus korban.

Zenei szakkifejezések

– Augmentálás, diminuálás.

– Mazurka és siciliano ritmus.

– Azonos alapú dúr és moll hangsor.

– Kvintoszlop.

– Kürtmenet.

– Funkciók.

– Hangnemi kitérés, moduláció, orgonapont.

– Periódus, kéttagú–, háromtagú forma, triós forma, Da Capo.

– Duett, duó, tercett, trió.

– Partitúra.

– A régi stílusú és új stílusú népdalok.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, ÚtmutatóK

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Bárdos Lajos: 70 kánon

Sulyok Gizella: Pilletánc II.–III.
Laczó Zoltán : Zenehallgatási lemezsorozat az általános iskola alsó-felső tagozatában.
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Szemelvények a növendékek hangszeres darabjaiból.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (elsősorban a bécsi klasszikusok hangszeres táncai, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4–8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4–8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.

Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel a tanult hangnemekben.

Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.

Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4*b* előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint,

kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.

Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.

Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.

Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag bővítése.

– A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése a bécsi klasszikusok művei alapján.

– A többszólamú éneklési készség fejlesztése.

– A tanult magyar népzenei anyag bővítése modális és a dunántúli pentaton hangkészletű dalokkal.

– A zenei elemző képesség fejlesztése.

– A zenei pályára készülők emeltszintű felkészítése.

Zenei ismeretek és hallásfejlesztés

– Az előző évek készségfejlesztési eredményeinek átfogó (globális) alkalmazása.
– A belső hallás és a zenei memória további intenzív fejlesztése.
– Átkötés, pontozás, harminckettedek elsajátítása, gyakorlása.

– Az alla breve további gyakorlása.

– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.

– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.

– Műdalok éneklése zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).

– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése, megfigyeltetése, elemzése.

– A módosított szolmizációs hangok gyakorlása (*di, ri, fi, szi, ta, ma*) hangok énekléssel, különböző fordulatokban.

– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.

– A kromatika megfigyelése.

– Kromatikus fordulatok gyakorlása énekléssel: lapról olvasási anyagban és hallás után.

– A késleltetés megismertetése.

– A nyolcütemes klasszikus periódusforma dallam– és ritmusfordulatai.

– Dallami variánsok, figuráció.

– Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva és ábécés névvel.

– Hangközmenetek megszólaltatása egyéni éneklés és zongora együtthangzásával is. Transzponálás a tanult hangnemekbe.

– A klasszikus dúr és moll zene funkciós rendjének gyakorlása.

– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok.

– T–D funkcióváltás felismerése hallás után.

– Funkciós kisérőszólam éneklése a dallamhoz, szolmizálva és ábécés nevekkel.

– A funkciójelző basszus árnyaltabb használata.

– Maggiore– minore kapcsolatok, dallamok transzformálása.

– Kitérés, moduláció a domináns hangnembe.

– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

– A hangközök rendszerezése.

– A tiszta, kis és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel az eddigi hangnemekben.

– A bővített kvart és szűkített kvint éneklése oldással a tanult hangnemekben.

– Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva, megnevezése ábécés nevekkel, lapról olvasása, írása hallás után.

– A dúr és moll hármashangzatok alaphelyzetben és fordításokban.

– A szűkített és bővített hármashangzatok alaphelyzetben, oldással.

– A dominánsszeptim oldással dúrban és mollban; éneklés szolmizálva és ábécés nevekkel, felismerés felbontásban vagy együtthangzásban, felismerés kottakép alapján is, építés.

– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.

– Dúr és moll hangsorok 5#, 5*b* előjegyzésig.

– Modális hangsorok elsajátítása, felismerése kottakép alapján.

A formaérzék fejlesztése:

– Zárlatok: fél– és egész–zárlat. álzárlat.

– A klasszikus (és romantikus) dal, a két– és háromtagú kis formák, visszatéréses típusok megfigyelése.

– Triós forma, rondó–, szonátaforma megismerése (könnyű szonatinákon keresztül).

Zenei olvasás, írás

– Könnyű periódusok lapról éneklése.

– Könnyű hangközmenetek lejegyzése hallás után.

– A kétszólamú írás bevezetése (a kísérő szólamban funkciós főhangokkal).

– Könnyű periódusok lejegyzése (funkciót jelző basszussal).

– Népdalok lejegyzése szöveggel, énekes diktálás után.

– A kétszólamú művek megszólaltatása ének–hangszer előadásban is.

Zenehallgatás

– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepe a zenei kifejezésben (alteráció, késleltetés, hangzatfelbontások, kromatika, funkciók, zárlatok: feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).

– A bécsi klasszikus zene előadói gyakorlatának megfigyelése.

– A szonátaforma megismerése, elemzése zenehallgatással is.

– A kis formák felismerése hallás után.

Rögtönzés

– Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz.

– Osztinátók.

– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése (A–Av, A–B).

– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).

– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.

– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.

– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

– Hangnemi rokonságok, maggiore– minore, a hangnemi kitérés, moduláció.

– Hangközfordítások, hangzatfordítások.

– Tritonusz.

– Figuráció.

– Alteráció, kromatika.

– Funkciók, funkciós vonzás, funkciós főhangok.

– Késleltetés.

– Kadencia, fél– és egész–zárlat, álzárlat.

– Előjáték, utójáték, visszatérés, coda.

– Homofon, polifon szerkesztési mód.

– Imitáció.

– Orgonapont.

– Hangszeres és vokális zene.

– Dal, opera, ária, szimfónia.

– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.

– Kisformák.

– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.

– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opus.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Kodály Zoltán: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás írás gyakorlófüzetei

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Lusceanu : Dicteuri melodice

Ajánlott zenehallgatási anyag:

J. Haydn, W. A. Mozart, L. Beethoven dalok, hangszeres táncok. Kamaraművek. Opera részletek.

Hangszeres szonáta és rondó megfigyelése hallás után is.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5*b* előjegyzésig.

Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben.

Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.

Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait valamint a dominánsszeptim hangzatot.

Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkel és felismerni kottaképről is.

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat.

Ismerje fel a T–D funkcióváltozást hallás után.

Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,

Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkel,

Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.

Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.

Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A memoriter anyag egyéni bemutatással.

– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű formákkal.

– Betekintés a romantikus zeneirodalomba.

– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.

– Az eddig elsajátított magyar népdalkincs bővítése.

– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés

– Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.

– Nyolcad szinkópa, tizenhatod triola és változataik, szinkópaláncok, ritmusgyakorlatok.

– Augmentálás, diminuálás.

– Aszimmetrikus ritmusok megfigyelése, gyakorlása, elsajátítása.

– Klasszikus és romantikus dalok, duettek, megszólaltatása.

– Klasszikus kánonok éneklése.

– Alterált fordulatok gyakorlása lapról olvasással, memorizálással.

– Az alterációk szerepének megfigyelése, enharmónia.

– Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek elsajátítása olvasással, énekléssel, memorizálással.

– Két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

Hangközök:

– A szűkített szeptim, a nóna és decima hangköz fogalma, gyakorlása.

– A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció, fokozatos elhagyására.

– Hangközmenetek (hangnemi kitéréses is) éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
– A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).
– A dallam és funkciós kíséret megfigyeltetése, éneklése.

Hangzatok:
– Az eddig tanultak hallási elmélyítése.
– A szűkített hármashangzat megfordításai. Oldás dúrban és mollban.
– A szűkített szeptimhangzat felépítése, oldása.
– A dúr és moll hangsor minden fokára (kiemelten a funkciós főhangokra épített hármashangzatok).
– A *fá* mint domináns basszushang (az V^2 – I^6 kapcsolat megfigyeltetése a fokszám tudatosítása nélkül).

– Egyszerű hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
– A hangközök és hangzatok funkciós jelentőségének megfigyelése.

Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 7#, 7*b* előjegyzésig, a kvintkör.

– A modális hangsorok jellemzőinek elsajátítása, éneklés, felismerés, gyakorlása 5#, 5*b* előjegyzésig.

– Hangnemi rokonságok.

A formaérzék fejlesztése
– Rendhagyó periódusok egyszerű két– és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
– Az álzárlat, mint a bővítés eszköze.
– A szonátaforma alaposabb ismerete.

Zenei olvasás, írás

– Könnyű, klasszikus, alterációs fordulatokat tartalmazó, moduláló periódusok lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval (szöveggel) és ábécés névvel.

– Hangköz–, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.

– Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).

– Részletek éneklése, elemzése Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből.

– Könnyű alterációs fordulatokat tartalmazó nyolcütemes klasszikus periódusok lejegyzése (funkciós basszussal).

– Memorizálás kottakép, valamint hallás után.

– Hangközmenetek, hangzatmenetek, könnyű kétszólamú szemelvények ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.

– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása.

Rögtönzés

– Teljes periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

– Változatosabb funkciójelző basszus–szólam éneklése dallamhoz.

– Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megismert klasszikus zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– Hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnembe.
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.

– A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenehallgatás

– A klasszikus szonáták, szimfóniák versenyművek tételeinek formai megfigyelése hallás után is.

– Variációk, variációs tételek – későbbi korokból is.

– Kamarazenei együttesek megismerése: duó, trió, kvartett, kvintett.

– Romantikus dalok és kis formák zenei (hangszeres karakterdarabok) kifejezőeszközeinek megfigyelése.

– Válogatás XX. századi művekből (pl. Bartók Béla: Concerto).

– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések

– A hangnemi rokonság.

– Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.

– Bővült periódusok, külső és belső bővülés, nagy– és kisütemes írásmód.

– Zárlatok (gyenge, erős, stb. álzárlat).

– Klasszikus táncok.

– A szonáta– és a variációs forma.

– A klasszikus szimfónia, versenymű.

– Az opera, nyitány, ária, recitativo.

– Prozódia.

– Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyag szerint.

Ajánlott tananyag

Klasszikus dalok, duettek, tercettek, kórusrészletek válogatása énekes megszólaltatáshoz.

A klasszikus stílushoz közelálló romantikus műdalok és szemelvények.

Könnyű, első sorban vokális XX. századi művek.

Aszimmetrikus metrumú magyar népdalok.

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató

Agócsy László: Zenei olvasókönyv

J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Péter József: 165 kánon

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei

Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár–képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai

Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet

Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében.

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Schubert dalok
Győrffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. II. kötet.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintkört.

Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.

Tudja a hármashangzatokat, fordításaikat és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5*b* előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításaikat; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim– és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.

Tudjon hallás után lejegyezni:
– alterációt tartalmazó hangközmenetet,
– egyszerű hangzatmenetet,
– bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.

Tudjon

– lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4*b* előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel

– a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
– adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
– ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,

– ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két– és háromtagúság, da capo stb.),

– legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,

– A memoriter anyagból egyéni bemutatás,

– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.
– A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése.

– A zenei pályára készülő tanulók zenei készségeinek fejlesztése.

– A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.

– Az önálló gyakorlás – tanulás, elemzés képességének kialakítása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

– A hallás utáni megfigyelőképesség fejlesztése.

– Klasszikus és barokk áriák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények megszólaltatása kottakép alapján.

– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése.

– A klasszikus zárlatok megfigyelése, éneklése.

– Rendhagyó klasszikus periódusok elemzése.

– Kisütemes és nagyütemes periódusok, „fordított” periódusok.

– Imitáció, tonális és reális válasz.

– Jellegzetes barokk fordulatok (szekvencia, ellenmozgás, komplementer ritmus) megfigyelése, hangoztatása, éneklése.

– Betekintés a XX. századi zene formavilágába: dalok, művek témáinak, memorizálása.

– A XX. századi művek feldolgozása: egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, tizenkétfokúság, cluster fogalmainak megismerése.

– Az eddig tanult hangközök rendszerezése, gyakorlása.

– Hangköz– és hangzatmenetek további gyakorlása.

– Könnyű Reihe megszólaltatása hangszeren.

– Intenzív hangközhallás fejlesztés a szolmizáció fokozatos elhagyása érdekében.

– A hármashangzatok és fordításaik gyakorlása, abszolút rendszerbe helyezése.

– A bővített hármashangzat fordításai (oldással).

– A dominánsszeptim– és szűkített szeptimhangzat gyakorlása oldással.

– A fentiek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel tonalitásban, tonalitáson kívül, azonos alsó hangokra is.

Zenei olvasás, írás

– Alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazó klasszikus periódusok, barokk dallamok lapról olvasása, éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal (szöveggel) és ábécés nevekkel.

– Könnyű XX. századi szemelvények éneklése, lehetőleg ábécés nevekkel.

– Hangköz– és hangzatmenetek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel, lejegyzése hallás után.

– Kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést, esetleg modulációt tartalmazó klasszikus periódusok lejegyzése.

– Népdalok lejegyzése énekes diktálás után szöveggel.

– Memorizálási feladatok kottakép, valamint hallás után.

– Funkciójelzéses dallamok, egyenletes ritmusú – hangnemi kitérést tartalmazó – kétszólamú menetek ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.

– Homofon és könnyű polifon többszólamúság énekelve és hangszereken előadva is.

– Hangszerkíséretes műdalok, áriák két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása, memorizálása.

Rögtönzés

– Periódus előtagjához moduláló utótag rögtönzése.

– Dallamhoz basszus rögtönzés.

– Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megfigyelt, elsajátított klasszikus fordulatokkal.

– Improvizáció Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.

– A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl.növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenei szakkifejezések

– Aautentikus, összetett zárlat.

– Poliritmika, hemiola.

– Számozott basszus.

– Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.

– Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság.

– Cluster.
– Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.

– A szvit jellegzetes tánctételei.

– A barokk versenymű, concertálás.

– Fuga, reális és tonális válasz.

– Opera, recitativo, ária, betétdal.

– Szonátaforma, rondóforma, variációs forma.

– A klasszikus versenymű, kadencia.

– Tempó– és előadási jelek a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Klasszikus zenei szemelvények. Dalok, áriák, duettek, kánonok.

Barokk dalok, könnyű áriák, két– és háromszólamú vokális művek.

Reneszánsz kórusművek, táncok. Kodály Zoltán könnyebb kórusművei.

Néhány XX. századi énekes és hangszeres mű.

Magyar népdalok.

Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei

Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I.

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret II.

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene

Dobszay László: A magyar dal könyve

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Bartók Béla: Mikrokozmosz

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: 27 egyneműkar

Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok

Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába

Agócsy László: Bach olvasókönyv

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és formavilága

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába

Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából

Párkai István: Modern kórusetűdök (Népművelési Intézet)

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok II– III. kötet.

Nógrádi László – P. Vesztróczi Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Ajánlott zenehallgatási anyag

– Reneszánsz kórusművek

– Szvit, korál, kantáta–, passió–, oratórium–, versenyműv–, operarészletek, hangszeres darabok (H. Purcell, G. F. Händel és J. S. Bach művei)

– Válogatás Bartók Béla, Kodály Zoltán kórusműveiből, hangszeres darabjaiból, I. Sztravinszkij, C. Orff műveiből, valamint magyar kortárs zeneszerzők (pl. Kurtág György) darabjaiból.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7*b* előjegyzésig,
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4*b* előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

– alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,

– kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Tudjon rögtönözni

– periódus előtaghoz utótagot,
– funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A memoriter anyagból egyéni bemutatás.

– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat
Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
Ismerje a
– pentaton hangsorokat.
– a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
– a háromféle moll hangsort,
– a kvintkört.
Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.
Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:
Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.
Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.
Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
Tudjon lejegyezni:
– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
– igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.
Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):
– a magyar népzene stílusjegyeit,
– a periódus fogalmát,
– a kis formákat,
– a triós formát,
– a klasszikus szonátaformát,
– a rondót.
Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).
Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7*b* előjegyzésig;
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4*b* előjegyzésig.

Tudja énekelni

– ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

– hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

„A" tagozat

Írásbeli vizsga

A/ Feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes" diktálás alapján.

Az idézet 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.

A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel

és néhány „támpont”–hang.

Az idézet zongorán tizszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.

A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

– tudjon előadni öt népdalt,

– ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;

– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),

– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma

„B"– tagozat („B"–tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga

1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatlejegyzés
10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt

A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga

1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter anyag:

A vizsgázó

– tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,

– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;

– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),

– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),

– zenetörténeti tájékozottság,

– stílusismeret,

– formai ismeretek,

– tájékozódás a zenei műfajok között.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

„A” tagozat

1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei

mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2 Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B" tagozat

1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése.

A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga

„A" tagozat

1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B" tagozat

1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy

hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),

– zenetörténeti tájékozottság,

– stílusismeret,

– formai ismeretek,

– tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek.

Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó).

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

ZENETÖRTÉNET–ZENEIRODALOM

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

– a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,

– hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

– rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,

– a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,

– a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,

– értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,

– aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Tájékozódás a barokk kor művészetében, főbb műfajaiban.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

A barokk stílus kialakulása, jellemzői:

– a monódia; a firenzei Camerata; az opera születése; a görög és római mitológia szerepe a barokk operákban és más világi műfajokban;

– Monteverdi – opera és madrigál;

– Schütz – német egyházi zene a 17. században;

– Lully, Couperin, Rameau: a francia opera és billentyűs zene a felvilágosodás korában;

– Purcell – az angol opera (Dido és Aeneas);

– Corelli, Vivaldi, – concerto és concerto grosso Itáliában, illusztratív jelenségek a hangszeres zenében: a programzene a barokkban (pl. Vivaldi program–versenyművei: Négy évszak stb.);

– Domenico Scarlatti szonátái – a „virtuóz” billentyűs zene a barokk korszakban;

– Telemann – „Tafelmusik” – szórakoztató zene a 18. század első évtizedeiben.

A főbb vokális és hangszeres műfajok bemutatása a korszak zeneszerzőinél: opera, oratórium, kantáta, passió, szonáta–típusok (sonata da camera, sonata da chiesa), concerto grosso, concerto, fúga, rondó, variáció (passacaglia, chaconne), szvit stb.

Bach és Händel művészete

1**.** Bach életútja, az életének főbb állomásaihoz kapcsolódó műfajok:

– vokális művek: egyházi és világi kantáták, passiók, a különböző vokális formatípusok részletes megismerése (recitativo secco és accompagnato, ária, arioso, korál, turba stb.);

– a korál szerepe Bach műveiben;

– hangszeres művek: billentyűs hangszerre írt polifon műformák (prelúdium, toccata, fantázia és fúga, korálelőjáték, passacaglia), zenekari szvitek (táncformák), versenyművek, ciklikus alkotások.

2. Händel művészete, életútja, főbb műfajai:

– operák, oratóriumok (egyik kompozíciójának részletes megismerése),

– szvitek, concerto grossók, orgonaversenyek.

A korszak általános stílusjegyeinek, főbb tendenciáinak tudatosítása a két nagy mester művészetében.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Somfai László: Josep Haydn: Zongora szonátái. Budapest, Zeneműkiadó 1979.

Követelmény

A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények a alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a feldolgozott zenetörténet stíluskorszakok időrendjében.

Ismerjék fel az adott zenei korszak jellemző zenei példáit, a feldolgozott művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet–zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

1. Írásbeli vizsga

A vizsga feladatait (A, vagy B) az iskola választhatja ki, illetve a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A). Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a feldolgozott tematika / korstílus / zenetörténeti korszak főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek,

műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

Felsorolás elsősorban a reneszansz és a barokk zene és a korszak társművészeti alkotásainak köréből választódjon.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

B.) A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit (táncok, táncpárok), fúga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése.
– Egy – a tanuló által ismert, meghallgatott – mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: hangszeres vagy vokális mű elemzése).

Szóbeli vizsga

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy az aktuális tanév feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.
A tanuló által játszott zeneművű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;

– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),

– zenetörténeti tájékozottság,

– stílusismeret,

– formai ismeretek,

– tájékozódás a zenei műfajok között.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A bécsi klasszika, valamint a korai romantika művészetének megismerése.

Tájékozódás a bécsi klasszikus zene legfontosabb műfajaiban, a kis– és nagyformák világában, valamint a korai romantika főbb stílusjegyei, élményanyaga, mestereinek művészete.

(Elsősorban Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert művei).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Átmenet a barokk és klasszika között:

– az „érzelmes” (C.Ph.E.Bach), a „gáláns” (J.Chr.Bach) stílus;

– a mannheimi–iskola (Johann Stamitz) – a zenekari hangzás átalakulása.

A műfajok, a formák és a zenei nyelv átalakulása a barokk és klasszika határán.

A bécsi klasszika főbb stiláris, formai, szerkezeti, hangnemi, harmóniai sajátosságai, a korszak legnagyobb mestereinek művészetét elsőrendűen reprezentáló műfajok alapján:

– Gluck (a barokk opera műfaji tradícióinak továbbélése és átalakulása a 18. század második felében, a gluck–i „operareform”);

– Haydn (szimfónia, vonósnégyes, oratórium);

– Mozart (szimfónia, zongoraverseny, divertimento, szerenád, opera);

– Beethoven (szimfónia, nyitány, versenymű, vonósnégyes, zongoraszonáta); életmű két korszak határán, a „klasszikus” és a „romantikus” Beethoven.

Formatani összegzés:

– periódus, bővített periódus, kéttagú forma, háromtagú forma, triós forma, rondó, variáció, szonáta, szonátarondó;

– vokális tételtípusok: recitativo (secco, accompagnato), ária, együttesek, kórus stb.

A klasszikus zene stiláris egységén belül az egyes mesterek műveinek stiláris vonásai.

A korai romantika főbb stíluselemei

Schubert művei alapján: dal, dalciklus, szimfónia, zongoraművek, kamarazene.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Somfai László: Joseph Haydn zongoraszonátái. Budapest: Zeneműkiadó, 1979.

Bartha Dénes: Beethoven és kilenc szimfóniája. Budapest: Zeneműkiadó, 1975.

Követelmény

A bécsi klasszikához, valamint a korai romantikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet–zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

A tesztlap az alábbi témakörökből tartalmaz kérdéseket:

– Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánum típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvére, Minnesänger). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.

– A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fúga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.

– A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangnem). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).

– Romantika – új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazenéje (kisformák), Schumann zongoradarab–ciklusai (címek). Az opera műfajának, kiemelkedő mestereinek és alkotásainak ismerete a tanult szemelvények elemzésével**.**

– A programzene (példával). A századforduló zenéje – Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgyűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Háry–szvit, Felszállott a páva – variációk).

A *szóbeli vizsga*

– A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad**.**
A tanuló által játszott zeneműről kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;

– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),

– zenetörténeti tájékozottság,

– stílusismeret,

– formai ismeretek,

– tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek

Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

ZENEÓVODA

Feladatkör:

Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.

Zenei anyag:

Pentaton és pentachord magyar gyermekdalok, játékok, mondókák, zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai, más népek gyermekdalai.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

Éneklési készség

A tiszta és szép éneklés készségének kialakítása csoportosan és egyénenként.

Az önálló dalkezdés és éneklés.

A ritmusérzék fejlesztése

Az egyenletes lüktetés és a dalok ritmusának érzékelése, megfigyelése, megszólaltatása gyakorlónevekkel.

Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, osztinátók játszása, olvasása negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.

Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.

A gyors és lassú tempó megkülönböztetése.

Egyenletes járással ritmusmotívumok tapsolása, hangoztatása.

Gyermekdalok kísérése ritmushangszerekkel.

Hallásképzés:

sz – m* sz – l *l – sz –m *m – r – d * l sz – m – r – d * hangkészleten belül kisebb egységek és dallamfordulatok gyakorlása. A fenti motívumok éneklése, felismerése belső énekléssel. Dallamfelismerés, dallambújtatás.

A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.

Hangmagasság – megfigyelés.

A kétszólamúság előkészítése.

Felelgetős játék, ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók.

Rögtönzés:

Ritmus kiegészítés

Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatás énekleltetéssel.

Kérdés, felelet.

Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás:

A hangszín iránti érzékenység kialakításának megkezdése:

- Hangszínek megfigyelése és megkülönböztetése
- Zajok, zörejek – zenei hang,
- Emberi hang – hangszerek hangja
- Néhány gyermekhangszer hangja.

Anyag: magyar gyermekdalok és népdalok, más népek gyermekdalai.

Hangszeres szemelvények (lehetőleg élő előadásban).

Követelmény:

30-50 mondóka, vers, gyermekdal, játék megtanulása (hallás után szöveggel).

Zeneileg pontos éneklés csoportosan és egyénenként is. A dalok ritmusa és az egyenletes lüktetés közötti különbség felismerése.

A negyed és az egyenletes mérőlüktetés közötti különbség felismerése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjelek folyamatos olvasása gyakorló nevekkel.

A hangok szolmizációs neve, kézjele, éneklés kézjelről és képes kottáról.

A zenére figyelés kialakítása; néhány perces zenehallgatás.

Minimális követelmény:

Az évfolyam sajátosságaiból eredően nincs.

Választható Tantárgyak

KAMARAZENE

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene / társasének–tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató–nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.

A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.

A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene–irodalom megismerésére.

Képezzen a közösségi együttmuzsikálásra érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikusokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb

spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene–oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres / vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei

– Beintés–leintés.

– Közös levegővétel és intés.

– Az „avizó” fogalma, sebességének tempó–meghatározó szerepe.

– Intés felütéssel való kezdésre.

– Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.

– A kamaraegyüttes elhelyezkedésének szempontjai.

– A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek

– Tájékozódási pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.

– Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.

– Vi–de jel.

– A másik szólam apró kottával történő megjelenése.

– Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek

– A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva

– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása. (C–hangolású illetve transzponáló jellege.)

– Transzponálás, a transzpozíció fogalma.

– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.

– A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás, segéd– illetve tisztítófogások).

– A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása

– A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata

– Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.

– A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók

– Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között A hemiola értelmezése, játékmódja.

– Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek

– A játszott művek formája, harmóniai világa

– A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.

– A disszonancia–konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.

– Homofon zene.

– Polifon zene.

– Izoritmikus zene.

– Kánon, imitáció, fúga.

– Cantus firmus.

– Consort–muzsika.

– A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus tánctételek, táncpárok (pavane–gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).

– Ellenszólam.

– Basso continuo.

– A kamarazene–irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fúvósötös, vonósnégyes, stb.

– A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése

– Lapról olvasás.

– A belső hallás fejlesztése.

– intonációs készség.

– Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz–zenében).

– A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.

– Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

1. évfolyam

Ajánlott tananyag

Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– megadott hangra önállóan hangolni,

– hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,

– be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,

– be– és leinteni,

– az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,

– biztosan tempót tartani,

– intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,

– a tanár jelzései alapján hangerőben alkalmazkodni,

– homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában

– saját hangszere intonációs jellemzőivel,

– a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,

– a disszonancia–konszonancia súlyviszonyaival,

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Legalább két, rövid, különböző tempójú, karakterű műből (tételből) álló 6–8 percnyi zenei anyag

2. évfolyam

Ajánlott tananyag

Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,

– lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,

– tempóváltozásokat ő maga is jelezni,

– szükség esetén lebegésmentesen hangot képezni,

– legalább a hosszan álló harmóniákban, záróakkordokban önállóan intonálni a basszushoz vagy a stabil hangolású hangszerhez,

– disszonanciákat kiemelni a tanár kérésére,

– a tanár jelzése alapján szólamát – szerepének megfelelően – kiemelni vagy háttérbe helyezni,

– eltolt ritmusokat, hemiolákat stb. helyesen hangsúlyozni.

A tanuló legyen tisztában

– az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C–hangolású vagy transzponáló jellegével),

– a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Koncertszerű, 6–8 perces, különböző tempójú és karakterű művekből (tételekből) álló műsor.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

– megadott hangra önállóan hangolni,

– hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,

– be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,

– be– és leinteni,

– az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,

– biztosan tempót tartani,

– játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,

– lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,

– tempóváltozásokat ő maga is jelezni,

– intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,

– homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában

– saját hangszere intonációs jellemzőivel,

– a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Ismerje

– a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kamarazene főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
Két különböző stílusú és karakterű kamaramű vagy tétel koncertszerű bemutatása; Máriássy–Varasdy–Zilcz: Bevezetés a társas zenélés gyakorlatába I–II. (EMB), W. A. Mozart: Kürtduók (EMB), Kratochvil, J. K. Triók (Supraphon), Máriássy I. R. Reneszánsz művek (EMB 6974) Németalföldi mesterek művei három vagy négy hangszerre (Czidra L.) (EMB 8367 EMB 8368), Táncok és kontratáncok (Bali János szerk.) EMB14160, Kamaraének–mesterei (EMB 14058/A) nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangszerkezelés,

– technikai felkészültség,

– állóképesség.

– hangképzés,

– intonáció,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– speciális technikai elemek alkalmazása

– árnyalt dinamikák alkalmazása,

– változó tempók önállóan és együttesben,

– a vibrato helyes alkalmazása,

– előadásmód,

– alkalmazkodóképesség,

– szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Ajánlott tananyag

Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,

– partitúrából játszani,

– a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,

– segéd– illetve tisztítófogásokat önállóan alkalmazni,

– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,

– saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,

– figyelemmel kísérni az összhangzást is,

– a tanár útmutatásainak megfelelően hangképzésben, dinamikában, artikulációban stb. alkalmazkodni,

– a disszonanciákat önállóan felismerni, kiemelni és feloldani.

A tanuló legyen tisztában

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,

– az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,

– az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Koncertszerű, legalább 8 perces, változatos, lehetőleg ciklikus művet is tartalmazó műsor.

4. évfolyam

Ajánlott tananyag

Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– együttesével önállóan elhelyezkedni a próba illetve a koncert színhelyén, az akusztikai és egyéb körülményeket is szem előtt tartva,

– folyamatosan, kottahűen lapról olvasni,

– ütemmutató nélküli szólamban ritmikailag tájékozódni,

– minimális mértékben díszítéseket improvizálni (reneszánsz, barokk művekben, jazzben),

– polifon műben „elúszás” esetén – partitúrából játszva – visszatalálni,

– saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,

– saját hangszerén önállóan tisztítófogásokat keresni és alkalmazni,

– önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,

– kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani.

A tanuló legyen tisztában

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8–10 perces műsor.

5. évfolyam

Ajánlott tananyag

Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– készségszinten használni az elmúlt négy évben tanult ismereteket.

– irányítani a kamaracsoport játékát ill. alkalmazkodni az irányításhoz

– önállóan kijavítani ill. kijavíttatni a felmerülő intonációs problémákat

– meghallani, felismerni a tempóvétel következtében kialakuló pozitív és negatív zenei folyamatokat

– a lapról olvasott anyagban is elhelyezni a helyes artikulációt

– az adott zenemű stílusához igazodó artikuláció, hangképzés megvalósítására

– önállóan olvasni a XX.sz.– i kottaképet

– önállóan kialakítani a barokk díszítéseket

– önállóan improvizálni megadott zenei anyagra a társai szólamához alkalmazkodva

A tanuló legyen tisztában

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8–10 perces műsor

6. évfolyam

Ajánlott tananyag

Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– teljesen önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,

– teljesen önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

– az előző évek ismeretanyagának teljesen önálló alkalmazására, „koncertszerű” lapróljátékra

– kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani

A tanuló legyen tisztában

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból minimum 10 perces műsor.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

– bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,

– partitúrából játszani,

– a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,

– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,

– saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,

– figyelemmel kísérni az összhangzást is,

– polifon műben „elúszás” esetén – partitúrából játszva – visszatalálni,

– saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,

– önállóan kialakítani az adott zeneművű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában

– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,

– az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,

– az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Ismerje

– az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kamarazene főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
Két különböző stílusú és karakterű kamaramű koncertszerű bemutatása. A játszott művek tükrözzék a 6. évfolyamon elvárható nehézségi szintet; Devienne, F. Triók Op.21, Buxtehude: Laude Sion – kantáta, Gabrielli: Five Ricercar, Mihály A.: Kis toronyzene, Scheidt, Brass quintets I–II, Locatelli Triószonáták Op.5, Haydn Divertimentók, Mozart Négykezes szonáták, Brahms: Waltzer, Kerényi: Társasének nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangszerkezelés,

– technikai felkészültség,

– állóképesség.

– hangképzés,

– intonáció,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– speciális technikai elemek alkalmazása

– árnyalt dinamikák alkalmazása,

– változó tempók önállóan és együttesben,

– a vibrato helyes alkalmazása,

– előadásmód,

– alkalmazkodóképesség,

– szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulandó művek stílusának, műfajának megfelelő, jól hangolt hangszer.

Kottaállványok.

Hangológép.

Metronóm.

Zenekar

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfok és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.

Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözéséből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai :

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A zenekari hallás fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (Vertikális- horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő a zenekari ülésmódból adódó helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után:

A tanuló ismerje meg:

a zenekar együttes egyes részeinek különböző funkcióit,

az alapvető zenekari játékmódokat

az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói hagyományait.

Legyen képes:

szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,

a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt- játékra irányítani figyelmét

a szólam beosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni

Tudja alkalmazni:

az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket

a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet a többszólamúságra, a dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és a tartás differenciálására,

a zenekari kommunikációs lánc (karnagy-zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után.

A tanuló legyen képes:

a felnőtt amatőr zenekarban játszani

részt venni önálló kamarazenekari produkcióban

Alkalmazza tudatosan:

a zenekari kommunikációs láncot

a zenekari rubato játékot

KÓRUS

A kórus tantárgy oktatásának célja, olyan pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

A kórusfoglalkozás feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a tanulók

– hallását,

– ritmusérzékét,

– tempó– és dinamikai érzékenységét,

– hangszínek iránti igényét,

– kottaolvasási készségét,

– zenei memóriáját,

– zenei ízlését,

– stílusérzékét,

– formaérzékét,

– hangképző– és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

– az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,

– a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulókban az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai kórus tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni.

A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Fejlesztési feladatok

– az aktív éneklési kedv felkeltése, az éneklési kultúra kialakítása, továbbfejlesztése.
– a együtthangzás megvalósítása, a harmonikus hallás és formaérzék fejlesztése,
– a résztvevők korosztályától, egyéni tudásától függően kánonok, két–, háromszólamú egynemű karok igényesebb három és négyszólamú művek, vegyeskari művek megszólaltatása
– hangképző és intonációs gyakorlatok a kórus tiszta, egységes, szép hangzásának kialakítására
– a szólamok ritmikailag pontos, dallamilag hibátlan megtanulása megfelelő formálással, szövegejtéssel,
– a zene akusztikai összefüggéseinek ismeretében a tiszta intonáció énekkari gyakorlatának megvalósítása.
– kiegyenlítettség az egyes szólamok és a kórus egésze között:
– hangszín–kultúra fejlesztése, az intonációs különbségek felismerése, javítása
– az egységes, kultúrált énekkari hangyás megteremtése.

Követelmény
A kórus
– tudjon a kórusvezetővel együttműködni
– a dallamot a vezényléssel kapott instrukcióknak megfelelően formálni
– tudjon, tisztán, pontos szövegmondással, a mű érzelmi tartalmának megfelelő

kifejező előadással énekelni.
– szereplés során az énekkar valamennyi tagja legyen képes képességei legjavát nyújtani

Ajánlott tananyag

Agócsy – Irsai: Énekeljünk–muzsikáljunk

Ars musica kötetek (Möseler Verlag Wolfenbüttel und Zürich) M52031–52035

Bartók Béla kórusművei (27 egyneműkar)

Bárdos Lajos: 20 és 40 egyneműkar

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–IV.

Bárdos Lajos: Vegyeskarok

B. Horváth Andrea: Ünnepeljünk! (Nemzeti Tankönyvkiadó)

Botka Valéria – Csányi László: Gyermekkarok I–IV.

Chor Aktuell – Ein Chorbuch für Gymnasien (Gustav Bosse Verlag 1983)

Csányi László: Gyermekkórusok kótáskönyve

Egyházi karénekeskönyv I–II. (Kiadja: Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya)

Eszterházy Pál: Harmonia Caelestis

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Gastoldi: 3 balletti

Kánongyűjtemények: 25 angol kánon

Bárdos: 77 kánon

Haydn: Kánonok

Mozart: 30 kánon

Péter József: 165 kánon

Kerényi M. György: Énekiskola – Társasének IV.

Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica I–IV.

Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok

Kodály Zoltán: Vegyeskarok

Liber usualis (gregorián dallamok gyűjteménye)

Mozart: 6 noktürn

Nádasdy Kálmán: Társas énekek

Schola cantorum I–XIII. (Fodor Ákos)

Szőnyi E.: Biciniumok

Kardos Pál: Kórusnevelés, kórushangzás

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Párkai István: Modern kórusetűdök

Követelmények a program elvégzése után

A *kórus* legyen képes önálló, élményt adó szereplésre.

Tudjon

– fegyelmezetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,

– „vezénylésre” énekelni.

A *tanuló* ismerkedjék meg a kórusirodalom számos remekművével.

Tudjon jól tájékozódni a különböző stíluskorszakokban.

Tudja

– helyes légzéstechnikával,

– tiszta intonációval,

– pontos ritmusban,

– érthető szövegmondással,

– helyes tempó– és dinamikai választással,

– művészileg kidolgozottan – stílushű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Rendelkezzék

– jó kottaolvasási kézséggel,

– zenei memóriával.

Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő akusztikájú, hangszigetelt, szellőztethető, csoportos oktatásra alkalmas tanterem, jó minőségű, jól hangolt zongorával.

Ötvonalas tábla.

Felvételek készítéséhez és lejátszásához használható audióvizuális eszközök.

Metronóm, hangvilla, kottaállvány.

Ajánlott a kórus színpadi megjelenését emelő egységes formaruha.

NÉPZENE

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ NÉPZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE, FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás tantervi programja keretében folyó zenei nevelés lehetőséget ad népzenei tanszakok működtetése révén a nemzeti, népi hagyományok átadására, az egyetemes kultúra, az európai műveltség közvetítésére, az értékmegőrzés formáinak kialakítására, a klasszikus zene és népzene egymást gazdagító, organikus kapcsolatának kiteljesítésére. Tantervünkkel szeretnénk hozzájárulni nemzeti és etnikai kisebbségi közösségeink zenei önismeretének megalapozásához, e közösségek hagyományos zenei megnyilvánulásainak megőrzéséhez, szakmai fejlesztéséhez is.

Az alapfokú népzeneoktatás az életkori sajátosságok figyelembe vételével a hagyományos kultúra értékeinek egységes szemléletű feldolgozására nevel, fejleszti az alkotó magatartást, a variációképző–rögtönzőkészség kialakítását, az önkifejezést, megalapozza az általános zenei műveltséget.

Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatásával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel, lehetőséget nyújt a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek tudatosítására, a kreativitás az esztétikai érzékenység alakítására.

Az oktatási folyamat – kihasználva a még élő tradíció nyújtotta pedagógiai lehetőségeket – megismerteti a tanulókkal a népzene sajátos gondolkodásmódját, a dallam– és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseit, a ritmus és intonáció értelmezésének a nyelvi sajátosságokkal is összefüggő hangsúlyviszonyait, a különböző zenei műfajok sajátosságait. Célja az is, hogy felkészítsen a zene emocionális és intellektuális befogadására, a társas zenei aktivitásra.

A népzene – és hagyományos közegében tanulásának folyamata is – alapvetően közösségi megnyilvánulás, ezért tanításában a kamarazenének, a hangszeres–énekes együttmuzsikálásnak kiemelt jelentősége van. A társas zenélés, valamint az ehhez gyakran társuló néptánc elmélyíti, megerősíti a tanulók megszerzett egyéni tudását, közösségformáló ereje által hat az emberi interakciók fejlődésére, megteremti a kapcsolatot a hagyomány és ennek a mindennapi életben történő alkalmazása között.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Vonós és tekerő tanszak tantárgyai: népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő/cselló, tekerő

*Fúvós tanszak tantárgyai***:** népi furulyák, duda, népi klarinét/tárogató
*Pengetős tanszak tantárgyai***:** citera, tamburák, koboz
*Akkordikus tanszak tantárgyai***:** népi cimbalom, népi harmonika
Ütős tanszak tantárgyai: népi ritmushangszerek
*Vokális tanszak***:** népi ének
*Zeneismeret tanszak tantárgyai***:** népzenei ismeretek, néprajz, szolfézs kötelező, szolfézs

*Kamarazene tanszak tantárgyai***:** népi kamarazene (a tantárgy magába foglalja a hangszeres és vokális társaszenét), népi zenekar

Hangszeres és vokális tanszakok – egyéni képzés

„A” TAGOZAT

*Főtárgy***:** hangszeres és vokális tanszakok
*Kötelező tantár*gy**:** szolfézs kötelező*, népzenei ismeretek
*Kötelezően választható tantárgyak***:** szolfézs, népzenei ismeretek, néprajz**, második hangszer, népi ének, kamarazene, zenekar.
*Választható tantárgy***:** szolfézs, népzenei ismeretek, néprajz, második hangszer, népi ének, kamarazene, zenekar, vagy a klasszikus zene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (népi hangszeres, vagy zongora kíséret): a hangszeres és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

** A néprajz kötelezően választható tantárgyként csak az alapfok 5. évfolyamtól tanulható.

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
	(1)	**(2)**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A képzés évfolyamainak száma:
*(2)+6+4 évfolyam***:** népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő/cselló, tekerő, népi furulyák, duda, népi klarinét/tárogató, citera, tamburák, népi cimbalom, koboz, népi harmonika, népi ének,
(*2)+6 évfolyam*: népi ritmushangszerek,
Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, illetve művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama:

*Főtárgy***:** „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

*Kötelező tantárgy***:** „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

*Kötelezően választható tantárgy***:** 5.–10. évfolyamig

Csoportos tantárgy: minimum 2x 45 perc

zenekar: minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

A korrepetíció ideje: A teljes képzési időben minimum 10 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – az alapfok 2. évfolyamától javasolt
*Kötelező tantárgy***:** szolfézs
*Kötelezően választható tantárgy***:** zongora
*Választható tantárgyak***:** népzenei ismeretek, néprajz, második hangszer, népi ének
Korrepetíció (népi hangszeres vagy zongora kíséret): a hangszeres és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
	(1)	**(2)**	**(1)**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező				1	1	1	1	1	1	1	1	1

en választható tantárgy												
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	(0–2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	**(4–6)**	**(4–6)**	**(4–6)**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**	**5–6**

A képzés évfolyamainak száma:
(*2+1)+5+4 évfolyam***:** népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő/cselló, tekerő, népi furulyák, duda, népi klarinét/tárogató, citera, tamburák, koboz, népi cimbalom, népi harmonika, népi ének
Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: minimum 2x45 perc (egyéni)

*Kötelező tantárgy***:** minimum 2x45 perc (csoportos)

*Kötelezően választható tantárgy***:**

Egyéni tantárgy: minimum 1x45 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében 1 tantárgy

Egyéni tantárgy minimum 1x45 perc

Csoportos tantárgy: minimum 1x 45 perc

*A korrepetíció ideje***:** A teljes képzési időben minimum 10 perc

A NÉPZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a népzeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Alapfokú művészetoktatás keretében folytatott népzenei tanulmányokhoz előképzettség nem szükséges. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Szakmai kompetencia:

– A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység – különös tekintettel a népzene sajátos hangközeire és ritmusfajtáira

– fogékonyság a hangszín és a dinamika különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység, stílusérzék, esztétikai érzékenység.

– A megfigyelőkészség a hallás utáni memorizálás fejlesztése.

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és kifejlesztése, segítséggel eljutva az önálló lejegyzéshez és dallamértelmezéshez, az eredeti előadásmód alapvető jellegzetességeinek felismeréséhez és alkalmazásához, dallamfüzérek, zenei folyamatok, táncciklusok szerkesztéséhez.

– A hangszer– és énektechnikai készségek megszerzése, fejlesztése.

– A variációképző rögtönzőkészség kialakítása, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia:

– Az érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom, nyitottság. Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatásának megalapozásával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel.

Társas kompetencia

– Az együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, felelősségvállalás, irányítókészség, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amelyek alapján a tanuló konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélés különböző formáiban (szólistaszerep, kísérőfunkció, ének–, tánckíséret, táncház).

Módszertani kompetencia

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra, értő zenehallgatásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása, az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

– A zene logikájának, különös tekintettel a népzene sajátos gondolkodásmódjának, a dallam– és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseinek, a ritmus és intonáció hajlékonyabb értelmezésének, a nyelv sajátságaival is összefüggő hangsúlyviszonyainak megismertetése.
– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, a zene történetének, népünk zenéjének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– a különböző népzenei műfajok, dialektusok, stílusok sajátosságainak, a velünk együtt élő népek hagyományának, a népzenekutatás történetének, a népzene jelentős előadó–egyéniségeinek megismertetése.

– Nyitottság kialakítása a klasszikus zene, a kortárs zene, a régizene, jazz, az értékes szórakoztató zene iránt.

– A tanulók zenei ízlésének formálása.

– Fogékonyság a művészeti értékek befogadására, alkalmazására, a korábban gyűjtött vagy még élő népzenei anyag segítségével a hagyományos kultúra értékeinek önálló, egységes szemléletű feldolgozására.
– Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása, a népzene sajátos értékrendszerének felismerése, alkalmazása, aktív közművelődési tevékenységre ösztönzés, az egyházzenei élet segítése a népzene eszközeivel.
– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

– Tehetséggondozás.

– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

1. Az elméleti írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamarazene főtárgy „A" tagozat: szolfézs kötelező, szolfézs, vagy népzenei ismeretek, vagy néprajz
Népzenei ismeretek, néprajz főtárgy: népzenei ismeretek, illetve néprajz
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B" tagozat: szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból minimum 45 perc.

2. Az elméleti szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamrazene főtárgy „A" tagozat: szolfézs kötelező, szolfézs, vagy népzenei ismeretek, vagy néprajz
Népzenei ismeretek, néprajz főtárgy: néprajz, illetve népzenei ismeretek
A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból minimum 10 perc.
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B" tagozat: szolfézs
A szóbeli vizsga időtartama minimum 15 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének főtárgy „A" tagozat: főtárgy
Kamarazene főtárgy „A" tagozat: főtárgy
Néprajz, Népzenei ismeretek főtárgy: kötelező hangszer
A gyakorlati vizsga időtartama minimum 10 perc.
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B" tagozat: főtárgy,
A gyakorlati vizsga időtartama minimum 10 perc.

Záróvizsga tantárgyai
A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A" tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B" tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

1. Az elméleti írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamrazene főtárgy „A" tagozat: szolfézs, vagy néprajz
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B" tagozat: szolfézs
Néprajz főtárgy„A" tagozat: néprajz
Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. Az elméleti szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének, kamrazene főtárgy „A" tagozat: szolfézs, vagy néprajz
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B" tagozat: szolfézs
Néprajz főtárgy„A" tagozat: néprajz
A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból minimum 10 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Népi hangszer, népi ének főtárgy „A" tagozat: főtárgy
Kamarazene főtárgy „A" tagozat: főtárgy
Néprajz főtárgy „A" tagozat: kötelező hangszer
Népi hangszer, népi ének főtárgy „B" tagozat: főtárgy,
A gyakorlati vizsga időtartama minimum 10 perc.

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

NÉPI HEGEDŰ

A népi hegedűtanítás feladatai
A hegedű főtárgy tanításának célja olyan zenészek képzése, akik képesek a magyar népzene hangszeres darabjait a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan megszólaltatni hangszerükön.
A program ismertesse meg a tanulókkal
– a hegedű akusztikai sajátosságait,
– a hangszer hangolását,
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
– a megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
– a kezek pontosan összehangolt mozgását.
Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra.

Ismertesse meg
– a hegedű alkalmazási területeit a magyar népzenei hagyományban,
– a különböző tájegységek jellemző tánctípusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét,
– hangszerük jellegzetes, hagyományos repertoárját, ennek irodalmát,
– a program elvégzéséhez szükséges hangszertechnikát,
– azokat a jellegzetes hangszertechnikákat, amelyekkel a hegedű a magyar népzene sajátos előadásmódjának megfelelően (jellegzetes hangképzés, hangsúlyozás, ritmizálás és díszítés, ezek általános és különleges formái) szólaltatható meg,
– a magyar népzenére jellemző és a népi hegedűjátékban előforduló improvizációs módszereket,
– a prímás szerep feladatait,
– a tanult dallamanyag kíséretmódját és annak kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
– a különböző tájegységekre jellemző hagyományos vonós együtteseket (bandákat) és ezek hangzását.

A képzés alapozza meg és fejlessze a tanuló formaérzékét, zenei képességeit (hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, érzékenységét a dinamika és a hangszín változásaira, stílusérzékét, zenei képzelőerejét) és zenei kifejezőkészségét.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Mondókák, gyermekdalok, gyermekjátékok, népdalok, táncok (szóval, énekelve, játszva, táncolva), illetve ezek kísérete énekkel, tapssal, dobogással, dobbal, gardonnal.

– A mozgás, a ritmus, a dallam és az anyanyelv összefüggései.

– A magyar népzenében jellemző ritmusfordulatok megtanítása (egyenletes–, nyújtott – és élés ritmus valamint a szinkópa).

– Kamarazene – ritmust adó eszközökkel, hangszerekkel.

Követelmény

A gyermek ismerjen meg minél több gyermekdalt, népdalt.

Legyen képes – alapfokon – tájékozódni nyelvünk, dalaink, hangszeres zenénk ritmusvilágában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Gyermekjátékok, táncok.

– Ének és ritmikus mozgás – ritmuskísérettel (10–15 dallam, illetve mondóka).

– Kamarazene ritmusadó eszközökkel, hangszerekkel (kanál, fakalapács, búgattyú, kerepelő, kanna, köcsögduda, dob, gardon).

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ismerkedés a vonós hangszerekkel.

– Ritmusképzés rezgőhúrral.

A bőgő (cselló) megszólaltatása

– Pengetés egy húron egyenletes lassú, majd változó tempóban.

– Mozgás kísérése pengetéssel.

– A húr megrezgetése vonóval.

– A vonó vezetése egy húron, egyenletes lassú majd változó tempóban.

– Hangsúlyozás vonóval.

– Egyenletes, majd váltakozó ritmusú hangok játéka.

– Különféle vonásmódok (pl. hangsúlyosan, hangsúlytalanul kezdődő, hosszú illetve rövid vonások).

– Mozgás kísérése külön játszott hangokkal (két húron is).

A brácsa (kontra, hegedű–kontra) megszólaltatása

– A hangszer tartása.

– Hangképzés, vonóvezetés egyenletes lassú, majd változó tempóban.

– A húrok együtthangzása (húrsíkok), hangzatok megszólaltatása.

– Hangsúlyozás.

– Egyenletes és változó ritmusú hangzatok.

– Különféle vonásmódok (pl. hangsúlyosan, hangsúlytalanul kezdődő, hosszú illetve rövid vonások).

– Mozgás kísérése különjátszott hangokkal.

A hegedű megszólaltatása

– A hangszer és a vonó tartása.

– Hangképzés, vonóvezetés egyenletes lassú, majd változó tempóban (húrsíkok!).

– Mondókák, kiolvasók, gyermekdalok hegedűn (egy, két húron).

– A dallamok játéka együttessel.

– Az "együtt hangzás" megérzése és megértése.

– Mozgás, gyermekjáték, tánc kísérése együttessel.

Követelmény

A gyermek legyen képes megszólaltatni különböző, a zenekari játék szempontjából nélkülözhetetlen vonós hangszereket.

Sajátítsa el a vonós hangszeren történő hangképzés, hangsúlyozás és ritmusjáték alapelemeit.

Legyen képes hangok, és egyszerű dallamok intonálására saját hangszerén, valamint a megismert vonós hangszerek egyszerű megszólaltatására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mondókák, kiolvasók, gyermekdalok előadása hegedűn (egy és két húron).

– Együtt játék – zenekarban.

– Ritmikus mozgás, gyermekjáték és tánc kísérése zenekarral.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Népzene – hangszeres népzene. Általános tájékozódás a magyar népzene világában.

– Gyermekdalok hallás utáni elsajátítása énekelve és hangszeren játszva, különböző kezdőhangokról is.

– Ugrós, illetve kanásztánc típusú dallamok énekelve és hangszeren játszva (dunántúli ugrós, dus, szatmári oláhos, cigánytánc stb.).

– Legényes típusú dallamok (széki sűrű tempó, mezőségi sűrű magyar stb.).

– Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételről az évfolyam nehézségi fokának megfelelően.

Követelmény

Alapvető dallamismeret és tájékozottság a magyar népzenében.

A hangszer és vonó tartásának elsajátítása, a hangszeren való alapvető tájékozódás kialakítása.

A hangképzés, vonókezelés, intonáció kialakítása és fejlesztése.

A tanult dallamok folyamatos fűzérszerű játéka zenei nyelvjárások szerint.

A tananyagot tartalmazó hangzóanyag rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Széki sűrű tempó, dunántúli ugrósok, kanásztáncok

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Szimmetrikus csárdás dallamok (dunántúli, palóc, szatmári lassú csárdás stb.).

– Verbunk (széki, székelyföldi változatok).

– Legényes típusú dallamok (sűrű magyar, pontozó, kalotaszegi legényes stb.).

– Közép–erdélyi csárdás dallamok (széki, mezőségi csárdás).

Követelmény

Szimmetrikus csárdás és verbunk dallamok előadása helyes hangsúlyozással és ritmizálással.

A legényes dallamok játékmódja a tanult dallamokon keresztül.

A különböző karakterű táncok, tánctípusok stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Sűrű magyar (kalotaszegi legényes, pontozó stb.)

– Széki csárdás

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangsúlyozás és a játékmód jellegzetességeinek tudatosítása:

– A népi dallamok hangsúlyozása a magyar nyelv hangsúlyozási, illetve ritmikai jellegzetességeivel összefüggésben (beszédszerű hangsúlyozás, nyolcad hangok, nyújtott és éles ritmusok, stb.).

– A népi dallamok hangsúlyozásának általános és különleges formái (hangpárok,

„ellenhangsúlyozás", rejtett ritmusok stb.).

– A ritmus értelmezése a népzenében (hangsúly és ritmus összefüggése).

– A bal és jobb kéz szerepe a hangsúlyozásban. A vonóval történő hangsúlyozás jellegzetes módjai (pl. hangsúlyozás húrra csapott vonóval, „reflex” vonóindítás).

Követelmény

A hangsúlyozás és a ritmus eddig tanult jellegzetességeinek ismerete.

A hangsúlyozás tanult formáinak alkalmazása.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Dunántúli, palóc, szatmári, stb. lassú és friss csárdás

– Széki csárdás folyamat, sűrű tempó

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ismerkedés a zenei aszimmetriával a széki magyar és ritka tempó dallamokon keresztül.

– A korábban tanult legényes típusú aszimmetrikus dallamok játékának újraértelmezése az aszimmetria – törvényszerűségei szerint, valamint a dallamismeret gyarapítása.

– Az aszimmetrikus játékmód emlékei az európai zene korábbi korszakaiban („inégal” játék).

– Díszítés a magyar népzenében – a széki csárdás és magyar dallamok díszítményei.

– Az akkordfunkciók alapfokú ismertetése elméletben és gyakorlatban.

– Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

Követelmény

Közepes tempójú aszimmetrikus dallamok (széki magyar, ritka tempó) játékmódja.

A széki csárdás és magyar dallamok stílusos előadása (díszítményekkel, helyes hangsúlyozással).

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételről, a tananyag nehézségi fokán.

Az aszimmetrikus dallamtípusok kíséretmódja, a tanult dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kalotaszegi legényes, sűrű magyar, marosszéki forgatós stb.

– Széki csárdás és magyar

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Zenei aszimmetria a széki lassú dallamokban.

– A széki lassú dallamok díszítésmódja.

– Aszimmetrikus lassú csárdás dallamok (pl.: mezőségi, kalotaszegi, székelyföldi lassú csárdások).

– Változatképződés, valamint az előadók rögtönzései a magyar népzenében a széki, mezőségi és a kalotaszegi zenén keresztül.

Követelmény

A széki lassú dallamok díszített, stílusos előadása.

A széki táncrend folyamatos játéka, egy–egy dallam előadása több változatban is.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

A széki táncrend tánctípusainak kíséretmódja és a dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Széki táncrend (hegedűn és kontrán).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Bonyolultabb aszimmetrikus hangsúlyozású dallamok – a mezőségi zene (magyarpalatkai, vajdakamarási, válaszúti ritka magyar, korcsos, szökős).

– A mezőségi aszimmetrikus tánctípusok játékmódja (vonókezelés, hangsúlyozás stb.).

– Mezőségi táncfolyamat (lassú csárdás, szökős, sebes csárdás)

– A közösségi élet eseményeihez kapcsolódó hangszeres dallamok.

Követelmény

A mezőségi táncdallamok stílusos előadása az eddig tanultak alapján.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mezőségi korcsos, lassú csárdás, szökős és sebes csárdás.

– Magyarpalatkai menyasszonykísérő.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. „B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Szimmetrikus csárdás dallamok (dunántúli, palóc, szatmári lassú csárdás stb.).

– Verbunk (széki, székelyföldi változatok).

– Legényes típusú dallamok (sűrű magyar, pontozó, kalotaszegi legényes stb.).

– Közép–erdélyi csárdás dallamok (széki, mezőségi csárdás).

– Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételről, az évfolyam nehézségi fokának megfelelően.

Követelmény

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Szimmetrikus csárdás és verbunk dallamok előadása helyes hangsúlyozással és ritmizálással.

A legényes dallamok játékmódja a tanult dallamokon keresztül.

A különböző karakterű táncok, tánctípusok stílusos előadása.

A tanult táncok, tánctípusok helye zenei–, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

A tananyagot tartalmazó hangzóanyag rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Sűrű magyar (kalotaszegi legényes, pontozó stb.)

– Széki csárdás

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig tanult dallamanyag gyarapítása (ugrós – kanásztánc, legényes, verbunk, szimmetrikus lassú és friss csárdás, közép–erdélyi csárdás).

– A hangsúlyozás és a játékmód jellegzetességeinek tudatosítása:

– A népi dallamok hangsúlyozása a magyar nyelv hangsúlyozási, illetve ritmikai jellegzetességeivel összefüggésben (beszédszerű hangsúlyozás, nyolcad hangok, nyújtott és éles ritmusok stb.).

– A népi dallamok hangsúlyozásának általános és különleges formái (hangpárok, „ellenhangsúlyozás”, rejtett ritmusok stb.).

– A ritmus értelmezése a népzenében (hangsúly és ritmus összefüggése).

– A bal és jobb kéz szerepe a hangsúlyozásban.

– A vonóval történő hangsúlyozás jellegzetes módjai (pl. hangsúlyozás húrra csapott vonóval, „reflex” vonóindítás).

Követelmény

A hangsúlyozás és a ritmus eddig tanult jellegzetességeinek ismerete.

A hangsúlyozás tanult formáinak alkalmazása.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételről, a tananyag nehézségi fokán.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzó anyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Dunántúli, palóc, szatmári, stb. lassú és friss csárdás

– Széki csárdás folyamat, sűrű tempó

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ismerkedés a zenei aszimmetriával a széki *magyar* és *ritka tempó* dallamokon keresztül.

– A korábban tanult legényes típusú aszimmetrikus dallamok játékának újraértelmezése az aszimmetria törvényszerűségei szerint, valamint a dallamismeret gyarapítása.

– Az aszimmetrikus játékmód emlékei az európai zene korábbi korszakaiban („inégal” játék).

– Díszítés a magyar népzenében – a széki *csárdás* és *magyar* dallamok díszítményei.

– Az akkordfunkciók alapfokú ismertetése elméletben és gyakorlatban.

– Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

Követelmény

Közepes tempójú aszimmetrikus dallamok (széki magyar, ritka tempó) játékmódja.

A széki csárdás és magyar dallamok stílusos előadása (díszítményekkel, helyes hangsúlyozással).

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételről, a tananyag nehézségi fokán.

Az aszimmetrikus dallamtípusok kíséretmódja, a tanult dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve

tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kalotaszegi legényes, sűrű magyar, marosszéki forgatós, stb.

– Széki csárdás és magyar

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Zenei aszimmetria a széki lassú dallamokban.

– A széki lassú dallamok díszítésmódja.

– Aszimmetrikus lassú csárdás dallamok (pl.: mezőségi, kalotaszegi, székelyföldi lassú csárdások).

– Az aszimmetria és a díszítmények ritmikai értelmezése, lejegyzésük módjai.

– Változatképződés, valamint az előadók rögtönzései a magyar népzenében a széki, mezőségi és a kalotaszegi zenén keresztül.

– A dallamismeret bővítése új dallamokkal, valamint a korábbiak változataival.

– Dallamlejegyzés – a tanult anyagból

Követelmény

A széki lassú dallamok díszített, stílusos előadása.

A széki táncrend folyamatos játéka, egy–egy dallam előadása több változatban is.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

A széki táncrend tánctípusainak kíséretmódja és a dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

A „B" tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az „A" tagozat szintjét.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Széki táncrend (hegedűn és kontrán).

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Bonyolultabb aszimmetrikus hangsúlyozású dallamok – a mezőségi zene (magyarpalatkai, vajdakamarási, válaszúti ritka magyar, korcsos, szökős).

– A mezőségi aszimmetrikus tánctípusok játékmódja (vonókezelés, hangsúlyozás stb.).

– Dallamlejegyzés a tanult anyagból.

– Mezőségi táncfolyamat (lassú csárdás, szökős, sebes csárdás)

– A közösségi élet eseményeihez kapcsolódó hangszeres dallamok.

Követelmény

A mezőségi táncdallamok stílusos előadása az eddig tanultak alapján.

Néhány alkalomhoz kötődő hangszeres dallam ismerete.

Másik hegedűvel való együttjáték.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Az önálló tanulást segítő lejegyzések készítése hangfelvételről

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A korábban tanultak továbbfejlesztése, a dallamismeret bővítése új dallamokkal, valamint új változatokkal.

A tananyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mezőségi korcsos, lassú csárdás, szökős és sebes csárdás.

– Magyarpalatkai menyasszonykísérő.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése)
A tanuló legyen képes
– népzenei darabokat a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan, élményt adóan megszólaltatni hangszerén,
– hallás után zenét tanulni,
– népzenei ismereteit, hangszeres tudását önállóan továbbfejleszteni, tudatosan, elemzően gyakorolni.
Rendelkezzék
– az ehhez szükséges hangszertechnikai tudással,
– kiművelt zenei képességekkel (hallás, ritmusérzék, emlékezőtehetség,

koncentrálóképesség, stílusérzék, fantázia),
– a népzene alapszintű lejegyzéséhez szükséges kottaismerettel és lejegyzési gyakorlattal.
Ismerje
– a népzene hagyományos előadásmódját „A” tagozatának szintjén.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes
– tudásáról számot adni szóló hegedűn, együttessel illetve táncot kísérve.
– céltudatosan gyakorolni.
Ismerje
– és alkalmazza a népzene előadásmódjának jellegzetes hangszeres megoldásait,
– a különböző népzenei tájegységek (dialektusok) jellemző tánctípusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.
Rendelkezzen a magyar és a szomszéd népek zenei és tánchagyománya táji, történeti tagozódásában való tájékozódáshoz szükséges népzenei, tánctörténeti, néprajzi, történelmi valamint kulturális ismeretekkel.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Népi hegedű főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat

Dunántúli táncok. (Ugrós, lassú és friss csárdás stílusos, ritmikus játéka.)

Széki táncok. (Magyar, sűrű és ritka tempó, lassú, csárdás porka és hétlépés stílusos, a tánchoz alkalmazkodó tempójú játéka.)

„B” tagozat

Szatmári táncok. (Verbunk, oláhos, lassú és friss csárdás.)

Székelyföldi táncok. (Székely verbunk, lassú csárdás, szöktetős, marosszéki forgatós.)

Palatkai ritka és sűrű magyar, lassúcsárdás és szökős

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

A „B” tagozatos tanuló követelménye a végzett anyag mennyiségében is, de főként a hangszeres játék hangminőségében, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A mezőségi zene díszítményei.

– Az előadásmódbeli rögtönzés a mezőségi zenében, valamint a korábban tanult dialektusokban és stílusokban.

– A mezőségi táncrend (lassú cigánytánc, lassú csárdás, szökős, sebes csárdás; sűrű és ritka magyar; korcsos).

Követelmény

Mezőségi táncrend: a dallamokat helyes hangsúlyozással, stílusosan díszítve kell megszólaltatni.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mezőségi táncrend.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kalotaszegi táncrend. Kalotaszeg zenéjének különböző stílusai.

– Székelyföld zenéje. A székelyföldi zene különböző stíluskörei.

– Hangszeres tánczenénk 18. századi gyökerei.

Követelmény

A tanult táncrendek stílusos, dallamváltozatokkal tarkított játéka.

18. századi zenei hagyományunkból válogatott dallamanyag megszólaltatása.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei–, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Székelyföldi táncrend.

– 18. századi magyar táncok.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A rubato dallamok helye a magyar zenei hagyományban.

– Hangszeres keservesek. A pakulár nóta.

– A szatmári, a palóc és a dunántúli csárdások játékmódja.

– A lassú és friss csárdás dallamok hangsúlyozási, ritmizálási, díszítési hagyománya és lehetőségei.

– Az aszimmetrikus hangsúlyozás Észak–kelet–, Észak– és Nyugat–Magyarországon előforduló formái.

– A rubato–hatás érvényesülése a táncdallamok játékában.

– Régi és új stílus a hangszeres népzenében.

Követelmény

Egy–egy szatmári hallgató, kalotaszegi keserves, mezőségi katonakísérő, gyimesi halottkísérő, keserves stílusos előadása kísérettel.

Pakulár nóta kísérettel.

Szatmári, palóc, dunántúli táncfolyamat játéka kísérettel a zenei nyelvjárásra, stílusra, műfajra jellemző előadásmód szerint.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Szatmári, palóc, dunántúli táncrend.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Gyimesi zene. A gyimesi táncok és táncélet.

– A gyimesi zene kísérőhangszere – a gardon.

– Moldvai zene. A moldvai táncok, táncélet.

– A moldvai hangszeres hagyomány.

– A moldvai zene különböző rétegei.

– A szomszéd népek hangszeres zenéje – Bartók román gyűjtése.

– Az európai népek vonószenei hagyománya (ír, skót, norvég, svéd, lengyel stb. dallamok).

– Ismeretlen anyag önálló feldolgozása hangfelvétel alapján.

– Együttesvezetés – prímás szerep, zenei összeállítások.

Követelmény

A gyimesi zene stílusos megszólaltatása.

A dallamismeret és hangszertechnikai tudás önálló, a feladatokkal összhangban lévő gyarapítása, fejlesztése.

Dallamlejegyzés – ismeretlen anyagból

Ismeretlen anyag életre keltése lejegyzésből.

Az együttesvezetői készség bemutatása.

Gyimesi dallamok kísérete gardonon.

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei–, illetve

tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Önálló gyűjtőmunka.

A tanuló adjon számot egy – a tanulóévek során önállóan választott – falusi mester dallamanyagának, stílusának anyanyelvi szintű elsajátításáról.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult táncrendek, táncok és egyéb hangszeres műfajok játéka előadásszerűen (táncházban, hangversenyen, stb.)

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A mezőségi (magyarpalatkai, vajdakamarási, válaszúti stb.) dallamismeret gyarapítása.

– A mezőségi zene díszítményei.

– Mezőségi lassú.

– A hangsúlyozás jellegzetességeinek és különleges formáinak elemzése a mezőségi zenében.

– Az előadásmódbeli rögtönzés a mezőségi zenében, valamint a korábban tanult dialektusokban és stílusokban.

– A mezőségi táncrend (lassú cigánytánc, lassú csárdás, szökős, sebes csárdás; sűrű és ritka magyar; korcsos).

Követelmény

Mezőségi táncrend: a dallamokat helyes hangsúlyozással, stílusosan díszítve, rögtönzéssekkel gazdagítva kell megszólaltatni.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mezőségi táncrend.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kalotaszegi zene. Kalotaszeg zenéjének különböző stílusai.

– Kalotaszegi hajnali, szapora és verbunk.

– Az új anyag mellett a korábban tanult legényes és lassú csárdás dallamismeret gyarapítása.

– Kalotaszegi táncrend.

– Székelyföld zenéje.

– A székelyföldi zene különböző stíluskörei.

– Székelyföld egy tájegységének táncrendje

– Hangszeres tánczenénk 18. századi gyökerei.

Követelmény

A tanult táncrendek stílusos, dallamváltozatokkal, rögtönzésekkel tarkított játéka.

18. századi zenei hagyományunkból válogatott dallamanyag megszólaltatása (életre keltése).

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei–, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Székelyföldi táncrend.

– 18. századi magyar táncok.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Rubato dallamok.

– A rubato dallamok helye a magyar zenei hagyományban.

– Hangszeres keservesek.

– A dallamok játékmódja, díszítményei.

– A rubato dallamok kísérete.

– A dallamok lejegyezhetősége.

– Különböző dialektusok jellemző dallamai.

– A pakulár nóta.

– A szatmári, a palóc és a dunántúli csárdások játékmódja.

– A lassú és friss csárdás dallamok hangsúlyozási, ritmizálási, díszítési hagyománya és lehetőségei.

– Az aszimmetrikus hangsúlyozás Észak–kelet–, Észak– és Nyugat–Magyarországon előforduló formái.

– A rubato–hatás érvényesülése a táncdallamok játékában.

– Régi és új stílus a hangszeres népzenében.

Követelmény

Egy–egy szatmári hallgató, kalotaszegi keserves, mezőségi katonakísérő, gyimesi halottkísérő, keserves stílusos előadása kísérettel.

Pakulár nóta kísérettel.

Szatmári, palóc, dunántúli táncfolyamat játéka kísérettel a zenei nyelvjárásra, stílusra, műfajra jellemző előadásmód szerint.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Szatmári, palóc, dunántúli táncrend.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Gyimesi zene.

– A gyimesi táncok és táncélet.

– A gyimesi táncdallamok különböző rétegei.

– A gyimesi zene kísérőhangszere – a gardon.

– Moldvai zene.

– A moldvai táncok, táncélet.

– A moldvai hangszeres hagyomány.

– A moldvai zene különböző rétegei.

– A szomszéd népek hangszeres zenéje – Bartók román gyűjtése.

– Az európai népek vonószenei hagyománya (ír, skót, norvég, svéd, lengyel stb. dallamok).

– Ismeretlen anyag önálló feldolgozása hangfelvétel alapján.

– A tanult táncrendek játéka.

– Együttesvezetés – prímás szerep, zenei összeállítások.

Követelmény

A gyimesi zene stílusos megszólaltatása.

Az eddig tanult táncrendek bármelyikének stílusos, rögtönzésekkel, dallamváltozatokkal gazdagított játéka.

A szomszéd népek, valamint az európai népek zenéjéből válogatott szemelvények megszólaltatása.

A dallamismeret és hangszertechnikai tudás önálló, a feladatokkal összhangban lévő gyarapítása, fejlesztése.

Dallamlejegyzés – ismeretlen anyagból

Ismeretlen anyag életre keltése lejegyzésből.

Az együttesvezetői készség bemutatása.

Gyimesi dallamok kísérete gardonon.

Az anyagban szereplő táncok, tánctípusok helye zenei–, illetve tánchagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Önálló gyűjtőmunka.

A tanuló adjon számot egy – a tanulóévek során önállóan választott – falusi mester dallamanyagának, stílusának anyanyelvi szintű elsajátításáról.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult táncrendek, táncok és egyéb hangszeres műfajok játéka előadásszerűen, táncházban és hangversenyen.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje
– a magyar népzene nyelvjárás–területeit és ezek stílusbeli jellemzőit,
– a hangszeres zene szerepét a magyar népzenei hagyományában,
– a tanult hangszeres dallamok formai sajátságait,
– a különböző népzenei tájegységek jellemző tánctípusait, táncait, az ezekhez

kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.
– a tanult hangszeres dallamanyag kíséretmódját és kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
– a különböző tájegységekre jellemző hagyományos népi hangszereket, hangszer–együtteseket, valamint a vonós bandák különböző felállásait és ezek hangzását,
– népzenénk múltját,
– hangszere múltját, elterjedését a magyar népzenében,
– alapfokon a népzenekutatás történetét, nevesebb személyiségeit, választott hangszerének kiemelkedő művelőit, eredeti előadóit.
Legyen képes
– dallamok összekötésére, ismerje a dallamok fűzésének, s az így kialakított összetett formák (például táncrend) szabályait,
– legyen képes zenésztársaival zenei kapcsolatteremtésre.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– a magyar népi vonós zene történetét,
– a népzene előadásmódjának jellegzetességeit és ezen belül részletesen a hangképzés, hangsúlyozás, ritmus, a forma és a díszítés jellemző módjait, az előadás általános és különleges sajátosságait, valamint a zenei improvizáció népzenénkre jellemző módjait,
– alapfokon a népzenekutatás történetét, nevesebb személyiségeit, választott hangszerének kiemelkedő művelőit, eredeti előadóit,
– a cigányság szerepét a magyar vonószenei hagyomány kialakulásában és falvaink zenei életében,
– a szomszéd népek, valamint az európai népek vonószenei hagyományát.
Legyen fogékony
– más népek zenéjének befogadására.
Rendelkezzék
– a népzenei gyűjtőmunkához nélkülözhetetlen zenei felkészültséggel, jó kapcsolatteremtő képességgel, megfelelő előadói készséggel, szereplési tapasztalattal, állóképességgel.
Legyen képes
– céltudatosan gyakorolni
– képes szólistaként együttesét irányítani (prímás szerep),
– tánc kísérésére, táncossal való kapcsolatteremtésre.
Tudjon számot adni
– választott (falusi) mestere dallamanyagának, stílusának ismeretéről.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Népi hegedű főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat
Szatmári táncok. (Verbunk, oláhos, lassú és friss csárdás.)
Székelyföldi táncok. (Székely verbunk, lassú csárdás, szöktetős, marosszéki forgatós.)
Palatkai zene. (Akasztós, lassú csárdás és szökős.)

„B” tagozat
Gömöri táncok (Hallgató, verbunk, lassú és friss csárdás.)
Palatkai zene. (Katonakísérő, akasztós, lassú csárdás, szökős és sebes csárdás.)
Gyimesi zene. (Keserves, lassú és sebes magyaros, kettős jártatója és sirülője.)
Erdélyi román táncok.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Ajánlott tananyag éves bontás nélkül

Hanglemez

A bogyiszlói zenekar. szerk. Sebő Ferenc SLPX 18095 (Budapest 1984) Hungaroton

Este a Gyimesbe' jártam/Zerkula János. szerk. Halmos Béla SLPX 18130 (Budapest 1987) Hungaroton

Északmezőségi magyar népzene I–IV. szerk. Halmos Béla LPX 18107–11 (Budapest 1985) Hungaroton

Gyimesi népzene/Halmágyi Mihály. szerk. Jánosi András SLPX 18145 (Budapest 1988) Hungaroton

Hungarian Folk Music Qualiton LPX 1187 (Budapest 1964)

Lajtha László: Széki gyűjtés. szerk. Sebő Ferenc LPX 18092–94 (Budapest 1985) Hungaroton

Magyar Hangszeres Népzene szerk. Sárosi Bálint LPX 18045–47(Budapest 1980) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (Budapest 1972–1982) Hungaroton:

1. LPX 10095–98–

2. LPX 18001–04

3. LPX 18050–53

Magyar népzene (bukovinai székelyek Magyarországon) Hungaroton SLPX 18131 (1988)

Magyar népzene Bartók Béla fonográffelvételeiből. szerk. Sárosi Bálint LPX 18069 (Budapest 1981) Hungaroton

Magyar népzene Kodály Zoltán fonográf–felvételeiből. szerk. Tari Lujza LPX 18075–76 (Budapest 1983) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia (Budapest 1985–93) Hungaroton:

I. Tánczene. szerk. Martin György, Németh István, Pesovár Ernő – LPX 18122–16

II. Észak. szerk. Tari Lujza, Vikár László LPX 18124–28

III. Dunántúl. szerk. Olsvai Imre LPX 18138–42

IV. Alföld. szerk. Paksa Katalin, Németh István LPX 18159–63

V–VI. Erdély (Kelet 1–2.) szerk. Sárosi Bálint, Németh István (Budapest 1993/95) MTA Zenetudományi Intézet

Magyarországi román népzene. szerk. Sebő Ferenc SLPX 18077 (Budapest 1983) Hungaroton

Szatmári bandák. szerk. Hans Hurtig–Vavrinecz András SLPO 18154 (Budapest 1991) Hungaroton

CD– lemezek

Elveszett éden ED–CD 009–10 (Budapest 1996) Etnofon

Halmágyi Mihály Classic HCD 18145 Hungaroton

Magyarpalatka Classic HCD 18216–17 Hungaroton

Magyarpalatkai népzene/Kodoba Béla és bandája BSM 9503 (1995) BaSys Music

Kazetta

Magyar Népzenei Antológia: V–VI. Erdély (Kelet 1–2.) szerk. Sárosi Bálint, Németh István (Budapest 1993/95) MTA Zenetudományi Intézet

Béres vagyok béres – Fejér megyei népzene/ Pesovár Ferenc könyvének melléklete(Székesfehérvár) István Király Múzeum

Könyvek, tanulmányok

Bartók Béla: Miért és hogyan gyűjtsünk népzenét (Budapest 1936) Somló

Bartók Béla: A magyar népdal (Budapest 1924) Rózsavölgyi

Bartók Béla: Népzenénk és a szomszéd népek zenéje (Budapest 934) Somló

Bartók Béla: Rumanian Folk Music I, II, III. (Hága 1967) The Hague

Draskóczy Lídia: Moldvai csángó hegedűs dallamok Bákó környékéről (Budapest 1997) Óbudai Népzenei Iskola

Gelencsér Ágnes: Magyar népzenei ismeretek (Budapest 1994) Calibra Kiadó

Jánosi A.: A magyar népzene előadásmódja – előkészületben

Kobzos Kiss Tamás: Hegedű és kobza (Budapest 1997) Óbudai Népzenei Iskola

Kodály Zoltán: A magyar népzene (Budapest 1973) Zeneműkiadó

Lajtha László: Dunántúli táncok és dallamok (Budapest 1962) Zeneműkiadó

Lajtha László: Kőrispataki gyűjtés (Budapest 1955) Zeneműkiadó

Lajtha László: Széki gyűjtés (Budapest 1954) Zeneműkiadó

Lajtha László: Szépkenyerűszentmártoni gyűjtés (Budapest 1954) Zeneműkiadó

Lajtha László összegyűjtött írásai (Budapest 1992) Akadémiai Kiadó

Martin György: A magyar tánctípusok. A magyar tánctípusok zenekísérete (Budapest 1966)

Martin György: A néptánc és népi tánczene kapcsolata (Budapest 1965–66) Tánctudományi tanulmányok

Martin György: Az erdélyi dialektus táncai (Budapest 1972) NPI

Martin György: Magyar táncdialektusok (Budapest 1965,1966) NPI

Paksa Katalin: A magyar népdal díszítése (Budapest 1993) MTA Zenetudományi Intézet

Pesovár Ernő: A magyar tánctörténet évszázadai (Budapest 1972) NPI

Pesovár Ernő: A magyar tánczene története (Budapest 1966)

Pesovár Ferenc: Béres vagyok béres (Székesfehérvár 1982) István Király Múzeum

Pesovár Ferenc: A juhait kereső pásztor (Székesfehérvár 1983) István Király Múzeum

Pesovár Ferenc: Szép napunk támadt (Székesfehérvár 1991) István Könyvkiadó

Sárosi Bálint: Cigányzene (Budapest 1971) Gondolat Könyvkiadó

Sebő Ferenc: Népzenei olvasókönyv (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet

Szalay Zoltán: Felcsíki hangszeres tánczene (Csíkszereda 1996) Alutus kiadó

A Magyar Művelődési Intézet (korábban NPI, OKK) kiadványai

Népzenei füzetek kazettával / A Magyar Művelődési Intézet kiadványai, szerk.: Eredics Gábor

Halmos Béla – Virágvölgyi Márta: Széki férfitáncok

Ökrös Csaba: Hegedűgyakorlatok

Varsányi Ildikó: Gömöri népzene

Vavrinecz András: Vajdaszentiványi népzene I.

Virágvölgyi Márta: Bogyiszlói népzene

Virágvölgyi Márta: Bonchidai népzene

Virágvölgyi Márta: Gyimesi népzene I, II.

Virágvölgyi Márta: Kalotaszegi legényesek

Virágvölgyi Márta: Kalotaszegi népzene I, II.

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene I, II.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, és méretű hangszerek tartozékokkal (vonó, tok, gyanta).

Audió–vizuális felvevő és lejátszó berendezés (magnetofon, CD, DVD

A követelmények teljesítéséhez szükséges népzenei gyűjtések, lemezek kottakiadványok, zenei szakkönyvek.

NÉPI ÉNEK

A népi ének tanításának szakirányú feladata
Ismertesse meg a tanulókat
– az énekes népzene hagyományaival, a népdalok hiteles megszólaltatásához szükséges elméleti és technikai ismeretekkel, hogy tanulmányaik végeztével képességeiknek és megszerzett tudásuknak megfelelően tudatosan vállalják a megtanult népdalkincs megőrzését, továbbadását, átmentését,
– az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel, a népdalok élményszerű, ugyanakkor autentikus megszólaltatáshoz szükséges természetes éneklés technikai hátterével,
– a magyar népzenei dialektusok sajátosságaival (hangszín, tempó, ornamentika, szöveg).

Fejlessze folyamatosan, módszeresen és sokoldalúan
– az énekhang technikai adottságait (légzés, vokális hangzók, hangterjedelem, hangszín),
– a tanulók zenei képességeit: hallását, intonálási képességét, ritmusérzékét,
– az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességét,
– a népdalok memorizálási képességét,
– az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma–, dallam– és tempóérzéket,
– a különböző népzenei dialektusok felismerésének képességét,
– a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségeket.

Törekedjen a korosztályi jellemzők, az egyéni adottságok, készségek és képességek, habitus, érzelmi beállítódás figyelembe vételére az egyes tanulók fejlesztési programjának kialakításában.
Ismertesse meg a tanulókat a vokális anyag hangszeres és táncbeli vonatkozásaival, a gyakorlatban is.

Teremtsen alkalmat – a hangzó felvételek hallgatása mellett – a még élő adatközlőkkel való élményt adó találkozásokra, az autentikus előadásmód megismerésére.

Vegye figyelembe a repertoár kialakításánál, hogy a vokális népzenei hagyományban olyan emberi érzések, viszonyok tükröződnek és nyernek kifejezést, melyek a tanulók későbbi önálló, felnőtt életében családi, baráti körben a legkülönbözőbb hétköznapi és ünnepi helyzetekben aktivizálódhatnak, kerülhetnek használatba: pl. gyermeknevelés, karácsonyi ünnep, baráti mulatság.
Bíztassa a tanulókat a tanultak további használatára és önálló repertoárbővítésre a

tanulmányok befejezése után is, a hangzó és irodalmi források megismertetésével.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A magyar nyelvterület szabadon választott területeiről származó mondókák, gyermekdalok, népszokás dallamok, illetve kis ambitusú népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése segítségével, a tanuló természetes, helyes testérzetének (testtartás, légzés, artikuláció) kialakítása.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez mérten fejlődjön az alábbiakban: természetes testtartás, helyes légzés, artikuláció, intonáció, ritmusérzék.
Sajátítson el, és legyen képes minimum 40 mondókát, gyermekjátékot, szokásdallamot, kis ambitusú népdalt szabadon énekelni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző karakterű gyermekdal vagy népszokásdallam megszólaltatása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A magyar nyelvterület különböző területeiről származó mondókák, gyermekdalok, népszokás dallamok, illetve kis ambitusú népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése.

A tanuló természetes, helyes testtartásának, légzésének, artikulációjának kialakítása, fejlesztése.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez mérten fejlődjön az alábbiakban: természetes testtartás, helyes légzés, artikuláció, intonáció, ritmusérzék.
Sajátítson el, és legyen képes minimum 40 mondókát, gyermekjátékot, szokásdallamot, kis ambitusú népdalt szabadon énekelni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző karakterű gyermekdal vagy népszokásdallam megszólaltatása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A helyes testtartás, légzés kialakítása

– A tiszta intonáció, differenciált ritmizálás fejlesztése

– Bemelegítő skálagyakorlatok

– Érthető, kifejező szövegmondás, artikuláció fejlesztése

– Dunántúl jellegzetes népdaltípusainak, műfajainak megismerése és elsajátítása.

Követelmény

A dunántúli dialektusból a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően:

– gyermekjátékdalok,

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő – népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy népszokás dallam

– Egy táncdallam

– Egy lírai dal

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– Légzésfejlesztés

– Intonációs, ritmusfejlesztő, artikulációs gyakorlatok

– A kifejező szövegmondás fejlesztése

– A bartóki II. népzenei dialektus, Észak jellegzetes népdaltípusainak, műfajainak megismerése és elsajátítása.

Követelmény

Az északi dialektusból a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően:

– gyermekjátékdalok,

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy népszokás dallam

– Egy karikázó–fűzér

– Egy ballada vagy lírai dal

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– Légzésfejlesztés

– Intonációs, ritmusfejlesztő, artikulációs gyakorlatok

– A váltóhangok kiegyenlítése

– A hangterjedelem növelése

– A kifejező szövegmondás fejlesztése

– Az Alföld népzenei dialektus jellegzetes népdaltípusainak, műfajainak megismerése és elsajátítása a – kistájak anyagának figyelembe vételével.

Követelmény

Az alföldi dialektusból a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően:

– gyermekjátékdalok,

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dalcsokor táncdallamokból

– Egy parlando–rubato dal vagy egy ballada

– Egy népszokás dallam

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A légzéskapacitásra irányuló gyakorlatok

– A hangterjedelem növelése

– A váltóhangok kiegyenlítése

– A könnyebb díszítési gyakorlatok

– A tiszta intonáció, a kifejező előadás és a jó szövegmondás fejlesztése

– Az Erdély népzenei dialektusból Székelyföld és Bukovina legjellemzőbb népdaltípusainak, műfajainak megismerése és elsajátítása.

Követelmény

Székelyföld és Bukovina vokális népzenei anyagából a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően:

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy lakodalmi összeállítás

– Egy táncdallamokból álló összeállítás

– Egy ballada vagy lírai dal

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A hangterjedelem továbbfejlesztése

– Az egyenletes éneklés biztosítása a váltóhangok kiegyenlítésének segítségével

– Nehezebb díszítési gyakorlatok,

– A tanult stílusokra, népdaltípusokra és földrajzi területekre jellemző díszítések felismerése és megszólaltatása.

– Az Erdély népzenei dialektusból Szilágyság, Kalotaszeg és Mezőség legjellemzőbb népdaltípusainak, műfajainak megismerése és elsajátítása.

Követelmény

Szilágyság, Kalotaszeg, Mezőség vokális népzenei anyagából a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően:

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– táncszók,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Önállóan és tudatosan alkalmazva a tanultakat énekeljen tisztán, szép szövegmondással, stílusosan, átélt, kifejező módon.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy népszokás dallamokból álló összeállítás

– Egy különböző karakterű és tempójú táncdallamokból álló összeállítás

– Egy hosszabb lélegzetű parlando–rubato dal.

– Egy ballada.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

Az előző években tanult technikai készségek továbbfejlesztése:

– légzés,

– hangterjedelem,

– a kiegyenlített, törésmentes éneklés,

– kifejező szövegmondás,

– a tanult tájegységekre jellemző díszítések.

Moldva legjellemzőbb népdaltípusainak, műfajainak megismerése és elsajátítása.

Követelmény

Moldva vokális népzenei anyagából a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően:

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– táncszók,

a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Önállóan és tudatosan alkalmazva a tanultakat énekeljen tisztán, szép szövegmondással, stílusosan, átélt, kifejező módon.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy guzsalyas dalokból álló összeállítás

– Egy díszített parlando–rubato dal

– Egy klasszikus ballada

– Egy táncdallamokból álló összeállítás

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

(B tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és énekes adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. ”B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– Légzésfejlesztés

– Intonációs, ritmusfejlesztő, artikulációs gyakorlatok

– A kifejező szövegmondás fejlesztése

– A bartóki II. népzenei dialektus, Észak jellegzetes népdaltípusainak, műfajainak megismerése, elsajátítása és átélt, élményszerű előadása szólóban és csoportban is.

Követelmény

Az északi dialektus kistájainak jellemző vokális népzenei anyaga: Csallóköz,

Zoborvidék, Palócföld.

A feldolgozás az alábbi tematikai rendben történjen:

– gyermekjátékdalok,

– különböző szövegtípusú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő.

A népdalok válogatása a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően történjen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy népszokás dallamokból álló összeállítás

– Egy karikázó–fűzér

– Egy ballada vagy lírai dal

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– Légzésfejlesztés

– Intonációs, ritmusfejlesztő, artikulációs gyakorlatok

– A váltóhangok kiegyenlítése

– A hangterjedelem növelése

– A kifejező szövegmondás fejlesztése

– Az Alföld népzenei dialektus jellegzetes népdaltípusainak, műfajainak megismerése, elsajátítása és átélt, élményszerű előadása szólóban és csoportban, hangszerkísérettel is.

Követelmény

Az alföldi dialektus kistájainak jellemző vokális népzenei anyaga: Szatmár, Hajdúság és Nyírség, Nagykunság, Körösök vidéke, Jászság, Kiskunság, Kalocsai Sárköz, Bácskai Duna mente.

A feldolgozás az alábbi tematikai rendben történjen:

– gyermekjátékdalok,

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő

A népdalok válogatása a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően történjen:

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy dalcsokor különböző tempójú táncdallamokból

– Egy pásztordal vagy egy ballada

– Egy népszokás dallamokból álló összeállítás

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A légzéskapacitásra irányuló gyakorlatok

– A hangterjedelem növelése

– A váltóhangok kiegyenlítése

– A könnyebb díszítési gyakorlatok

– A tiszta intonáció, a kifejező előadás és a jó szövegmondás fejlesztése

– Az Erdély népzenei dialektusból Székelyföld és Bukovina legjellemzőbb népdaltípusainak, műfajainak megismerése, elsajátítása és átélt, élményszerű előadása szólóban és csoportban, a dialektusra jellemző hangszerkísérettel is.

Követelmény

Az erdélyi dialektusból Székelyföld kistájainak (Maros–Küküllő vidéke, Udvarhely szék, Csík, Gyimes) és Bukovina (beleértve a Magyarországra telepített és a jelenlegi Szerbiában élő bukovinai székelyeket) jellemző vokális népzenei anyaga.

A feldolgozás az alábbi tematikai rendben történjen:

– különböző szövegtípusú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Az előadásra kerülő népdalokat stílushűen, érzelmileg kifejezően adja elő

A népdalok válogatása a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően történjen:

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy lakodalmi összeállítás

– Egy táncdallamokból álló összeállítás

– Egy ballada vagy keserves

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A hangterjedelem továbbfejlesztése

– Az egyenletes éneklés biztosítása a váltóhangok kiegyenlítésének segítségével

– Nehezebb díszítési gyakorlatok,

– A tanult stílusokra, népdaltípusokra és földrajzi területekre jellemző díszítések felismerése és megszólaltatása.

– Az Erdély népzenei dialektusból Szilágyság, Kalotaszeg és Mezőség legjellemzőbb népdaltípusainak, műfajainak megismerése, elsajátítása és átélt, élményszerű előadása szólóban és csoportban, a dialektusra jellemző hangszerkísérettel is.

Követelmény

Az erdélyi dialektusból Szilágyság, Kalotaszeg, Mezőség jeles énekes adatközlőinek népzenei felvételei alapján:

Szilágyság: Hoffner Jánosné Szabó Katalin, Lukács Andrásné Nagy Anna (Kárásztelek).

Kalotaszeg: Ambrus Sándorné Márton Kata, (Sárvásár), Péntek Jánosné Szabó Ilona (Körösfő), Gergely András „Zsüke” (Türe) és mások.

Mezőség: Balla Ferencné Szász Etelka (Feketelak), Eke Péterné Simon Mari „Csutkó” (Buza), Pap Mártonné Filep Mária, Szabó Varga György, Csorba János, Kis Sándor „Kicsi”(Szék) és mások.

A feldolgozás az alábbi tematikai rendben történjen:

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– táncszók,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Önállóan és tudatosan alkalmazva a tanultakat énekeljen tisztán, szép szövegmondással, stílusosan, átélt, kifejező módon.

A népdalok válogatása a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően történjen:

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy népszokás dallamokból álló összeállítás

– Egy különböző karakterű és tempójú táncdallamokból álló összeállítás

– Egy hosszabb lélegzetű parlando rubato dal.

– Egy ballada.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

Az előző években tanult technikai készségek továbbfejlesztése:

– légzés,

– hangterjedelem,

– a kiegyenlített, törésmentes éneklés,

– kifejező szövegmondás,

– a tanult tájegységekre jellemző díszítések.

Moldva legjellemzőbb népdaltípusainak, műfajainak megismerése, elsajátítása és átélt, élményszerű előadása szólóban és csoportban, a dialektusra jellemző hangszerkísérettel is.

Követelmény

Moldva vokális népzenei anyagából a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően, beleértve a Magyarországra települt moldvai csángók népzenéjét is:

– különböző témájú lírai dalok,

– balladák,

– különböző lüktetésű és tempójú táncdallamok,

– táncszók,

– a jeles napokhoz és az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz, valamint a munkához kötődő népszokásdallamok.

Önállóan és tudatosan alkalmazva a tanultakat énekeljen tisztán, szép szövegmondással, stílusosan, átélt, kifejező módon a dialektusra jellemző hangszerkísérettel is.

A népdalok válogatása a korosztálynak és egyéni adottságoknak megfelelően történjen:

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy guzsalyas dalokból álló összeállítás

– Egy díszített parlando rubato népdal

– Egy klasszikus ballada

– Egy táncdallamokból álló összeállítás

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén
A tanuló ismerje
– az emberi hang sajátosságait, és képes legyen ezeket alkalmazni a dallamok megszólaltatásakor,
– a magyar népdalok alapvető stílusjegyeit, az öt magyar népzenei dialektus fő jellemzőit és a népdalok díszítési és variációs lehetőségeit,
– a legjelentősebb hagyományőrző népi énekeseket.
Tudjon
– helyesen lélegezni,
– tisztán intonálni,
– kezdőhangokat önállóan megtalálni,
– hangfajának megfelelő terjedelemben törésmentesen énekelni,
– érthető szövegmondással énekelni,
– életkorának, képességének, egyéniségének megfelelő módon, a tanult dialektusok figyelembevételével, stílusosan népdalokat megszólaltatni.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
Legyen képes a tanuló az „A" tagozatra építve gyarapítani technikai eszközeit a tanult népzenei stílusok, műfajok, valamint dialektusok autentikus megszólaltatása érdekében. Önállóan és tudatosan alkalmazva a tanultakat énekeljen tisztán, szép szövegmondással, átélt, kifejező módon.
Tudjon
– önállóan beéneklő gyakorlatokat végezni,
Rendelkezzék
– a szükséges kottaolvasási, lejegyző készséggel, memóriával és összpontosító képességgel,
– jó előadói készséggel, önállósággal.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Népi ének főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy gyerekjátékdalokból vagy párosító dalokból álló népdalcsokor,

– Egy jeles napi szokásdalokból álló összeállítás,

– Egy pásztor– vagy rabének,

– Egy klasszikus ballada a Dunántúlról vagy az Alföldről,

– Egy különböző lüktetésű és tempójú táncdallamokból álló összeállítás.

Az előadásban közreműködhetnek hangszeres tanulók.

„B” tagozat

– Egy lakodalmi szokásdalokból álló összeállítás,

– Egy keserves,

– Egy klasszikus ballada,

– Egy szabadon választott népdal összeállítás.

– Egy karikázó dallamokból álló összeállítás csoportos énekszóval

– Egy hangszerkíséretes táncdalciklus.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– helyes légzés, testtartás,
– intonáció,
– helyes ritmus és tempó,
– szép, érthető szövegmondás
– memória,

– állóképesség,
– előadásmód, tartalmi érzékenység,
– technikai és művészi megvalósítás,
– népzenei hitelesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; így az egyéni énektudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei együttes muzsikálás fejlesztése kerülhet előtérbe.

A továbbképző anyagának megtervezésekor egyéni programokat alakítsunk ki, hogy összefoglaljuk, elmélyítsük a népzenei dialektusok, stílusok és műfajok eddig tanult anyagát, új nézőpontból is.

A továbbképző lehetőséget teremt arra, hogy megismertessük azokat a tájegységeket, illetve műfajokat, amelyekkel nem volt módunk foglalkozni az alapfokú tanulmányok ideje alatt: pl. egyházi népénekek, történeti énekek, hangszerutánzó dallamok stb.

A továbbképző osztályaiban a tananyagot a tanuló alapfokon elvégzett anyaga, egyéni adottságai, érdeklődése figyelembe vételével állítsuk össze.

Az iskola adottságaitól függően a továbbképzőben teremtsünk lehetőséget a népdalok stílusos hangszerkíséretes megszólaltatására.

Ösztönözzük a tanulókat énekes–hangszeres együttesek alakítására, a kamarazene tantárgy keretein kívül is.

A tanuló képes legyen az eddigiekre építve tovább gyarapítani tudását a népzenei dialektusok eredeti megszólaltatása érdekében. Az eddig tanultakra építve fejlesszük tovább a tanuló készségeit (hangterjedelem, kifejező szövegmondás, a dialektusokra jellemző hangvétel és díszítési módok). A tanultakat tudatosan alkalmazva énekeljen tisztán, szép szövegmondással, kifejező módon.

7 évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– Az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségei: a lakodalomhoz kötődő szokásdallamok Zoborvidéken.

– Az egyes dialektusterületek különböző táncrendjének énekelt dallamai: sárközi, rábaközi táncok.

– Egy dunántúli énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a helyi vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Markaf József (Karád), Mosonyi József (Perkáta), Tóth Imre (Kisbárapáti).

– Egy dunántúli falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Karád, Nemespátró, Szentlászló.

– Egy műfaj legjellemzőbb darabjait:pl. katonadalok, .egyházi népénekek stb.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult anyagból a tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A jeles napokhoz vagy az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségeit: pl. gyermekjátékdalok, a karácsonyi ünnepkör népszokás dallamai.

– Az alföldi dialektusterületek különböző táncrendjének énekelt dallamai: Szatmár, Dél –alföld.

– Egy alföldi énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: Barnucz Mihályné Keczán Irén, Simon Mária, Maszlag Józsefné Mecsbalog Mária és mások.

– Egy alföldi falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Nyíradony, Dávod, Tápé, Horgos.

Egy népdal– vagy szövegtípus, műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. pásztordalok, rabénekek, summásdalok.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult anyagból a tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A jeles napokhoz vagy az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségeit: pl. párosítók, a húsvéti ünnepkör szokásdallamai.

– Az egyes dialektusterületek különböző táncrendjének énekelt dallamait: csallóközi, gömöri táncok.

– Egy zoborvidéki énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Brath Lászlóné, Brath Margit, Potuska Jánosné Fülöp Ilona, Süttő Mónika és mások.

– Egy, az északi népzenei dialektushoz tartozó kistáj vagy falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Zoborvidék, Barslédec, Bogács, Bag, Fedémes.

– Egy népdal– vagy szövegtípus, műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. keserves, jajnóták.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult anyagból a tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A jeles napokhoz vagy az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a

szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségeit: halott búcsúztatáshoz kapcsolódó szokásdallamok, guzsalyas dalok.

– Az erdélyi dialektus különböző táncrendjeinek (pl. szilágysági, széki, kalotaszegi, csíki, marosszéki) valamint a moldvai csángók táncainak énekelt dallamai.

– Egy erdélyi (pl. Kádár Sándorné Papp Erzsébet, Mogyorósi János, Papp Mária) vagy moldvai (Demeter Antalné Jánó Anna, Lőrincz Györgyné Hodorog Luca, Kotyor Balán Mihályné Bálint Erzsi) énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei.

– Egy kistáj vagy falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Gyimes, Magyarózd, Válaszút, Magyarszovát, Ördöngősfüzes.

– Egy népdal– vagy szövegtípus, műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. ballada, dudanóta és dudautánzás.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult anyagból a tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7 évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– Az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségei: a lakodalomhoz kötődő szokásdallamok Zoborvidéken, Mezőségen.

– A dunántúli dialektusterület különböző táncainak énekelt dallamai: sárközi, rábaközi, somogyi, mezőföldi táncok.

– Egy dunántúli énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a helyi vokális dallamrepertoár rétegei: Markaf József (Karád), Mosonyi József (Perkáta), Tóth Imre (Kisbárapáti), Csirke István (Somogyaszaló), Gyöke Illésné Kántor Mária és mások.

– Egy dunántúli falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Karád, Nemespátró, Törökkoppány, Szenna, Szentlászló, Vitnyéd stb.

– Egy műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. katonadalok, egyházi népénekek, karácsonyi kántálók, névnapköszöntők stb.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A jeles napokhoz vagy az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő

szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségeit: pl. gyermekjátékdalok, párosítók, a karácsonyi ünnepkör népszokás dallamai.

– Az alföldi dialektusterületek különböző táncainak énekelt dallamai: Szatmár, Dél–alföld. Bácska, Jászság.

– Egy alföldi énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: Barnucz Mihályné Keczán Irén és testvérei, Simon Mária, Maszlag Józsefné Mecsbalog Mária, Sivák Barna és családja, Vlasity Károlyné Zélity Klára és mások.

– Egy alföldi falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Nyíradony, Dávod, Tápé, Horgos, Nagyecsed, Bátmonostor.

– Egy műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. pásztordalok, rabénekek, summásdalok, történeti énekek.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A jeles napokhoz vagy az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a

szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségeit: pl. párosítók, a húsvéti ünnepkör szokásdallamai, pünkösdi szokásdallamok.

– Az egyes dialektusterületek különböző táncrendjének énekelt dallamait: csallóközi, gömöri, galga–menti táncok.

– Egy zoborvidéki (pl. Brath Lászlóné, Brath Margit, Potuska Jánosné Fülöp Ilona, Süttő Mónika) vagy egy palóc énekes egyéniség (pl. Holecz Istvánné Kanyó Margit, Bajzáth Ferencné Szabó Malvin, Koós József, Tóth Istvánné Kovács Julianna) tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei.

– Egy, az északi népzenei dialektushoz tartozó kistáj vagy falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Zoborvidék, Hont, Áj, Barslédec, Bogács, Bag, Fedémes, Tura.

– Egy népdal– vagy szövegtípus, műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. keserves, jajnóták, betyárdalok, 48–as dalok.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, az énekkészség fejlesztése

– A jeles napokhoz vagy az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz kötődő

szokásdallamok egy népzenei dialektus dallamanyagán keresztül, szem előtt tartva a szokás műfaji hátterét és funkciós kötöttségeit: halott búcsúztatáshoz kapcsolódó szokásdallamok, guzsalyas dalok.

Az erdélyi dialektus különböző táncrendjeinek (pl. szilágysági, széki, palatkai, csíki, marosszéki) valamint a moldvai csángók táncainak énekelt dallamai.

– Egy erdélyi (pl. Kádár Sándorné Papp Erzsébet, Mogyorósi János, Papp Mária) vagy moldvai (Demeter Antalné Jánó Anna, Lőrincz Györgyné Hodorog Luca, Kotyor Balán Mihályné Bálint Erzsi, Miklós Györgyné Szályka Rózsa, Simon Ferenc Józsefné Fazakas Ilona) vagy bukovinai (pl. Gáspár Simon Antal, Molnár Ambrus, Kovács Julianna) énekes egyéniség tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei.

– Egy kistáj vagy falu tudásanyagán keresztül a vokális dallamrepertoár rétegei: pl. Gyimes, Magyarózd, Válaszút, Magyarszovát, Ördöngősfüzes, Udvarhely szék, Nádas –mente.

– Egy népdal– vagy szövegtípus, műfaj legjellemzőbb darabjait: pl. ballada, dudanóta és dudautánzás, bordalok, mulatónóták.

Követelmény

A tanuló életkorához, képességeihez, alkatához mérten, minden évben legyen képes az előzőben elsajátítotthoz képest fejlődni az alábbiakban: légzéskapacitás, hangterjedelem, kifejező szövegmondás, állóképesség, előadói, önkifejező készség.
Sajátítson el, és legyen képes a zenei anyagban az „A” és „B” tagozaton minimum 50 különböző műfajú, karakterű, tempójú dallamot kotta nélkül, saját hangján, szabadon, dallamfűzésekkel is megszólaltatni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanuló által összeállított, három különböző tájegységről származó szabadon választott népdalcsokor előadása.

Ajánlott tananyag éves bontás nélkül

Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézet, Multimédiás adatbázisok: www.zti.hu

– Publikált népzenei felvételek: a Magyarországon megjelent eredeti felvételeket tartalmazó hangzó kiadványok felvételei

– Bartók–rend

– Kallós Zoltán gyűjtései

Népdalközlések

Ág Tibor: Édesanyám rózsafája (Bratislava 1974) Madách Kiadó

Ágh Tibor: Vétessék ki szóló szívem. Szlovákiai magyar népballadák. (Budapest 1979) Gondolat kiadó

Ágh Tibor: Ki népei, vári vagytok? Válogatás a szlovákiai magyar tájak hagyományából. (Komárom–Dunaszerdahely1966) Madách Kiadó

Albert Ernő–Faragó József: Háromszéki népballadák (Bukarest 1973) Kriterion Kiadó

Almási István: Futásfalvi népdalok (Sepsiszentgyörgy 1973)

Almási István: Szilágysági magyar népzene (Bukarest 1979) Kriterion Kiadó

Almási István: Kocsis Lajos századeleji gyűjtése (Bukarest 1980) Kriteron

Almási István–Olasz Katalin: Magyargyerőmonostori népköltészet (Bukarest 1969) Kriteron Kiadó

Balogh Dezső: Szilágysági népdalcsokor (Zilah 1973)

Bandi Dezső: Tiszta búzából. Nyárádköszvényesi népdalok (Marosvásárhely 1970)

Bandi Dezső: A falu nótája. Marosmagyarói népdalok (Marosvásárhely 1970)

Bandi Dezső: Szerelem, szerelem. Backamadarasi népdalok. (Marosvásárhely 1970)

Barsi Ernő: Daloló Rábaköz (Győr 1970)

Barsi Ernő: Daloló Szigetköz. (Győr 1971) Hazafias Népfront

Barsi Ernő: Daloló Rábaköz II. (Csorna–Győr l983)

Barsi Ernő: Az alsóőri Lisztné Ferber Mária és dalkincse (Győr l992)

Barsi Ernő: A zene egy sályi pásztor életében (Budapest l994) Akadémiai Kiadó

Barsi Ernő: Megérett, megérett Écs hegyén a szőlő (Győr 1995)

Bartók Béla: A magyar népdal (Budapest 1924)

Bartók Béla: Népzenének és a szomszéd népek népzenéje – Népszerű Zenefüzetek

3. (Budapest 1934)

Bartók Béla: Rumanian Folk Music II. Ed.B.Suchoff. The Hague, (Hága 1967)

Béla Bartók's Folk Music Research in Turkey. Ed.Saygun, Adnan. (Budapest 1976) Akadémiai Kiadó

Magyar népdalok. Egyetemes Gyűjtemény I. Közreadja: Kovács Sándor és Sebő Ferenc (Budapest 1991)

Bartók Béla–Kodály Zoltán: Erdélyi magyarság. Népdalok (Budapest 1923)

Bencze Lászlóné–Szűcs Sándor: A ladányi torony tetejébe... Hortobágyi és Sárréti népdalok (Püspökladány 1974)

Bencze Lászlóné – Szűcs Sándor: Bihari népdalgyűjtés (Berettyóújfalu 1978)

Benczédi Huba: Kézdiszentléleki népdalok (Sepsiszentgyörgy 1970)

Bereczky János: Ó, szép fényes hajnalcsillag. Magyar népi karácsonyi énekek. (Budapest 1983)

Bereczky János – Domokos Mária – Paksa Katalin: Magyar–román kapcsolatok Bartók román gyűjtésében. In: Népzene és zenetörténet IV. Szerk.: Vargyas Lajos. (Budapest 1982)

Bereczky János – Domokos Mária – Olsvai Imre – Paksa Katalin –Szalay Olga: Kodály népdalfeldolgozásainak dallam– és szövegforrásai. In: Népzene és zenetörténet IV. Szerk.: Vargyas Lajos. (Budapest 1982) Zeneműkiadó

Békefi Antal: Vasi népdalok (Szombathely 1976)

Békefi Antal: Bakonyi népdalok (Veszprém 1977)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Borsai Ilona – Hajdu Gyula – Igaz Mária: Magyar népi gyermekjátékok. Ének–zene szakköri füzetek 2. Szerkesztette: Keszler Mária (Budapest 1983)

Borsai Ilona – Nagy Miklós: Eger környéki népdalok (Budapest 1981)

Bura László: Szatmári népballadák (Bukarest 1978) Kriterion Kiadó

Burány Béla: Hej, széna, széna. 120 vajdasági magyar gyermekjátékdal (Zenta 1973)

Burányi Béla: Hallottátok–e hírét? Pásztordalok, rabénekek, balladák. (Szabadka

1977)

Burány Béla – Fábri Jenő – Tripolszky Géza: Száraz kútgém, üres válú. Juhásznóták, betyárdalok, balladák Zentán és vidékén (Zenta 1966)

Burány Béla – Fábri Jenő – Tripolszky Géza: Kék szivárvány koszorúzza az eget. 142 népdal Zentán és vidékén (Zenta 1969)

Burány Béla–Fábri Jenő–Tripolszky Géza–Bodor Géza: Rukkolnak a szép zentai legények. 99 katonadal zentán és vidékén (Zenta 1971)

C. Nagy Béla–Sztareczky Zoltán: A cekeházi Sivák család népdalművészete (Miskolc 1972)

Cserey József: Kalocsai kertek alatt. 150 népdal (Kalocsa 1976)

Dancs Lajos: Gilicemadár. 100 népdal Szabolcs–Szatmárból (Nyíregyháza 1976)

Dancs Lajos: Édesanyám rózsafája. Népdalok Szabolcs–Szatmár–Bereg megyéből (Nyíregyháza 1993)

Dobszay László: A magyar dal könyve (Budapest 1984) Zeneműkiadó

Dobszay László – Szendrey Janka: A magyar népdaltípusok katalógusa – stílusok szerint rendezve – I. (Budapest 1988) MTA Zenetudományi Intézet

Domokos Pál Péter: Rezeda. 96 csángómagyar dal (Budapest 1953)

Domokos Pál Péter: "...édes Hazámnak akartam szolgálni..." (Budapest 1979) Zeneműkiadó

Domokos Pál Péter–Rajeczky Benjamin: Csángó népzene I–III. (Budapest 1956, 1961, 1991) Zeneműkiadó

Dömötör Tekla: Naptári ünnepek (Budapest 1964)

Együd Árpád: Somogyi népköltészet. Somogy néprajza I. Szerk.: Bakay Kornél, Zenei szerk.: Olsvai Imre (Kaposvár 1975)

Erdélyi Zsuzsanna: Hegyet hágék, lőtőt lépék. Archaikus népi imádságok (Budapest 1976)

Fajcsák Attila: Rózsa nyílik. Ötven felnémeti népdal (Eger 1983)

Fajcsák Attila: Ködellik a Mátra. 90 népdal Heves megyéből (Eger 1983)

Fasang Árpád: Bartók Béla Békés megyei gyűjtései. 260 népdal. (Sarkad 1981)

Fehér Zoltán – Fehér Anikó: Bátya népzenéje (Kecskemét 1993)

Gulyás Éva–Szabó László: Túl a Tiszán, a szendrei határban... Népballadák és históriás énekek Szolnok megyéből (Szolnok 1975)

Gy. Körmendi Mária: Elindultunk idegenbe. Amerikai magyar munkásdalok. (Budapest 1965)

Hintalan László–Lázár Katalin: Gyermekjátékok. Hévizgyörk. (Szentendre 1980)

Horváth Károly: Egy hernyéki parasztember dalkincse (Zalaegerszeg 1980)

Imets Dénes: Repülj, madár, repülj... Menasági népdalok és népballadák (Csikszereda1970)

Jagamas János: Magyaró népzenéje (Bukarest 1984) Kriterion Kiadó

Jagamas János – Faragó József: Moldvai csángó népdalok és népballadák (Bukarest 1953) Kriterion Kiadó

Jagamas János – Faragó József: Romániai magyar népdalok (Bukarest 1974) Kriterion Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. (Budapest 1961) Zeneműkiadó

Kallós Zoltán: Balladák könyve (Budapest 1973) Európa Kiadó

Kallós Zoltán: Új guzsalyam mellett (Bukarest 1973) Kriterion Kiadó

Kallós Zoltán: Gyimesvölgyi keservesek. In: Néprajzi Közlemények V. 3–51. (Budapest 1960)

Kallós Zoltán – Martin György: Tegnap a Gyimesben jártam... (Budapest 1989) Európa Kiadó

Kerényi György: Magyar énekes népszokások (Budapest 1982) Zeneműkiadó

Kiss Lajos: Lakodalmas dalok (Budapest 1980) Zeneműkiadó

Kiss Lajos: Horgosi népdalok (Zenta 1974)

Kiss Lajos: Gombos és Doroszló népzenéje (Újvidék 1982) Hungarológiai Kutatási Intézet

Kiss Lajos: Lőrincréve népzenéje. Karsai Zsigmond dalai. (Budapest 1982) Zeneműkiadó

Kiss Lajos – Bodor Anikó: Az aldunai székelyek népdalai (Újvidék 1984)

Kiss Lajos – Bodor Anikó: A szlavóniai szigetmagyarság népdalai (Újvidék 1990) Hungarológiai Kutatási Intézett

Kodály Zoltán: Kelemen Kőmies balladája. Visszatekintés II. 76–78. (Budapest 1926)

Kodály Zoltán: A magyar népzene. A példatárat szerkesztette: Vargyas Lajos (Budapest 1971) Zeneműkiadó

Kusztos Piroska–Csortán Márton: Szovátai zöld erdőben. Szováti népdalok (Marosvásárhely 1971)

Lajtha László: Széki gyűjtés (Budapest 1954) Zeneműkiadó

Lajtha László: Szépkenyerűszentmártoni gyűjtés (Budapest 1954) Zeneműkiadó

Lajtha László: Kőrispataki gyűjtés (Budapest 1955) Zeneműkiadó

Lajtha László: Sopronmegyei virrasztó énekek (Budapest 1966) Zeneműkiadó

Lajos Árpád: Borsodi népdalok (Miskolc 1955)

Lampert Vera: Bartók népdalfeldolgozásainak forrásjegyzéke. (Budapest 1980) Zeneműkiadó

Lázár Katalin: Tápiómenti népdalok. In: Tápiómente néprajza. Szerk.: Ikvai Sándor. (Szentendre 1985)

Lázár Katalin: Bagi népdalok. In: Bag. Néprajzi tanulmányok II (Aszód 1988)

Maczkó Mária – Rónai Lajos: Rózsát ültettem a gyalogútra... Galga menti népdalok (Aszód 1990)

Magyar Népzene Tára. szerk. Bartók Béla – Kodály Zoltán,

– I. Gyermekjátékok Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest 1951) Akadémiai Kiadó

– II. Jeles napok Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest 1953) Akadémiai Kiadó

– III. Lakodalom. Sajtó alá rendezte: Kiss Lajos (Budapest 1955–56) Akadémiai Kiadó

– IV. Párosítók. Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest) Akadémiai Kiadó

– V. Siratók. Sajtó alá rendezte: Kiss Lajos és Rajeczky Benjamin (Budapest 1966) Akadémiai Kiadó

– VI. Népdaltípusok 1. Sajtó alá rendezte Járdányi Pál és Olsvai Imre (Budapest 1966) Aakadémiai Kiadó

– VII. Népdaltípusok 2. Járdányi Pál rendszerében szerkesztette: Olsvai Imre (Budapest 1973) Akadémiai Kiadó

– VIII. Népdaltípusok 3. Sajtó alá rendezte: Vargyas Lajos. (Budapest 1992) Balassi Kiadó

– IX. Népdaltípusok 4. Sajtó alá rendezte: Domokos Mária. (Budapest 1995) Balassi Kiadó

Nagy Miklós: Szállj el, fecskemadár Hevesen keresztül... 101 ballada és balladaszerű dal Eger környékéről Egy bükkszéki palóc asszony népdalai (Budapest–Eger 1987)

Nesztor Iván: Harmatos a borostyánfa levele. Észak–mezőségi népdalok (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet

Nesztor Iván: Gyimesi furulyamuzsika (Budapest 1993) Magyar Művelődési Intézet

Nyéki Sándor: Daloló Balaton I–II. 88 Balaton vidéki népdal. (Budapest 1976) Zeneműkiadó

Nyéki Sándor: Balatoni népdalok (Veszprém 1982) Veszprém megyei Tanács

Olsvai Imre–Köncöl Ferenc: 88 Tolna megyei népdal (Szekszárd 1974)

Olsvai Imre – Várnai Ferenc: Dráva szélén lakom. 77 ormánsági népdal (Budapest 1982)

Olsvai Imre – Várnai Ferenc: Széles víz a Duna (Pécs 1989)

Paksa Katalin: A szögedi nemzet zenéje. In Bálint Sándor: A szögedi nemzet III. A Móra Ferenc Múzeum évkönyve 1978/79–2. 575–905 (Szeged 1980)

Paksa Katalin: Régi baranyai népdalok (Pécs 1988)

Paksa Katalin: A magyar népdal díszítése (Budapest 1993) Falvy Zoltán

Paksa Katalin– Németh István: Magyar Népzenei Antológia. Alföld. (Budapest 1994) Falvy Zoltán

Pesovár Ferenc: Béres vagyok, béres... Fejér megyei népzene. (Székesfehérvár 1982) István Király Műzeum közleményei

Pozsony Ferenc: Álomvíz martján. Fekete–ügy vidéki magyar népballadák (Bukarest

1984) Kriterion Kiadó

Ráduly János: Kibédi népballadák (Bukarest 1975) Kriterion kiadó

Sebő Ferenc: Népzenei olvasókönyv (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet (illetve a második átdolgozott kiadás 2 CD melléklettel (Budapest 1997) Planétás Kiadó

Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások. (Bukarest 1984) Kriterion Kiadó

Seres András–Szabó Csaba: Csángómagyar daloskönyv (Budapest 1991) Héttorony Kiadó

Szalay Olga: Barnucz Mihályné nyírségi parasztasszony népdalai. Szakdolgozat (1980) MTA Zenetudományi Intézet

Szegő Júlia – Rajeczky Benjamin – Tari Lujza: Ismeretlen moldvai nótafák (Budapest 1988) Európa Kiadó

Szendrei Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: XVI–XVII. századi dallamaink a népi emlékezetben I–II. (Budapest 1979) Zeneműkiadó

Szomjas–Schiffert György: Népdal, népzene. In Kecel története és néprajza 951–1019. (Kecel 1984)

Szomjas–Schiffert György: Hej! Cserényem előtt ... Kiskunhalas népdalai (Kiskunhalas 1994)

Sztareczky Zoltán: Kékedi népdalok (Miskolc 1959)

Tary László: Heves megyei népdalok (Eger 1959)

Tóth Ferenc: Topolya és környéke népballadái (Újvidék 1981)

Újváry Zoltán: Gömöri népdalok és népballdák (Miskolc 1977)

Vajda József: Hallottad–e hírét Zalaegerszegnek...333 zalai népdal. (Zalaegerszeg 1978)

Vargyas Lajos: Áj falu zenei anyaga I–III. (Budapest 1961–1963)

Vargyas Lajos: Régi népdalok Kiskunhalasról (Budapest 1954)

Vargyas Lajos: A magyar népballada és Európa I–II (Budapest 1976) Zeneműkiadó

Vargyas Lajos: Balladáskönyv (Budapest 1979) Zeneműkiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest 1981) Zeneműkiadó

Várnay Ferenc: Csele vize elfolyik a Dunába. Félszáz szebényi népdal (Véménd 1974)

Várnay Ferenc: Mohácsi népdalok Schneider Lajos gyűjtéséből (Mohács 1971)

Várnay Ferenc: Erre alá a Baranya szélén. 50 népdal Berze Nagy János gyűjtéséből (Pécs 1979)

Várnay Ferenc: A mohácsi malomgátba reng a nád (Pécs 1981)

Várnay Ferenc: Hadikfalvi székely népdalok (Pécs 1983)

Várnay Ferenc: Szentlőrincen kiöntött a kanális (Szentlőrinc 1989)

Várnay Ferenc: Nagyhetény, de be van kerítve. 70 hosszúhetényi népdal (Pécs 1991)

Veress Sándor: Moldvai gyűjtés. Szerk.: Berlász Melinda és Szalay Olga. (Budapest 1989) Múzsák Kiadó

Vikár László – Bereczki, Gábor: Cheremis Folksongs (Budapest 1971) Zeneműkiadó

Vikár László – Bereczki Gábor: Chuvash Folksongs (Budapest 1979) Zeneműkiadó

Vikár László – Bereczki Gábor: Votyak Folksongs (Budapest 1989) Zeneműkiadó

Vikár lászló–Szíj Enikő: Erdők éneke. Finnugor népek 100 népdala (Budapest 1985) Zeneműkiadó

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
Legyen képes a tanuló
– az „A” tagozatra építve tovább gyarapítani technikai eszközeit,
– tisztán, szép szövegmondással, átélt, kifejező módon énekelni,
– önállóan és tudatosan alkalmazni a tanultakat,
– olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi hagyományismeretét, zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.
Ismerje a tanuló a magyar népzene minden dialektusterületét az „A”tagozaton elvárható mélységben és dallam mennyiségben.
Tudjon mindegyik dialektusból önállóan dalfüzért szerkeszteni és azt előadni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes a tanuló
– eddigi tudásának technikai szintjét emelni,
– állóképességét, terhelhetőségét növelni,
– önálló gyakorlási és előadói programot tervezni,
– az öt népzenei dialektus bármelyikéből stílushű népdal összeállítást készíteni és előadni,
– az egyes földrajzi területekre, illetve népcsoportokra jellemző hangszerkísérettel dalcsokrot szerkeszteni és előadni,
– meggyőző művészi produkciót nyújtani,
– megfelelő színpadi rutinnal kisebb együttest (pl. énekegyüttes) az előadás folyamán irányítani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Népi ének főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A-vizsga tartalma

„A” tagozat

Három különböző dialektusterületről származó összeállítás bemutatása,

Egy hangszerkíséretes összeállítás bemutatása.

„B” tagozat

A vizsgázó öt összeállításból álló műsort készít, öt népzenei dialektusból a tanult anyag alapján, maximum 25 percben.

A vizsgán közreműködhetnek hangszeres és énekes tanulók.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– helyes légzés, testtartás,
– intonáció,
– helyes ritmus és tempó,
– szép, érthető szövegmondás
– memória,
– állóképesség,
– előadásmód, tartalmi érzékenység,
– technikai és művészi megvalósítás,
– népzenei hitelesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Egészalakos tükör.

Jól hangolt és karbantartott zongora.

Kottaállvány.

Hangtár, mely rendelkezik a népzenei, néprajzi irodalom hang– és videó felvételeivel.

Felvételre és lejátszásra megfelelő minőségben képes audiovizuális eszközök.

NÉPI KAMARAZENE

A népzene tanításában a kamarazenének kiemelt jelentősége van, hiszen a népzene alapvetően közösségi műfaj. A hagyományos népzenei gyakorlatban fontos szerepe van két vagy több hangszer együttes játékának, a hangszeres – énekes együttmuzsikálásnak, melyhez gyakran társul a néptánc is. A társas zenélés segíti a tanulókat megszerzett egyéni tudásuk gyarapítására, alkalmazására. Közösségformáló jellege elősegíti az együttműködés képességének (közös munka, alkalmazkodás, felelősségvállalás, irányítókészség, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) megerősödését, azon viselkedési formák tanulását, amelyek alapján a tanuló konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélés különböző formáiban (szólistaszerep, kísérőfunkció, ének–, táncкíséret, táncház).

A kamarazene hat az emberi kapcsolatok fejlődésére, hozzájárulva ezzel a harmonikusabb személyiség kialakulásához. Elmélyíti a kapcsolatot a hagyomány és ennek a mindennapi életben való alkalmazása között, ösztönzi a tanulókat a közös éneklésre, akár saját örömükre, akár koncerteken, táncházakban, ünnepeken való közreműködés formájában.
A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2–8 fő közötti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális tanulókból álló együttes.

A népi kamarazene tanítás feladatai
Ismertesse meg a tanulókat
– a hangszeres és énekes népzene világával, gyakoroltassa a hangzó anyagok, kották egyéni és közös feldolgozását, ezek szabad alkalmazását, a zenei anyag folyamatos, dallam–, ritmus– és stílushű megszólaltatását, fejlesztve az igényességet a jó hangzásra, lendületes megszólalásra.
– az egymással társítható népi hangszerek sajátosságaival.
– a népi variációs, rögtönzésszerű hangszeres dallamvezetés alapvető szabályaival.
– a zene logikájával, különös tekintettel a népzene sajátos gondolkodásmódjának, a dallam– és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseinek, a ritmus és intonáció hajlékonyabb értelmezésének, a nyelv sajátságaival is összefüggő hangsúlyviszonyainak jellemzőire.

Tegye lehetővé
– a hangszeresek és énekesek számára, hogy megismerjék az énekes dallamok hangszeres változatait, a hangszeren játszott dallamok szövegeit.
– hogy a tanuló a saját hangszerén kívül, más népi hangszereket is megismerhessen.
– hogy a tanuló gazdagítsa zenei műveltségét a szomszéd– és rokonnépek

népzenéjének befogadásával, megtanulásával.

Ösztönözze a tanulókat
– népzenei műveltségük elmélyítésére, eredeti hangfelvételek, kottakiadványok és az elméleti szakirodalom önálló tanulmányozására.
– a népzenei hagyomány elemző megismerésére.

– a hagyományőrzéshez való kapcsolódás tudatos kapcsolódására.

– a táncházakban való aktív muzsikálásra, mely élményszerűen ötvözi a hagyományos népi kultúra egységét: zene, ének, tánc.

Készítse fel a tanulókat
– a hagyományos népzenei kamarazenélés önálló művelésére,
– a szólamok önálló, technikailag magas szintű, stílushű elsajátítására és megszólaltatására.

Fordítson figyelmet
– az egymás játékához, valamint az énekesekhez vagy táncosokhoz való alkalmazkodásra.

Járuljon hozzá
– a kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei függenek a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres és/vagy énekes tanulók adott tanévre vonatkozó létszámától, arányától, az együttmuzsikáló hangszerek összeállításától. Ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

A népzene sajátossága, hogy az állandó zenei formációk mellett alkalmi együttmuzsikálásban is társulhatnak a rendelkezésre álló hangszerek. Helyezzük előtérbe azonban a népi kamarazenélés hagyományos formáinak, alkalmainak, funkcióinak megismertetését.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei

– Beintés–leintés.

– Közös levegővétel és intés.

– Lassítás, gyorsítás jelzése.

– A kamaraegyüttes elhelyezkedésének szempontjai.

– Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés, a világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek

– A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva.

– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása.

– Transzponálás, a transzpozíció fogalma.

– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.

– A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás,).

– A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása.

– A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata.

– Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek

– A játszott művek formája, harmóniai világa

– A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.

– A disszonancia–konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése

– Lapról olvasás.

– Memorizálás képessége.

– A belső hallás fejlesztése.

– Intonációs készség.

– Az improvizációs készség fejlesztése.

– A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.

– Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

– Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval.

– Az önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.

– A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.

– Meggyőző zenei–, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

1. évfolyam

Ajánlott tananyag

Az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájaiból a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően választott népzenei anyag, mely tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– megadott hangra önállóan hangolni,

– hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,

– be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,

– be– és leinteni,

– a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,

– biztosan tempót tartani,

– intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,

– a tanár jelzései alapján hangerőben alkalmazkodni,

– stílusosan játszani a tanult népzenei dialektus dallamait.

A tanuló legyen tisztában

– saját hangszere intonációs jellemzőivel,

– a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,

– a népzenei dialektusok hangszeres és énekes zenéjének sajátos stílusával, műfajaival, jellemzőivel.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

– A tanév közben megismert népzenei tájak anyagából egy táncfüzér, táncrend előadása koncerten, táncházban.

2. évfolyam

Ajánlott tananyag

Az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájaiból a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően választott

népzenei anyag, mely tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,

– lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,

– tempóváltozásokat ő maga is jelezni.

– stílusosan játszani a tanult népzenei dialektus dallamait.

A tanuló legyen tisztában

– az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C–hangolású vagy transzponáló jellegével),

– a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,

– a játszott népzenei dialektus hangszeres, énekes népzenei anyagának jellegzetességeivel.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás és egy táncfüzér, táncrend előadása a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

– szükség esetén önállóan hangolni,

– önállóan, tisztán intonálni,

– pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,

– új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,

– saját maga is jelezni a tempóváltozásokat,

– hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamába újból bekapcsolódni,
– szólamát magas szintű hangszertudással, stílusérzékkel megszólaltatni,

– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama között,

– állandóan figyelemmel kísérni az együttes összjátékát,
– saját szólamát önállóan megtanulni és kigyakorolni akár kotta, akár hangzóanyag alapján,
– zeneiskolai tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék
– a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, alkalmazkodóképességgel,
– a játszott népzenei anyagra vonatkozó sokrétű ismerettel,
– kottaolvasási, illetve hangzóanyag feldolgozási készséggel.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kamarazene főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás és egy táncfüzér, táncrend előadása a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangszerkezelés,

– technikai felkészültség,

– állóképesség.

– hangképzés,

– intonáció,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– változó tempók önállóan és együttesben,

– előadásmód,

– alkalmazkodóképesség,

– szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene).

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Ajánlott tananyag

Az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájaiból a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően választott népzenei anyag, mely tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,

– saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,

– figyelemmel kísérni az összhangzást is,

– a tanár útmutatásainak megfelelően hangképzésben, dinamikában, artikulációban stb. alkalmazkodni.

– stílusosan játszani a tanult népzenei dialektus dallamait.

A tanuló legyen tisztában

– a játszott népzenei dialektus hangszeres, énekes népzenei anyagának jellegzetességeivel,

– az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,

– az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás és egy táncfüzér, táncrend előadása a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

4. évfolyam

Ajánlott tananyag

Az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájaiból a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően választott népzenei anyag, mely tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat.

Követelmények
A tanuló legyen képes

– együttesével önállóan elhelyezkedni a próba illetve a koncert színhelyén, az akusztikai és egyéb körülményeket is szem előtt tartva,

– saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,

– önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,

– stílusosan játszani a tanult népzenei dialektus dallamait.

– kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani.

A tanuló legyen tisztában a játszott népzenei dialektus hangszeres, énekes népzenei anyagának jellegzetességeivel.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás és egy táncfüzér, táncrend előadása a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

5. évfolyam

Ajánlott tananyag

Az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájaiból a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően választott népzenei anyag, mely tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat.

Követelmények
A tanuló legyen képes

– készségszinten használni az elmúlt négy évben tanult ismereteket.

– irányítani a kamaracsoport játékát, ill. alkalmazkodni az irányításhoz

– önállóan kijavítani, ill. kijavíttatni a felmerülő intonációs problémákat

– meghallani, felismerni a tempóvétel következtében kialakuló pozitív és negatív zenei folyamatokat.

– stílusosan játszani a tanult népzenei dialektus dallamait.

A tanuló legyen tisztában a játszott népzenei dialektus hangszeres, énekes népzenei anyagának jellegzetességeivel.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás és egy táncfüzér, táncrend előadása a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

6. évfolyam

Ajánlott tananyag

Az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájaiból a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően választott népzenei anyag, mely tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat.

Követelmények

A tanuló legyen képes

– teljesen önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,

– az előző évek ismeretanyagának teljesen önálló alkalmazására

– stílusosan játszani a tanult népzenei dialektus dallamait.

– kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani

A tanuló legyen tisztában a játszott népzenei dialektus hangszeres, énekes népzenei anyagának jellegzetességeivel.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú népdalokat tartalmazó összeállítás és egy táncfüzér, táncrend előadása a tanév közben megismert népzenei tájak anyagából.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,

– saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,

– figyelemmel kísérni az összhangzást is,

– saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,

– önállóan kialakítani az adott népzenei dialektus előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában

– a játszott népzenei dialektus hangszeres, énekes népzenei anyagának jellegzetességeivel.

– az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,

– az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kamarazene főtárgy
„A” tagozat: minimum 20 perc

A vizsga tartalma
Koncertszerű 30 perces előadás. Anyagát az öt népzenei dialektus (Dunántúl, Észak, Alföld, Erdély, Moldva) kistájainak népzenei anyagából, a kamaracsoport korosztályától, hangszerösszetételétől, létszámától függően kell kiválasztani. Tartalmazzon parlando rubato előadásmódú népdalokat és különböző karakterű, lüktetésű, ritmikájú, tempójú táncdallamokat, táncfüzéreket, táncrendet.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangszerkezelés,

– technikai felkészültség,

– állóképesség,

– hangképzés,

– intonáció,

– díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– speciális technikai elemek alkalmazása

– előadásmód,

– alkalmazkodóképesség,

– szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

– népzenei stílushűség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A létszámhoz igazodva: kottapultok, karfa nélküli székek.

Felvételek készítésére és visszahallgatására alkalmas audio– és video felvevő és lejátszó berendezések.

NÉPZENEI ISMERETEK

A népzenei ismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a népi hangszert és éneket tanuló tanulók számára olyan elméleti és gyakorlati ismereteket közvetítsen, melyek leírják, elemzik, összefüggéseiben megvilágítják a népzene működésének törvényszerűségeit, ezzel szolgálva a tanulók hangszeres–énekes fejlődését.

Az előképző évfolyamok célja, hogy fejlődjön ritmus– és térérzéke, intonációs készsége, értelmi képessége, emlékezőtehetsége, erősödjön szabálytudata, közösségi magatartása, az anyanyelv ismerete, a népzene szeretete.
A tanulók életkoruknak megfelelően ismerjék meg és éljék át a jeles napokhoz, ünnepekhez, a munkaalkalmakhoz, a gazdasági évhez kötődő népszokásokat.
Érezzék át a hétköznapok és ünnepek váltakozását, cselekvő módon vegyenek részt a szokások eljátszásában.
Készítsenek az ünnepekhez tartozó hagyományos tantárgyakat, tantárgyi kellékeket.
Éljék át a közösségi együttlétek hagyományos alkalmait, és ismerjék meg közösségteremtő és hagyományőrző szerepét.
Váljon fogékonnyá a népszokások, népi játékok zenei anyagának elsajátításával a népzene befogadására.

Az alapfok évfolyamain
Foglalja össze, ismételje át az előképző évfolyamaiban tanult zenei alapismereteket.

Fejlessze a tanuló
– általános zenei képességeit: hallását, ritmusérzékét, intonációs képességét, zenei emlékezetét,
– a zenei írás–olvasást, különös tekintettel a népzenei műfaj sajátosságaira,
– zenei gondolatvilágát, stílusérzékét, zenei ízlését, általános esztétikai érzékét.

Ismertesse meg
– a magyar népzene történeti rétegeit,
– a magyar népzene stílusait, műfajait,
– népzenei dialektusokat,
– a változatképződés szerepét, tényezőit és törvényszerűségeit,
– a vokális és hangszeres népzene jellemzőit,
– a népi hangszerek osztályozását, kialakulását, történetét, formai és szerkezeti jellemzőit, elterjedtségét,
– a magyar népzenében jellemző hangszeres együtteseket,
– a népzene és néptánc kapcsolatát,

– az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz és a jeles napokhoz kötődő népszokásokat,
– a népzene szerepét a hagyományos paraszti kultúrában, valamint megőrzésének, használatának lehetőségeit a jelenkorban.

Ösztönözze a tanulót
– önálló munkára,
– népzenei koncertek, egyéb rendezvények látogatására, azokon való szereplésre,
– a népzenei hagyomány ápolására, értékeinek megőrzésére és továbbadására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

– Mondókák, gyerekjátékok és népszokás dallamok éneklése, eljátszása.

– A ritmusértékek nevének, jelének és gyakorlónevének elsajátítása. Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.

– Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.

– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

– Hangmagasság–megfigyelés. Magas és mély képzet kialakítása.

– A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy és a vonalrendszer megismerése.

– A relatív szolmizáció bevezetése.

Követelmény

Mondókák, gyerekjátékok és népszokás dallamok élményszerű éneklése, eljátszása.

Ismerje fel

– kottáról a tanuló a negyed, nyolcad, fél, egész ritmusértékeket és szünet– jeleiket,
– a szinkópa ritmust
– a szolmizációs hangok kézjeleit, valamint a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren,
– a kis és nagy szekund fogalmát
– a G– és F–kulcs hangjait.
Tudja
– alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütemekben.
– a hiányos ritmust kiegészíteni 2/4–ben.
– érzékelni a tanuló az egyenletes lüktetést
– önállóan dalt kezdeni
– dallamfordulatokat visszaénekelni, és rövid motívumokat memorizálni, belső hallással elképzelni
– a ritmikai és dallami elemeket írásban összekapcsolni.
Legyen képes
– a ritmusmotívumokat folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

– Mondókák, gyerekjátékok, népszokás dallamok, népdalok éneklése, eljátszása.

– A tiszta, kifejező éneklés készségének kialakítása csoportosan és egyénenként.

– Az egyenletes lüktetés és a dalok ritmusának érzékelése, megfigyelése, megszólaltatása gyakorlónevekkel.

– A „belső mérés” kialakítása.

– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

– A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.

– Motívumok éneklése, olvasása, felismerése belső énekléssel, kirakása a vonalrendszeren.

– Dalfelismerés, dallambújtatás.

– Mozgás és játék rögtönzése.

Követelmény

Mondókák, gyerekjátékok, népszokás dallamok, népdalok élményszerű éneklése, eljátszása.

A „belső” lüktetés kialakítása.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus összekapcsolása.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A hangok szolmizációs neve, kézjele. Elhelyezés a vonalrendszeren.

Zeneileg pontos éneklés csoportosan és egyénenként is.

A zenei írás–olvasás bevezetése a csoport képességeitől és a tanulók életkorától függően.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

– ütempáros népzenei dallamok, régi és új stílusú népdalok

– az őszi és tavaszi jeles napokhoz fűződő népszokásdallamok

az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva.

Elméleti ismeretek

– A népzenegyűjtés célja, módszerei, jeles népzenegyűjtők

– A határozott kötődésű dallamok hordozó–alkalmai: az emberélet fordulói, a naptári ünnepek, bizonyos munkák, tevékenységek általános jellemzői. Az őszi és tavaszi népszokások tartalma, a hozzájuk fűződő hiedelmek, szokások.

– A vokális népzene szövegműfajainak megfigyelése, megismerése

– A magyar népi hangszerek öt fő csoportja, a csoportok jellemzői, alcsoportjai. Az idiophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások.

Zenei írás–olvasás

– Könnyebb gyermekdalok szolmizációs hangokkal való leírása.

– Ütempáros népdalok éneklése kottakép alapján.

Zenehallgatás

A tanult

– ütempáros népzenei anyag,

– népszokás dallamok,

– népi hangszerek

eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani.

Ismerjék vázlatosan a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

– régi és új stílusú népdalok,

– a téli jeles napokhoz fűződő népszokásdallamok

az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva:

Elméleti ismeretek:

– A magyar népzenei dialektusterületek és az egyes területek jellemző kistájai, néprajzi csoportjai vokális és hangszeres népzenéjének bemutatása jellemző dallampéldákkal.

– A hangszeres népzenei hagyomány: funkciók, alkalmak, műfajok, zenei vonások.

– A membranophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk

módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások vázlatos leírása.

– A téli népszokások tartalma, a hozzájuk fűződő hiedelmek, szokások.

Zenei írás–olvasás

Egyszerűbb régi és új stílusú népdalok lejegyzése hallás után, illetve éneklése kottakép alapján.

Zenehallgatás

A tanult

– népdalok,

– népszokás dallamok,

– népi hangszerek

eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék vázlatosan:

– a magyar népzenei dialektusterületeket dallampéldákkal.

– a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani.

– a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

– régi és új stílusú népdalok,

– a nyári népszokásokhoz fűződő népdalok

az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva.

Elméleti ismeretek:

– A népdalok zenei jegyeinek megfigyelése, a népdalelemzés szempontjai.

– A magyar népzene stílusainak, átfogó ismerete, zenei vonásainak ismerete jellemző dallampéldákkal

– A kötetlen (ütempáros és recitatív) szerkezetek zenei jellemzői, dallampéldákkal

– Az aerophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások vázlatos leírása.

– A nyári népszokások tartalma, a hozzájuk fűződő hiedelmek, szokások.

Zenei írás–olvasás

Díszítés nélküli egyszerűbb, régi és új stílusú népdalok lejegyzése hallás után, valamint azok kottaképről éneklése.

Zenehallgatás

A tanult

– régi stílusú magyar népdalok,

– népszokás dallamok,

– népi hangszerek

eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék vázlatosan

– a magyar népzene stílusainak zenei vonásait jellemző dallampéldákkal

– a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani

– a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

– régi és új stílusú népdalok,

– az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő szokásdallamok

az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva:

Elméleti ismeretek

– A régi stílus stílusrétegeinek áttekintő ismerete, zenei vonásainak ismerete, jellemző dallampéldákkal

– Az énekes előadásmód elemei és jellemzői.

– A chordophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások vázlatos leírása.

– Az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő népszokások áttekintő ismerete. A születéstől a házasságig terjedő szokások jellemző dallampéldákkal.

– A népballada fogalma, előadásának jellemzői, fő csoportjai és jellemzőik.

Zenei írás–olvasás

Egyszerűen díszített régi és új stílusú népdalok lejegyzése hallás után és kottakép alapján való éneklése.

Zenehallgatás

A tanult

– népdalok,

– népszokás dallamok,

– népi hangszerek eredeti felvételeken.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék vázlatosan

– a régi stílus stílusrétegeit, azok zenei vonásait, jellemző dallampéldákkal,

– a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján,

– a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

– régi és új stílusú népdalok,

– az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő szokásdallamok

az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva:

Ismeretanyag

Elméleti ismeretek

– Az új stílus zenei vonásainak áttekintő ismerete, jellemző dallampéldákkal.

– A vokális népzene lírai szövegtípusainak megfigyelése, megismerése.

– A hangszeres előadásmód elemei és jellemzői.

– A magyar néptáncok zenei anyaga az öt népzenei dialektusban, a legfontosabb kistájak megismertetésével.

– Az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő népszokások áttekintő ismerete. A

házasságtól a temetésig.

Zenei írás–olvasás

– Autentikus népzenei felvételről szöveges népdal egy versszakának, és egyszerű hangszeres dallam lejegyzése.

– Régi stílusú népdalok megfigyelése és elemezése (sorszerkezet, hangsor, kadenciaképlet, ambitus, dallamvonal, ritmika, metrum, előadásmód, műfaj, földrajzi besorolás).

– A magyar népzenében jellemző hangsorok, ritmikák, metrumok megfigyelése, felismerése, megszólaltatása.

– Egyszerűen díszített régi és új stílusú népdalok kottakép alapján való éneklése.

Zenehallgatás

A tanult

– népdalok,

– népszokás dallamok,

– népi hangszeres tánczene

eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése kotta nélkül, stílushűen, átéléssel.

Ismerjék vázlatosan

– az új stílusú népdalok zenei vonásait, jellemző dallampéldákkal,

– a magyar néptáncok kíséretének legfontosabb zenei anyagát, jellemző dallampéldákkal

– a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni illetve eljátszani

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

– régi és új stílusú népdalok, az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva.

Elméleti ismeretek

– A magyar népzene és zenetörténet összefüggéseinek áttekintő ismerete.

– A hagyomány változása; változatképződés, a folklorizmus és folklorizáció jelenségei a népzenében.

– A magyar népzene függőleges tagozódása egy falun belül.

– A magyar népzenei előadás jeles énekes és hangszeres egyéniségei.

– A dallam és szöveg kapcsolata, a dallam és hangszer kapcsolata.

– A vokális magyar népzenei előadásmód, hangvétel, díszítés.

Zenei írás–olvasás

– Régi és új stílusú népdalok megfigyelése, lejegyzése és elemezése (sorszerkezet, hangsor, kadenciaképlet, ambitus, dallamvonal, ritmika, metrum, előadásmód, műfaj, földrajzi besorolás).

– A magyar népzenében jellemző hangsorok, ritmikák, metrumok megfigyelése,

felismerése, leírása és megszólaltatása, kapcsolatuk a magyar népzenei stílusokkal.

– Díszített népdalok éneklése kottakép alapján.

Zenehallgatás

A tanult

– népdalok,

– népszokás dallamok,

– népi hangszeres tánczene

eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése kotta nélkül, stílushűen, átéléssel.

Ismerjék vázlatosan

– A magyar népzene és zenetörténet összefüggéseit.

– A folklorizmus és folklorizáció jelenségeit a népzenében.

– A magyar népzenei előadás jeles énekes és hangszeres egyéniségeit.

– A vokális népzenei előadásmód jellemzőit.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje
– a magyar népzene fogalmát, történeti fejlődését,
– népzenénk stílusait, műfajait, földrajzi dialektusait,

– a népzene és más folklórműfajok kapcsolatát,
– a népzene és a műzene összefüggéseit,
– a magyar népi hangszerek osztályozását, történetét, jellemzőit, elterjedtségét, az állandó és alkalmi hangszeregyütteseket
– a magyar népzenekutatás történetét, legjelentősebb gyűjtőit és kutatóit, a legfontosabb kézikönyveket és publikált népzenei felvételeket, az önképzés lehetséges autentikus forrásait.
Legyen képes
– hallás után népdal, illetve egyszerűbb hangszeres népzene lejegyzésére, illetve kottakép alapján való leéneklésére, azok formai és tartalmi elemzésére,
– a tanult népzenei anyagból 100 népdal átélt, kifejező népdal eléneklésére kotta nélkül.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A Népzenei ismeretek, mint főtárgy:

Gyakorlati vizsga: írásbeli és szóbeli vizsga

A Népzenei ismeretek, mint kötelezően választható tantárgy:
Gyakorlati vizsga: írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Népzenei ismeretek
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 2x45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

A Népzenei ismeretek, mint főtárgy:
Írásbeli vizsga:
– Egy vokális dallam lejegyzése autentikus felvételről szöveggel együtt.

– Egy hangszeres dallam lejegyzése autentikus felvételről.
– Egy, a magyar népzene tanult témaköreiből összeállított, húsz kérdésből álló feladatsor megoldása.

Szóbeli vizsga
– A tanult témakörökből összeállított 20 kérdésből álló tételsorból húzott kérdés kifejtése.
– A tanult anyagból a tanár által kijelölt 100 népdalból kiválasztott 2 népdal eléneklése és elemzése.

A Népzenei ismeretek, mint kötelezően választható tantárgy:
Írásbeli vizsga:
– Egy vokális dallam lejegyzése autentikus felvételről szöveggel együtt.
– Egy, a magyar népzene tanult témaköreiből összeállított, tíz kérdésből álló feladatsor megoldása

Szóbeli vizsga
– A tanult témakörökből összeállított 10 kérdésből álló tételsorból húzott kérdés kifejtése.
– A tanult anyagból a tanár által kijelölt 50 népdalból kiválasztott 2 népdal eléneklése és elemzése, a népdalok stíluskörbe sorolásával, származási helyének felismerésével.

Az írásbeli vizsga értékelése
– feladatsor: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
– fogalmazás: információtartalom, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak, helyes szövegleírás.

A szóbeli vizsga értékelése
– stílushű, átélt előadásmód a népdalok éneklésében,
– általános népzenei ismeretek helyes alkalmazása a népdalok elemzésben (hangsor, metrum, ritmus, kadencia, ambitus, szerkezet, előadásmód, stílus, stílusréteg),
– a népzenei szakkifejezések ismerete,
– népzenetörténeti tájékozottság,
– népzenei stílusismeret,
– a felelet logikus felépítése, szerkesztettsége, tartalmi helyessége, pontosság;
– önálló, folyamatos előadás.

Ajánlott tananyag évfolyambontás nélkül

Magyar Néprajzi Lexikon: www.mek.oszk.hu/02100/02115/html

Magyar Néprajz kötetei: www.mek.oszk.hu/02100/02152/html

Dömötör Tekla: A népszokások költészete (Budapest 1974) Akadémiai Kiadó

Gelencsér Ágnes: Magyar népzenei alapismeretek (Budapest 1994) Calibra Kiadó

Magyar népdalok. Egyetemes Gyűjtemény I–II. Közreadja: Kovács Sándor és Sebő Ferenc (Budapest 1991, 2008.)

Magyar Népzene Tára. Szerk. Bartók Béla – Kodály Zoltán,

– I. Gyermekjátékok Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest 1951) Akadémiai Kiadó

– II. Jeles napok Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest 1953) Akadémiai Kiadó

– III. Lakodalom. Sajtó alá rendezte: Kiss Lajos (Budapest 1955–56) Akadémiai Kiadó

– IV. Párosítók. Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest) Akadémiai Kiadó

– V. Siratók. Sajtó alá rendezte: Kiss Lajos és Rajeczky Benjamin (Budapest 1966) Akadémiai Kiadó

– VI. Népdaltípusok 1. Sajtó alá rendezte Járdányi Pál és Olsvai Imre (Budapest 1973) Akadémiai Kiadó

– VII. Népdaltípusok 2. Járdányi Pál rendszerében szerkesztette: Olsvai Imre (Budapest 1981) Akadémiai Kiadó

– VIII. Népdaltípusok 3. Sajtó alá rendezte: Vargyas Lajos. (Budapest 1992) Balassi Kiadó

– IX. Népdaltípusok 4. Sajtó alá rendezte: Domokos Mária. (Budapest 1995) Balassi Kiadó

– X. Népdaltípusok 5. Sajtó alá rendezte: Paksa Katalin. (Budapest 1997) Balassi Kiadó

Paksa Katalin: Magyar népzenetörténet. (Budapest, 2008.) Balassi Kiadó

Sárosi Bálint: Hangszerek a magyar néphagyományban (Budapest) Planétás kiadó

FEKETE LÁSZLÓ ZENEISKOLA

Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola

cím: 5350 Tiszafüred, Fő út 63., OM azon.: 201100
tel.: 59/511-274, 30/2202-053
honlap: flz.hu, e-mail: iskola.zene.tiszafured@karcagitk.hu

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A követelmények elsajátításához szükséges szakirodalom, kotta, hangzó anyag.

Audiovizuális lejátszó berendezés.

Kottatartók.

Metronóm.

Tiszafüred, 2026. 08. 27.

Kerekes András
igazgató

FEKETE LÁSZLÓ ZENEISKOLA

Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola

cím: 5350 Tiszafüred, Fő út 63., OM azon.: 201100
tel.: 59/511-274, 30/2202-053
honlap: flz.hu, e-mail: iskola.zene.tiszafured@karcagitk.hu

Jelen pedagógiai programot a Fekete László Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete 2026. 07. 27-i ülésén megtárgyalta és elfogadta.

Tiszafüred, 2026.08.27.

.....
Lengyel-Biró Ágnes
hitelesítő

.....
Gál-Mohos Marianna
hitelesítő

A Pedagógiai Programot jóváhagyom.

Tiszafüred, 2026.08.27.

.....
Kerekes András
igazgató

Jelen Pedagógiai Programot a Fekete László Zeneiskola – Alapfokú Művészeti iskola munkaközösségei véleményezték és bevezetésével egyetértenek..

Tiszafüred, 2026.08.27.

.....
Lengyel-Biró Ágnes
munkaközösségvezető

.....
Gál-Mohos Marianna
munkaközösségvezető

Jelen pedagógiai programot a Fekete László Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola szülői munkaközössége véleményezte és bevezetésével egyetért.

Tiszafüred, 2026.08.27.

.....
Kovács-Pinczés Judit
képviselő

Jelen Pedagógiai Programot a Fekete László Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola Intézményi Tanácsa véleményezte és bevezetésével egyetért.

Tiszafüred, 2026.08.27.

.....
Vargáné Balogh Irén
képviselő

FEKETE LÁSZLÓ ZENEISKOLA

Fekete László Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola

cím: 5350 Tiszafüred, Fő út 63., OM azon.: 201100
tel.: 59/511-274, 30/2202-053
honlap: flz.hu, e-mail: iskola.zene.tiszafured@karcagitk.hu

A pedagógiai Program a 17.§. (7)-(8). pontban nevesített tanulmányi versenyek szakértő zsűrijének tiszteletdíjára 150.000 Ft költséget terveztünk, amelyet szakmai dologi keret terhére kívánunk elszámolni.

Tiszafüred, 2026.08.27.

.....
Kerekes András
igazgató

Jelen pedagógiai programot a Karcagi Tankerületi Központ nevében a fenntartóra háruló többletkötelezettség figyelembevételével együtt, jóváhagyom.

Karcag, 2026. .....

.....

Sági István

Karcagi Tankerületi Központ igazgatója